

รายงานวิจัย เรื่อง สื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันเธอ

The Creative Short Film: Ban Chan Ban Ter (Story form the Hometowns)

เลขที่สัญญา 64-1-3-0013 รหัสโครงการ 2564-T2/0246

คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก
กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
กันยายน 2566

เลขที่สัญญา	64-2-3-0013
รหัสโครงการ	2564-T2/0246
ชื่อวิจัย	สื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันบ้านเธอ
หน่วยงาน	คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้วิจัย	ภาณุฤทธิ์ สารสมบัติ, เอกลักษณ์ อนันตสมบุรณ์, ทิฆัมพร ภูพานา, จเลิศ เจษฎาวัลย์, และ สุขเดช บุณนท์
ปีที่พิมพ์	2566
สถานที่พิมพ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
แหล่งที่เก็บ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
จำนวนหน้า	165 หน้า
คำสำคัญ	สื่อสร้างสรรค์, การสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม, สื่อส่งเสริมความสามัคคี, หนังสือ
ลิขสิทธิ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยสื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันบ้านเธอ ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประจำปี 2564 ประเภทโครงการเชิงยุทธศาสตร์ ประเด็นการสร้างสามัคคีของคนในชาติ โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ความยาวประมาณ 15 - 20 นาที จำนวน 5 เรื่อง เพื่อใช้สื่อภาพยนตร์สั้นในการสื่อสารเรื่องราวของท้องถิ่นแก่ประชาชนทั่วไป และเพื่อให้ความรู้ในการผลิตสื่อภาพยนตร์สั้น สำหรับเป็นเครื่องมือในการเล่าเรื่องราวท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งเพื่อใช้ภาพยนตร์สั้นในการส่งเสริมความร่วมมือร่วมใจในชุมชนทำให้ชุมชนตระหนักถึงปัญหาและร่วมมือกันแก้ไข ซึ่งมีกิจกรรมภายใต้โครงการ ประกอบด้วย (1) การรับสมัครและฝึกอบรมคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ 5 จังหวัด (2) การลงพื้นที่เก็บข้อมูลและเขียนบทภาพยนตร์ (3) การผลิตภาพยนตร์สั้น และ (4) การจัดฉายภาพยนตร์โดยผลการดำเนินงานของโครงการมีดังนี้

1) การรับสมัครและฝึกอบรมคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ 5 จังหวัด โครงการได้ดำเนินการรับสมัครและฝึกอบรมคนรุ่นใหม่ที่เป็นตัวแทนเยาวชนจากทุกภูมิภาค อายุระหว่าง 17-28 ปี ในพื้นที่ 5 จังหวัด ประกอบด้วย (1) จังหวัดพังงา (2) จังหวัดกาญจนบุรี (3) จังหวัดอุทัยธานี (4) จังหวัดนครพนม และ (5) จังหวัดแพร่ ทั้งนี้โครงการได้จัดอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิตภาพยนตร์ ให้ผู้เข้าร่วมการอบรมทดลองผลิตผลงาน และคัดเลือกเยาวชนที่มีความพร้อมและมีศักยภาพเข้าร่วมโครงการผลิตภาพยนตร์สั้นในระยะต่อไป โดยมีเยาวชนผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 33 คน

2) การลงพื้นที่เก็บข้อมูลและเขียนบทภาพยนตร์ โดยศึกษาสำรวจเรื่องราว ประเด็นบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่ทั้ง 5 จังหวัด ได้แก่ (1) อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

(2) อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี (3) อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี (4) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดนครพนม และ (5) อำเภอเมือง อำเภอร่องขวาง อำเภอสูงเม่น อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ นอกจากนั้น ยังแสวงหาเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคลและชุมชนในพื้นที่ และเลือกพื้นที่การถ่ายทำ/การผลิตภาพยนตร์สั้น

3) การผลิตภาพยนตร์สั้น โครงการได้ดำเนินการถ่ายทำและตัดต่อภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ความยาว 15 – 20 นาที จำนวนทั้งสิ้น 5 เรื่อง ประกอบด้วย (1) “เต่าชราที่หน้าหาด” จังหวัดพังงา (2) “นิทานเรื่องน้ำพุวิเศษ” จังหวัดกาญจนบุรี (3) “สะแกกรัง ยังสเก็ด” จังหวัดอุทัยธานี (4) “บักแมนยู แม่นบ่” จังหวัดนครพนม และ (5) “จดหมายถึงม่อน” จังหวัดแพร่

4) การจัดฉายภาพยนตร์ โครงการได้ดำเนินการจัดฉายภาพยนตร์ใน 2 รูปแบบ ประกอบด้วย (1) การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ 5 จังหวัด มีผู้รับชมทั้งสิ้น 250 คน และ (2) การเผยแพร่ภาพยนตร์รูปแบบออนไลน์ในช่องทาง Facebook Fanpage และ YouTube เล่าหนึ่งสัปดาห์บ้านฉันเธอ - Story from the Hometowns จำนวนผู้รับชมทั้งสิ้น 138,258 ครั้ง/วิว (ณ วันที่ 7 กันยายน 2566)

นอกจากนี้ จากรายงานผลการฝึกอบรมคนรุ่นใหม่ทั้ง 5 จังหวัด โดยอาศัยการรวบรวมข้อมูลจากการประเมินความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของผู้เข้าร่วมหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อสร้างสรรค์ ความสามัคคี และทักษะด้านการผลิตภาพยนตร์สั้น ในด้านความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์สื่อ พบว่า ก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผู้เข้าร่วมการอบรมมีระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.29 อย่างไรก็ตาม หลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้าร่วมโครงการมีระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37

สำหรับระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการที่มีต่อกระบวนการในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรมมีความเห็นต่อกระบวนการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.47) โดยมีความคิดเห็นว่า ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของวิทยากรมีความเหมาะสมมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.78) ด้านระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรมที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรมมีความเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42) โดยมีความคิดเห็นว่าประเด็นที่มีประโยชน์มากที่สุด คือ เกิดความเข้าใจบทบาทของการเป็นผู้ผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์และเห็นแนวทางของการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ต่อคนในสังคม (ค่าเฉลี่ย 4.69)

Contract No.	64-2-3-0013
Project Code	2564-T2/0246
Research Title	The Creative Short Film: Ban Chan Ban Ter (The Story form Hometown)
Institution	Faculty of Mass Communication, Ramkhamhaeng University
Researcher	Panurit Sarasombat, Eakalak Anantasomboon, Tikampon Pupanna, Jalert Jesadawal, and Sukadet Bunon
Year of Publication	2023
Publisher	Ramkhamhaeng University and Thai Media Fund
Sources	Ramkhamhaeng University and Thai Media Fund
No. of Pages	165 Pages
Keywords	Creative Media, Participatory Communication, Harmonious Media, Short Film
Copyright	Ramkhamhaeng University and Thai Media Fund

Abstract

The Creative Short Film: Ban Chan Ban Ter (The Story form Hometown) is a utilized research project, which was funded by Thai Media Fund. This project is based on the strategic plan in term of national harmonization creating. The Ban Chan Ban Ter (The Story form Hometown) aims to create 5 harmonious media - short films with 15-20 minutes time range, which for communicate the local stories and educate the young participant to use a creative short film as a media to telling their story form hometown. The project has 4 main stage activities, including (1) The Creative Production Skills and Knowledge Development, (2) The Survey Process for Film Plot, (3) The Creative Short Film Production, and (4) The Short Film Screening. The results of the project reveal that essential 4 parts;

1) The Creative Production Skills and Knowledge Development: the process aims to develop the young participants, who in aged between 17-28 years old, from 5 local target provinces of Thailand; Phangnga, Kanchanaburi, Uthai Thani, Nakhon Phanom, and Phrae. This process was held in skill workshop based, aiming to input the necessary skill and knowledge for produce a short film, and to select the young potential participant for the next process. This stage reveals 33 young participants who got an impressive skill for the production stage.

2) The Fieldwork for Script Writing: the process aims to study and explore the story, issue, and socio-cultural context of 5 local target areas; (1) Thai Mueang District, Phang Nga, (2) Sai Yok District, Kanchanaburi, (3) Mueang District, Uthai Thani, (4) Ban Phaeng District, Nakhon Phanom, and (5) Mueang District, Rong Kwang District, Sung Men District, Den Chai District, Phrae. Moreover, this process was held for seeking a network of cooperation in those areas.

3) The Creative Short Film Production: the process aims to produce 5 harmonious media - short films with 15-20 minutes time range. The outcome of this process are 5 shorts films, including; (1) The Old Turtle, the story from Phang Nga, (2) The Magical Fountain, the story from Kanchanaburi, (3) Sakae Krang Young Skate, the story from Uthai Thani, (4) Is That Man U?, the story from Nakhon Phanom, and (5) The Highland Letter, the story from Phrae.

4) Film screenings: the project has organized film screenings in 2 formats, consisting of (1) film screenings in 5 provinces with a total of 250 viewers and (2) streaming the film online on Facebook Fanpage and YouTube - Story from the Hometowns, with total viewers 138,258 times/views (as of September 7, 2023).

In addition, the training process results of the young participants, based on the collection of information from the assessment of the knowledge, understanding and skills of the participants in the workshop courses on topics related to creative media production. In terms of knowledge and skills related to creative media creation, reveals that before attending the workshop, the participants had a low level of knowledge, understanding and skills, with an average of 2.29. However, after attending the training workshop courses, participants have a high level of knowledge, understanding and skills, with an average is 4.37.

In term of participants' opinions towards the process of training workshops, it was found that the participants expressed their opinion on the process of developing knowledge, understanding, and skills in organizing training workshops at a high level (average 4.47), with the opinion that knowledge of the is most appropriate (average 4.78). Regarding the participants' opinion on the benefits received from the workshop, reveal a high level (average 4.42), with the opinion that the most useful issue is understanding the role of being a creative media producer and using media to benefit people in society (average 4.69).

กิตติกรรมประกาศ

คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางด้านสื่อสาร โดยมีเป้าหมายในการสร้างสรรค์และพัฒนาทักษะด้านการผลิตสื่อปลอดภัยให้แก่ประชาชน โดยเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่ออย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์

คณะสื่อสารมวลชน ขอขอบคุณกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ที่อนุมัติทุนให้คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดำเนินโครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนึ่งสัปดาห์บ้านเธอ (Story form Home Towns) รวมถึงขอขอบคุณบุคลากรของกองทุนฯ ที่ได้ให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือเป็นอย่างดี จนทำให้โครงการฯ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบคุณ คณะทำงานติดตามและประเมินผลโครงการฯ อันประกอบไปด้วย คุณลัดดา ตั้งสุภาชัย ประธานคณะทำงาน พร้อมทั้งคณะทำงานที่เป็นทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ คุณพิมพ์พรรณ ไพบุลย์หวังเจริญ คุณบุญเตือน ศรีวรพจน์ และ คุณนนทพร พรประยูทธวันงาม ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ ผลงานของโครงการเป็นประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้าง

นอกจากนี้ คณะสื่อสารมวลชน ขอขอบคุณผู้ว่าราชการ วัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ชาวบ้าน นักแสดง และสถานที่ถ่ายทำทั้ง 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแพร่ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดนครพนม และจังหวัดพังงา ที่ให้ความร่วมมือในการการสร้างสรรค์ผลงานภาพยนตร์สั้น ทั้ง 5 เรื่อง

คณะสื่อสารมวลชนและกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนที่มีส่วนร่วมกับการดำเนินงานโครงการสื่อสร้างสรรค์บ้านฉันบ้านเธอ และในฐานะเป็นองค์กรการศึกษาทางด้านสื่อสารมวลชน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าภาพยนตร์สั้น ทั้ง 5 เรื่อง จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน เพื่อเข้าใจถึงความรักความสามัคคีของประชาชนและประเทศชาติต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ณ
สารบัญแผนภูมิ	
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
ยุทธศาสตร์หลัก	2
วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	3
กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินการ	3
ระยะเวลาดำเนินการ	3
ส่วนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	4
แนวคิดสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์	4
หลักการ +6 -3 (บวกหก ลบสาม) เพื่อการผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์	6
แนวคิดเรื่องการเสริมสร้างความสามัคคี และการสร้างความปรองดอง	8
กรอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี	10
แนวคิดเรื่องกระบวนการสื่อสาร	12
ส่วนที่ 3 ระเบียบวิธีและกระบวนการ	17
ระเบียบวิธีและขั้นตอนการดำเนินงานในโครงการ	18
การกำหนดผู้มีส่วนได้เสีย และกลุ่มเป้าหมาย	21
การกำหนดกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัด	21
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงาน	30
ผลการประเมินกระบวนการในขั้นตอนพัฒนาความรู้และทักษะ	31
กระบวนการผลิตภาพยนตร์ส่งเสริมความสามัคคีในพื้นที่ 5 จังหวัด	39
กระบวนการประเมินตัวชี้วัด	77
ส่วนที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	87
การสรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด	88
การสรุปองค์ความรู้ ทักษะ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในขั้นตอนฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ	89
การสรุปกระบวนการผลิตภาพยนตร์ส่งเสริมความสามัคคีอย่างมีส่วนร่วม	110
ข้อสังเกต ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะสำหรับโครงการในอนาคต	112
บรรณานุกรม	118
ภาคผนวก	120
เอกสารการรับรองจริยธรรมวิจัย	120
ผลการตรวจสอบการลอกเลียนวรรณกรรมทางวิชาการ	121
เอกสารสัญญาให้ทุนสนับสนุน	122

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
3.1 สรุปการกำหนดกลยุทธ์ที่ 1	23
3.2 สรุปการกำหนดกลยุทธ์ที่ 2	25
3.3 สรุปการกำหนดกลยุทธ์ที่ 3	27
4.1 เพศและภูมิภาคของผู้เข้าร่วมอบรม	31
4.2 ระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ	33
4.3 ระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ	34
4.4 เปรียบเทียบระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ก่อนและหลัง การอบรมเชิงปฏิบัติการ	35
4.5 ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ	35
4.6 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบและกระบวนการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของหลักสูตร	36
4.7 ความคิดเห็นที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของโครงการ	37
4.8 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ได้รับจากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.พังงา	45
4.9 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ได้รับจากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.กาญจนบุรี	52
4.10 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ได้รับจากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.อุทัยธานี	59
4.11 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ได้รับจากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.นครพนม	67
4.12 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ได้รับจากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.แพร่	75
4.13 ตัวชี้วัดความสำเร็จเชิงปริมาณ	77
4.14 ตัวชี้วัดความสำเร็จเชิงคุณภาพ	77
4.15 การประเมินผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	78
4.16 ยอดรับชมผลงานภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี	79
4.17 การประเมินผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	82
4.18 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ได้รับจากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ 5 จังหวัด	86
5.1 สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จ	88

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
3.1 ขั้นตอนและกระบวนการ	18
3.2 แสดงขั้นตอนและกระบวนการในระยะที่ 1	19
3.3 แสดงขั้นตอนและกระบวนการในระยะที่ 2	20
3.4 แสดงขั้นตอนและกระบวนการในระยะที่ 3	20
4.1 การลงพื้นที่เพื่อสำรวจประเด็นใน จ.พังงา	40
4.2 การประชุมร่วมกันเพื่อพัฒนาบทในพื้นที่ จ.พังงา	41
4.3 การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการผลิตภาพยนตร์สั้น จ.พังงา	42
4.4 การจัดทำฉากและอุปกรณ์ถ่ายทำร่วมกับชุมชนในพื้นที่ จ.พังงา	43
4.5 การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ จ.พังงา	44
4.6 การลงพื้นที่เพื่อสำรวจประเด็นใน จ.กาญจนบุรี	46
4.7 นักแสดงหลักที่เป็นเยาวชนในพื้นที่บ้านพองกะ จ.กาญจนบุรี	48
4.8 การดูแลนักแสดงหลักที่เป็นเยาวชนในพื้นที่ จ.กาญจนบุรี	49
4.9 การจัดเตรียมพื้นที่และการดูแลสวัสดิภาพระหว่างการถ่ายทำในพื้นที่ จ.กาญจนบุรี	50
4.10 การจัดทำฉากจำลอง เพื่อความปลอดภัยถ่ายทำในช่วงกลางคืน จ.กาญจนบุรี	50
4.11 การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ จ.กาญจนบุรี	51
4.12 การลงพื้นที่เพื่อสำรวจประเด็นใน จ.อุทัยธานี	53
4.13 การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการผลิตภาพยนตร์สั้น จ.อุทัยธานี	56
4.14 การถ่ายทำเพื่อสะท้อนวิถีชีวิตริมแม่น้ำสะแกกรัง จ.อุทัยธานี	56
4.15 การปรับเปลี่ยนบทภาพยนตร์เพื่อแก้ไขปัญหาสภาพอากาศร้อนจัด จ.อุทัยธานี	57
4.16 การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ จ.อุทัยธานี	58
4.17 การลงพื้นที่เพื่อสำรวจประเด็นใน จ.นครพนม	60
4.18 การประชุมร่วมกันเพื่อพัฒนาบทในพื้นที่ จ.นครพนม	61
4.19 การประชุมเพื่อแก้ไขข้อจำกัดระหว่างการถ่ายทำในพื้นที่ จ.นครพนม	63
4.20 การจัดทำฉากและอุปกรณ์ถ่ายทำร่วมกับชุมชนในพื้นที่ จ.นครพนม	63
4.21 การใช้ทักษะการกำกับศิลป์เพื่อแก้ปัญหาการถ่ายทำในพื้นที่ จ.นครพนม	64
4.22 การดูแลนักแสดงหลักที่เป็นเยาวชนในพื้นที่ จ.นครพนม	65
4.23 การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ จ.นครพนม	66
4.24 การลงพื้นที่เพื่อสำรวจประเด็นใน จ.แพร่	68
4.25 การประชุมร่วมกันเพื่อพัฒนาบทในพื้นที่ จ.แพร่	69
4.26 การประสานความช่วยเหลือในพื้นที่ จ.แพร่	72

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.27 การขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่ถ่ายใน อ.ร้องกวาง อ.สูงเม่น และ อ.เด่นชัย จ.แพร่	72
4.28 การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ จ.แพร่	74
4.29 การเผยแพร่สื่อที่ได้จากโครงการโดยเครือข่ายภาคประชาสังคมในพื้นที่อื่น ๆ	76
4.30 ยอดการรับชมผ่านช่องทาง Facebook Fanpage	80
4.31 ยอดการรับชมผ่านช่องทาง YouTube	81
5.1 ตัวอย่างภาพ Break down	100
5.2 ตัวอย่าง Scene list	101
5.3 ตัวอย่าง Location list	102
5.4 ตัวอย่าง Call sheet	103

ส่วนที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

นับตั้งแต่ “ภาพยนตร์” เข้ามาสู่ประเทศไทย หน้าที่หนึ่งที่ไม่เคยหยุดของภาพยนตร์ก็คือหน้าที่ให้ความบันเทิง (entertainment) สังคมไทยใช้ภาพยนตร์ในการสร้างความรื่นเริงมาช้านาน จนทำให้ความหมายของภาพยนตร์ในสายตาของผู้ชมทั่วไป ถูกประกอบสร้างว่าเป็นสื่อที่ให้ความบันเทิงเป็นหลักเพียงอย่างเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาบทบาทของภาพยนตร์ตามแนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ของสื่อแล้วนั้น ภาพยนตร์ยังเป็นเครื่องมือบันทึกความจริงของยุคสมัยอีกด้วย โดยมีสถานะเป็นเครื่องบันทึกการเป็นไปของผู้คน/สังคม ทั้งในด้านเหตุการณ์ พิธีกรรม สถานที่ บริบททางสังคม หรือวิถีชีวิตในอดีต และถูกนำมาถ่ายทอดลงบนแผ่นฟิล์มจากการสร้างสรรค์ของผู้สร้างภาพยนตร์เพื่อทำให้ผู้ชมรุ่นต่อมาได้เห็นภาพ เข้าใจ ตลอดจนสามารถใช้อ้างอิงเพื่อศึกษา เรื่องราว และความเป็นมาของหลายๆ สิ่งได้สูญหายไปตามกาลเวลา ด้วยเหตุดังกล่าวภาพยนตร์จึงกลายเป็นสิ่งล้ำค่าที่สามารถทำให้ “ชีวิต” กลับมาเคลื่อนไหวได้อีกครั้ง

นอกจากบทบาทของการเป็นสื่อที่สามารถบันทึกและถ่ายทอดเรื่องราวแล้วนั้น ด้วยลักษณะของสื่อภาพยนตร์ที่มีรูปแบบการฉายที่ถูกขยายขึ้นบนจอขนาดใหญ่ ผู้ชมต้องจดจ่อในห้องมืด ทำให้ “สาร” (message) ที่ถูกถ่ายทอดมาสู่ผู้ชมมีพลานุภาพเป็นอย่างมาก ซึ่งในประวัติศาสตร์โลก ภาพยนตร์ถูกใช้เป็นเครื่องมือเปลี่ยนแปลงสังคมทั้งดีและร้าย ตัวอย่างในประเทศไทยของภาพยนตร์เรื่อง “โหมโรง” (2547) ทำให้เกิดกระแสของดนตรีไทยต่อคนรุ่นใหม่อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนจึงทำให้เห็นว่า ถ้าใช้อย่าง “สร้างสรรค์” ภาพยนตร์จะสามารถสร้างแรงของการเคลื่อนไหว (movement) ต่อประเด็นบางอย่างได้ เรื่องราวที่ถูกถ่ายทอดในภาพยนตร์ไทยโดยมากมักเป็นเรื่องราวจากสังคมหลัก เรื่องราวของคนเมืองหรือคนชั้นกลาง เนื่องจากผู้สร้างภาพยนตร์โดยมากมักจะเป็นคนเมือง หรือหากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชนบท ชุมชนท้องถิ่นก็จะสร้างจากมุมมองจากคนนอกทั้งสิ้น เรื่องราวที่ถ่ายทอดออกมาจึงเป็นการผลิตซ้ำ (cliche) จากมุมมองชุดเดิม ซึ่งในความเป็นจริงประเทศไทยมีความหลากหลายมาก ทั้งสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ชาติพันธุ์ สถานที่ รวมถึงปัญหาที่แตกต่างกันตามแต่ละพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดเรื่องราวต่าง ๆ มากมายที่น่าถูกหยิบมาเล่าให้คนนอกได้

รับรู้ และเป็นการดีถ้าเรื่องราวดังกล่าวถูกเล่าจากมุมมองของ “คนใน” ที่จะให้ภาพชีวิตในอีกมิติหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากที่ผู้ชมเคยรับรู้ ปัญหาในท้องถิ่นของไทยพบแตกต่างกันตามแต่ละท้องที่ ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ถึงแม้จะพบเจอปัญหาแบบเดียวกันแต่ก็มีความเฉพาะเจาะจงใน รายละเอียดของแต่ละพื้นที่ ซึ่งก็ใช้วิธีแก้ไขแตกต่างกัน แต่ไม่ว่าวิธีการแก้ปัญหาของแต่ละพื้นที่จะเป็น อย่ างไร สิ่งหนึ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ปัญหาได้รับการแก้ไขและหมดไปคือการที่คนในสังคมหรือ ชุมชนมองเห็นปัญหาร่วมกัน ร่วมแรงร่วมใจกันใจการที่จะหาทางแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งเรารู้จักกันดีจาก คำว่า “ความสามัคคี” ที่จะทำให้ปัญหาทุกอย่างนั้นผ่านพ้นไปได้

ในการนี้ คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในฐานะของคณะทำงานในโครงการ และเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้าน “การสื่อสารมวลชน” ได้ตระหนักถึง ศักยภาพและพลาณภาพของสื่อที่เรียกว่า “ภาพยนตร์” ที่สามารถจะเคลื่อนไหวสังคมได้ โดยเฉพาะ การมุ่งเน้นการนำเรื่องราวของชุมชนในชนบททั่วประเทศมาถ่ายทอดผ่านการสร้างสรรค์เรื่องราวของ คนรุ่นใหม่ที่เป็น “คนใน (insider)” จากแต่ละพื้นที่ได้เล่าถึงบริบทและปัญหาของท้องถิ่นตนเอง ใน ประเด็นของ “ความสามัคคี” ของคนในชุมชนท้องถิ่นเพื่อผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ผ่าน ภาพยนตร์สั้น 5 ภูมิภาค จาก 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพังงา จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดนครพนม และจังหวัดแพร่ ภายใต้โครงการ “สื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสั้นบ้านฉันบ้านเธอ (Story From The Hometowns)” จึงเกิดขึ้น

1.2 ยุทธศาสตร์หลัก

โครงการผลิตภาพยนตร์สั้นเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี “โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสั้น บ้านฉันบ้านเธอ” ได้นำหลักการเรื่องบทบาทและศักยภาพของสื่อภาพยนตร์มาเชื่อมโยงกับการวางแผนการดำเนินงานของโครงการ โดยประยุกต์ใช้แผนขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง ตามนโยบายและแผนแม่บทระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕ (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) ภายใต้วัตถุประสงค์ของนโยบายแห่งชาติ ข้อที่ 3.4.3 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความสามัคคีปรองดอง ความเป็นธรรม และความ สมานฉันท์ในชาติเพื่อลดการเผชิญหน้า และการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ และภายใต้นโยบาย ความมั่นคงแห่งชาติ ข้อที่ 2 สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ โดย นำมาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดหลักของโครงการที่สำคัญ คือ มุ่งเสริมสร้างความสามัคคีโดยอาศัย การมีส่วนร่วมจากเยาวชน และเผยแพร่สื่อที่เป็นผลงานจากการสร้างสรรค์ของเยาวชน เพื่อเป็น

ตัวกลางในการเสริมสร้างความรัก ความสามัคคี และความปรองดองในชาติ โดยมียุทธศาสตร์ในโครงการที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่

1. เสริมสร้างเยาวชนผู้นำทางการสื่อสารในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศของความสามัคคีปรองดอง
2. สร้างสรรค์สื่อที่ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ เกิดความรักความเข้าใจระหว่างกันและกัน อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และภาคภูมิใจในความเป็นไทย
3. ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ และกิจกรรมสร้างความสามัคคีปรองดองในทุกระดับ พร้อมกับสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของเยาวชน ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป

1.3 วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

1. เพื่อสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ความยาวประมาณ 15 - 20 นาที จำนวน 5 เรื่อง
2. เพื่อใช้สื่อภาพยนตร์สั้นในการสื่อสารเรื่องราวของท้องถิ่นแก่ประชาชนทั่วไป
3. เพื่อให้ความรู้ในการผลิตสื่อภาพยนตร์สั้น สำหรับเป็นเครื่องมือในการเล่าเรื่องราวท้องถิ่นของตนเอง
4. เพื่อใช้ภาพยนตร์สั้นในการส่งเสริมความร่วมมือร่วมใจในชุมชนทำให้ชุมชนตระหนักถึงปัญหาและร่วมมือกันแก้ไข

1.4 กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่ดำเนินการ

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. นักศึกษาทั่วไปที่สนใจด้านภาพยนตร์
3. ดำเนินการในพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพังงา กาญจนบุรี อุทัยธานี นครพนม และแพร่

1.5 ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี 9 เดือน

ส่วนที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

คณะทำงานฯ ได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานในโครงการ ตลอดจนนำมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ โดยมีเนื้อหาที่รวบรวมไว้เพื่อสนับสนุนงานของโครงการ ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ในสังคมปัจจุบันสื่อต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมากยิ่งขึ้น แต่สื่อที่มีความเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนกลับมีอยู่เป็นจำนวนน้อย และการผลิตสื่อที่มีความปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้กับสังคมยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ กอปรกับอิทธิพลของสื่อในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม อาทิ การเรียนรู้และเลียนแบบทางเพศแบบผิด ๆ การรับเอาค่านิยมจากสื่อที่ไม่เหมาะสม การเลียนแบบการใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้อง/หยาบคาย หรือการมีพฤติกรรมความรุนแรง ที่มีให้เห็นผ่านสื่อต่าง ๆ

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงก่อให้เกิดแนวคิดเรื่องการส่งเสริมให้มีการผลิต การพัฒนา และการเผยแพร่สื่อที่มีความปลอดภัยต่อสังคม และพัฒนาสื่อให้มีลักษณะเป็นสื่อที่มีความสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพฤติกรรมที่ดี รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม ภายใต้หลักการสื่อที่ปลอดภัย กล่าวคือ ไม่ขัดหรือละเมิดต่อกฎหมาย และ/หรือไม่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อสังคม และหลักการสื่อที่สร้างสรรค์ คือ ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ที่ดี และพัฒนาทักษะในชีวิตจริงเน้นการมีส่วนร่วมของผู้คนในสังคมทุกระดับ (พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558, ราชกิจจานุเบกษา 2558) ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

2.1.1 นิยามความหมายของสื่อ

“สื่อ” หมายความว่า สิ่งที่ทำให้ปรากฏด้วยสิ่งที่ทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร เครื่องหมาย ภาพ หรือ เสียง ไม่ว่าจะจัดทำในรูปของเอกสาร สิ่งพิมพ์ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ วิดิทัศน์ การแสดง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ในระบบคอมพิวเตอร์ หรือจัดทำในรูปแบบอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2.1.2 นิยามความหมายของสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

“สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” หมายความว่า สื่อที่มีเนื้อหาส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และความมั่นคง ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน และส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวและสังคม รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามัคคี และสามารถใช้ชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลายได้อย่างเป็นสุข

2.1.3 วัตถุประสงค์สำคัญของสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

- (1) รณรงค์ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- (2) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- (3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็ก เยาวชนและครอบครัวมีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ เผื่อระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ และสามารถใช้อสื่อในการพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคม
- (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- (5) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย อบรม พัฒนาองค์ความรู้และการสร้างนวัตกรรมด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- (6) ส่งเสริมบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสื่อให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- (7) ดำเนินการและส่งเสริมให้มีสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง

2.2 หลักการ +6 -3 (บวกหก ลบสาม) เพื่อการผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

เพื่อให้เกิดกระบวนการในการสร้างสรรค์สื่อที่ดีและมีคุณภาพ ตามแนวคิดเรื่องสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นการรู้เท่าทันสื่อในปัจจุบัน และเฝ้าระวังไม่ให้สื่อที่ผลิตออกมาส่งผลกระทบต่อสังคม คณะทำงานในโครงการ ได้อาศัยกรอบแนวคิดตามหลักการ +6 -3 (บวกหก ลบสาม) เท้ากับสื่อปลอดภัย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสื่อตามแนวคิดสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยอาศัยหลักการ (คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์, 2565) ดังนี้

2.2.1 หลักการสร้างสรรค์ (+6)

คือ การมุ่งเน้นสร้างสรรค์เนื้อหา ที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนและสังคม ใน 6 ด้าน คือ

(1) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดระบบวิธีคิด กล่าวคือ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิดเป็นตามความสามารถของสมองในแต่ละวัย ตลอดจนการส่งเสริมด้านพัฒนาการทางสมองและสติ ปัญญา ให้มีความรู้มีความเข้าใจ มีความสามารถในการประยุกต์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การวางแผนการตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

(2) เนื้อหาที่ส่งเสริมความรู้ในเรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ให้สามารถเรียนรู้วิชาการในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดจนศาสตร์ประยุกต์ และศาสตร์ในเชิงบูรณาการ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ความรู้ในด้านภาษาศาสตร์ ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ดนตรี กีฬา ตลอดจนความรู้ใน ด้านวิชาชีพ รวมถึงการสร้างความรักในการเรียนรู้

(3) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม ให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนเกิดความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ หรือแรงบันดาลใจที่จะประพฤติปฏิบัติตามอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมในมาตรฐานของความเป็นมนุษย์

(4) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต ให้รู้จักและเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะในการใช้ชีวิตในสังคมที่เหมาะสมกับกาลเทศะ และสามารถนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในชีวิตของตนเองได้ ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตได้อย่างเหมาะสมได้

(5) เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา สถานะทางสังคม เพศ และวัย เป็นต้น

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในความแตกต่างหลากหลาย และสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างหลากหลายนั้นได้อย่างสันติ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและจัดการความขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่างหลากหลายนั้นได้

(6) เนื้อหาที่ส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำให้เกิดการเรียนรู้ในความสัมพันธ์ที่ดีของคนในครอบครัว ทั้งเรียนรู้และเข้าใจกัน และกันของคนในครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธา และแรงบันดาลใจในสถาบันครอบครัว

2.2.2 หลักความปลอดภัย (-3)

คือ หลักการที่ไม่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ ภาษา และความรุนแรงที่ไม่เหมาะสม โดยมีรายละเอียดสำคัญที่ต้องไม่กระทำในการผลิตเนื้อหา 3 ประเด็น ดังนี้

(1) พฤติกรรมและความรุนแรง พิจารณาจากภาพ เสียง และเนื้อหา ที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมในเรื่องพฤติกรรมที่รุนแรง หรือนำไปสู่ความรุนแรงและอันตราย ซึ่งประกอบด้วย

(1.1) การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งการนำเสนอที่ก่อหรือชักนำให้เกิดผลรุนแรงต่อจิตใจของผู้ชม และทำให้เกิดความรู้สึกทางจิตใจ เช่น ความหดหู่ ความเศร้า ความเครียด ความสะเทือนใจ อย่างรุนแรง รวมตลอดถึงองค์ประกอบของรายการที่ทำให้ผู้ชมตกใจกลัว ความน่าเกลียด สยดสยอง ขยะแขยง

(1.2) การใช้ความรุนแรง กระทำต่อตนเอง บุคคลอื่น สิ่งมีชีวิต และวัตถุ

(1.3) การใช้อาวุธ ยาเสพติด หรือการแสดงผลภาพของการกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงเนื้อหาที่ขัดต่อศีลธรรม และความสงบสุขของสังคม

(1.4) การนำเสนอที่ก่อหรือชักนำให้เกิดการอคติ การเลือกปฏิบัติอันนำมาซึ่งการต่อต้านหรือล่วงละเมิดบุคคลหรือกลุ่มบุคคล รวมถึงการส่งเสริมการสร้างทัศนคติ ความเชื่อการชักจูงใจให้เกิดการล่วงละเมิดหรือการต่อต้าน การดูหมิ่นเหยียดหยาม การลดทอนหรือการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ละเมิดสิทธิมนุษยชน ตลอดจนส่งเสริมหรือชักจูงให้เกิดการต่อต้าน ดูหมิ่น สร้างทัศนคติเชิงลบ การล้อเลียนให้เกิดความอายจนกลายเป็น “ตัวตลกในสังคม” ที่มีผลต่อตัวบุคคล/กลุ่มบุคคล ทั้งในประเด็นของเชื้อชาติ สัญชาติ ชาติพันธุ์ เพศ รสนิยมทางเพศ ชนชั้น สถานะสภาพทางเศรษฐกิจ อายุ ศาสนา สีมืด โรคหรือภาวะสุขภาพ ความพิการทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา

(2) เรื่องทางเพศ พิจารณาจากภาพ เสียงและเนื้อหา ที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมในด้านการแต่งกาย การแสดงออกทางเพศ การแสดงท่าทางหรือกิริยาที่ไม่เหมาะสมในทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การสนทนา หรือใช้คำพูดเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศที่ล่อแหลมหรือไม่เหมาะสม การสร้างทัศนคติทางลบเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศในประเด็นต่าง ๆ เช่น การเหยียดเพศ เป็นต้น

(3) ภาษา พิจารณาจากภาพ เสียงและเนื้อหาที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมในเรื่องการใช้ภาษา ไวยากรณ์ทางภาษา การใช้ภาษาที่ล่อแหลม หมิ่นเหม่ หรือสื่อความหมายในเชิงลบ รวมถึงการใช้ภาษาที่ก้าวร้าว ดูหมิ่น นามาสึงการลดทอนศักดิ์และศรีของผู้ฟัง

2.3 แนวคิดเรื่องการเสริมสร้างความสามัคคี และการสร้างความปรองดอง

จากการสังคมไทยที่ผ่านมาประสบกับปัญหาความขัดแย้ง การแตกแยกความสามัคคีปรองดองของคนในชาติซึ่งทวีความรุนแรง และมีความยืดเยื้อต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน ส่งผลให้ภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมมีความกังวลและกำหนดให้เป็นวาระสำคัญที่ต้องมีการพิจารณาเพื่อดำเนินการแก้ไขร่วมกัน โดยในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อรวบรวมกรอบความเห็นปฏิรูปประเทศในประเด็นด้านความสามัคคีปรองดองในชาตินั้น มีการนำเสนอผลจากการสำรวจแบบสอบถามทั่วประเทศของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่พบว่า ปัญหาความแตกแยกของคนในชาติมีความรุนแรงมาก ร้อยละ 79.88 โดยปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุหลักมาจากการแตกแยกทางความคิด ความเชื่อ และการไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนและประเทศชาติ ทำให้มีการแบ่งสี แบ่งพวก แบ่งฝ่าย และเกิดการชุมนุมประท้วงที่เกินขอบเขต ใช้ความรุนแรง ใช้อาวุธสงคราม ประหัตประหารกัน การปลุกระดมมวลชนที่มุ่งเอาชนะฝ่ายตรงข้าม และการใช้กองกำลัง ติดอาวุธ รวมถึงการเตรียมอาวุธเพื่อปฏิบัติการอย่างรุนแรงต่อฝ่ายตรงข้าม โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชน (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม, 2561)

ความขัดแย้งและการขาดความสามัคคีปรองดองดังกล่าว ส่งผลกระทบกับประเทศไทยเป็นอย่างมาก จนทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานราชการ และประชาชนทั่วไป จากการบุกยึดทำลายทรัพย์สินของทางราชการ อาคารหน่วยงานราชการ อาคารบ้านเรือน ร้านค้า และการชุมนุมประท้วงที่เกินขอบเขตใช้ความรุนแรงทำให้มีผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บจำนวนมาก ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและธุรกิจการท่องเที่ยว การส่งออก และการลงทุน รวมทั้งทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทย ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นประเทศที่มีความสงบ ได้รับความเสียหายและเสื่อมเสียภาพลักษณ์ดังกล่าวไป (คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง, 2561)

ทั้งนี้ เพื่อให้ชาวไทยทุกคนมีความสมัครสมานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจึงเปิดให้มีการรับฟังและเปิดรับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งจากการรวบรวมข้อเสนอแนะที่มีร่วมกันจากทุกภาคส่วน มีข้อเสนอแนะในทิศทางเดียวกันคือ ควรมุ่งเน้นกิจกรรมหรือการดำเนินงานที่เสริมสร้างความสามัคคี โดยรณรงค์สร้างความรักและภาคภูมิใจในชาติ ผ่านการสร้าง ความเข้าใจอย่างจริงจัง เพื่อสร้างการยอมรับบนพื้นฐานของความหลากหลาย และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม และควรมีการสร้างความปลอดภัยของชนในชาติ ด้วยการใช่มติทางวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ด้วยสันติวิธี และธรรมาภิบาล เพื่อให้สถานการณ์ทางสังคมมุ่งไปสู่สังคมสมานฉันท์ (สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง, 2562 ; 2564) โดยสามารถสรุปเป็นแนวทางหลัก ๆ ใน 2 ประเด็นสำคัญดังนี้

2.3.1 การเสริมสร้างความสามัคคี

เสนอให้ทำการรณรงค์สร้างความรักและภาคภูมิใจในสถาบันหลักให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วม ผ่านกิจกรรมและสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ชาวไทยทุกคนมีความสมัครสมาน โดยดำเนินการผ่านกิจกรรมและสื่อในลักษณะต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีกิจกรรมสร้างความสามัคคีร่วมกัน การพัฒนาพื้นที่ของชุมชนหรือพัฒนาบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เช่น การฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีอันนำไปสู่การสร้างสามัคคีของคนในทุกระดับ รวมไปถึงการเพื่อเผยแพร่เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต เรื่องราวของผู้คน ความหลากหลายทางวัฒนธรรม หรือเนื้อหาที่สืบสานประวัติศาสตร์ชาติไทย และขนบธรรมเนียมประเพณีในวันสำคัญต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับสถาบันของชาติ เป็นต้น

2.3.2 การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ

เสนอให้นำมติทางสังคม ศาสนา และมติทางวัฒนธรรมมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง เพื่อให้เกิดความสามัคคี ความเข้าใจอันดี และความสมานฉันท์ ตลอดจนมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ด้วยสันติวิธี และธรรมาภิบาล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีเวทีสาธารณะ เพื่อร่วมกันระดมความคิดเห็น และสร้างฉันทามติ เพื่อสร้างวัฒนธรรมและกลไกที่ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี เมตตาปราณีต่อกัน และสร้างความเข้าใจและการยอมรับความคิดเห็นระหว่างกัน

จากข้อเสนอดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าแนวทางในการการคลี่คลายประเด็นปัญหาและผลกระทบจาก ความขัดแย้งในประเด็นต่าง ๆ ของสังคม ที่อาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในอดีต และการป้องกันไม่ให้เหตุการณ์ความรุนแรงจากความขัดแย้งทางสังคมเกิดขึ้นซ้ำ จำเป็นต้องดำเนินการโดยอาศัยกลไกความร่วมมือจากกลไกและโครงสร้างทางสังคมรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มของประชาชนในระดับต่าง ๆ ที่สามารถขยายผลทางสังคมวัฒนธรรมเพื่อเยียวยาแก้ไขความขัดแย้งให้บรรเทาเบาบางลงได้

ทั้งนี้ คณะทำงานในโครงการพิจารณาร่วมกันเห็นว่า เยาวชนนับเป็นกลุ่มสำคัญกลุ่มหนึ่ง ที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมและมีศักยภาพในอนาคตที่จะเผยแพร่วัฒนธรรมของการอยู่ร่วมกันด้วยความเกื้อกูล ร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยความมีน้ำใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความปรองดองของกลุ่มคนอื่น ๆ ในชาติ และเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างคนในชาติให้เกิดความสามัคคีเพื่อการปรองดองต่อไปได้ โดยเมื่ออาศัยกลไกจากเผยแพร่เนื้อหาจากสื่อ ที่ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์อย่างมีส่วนร่วมจากเยาวชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เป็นตัวแทนจากพื้นที่ที่หลากหลายทั่วประเทศ จึงนับได้ว่าเป็นกระบวนการผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่เป็นทั้งบุคคลและสื่อกลางในลักษณะสื่อมวลชน เพื่อเผยแพร่หลักคิดเรื่องความสามัคคีปรองดองแก่คนในชาติ และขับเคลื่อนแนวคิดเรื่องความสมานฉันท์ในรูปแบบวิถีชีวิตวัฒนธรรมความหลากหลายของผู้คนในชาติผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

2.4 กรอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี

สำหรับแนวทางในการสร้างกรอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีนั้น คณะทำงานได้กำหนดเป็นกรอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรักความสามัคคี ความปรองดองสมานฉันท์ ที่เชื่อมโยงกับเรื่องราวและวิถีชีวิตของชุมชน ผู้คน และพื้นที่ ซึ่งสะท้อนการเป็นส่วนหนึ่งของความสามัคคีและความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของชาติ โดยผลานกรอบแนวคิดเรื่องความสามัคคีปรองดองที่ประยุกต์จากแผนแม่บทและนโยบายแห่งชาติ ใน 2 หลักการ 12 ประเด็นสำคัญ (คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง, 2561; ราชกิจจานุเบกษา, 2562) ดังนี้

2.4.1 หลักการสื่อสารเสริมสร้างความสามัคคี แบ่งเป็น 6 ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- (1) การสื่อสารถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ในลักษณะของการอยู่ร่วมกันด้วยความเกื้อกูล ร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความมีน้ำใจ
- (2) การสื่อสารในเรื่องราวของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม ที่อยู่ร่วมกันในลักษณะแบบพหุวัฒนธรรม (Multiculture) เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับบนความหลากหลาย และป้องกันอคติบนความแตกต่างในประเด็นต่าง ๆ
- (3) การสื่อสารถึงเรื่องราวสายสัมพันธ์ของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม และความเชื่อมโยงของกลุ่มดังกล่าวกับสถาบันหลักในระดับต่าง ๆ ของสังคม ที่สะท้อนสายสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดแน่นแฟ้น เป็นหนึ่งเดียวกัน และสื่อถึงความรักและความผูกพัน
- (4) การสื่อสารถึงคุณธรรม จริยธรรม หรือจิตสำนึกร่วมที่ดั่งามของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม ที่สะท้อนการดำเนินชีวิตร่วมกับการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม
- (5) การสื่อสารถึงการร่วมมือกันและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา หรือแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม
- (6) การสื่อสารถึงการร่วมมือกันในการลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจ รายได้ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นร่วมกัน

2.4.2 หลักการสื่อสารสร้างความปรองดองสมานฉันท์ แบ่งเป็น 6 ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- (1) การสื่อสารถึงเรื่องราวในประเด็นเรื่องการให้อภัย และการสร้างบรรยากาศสมานฉันท์ระหว่างผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม
- (2) การสื่อสารถึงเรื่องราวในประเด็นเรื่องการเอื้ออาทรต่อกันและกันของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม
- (3) การสื่อสารถึงประเด็นและเรื่องราวการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข สมานฉันท์ ผ่านการสะท้อนเรื่องราวความสงบสุข ความสุข สันติสุข ของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม
- (4) การสื่อสารถึงเรื่องราวการแสดงความรับผิดชอบ การยอมรับผิด การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และการให้อีกโอกาสของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม โดยปราศจากอคติ ปราศการเหยียดหยาม หรือปราศจากการแสดงท่าทีรังเกียจ

(5) การสื่อสารถึงการร่วมมือกันของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม เพื่อวางแผนป้องกัน และ/หรือเพื่อจัดปัญหาความขัดแย้งและการยุยงปลุกปั่นในพื้นที่

(6) การสื่อสารถึงประเด็นเรื่องการดูแล เยียวยา พื้นฟู ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง และการร่วมกันดูแลแก้ไขผลกระทบจากความขัดแย้งในอดีตของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม

2.5 แนวคิดเรื่องกระบวนการสื่อสาร

คณะทำงานในโครงการฯ อาศัยกรอบแนวคิดทางการสื่อสารเป็นที่ตั้ง โดยยึดโยงรูปแบบกระบวนการผ่านองค์ประกอบทางการสื่อสารและการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม เพื่อจำแนกบทบาทของผู้ร่วมโครงการและผลผลิตที่ได้จากโครงการ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายของโครงการ ตามคุณลักษณะดังต่อไปนี้

2.5.1 องค์ประกอบตามกระบวนการสื่อสาร

ผู้ส่งสาร หรือ ผู้ผลิต (Sender/Producer) ได้แก่ กลุ่มนักเรียน นักศึกษา ที่เป็นเยาวชนซึ่งเข้าร่วมกับโครงการ มีสถานะเป็นผู้ส่งสารและผู้ผลิตชิ้นงานภาพยนตร์สั้น มีบทบาทในการคัดเลือกเรื่องราวในพื้นที่ จัดสรรเนื้อหา สร้างสรรค์รูปแบบและวิธีการเล่าเรื่อง วางแผนการสื่อสาร และการผลิตสื่อ โดยทำงานร่วมกันกับคณะทำงานในโครงการฯ และชุมชนในพื้นที่

ตัวสาร หรือ เนื้อหา (Message/Content) ได้แก่ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความรัก ความสามัคคี ความปรองดองสมานฉันท์ ที่เชื่อมโยงกับเรื่องราวและวิถีชีวิตของชุมชน ผู้คน และพื้นที่ ซึ่งสะท้อนการเป็นส่วนหนึ่งของความสามัคคีและความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของชาติ โดยผสมกรอบแนวคิดเรื่องความสามัคคีปรองดองที่ประยุกต์จากแผนแม่บทและนโยบายแห่งชาติ ใน 2 หลักการ 12 ประเด็นสำคัญ (คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง, 2561; ราชกิจจานุเบกษา, 2562) ดังนี้

หลักการสื่อสารเสริมสร้างความสามัคคี แบ่งเป็น 6 ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(1) การสื่อสารถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ในลักษณะของการอยู่ร่วมกันด้วยความเกื้อกูล ร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความมีน้ำใจ

(2) การสื่อสารในเรื่องราวของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม ที่อยู่ร่วมกัน ในลักษณะแบบพหุวัฒนธรรม (Multiculture) เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับบนความ หลากหลาย และป้องกันอคติบนความแตกต่างในประเด็นต่าง ๆ

(3) การสื่อสารถึงเรื่องราวสายสัมพันธ์ของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม และความเชื่อมโยงของกลุ่มดังกล่าวกับสถาบันหลักในระดับต่าง ๆ ของสังคม ที่สะท้อนสายสัมพันธ์ที่ ไกล่ชิดแน่นแฟ้น เป็นหนึ่งเดียวกัน และสื่อถึงความรักและความผูกพัน

(4) การสื่อสารถึงคุณธรรม จริยธรรม หรือจิตสำนึกร่วมที่ดั่งงามของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม ที่สะท้อนการดำเนินชีวิตร่วมกับการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อ ส่วนรวม

(5) การสื่อสารถึงการร่วมมือกันและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา หรือ แก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม

(6) การสื่อสารถึงการร่วมมือกันในการลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ เพื่อ เสริมสร้างเศรษฐกิจ รายได้ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นร่วมกัน

หลักการสื่อสารสร้างความปรองดองสมานฉันท์ แบ่งเป็น 6 ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(1) การสื่อสารถึงเรื่องราวในประเด็นเรื่องการให้อภัย และการสร้าง บรรยากาศสมานฉันท์ระหว่างผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม

(2) การสื่อสารถึงเรื่องราวในประเด็นเรื่องการเอื้ออาทรต่อกันและกันของ ผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม

(3) การสื่อสารถึงประเด็นและเรื่องราวการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สมานฉันท์ ผ่านการสะท้อนเรื่องราวความสงบสุข ความสุข สันติสุข ของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือ สังคม

(4) การสื่อสารถึงเรื่องราวการแสดงความรับผิดชอบ การยอมรับผิด การ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และการให้ออกาสของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม โดยปราศจากอคติ ปราศ การเหยียดหยาม หรือปราศจากการแสดงท่าทีรังเกียจ

(5) การสื่อสารถึงการร่วมมือกันของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม เพื่อ วางแผนป้องกัน และ/หรือเพื่อขจัดปัญหาความขัดแย้งและการยุยงปลุกปั่นในพื้นที่

(6) การสื่อสารถึงประเด็นเรื่องการดูแล เยียวยา พื้นฟู ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง และการร่วมกันดูแลแก้ไขผลกระทบจากความขัดแย้งในอดีตของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม

ช่องทาง หรือ สื่อ (Channel/Media) แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ

(1) สื่อบุคคล ซึ่งเป็นการมุ่งพัฒนาให้กลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ หรือ กลุ่มคนในพื้นที่ ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางความคิด และเป็นผู้นำในการเผยแพร่เนื้อหาหรือเรื่องราว เพื่อสร้างการตระหนักรู้และทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีปรองดอง และ

(2) สื่อภาพยนตร์ ซึ่งพัฒนาและเป็นผลผลิตจากโครงการ ที่เกิดจากการร่วมออกแบบและวางแผนระหว่างผู้ร่วมโครงการและคณะทำงานในโครงการฯ ทำหน้าที่เป็นช่องทางในการเผยแพร่เรื่องราว แนวคิด และหลักการในประเทศความสามัคคีปรองดองไปยังภาคส่วนต่าง ๆ และประชาชนในสังคม

ผู้รับสาร หรือ ผู้รับชม (Receiver/Audience) ได้แก่ กลุ่มผู้รับสารที่เป็นผู้รับชมภาพยนตร์สั้นซึ่งเป็นผลผลิตจากโครงการ สามารถจำแนกได้เป็น กลุ่มคนในพื้นที่ หรือเครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ ซึ่งเป็นหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และประชาชนทั่วไป

2.5.2. แนวคิดเรื่องการใช้ประโยชน์จากโครงการด้วยเครื่องมือการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม

จากการศึกษาของ กาญจนา แก้วเทพ และ กำจร หลุยยะพงศ์ (2560) และ จินตวิร์ เกษมสุข (2561) พบว่า การดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นกระบวนการในการวิจัยทางการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมนั้น สามารถสร้างผลประโยชน์ในเชิงรูปธรรมในรูปแบบที่ให้ผลลัพธ์อย่างหลากหลายในแต่ละระดับ โดยคณะทำงานได้ประยุกต์ใช้กระบวนการผลิตสื่อภาพยนตร์อย่างมีส่วนร่วม เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการในลักษณะที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

(1) การคืนผลงานที่ได้จากโครงการให้เจ้าของพื้นที่/กลุ่มตัวอย่าง (ผู้เข้าร่วมโครงการ): คณะทำงานในโครงการฯ มุ่งเน้นการส่งคืนผลผลิตที่อยู่ในรูปแบบของสื่อภาพยนตร์สั้น ซึ่งเป็นสื่อที่เจ้าของพื้นที่และผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำไปใช้ในการเผยแพร่เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้แก่ชุมชนภายในได้ นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ในการเผยแพร่เรื่องราว วิถีชีวิต และค่านิยมที่ดีงามซึ่งสะท้อนถึงคุณค่าความสมานฉันท์ปรองดองของพื้นที่สู่การรับรู้ในระดับสังคม นอกจากนี้ กระบวนการดังกล่าวยังเป็นรูปแบบการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม ที่เน้นการพัฒนาเยาวชนให้มีค่านิยมและจิตสำนึกในความรักความสามัคคี และเป็นการพัฒนาทักษะทางการสื่อสารทั้งในแง่

ของการเป็นผู้ผลิตและออกแบบสื่อ ตลอดจนการพัฒนากลุ่มเยาวชนให้เป็นสื่อบุคคลที่เป็นผู้นำทางความคิดและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางการสื่อสาร เพื่อขับเคลื่อนพื้นที่ และนับว่าเป็นการส่งมอบทรัพยากรคืนให้แก่ชุมชน

(2) การขยายกลุ่มเป้าหมายร่วมประเด็น (การขยายกลุ่มเป้าหมายรอง): เป็นการขยายไปสู่กลุ่มคนหรือพื้นที่ที่มีปัญหาคล้ายคลึงกับพื้นที่ในโครงการ โดยการส่งมอบสื่อและการชุดความรู้ในการแก้ไขปัญหา การใช้ประโยชน์นี้จึงนำไปสู่การนำความรู้ที่ผู้ต้องการใช้ให้เป็นความรู้พร้อมใช้ให้กับกลุ่มเป้าหมายใหม่ และสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการเสริมสร้างความสามัคคีปรองดองในพื้นที่อื่น ๆ ได้

(3) การทำงานกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: รูปแบบในการดำเนินงานของโครงการฯ เน้นการทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียทุกระดับ โดยนำมากำหนดเป้าหมายหลักและกลุ่มเป้าหมายรอง ในการดำเนินงานครั้งนี้ (เยาวชน ชุมชน/พื้นที่ ภาคส่วนต่าง ๆ และประชาชนทั่วไป)

(4) การใช้เนื้อหาเชิงประเด็นที่ครบทุกมิติในการขับเคลื่อน: ในขั้นตอนการออกแบบเนื้อหาทางการสื่อสาร (การผลิตภาพยนตร์) คณะทำงานในโครงการฯ ใช้วิธีการออกแบบและสร้างสรรค์เนื้อหาอย่างมีส่วนร่วม โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมโครงการตั้งเอาประเด็นในพื้นที่ หรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีและความสมานฉันท์ โดยการประยุกต์ใช้หลักคิดตามแผนแม่บทมาผนวกกับประเด็นสำคัญในชุมชนและพื้นที่ เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ให้ครบทุกมิติ และมีความเชื่อมโยงในระดับพื้นที่สู่ระดับสังคม

(5) การทำงานเชิงเครือข่าย: มุ่งเน้นการดำเนินงานในโครงการไปใช้ประโยชน์กับเครือข่าย (เยาวชน ชุมชน กลุ่มคน และภาคส่วนต่าง ๆ) โดยเน้นการใช้การสื่อสารเพื่อเสริมความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย เพื่อระดมความคิด หาแนวทาง และสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต

(6) การสื่อสารประเด็นจากพื้นที่สู่การรับรู้ในระดับสาธารณะ: การทำงานครั้งนี้ มุ่งเน้นการสื่อสารในระดับกว้างขึ้นกว่าบุคคล กลุ่ม และเครือข่าย โดยนำผลผลิตที่ได้ เผยแพร่สู่การใช้การสื่อสารในระดับสาธารณะเพื่อเผยแพร่ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีปรองดองในระดับกว้าง

(7) การพัฒนาให้คนในชุมชนเป็น Smart User / Smart Opinion และ/หรือ Change Agent: คณะทำงานในโครงการฯ ทำการเปิดรับสมัครผู้เข้าร่วมจากพื้นที่ และ/หรือมีความเชื่อมโยงกับชุมชนในพื้นที่ โดยมุ่งสร้างแกนนำที่มาจากเยาวชนในพื้นที่ หรือเป็นคนในชุมชนที่มี

ความรู้ในประเด็นนั้น ๆ ซึ่งเมื่อพัฒนาทักษะและความสามารถในการสื่อสารเข้าไปด้วย กลุ่มดังกล่าวก็จะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ ผลิต และ/หรือเลือกใช้สื่อได้อย่างยั่งยืน

จากแนวคิดหลักทั้ง 3 แนวคิดข้างต้น ซึ่งได้แก่ (1) แนวคิดเรื่องการเสริมสร้างความสามัคคีและการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ (2) กรอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี และ (3) แนวคิดเรื่องกระบวนการสื่อสาร คณะทำงานในโครงการฯ ได้ประยุกต์ใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในแง่ของการนำความรู้ด้านการสื่อสารมาใช้กับผลผลิตที่ได้จากโครงการในฐานะเป็นสื่อกลาง เพื่อแพร่กระจายความรู้หรือแนวคิดเรื่องความสามัคคีในระดับพื้นที่ไปสู่กลุ่มเป้าหมายทั่วไปในระดับชาติ อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานดังกล่าว มิใช่เพียงส่งต่อความรู้ (Knowledge Transmission) แต่เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดส่งความรู้ที่พร้อมใช้ (Knowledge Delivery) เพื่อสร้างทรัพยากรด้านการสื่อสารที่เป็นบุคคลและเป็นสื่อที่สามารถดำเนินการต่อได้แม้โครงการจะสิ้นสุดแล้ว

ส่วนที่ 3

ระเบียบวิธีและกระบวนการ

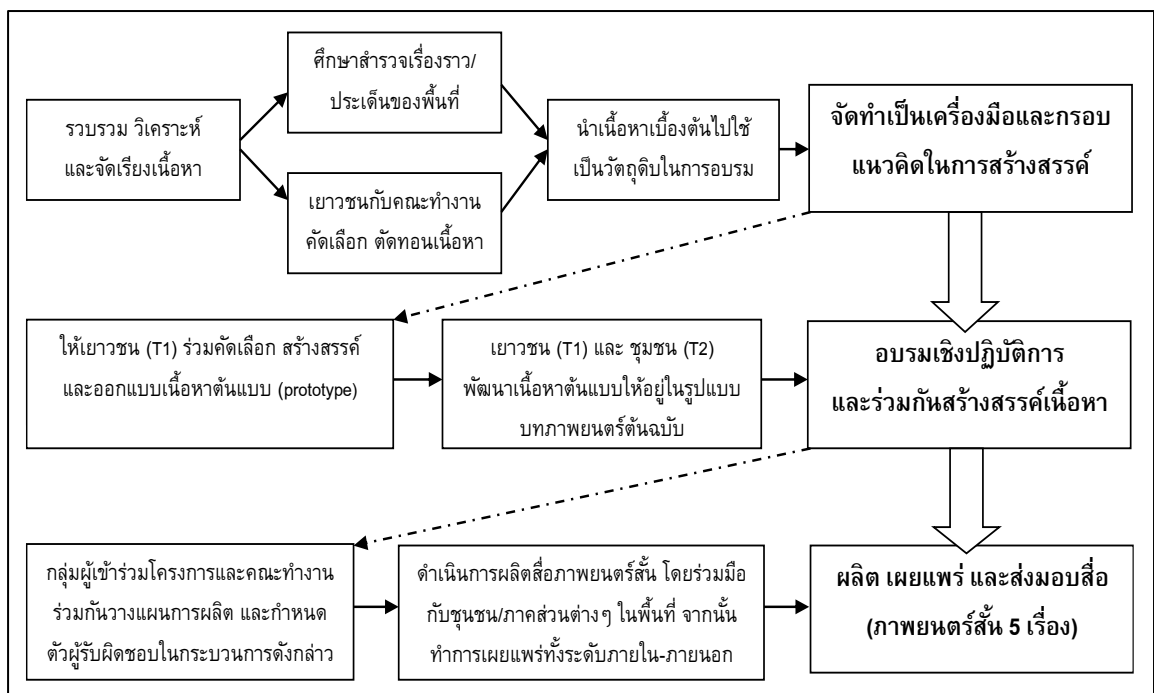
โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันบ้านเธอ เป็นการโครงการที่อาศัยรูปแบบและกลไกของการวิจัยเพื่อการผลิตแบบมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกระบวนการในการผลิตสื่อภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ผ่านกระบวนการแบบมีส่วนร่วมของเยาวชนคนรุ่นใหม่ และบุคคลในพื้นที่เป้าหมาย 5 พื้นที่ โดยข้อมูลในส่วนนี้ แบ่งรายละเอียดเป็นหัวข้อต่าง ๆ คือ

- 1) ระเบียบวิธีและขั้นตอนการดำเนินงานในโครงการ
- 2) การกำหนดผู้มีส่วนได้เสีย และกลุ่มเป้าหมาย
- 3) การกำหนดกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัด
- 4) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว คณะทำงานในโครงการได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการ 2 ลักษณะ คือ (1) ข้อมูลสำหรับการสรุปผลจากโครงการในเชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการจำแนกบรรยายชนิดข้อมูล (typological analysis) และการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (constant comparison) และ (2) สำหรับการสรุปผลจากโครงการเชิงปริมาณ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean)

3.1 ระเบียบวิธีและขั้นตอนการดำเนินงานในโครงการ

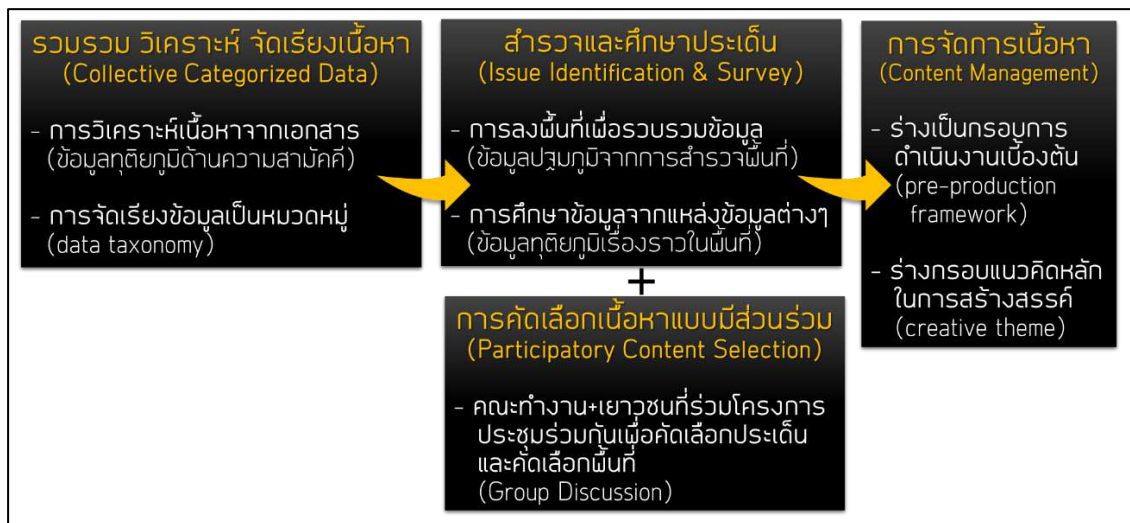
โครงการสื่อสารสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันบ้านเธอ มีระเบียบวิธีและกระบวนการดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรก ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ด้วยการศึกษาเอกสาร เพื่อจัดทำเป็นเครื่องมือและกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ ระยะที่สอง ทำการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ โครงสร้าง และเนื้อหาของสื่อสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความสามัคคี เพื่อใช้เป็นเนื้อหาในการอบรมเชิงปฏิบัติการ และเสริมทักษะการผลิตเนื้อหาที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ และระยะสุดท้าย คือ การดำเนินการผลิตสื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมความสามัคคีอย่างผ่านการมีส่วนร่วม การเผยแพร่ และส่งมอบสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์คืนสู่สังคม ซึ่งมีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนและกระบวนการ

ระยะที่ 1 คณะทำงานในโครงการฯ ทำการศึกษาเนื้อหาและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีปรองดอง โดยรวบรวมและพิจารณาจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ แผนปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ในประเด็นเรื่องการแก้ปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความปรองดอง (คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง, 2561) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ในวัตถุประสงค์เรื่องการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนาเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ (สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง, 2564)

ทั้งนี้ คณะทำงานในโครงการฯ นำเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาข้างต้นมาถ่ายทอดผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ (เยาวชน) จำนวน 33 คน ในรูปแบบการจัดเรียงเป็นหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับประเด็นหรือเนื้อหาในการเล่าเรื่องในแต่ละพื้นที่ โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมกับกลุ่มเยาวชนที่สมัครเข้าร่วมโครงการ (T1) ในขั้นตอนการคัดสรรและเรียบเรียงเป็นเนื้อหาเบื้องต้น แล้วจึงนำผลลัพธ์ที่ได้ไปเชื่อมโยงกับแนวคิดการถ่ายทอดเรื่องราว (Storytelling) ในลักษณะการอ้างอิงจากความรู้และประสบการณ์ (participant's knowledge and experience based) และจัดทำเป็นร่างแนวคิดในการผลิตเนื้อหา และประยุกต์เป็นเครื่องมือประกอบการออกแบบกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

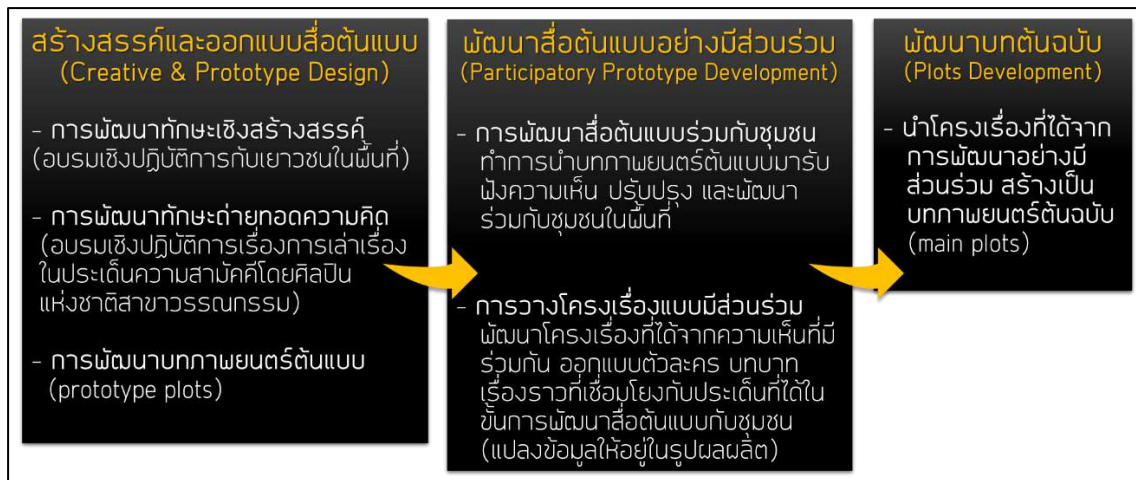

ภาพที่ 3.2 แสดงขั้นตอนและกระบวนการในระยะที่ 1

ระยะที่ 2 ทำการอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ในกระบวนการผลิตและสร้างสรรค์สื่อภาพยนตร์สั้น ในลักษณะการฝึกทักษะการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้สามารถนำเนื้อหาและสื่อที่ได้จากขั้นตอนแรก ไปบรรจุ ปรับใช้ และพัฒนาเป็นร่างต้นแบบ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมร่วมคัดเลือก สร้างสรรค์ และออกแบบเนื้อหาให้อยู่ในรูปของโครงร่างบทภาพยนตร์ เพื่อสร้างเป็นบทต้นแบบ (prototype) สำหรับการลงไปสอบถามความเห็นและเพิ่มเติมเนื้อหาในต้นแบบดังกล่าวให้สมบูรณ์ร่วมกับกลุ่มคน/ชุมชนในพื้นที่ (T2) จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขภายใต้คำแนะนำของคณะทำงานในโครงการฯ และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ จากนั้นจึงพัฒนาเป็นบทภาพยนตร์ต้นฉบับ โดยเบื้องต้นคาดว่าจะได้ชิ้นงานที่เป็นบทภาพยนตร์ต้นฉบับ จำนวน 5 ชิ้นงาน

โดยนำบทภาพยนตร์ต้นฉบับที่ได้จากกระบวนการข้างต้น มาวางแผนในการถ่ายทำผลงาน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมจากกลุ่มเข้าร่วมโครงการทั้ง 2 ระดับ (T1 และ T2) โดยทำ

การวางแผนกำหนดผู้รับผิดชอบในกิจการผลิตและประสานงานส่วนต่าง ๆ เช่น การกำกับ การถ่ายทำ การคัดเลือกนักแสดง จัดสร้างฉาก การประสานงานกับคน/ชุมชนในพื้นที่ เป็นต้น

ภาพที่ 3.3 แสดงขั้นตอนและกระบวนการในระยยะที่ 2

ระยะที่ 3 ทำการผลิตภาพยนตร์สั้น จากบทภาพยนตร์ที่ได้ในขั้นตอนที่ 2 โดยในกระบวนการผลิตอาศัยการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะทำงานในโครงการฯ เยาวชน และชุมชนในพื้นที่ โดยเมื่อกระบวนการผลิตแล้วเสร็จ จะทำการเผยแพร่ครอบคลุมใน 2 ระดับคือ ประสานงานเผยแพร่ร่วมกับชุมชน/หน่วยงานภายในพื้นที่ และเผยแพร่ในระดับสาธารณะด้วยช่องทางออนไลน์ ทั้งนี้ โครงการจะทำการส่งมอบสื่อภาพยนตร์สั้นที่ผลิตได้คืนให้แก่ชุมชน และ/หรือส่งมอบให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ที่สนใจนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ภาพที่ 3.4 แสดงขั้นตอนและกระบวนการในระยยะที่ 3

3.2 การกำหนดผู้มีส่วนได้เสีย และกลุ่มเป้าหมาย

3.2.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในโครงการ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

(1) นักเรียน นักศึกษา หรือเยาวชนคนรุ่นใหม่ ในฐานะเยาวชนผู้ขับเคลื่อนความคิด ผู้ผลิตเนื้อหา และเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากสื่อและการสื่อสาร ในลักษณะของเครื่องมือหรือตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิดเชิงบวกที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านความสามัคคีปรองดอง และความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของชาติ

(2) ชุมชน และภาคประชาสังคม ในฐานะผู้ใช้ประโยชน์จากกระบวนการ รวมไปถึงการประยุกต์ใช้สื่อที่เป็นผลผลิตจากโครงการ ในรูปแบบของเครื่องมือทางการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีปรองดองในพื้นที่ ตลอดจนนำผลผลิตที่ได้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการสะท้อนวัฒนธรรมวิถีชีวิตในท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับมิติทางสังคมวัฒนธรรมของชาติ

3.2.2 การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายในโครงการ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ที่มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ดังนี้

(1) กลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ (เป้าหมายหลัก) ซึ่งเป็นตัวแทนจากภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ และ/หรือเป็นเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแพร่ จังหวัดนครพนม จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดพังงา จังหวัดอุทัยธานี

(2) กลุ่มบุคคล และชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัด (เป้าหมายรอง)

(3) ภาคส่วนต่าง ๆ (เป้าหมายรอง) ประกอบด้วย ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

(4) กลุ่มประชาชนทั่วไป ในฐานะผู้รับชม (ผู้รับสาร) สื่อภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี

3.3 การกำหนดกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัด

โครงการสื่อสารสร้างสรรค์เล่าหนึ่งสัปดาห์ฉันบ้านเธอ เป็นโครงการที่เน้นการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในเชิงรุกที่สนใจการทำงานขององค์ประกอบการสื่อสาร 4 ประการ คือ ผู้ส่งสารหรือผู้ผลิต (Sender/Producer) สารหรือเนื้อหา (Message/Content) สื่อหรือช่องทาง (Channel/Media) และผู้รับสารหรือผู้รับชม (Receiver/Audience) โดยมุ่งพัฒนาตั้งแต่จุดเริ่มต้นซึ่งเริ่มจากผู้ส่งสาร การออกแบบเนื้อหาการสื่อสาร การเลือกใช้และผลิตสื่อ ให้เหมาะสมกับผู้รับสารที่แตกต่างกันตามที่

วางเป้าหมายไว้ โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ของโครงการที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของโครงการ แนวคิดหลักในการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย และผู้มีส่วนได้เสีย โดยจำแนกเป็น 3 กลยุทธ์หลัก ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาเยาวชน ให้มีทักษะในเชิงสร้างสรรค์ ผ่านประเด็นเรื่องความรัก ความสามัคคี ความปรองดองสมานฉันท์ และความภาคภูมิใจในชาติ

กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการ (มีสถานะเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก และมีสถานะเป็นผู้ส่งสาร ผู้ผลิตเนื้อหา ผู้ผลิตสื่อ และสื่อบุคคล)

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อพัฒนาเยาวชนจากภูมิภาคต่าง ๆ ด้วยกระบวนการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม

(2) เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ดำเนินการสื่อสารแนวคิดเรื่องความสามัคคีปรองดอง

การถ่ายทอดและสร้างความรู้ (Knowledge Transmission / Construction)

(1) ความรู้และความเข้าใจ ในประเด็นเรื่องความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์

(2) ความรู้และเทคนิคในการสร้างสรรค์เนื้อหาและสื่อ เพื่อขับเคลื่อนแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีปรองดอง

สมรรถนะหรือทักษะ (Performance or Skills)

(1) ทักษะและความสามารถในการคิดค้น การวางแผนการผลิต และการสร้างสรรค์อย่างมีส่วนร่วม ในประเด็นเรื่องความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์

(2) ทักษะในการถ่ายทอดความคิด เรื่องราว และการนำเสนอประเด็นเรื่องความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์

ตัวชี้วัด (Indicator)

(1) ภาพยนตร์หรือบทภาพยนตร์สั้นที่สร้างสรรค์โดยเยาวชน จำนวน 5 ชิ้นงาน/บท ที่นำเสนอเรื่องราวความสามัคคีและความสมานฉันท์ โดยการประยุกต์ใช้หลักคิดตามแผนแม่บทและแผนปฏิรูปประเทศ ในประเด็นเรื่องการสร้างความปลอดภัย และแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ด้านการสร้างความปลอดภัยปรองดอง มาผนวกกับประเด็นสำคัญในชุมชนและพื้นที่

(2) เยาวชนคนรุ่นใหม่ในฐานะนักสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น จำนวน 30 คน

ตารางที่ 3.1 สรุปการกำหนดกลยุทธ์ที่ 1

ยุทธศาสตร์ที่ 1: เสริมสร้างเยาวชนผู้นำทางการสื่อสารในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศของความสามัคคีปรองดอง			
กลยุทธ์ที่ 1: ส่งเสริมและพัฒนาเยาวชน ให้มีทักษะในเชิงสร้างสรรค์ ผ่านประเด็นเรื่องความรัก ความสามัคคี ความปรองดองสมานฉันท์ และความภาคภูมิใจในชาติ			
กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ (ผู้ส่งสาร ผู้ผลิตเนื้อหา ผู้ผลิตสื่อ และสื่อบุคคล)			
วัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาเยาวชนจากภูมิภาคต่าง ๆ ด้วยกระบวนการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม (2) เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ดำเนินการสื่อสารแนวคิดเรื่องความสามัคคีปรองดอง			
การถ่ายทอดและสร้างความรู้		สมรรถนะหรือทักษะ	
(1) ความรู้และความเข้าใจ ในประเด็นเรื่องความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์		(1) ทักษะและความสามารถในการคิดค้น การวางแผนการผลิต และการสร้างสรรค์อย่างมีส่วนร่วม ในประเด็นเรื่องความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์	
(2) ความรู้และเทคนิคในการสร้างสรรค์เนื้อหาและสื่อ เพื่อขับเคลื่อนแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีปรองดอง		(2) ทักษะในการถ่ายทอดความคิด เรื่องราว และการนำเสนอประเด็นเรื่องความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์	
ตัวชี้วัด		ประเภทตัวชี้วัด	หน่วยชี้วัด
(1) ภาพยนตร์หรือบทภาพยนตร์สั้นที่สร้างสรรค์โดยเยาวชน		เชิงปริมาณ	จำนวน
(2) เยาวชนคนรุ่นใหม่ในฐานะนักสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น		เชิงปริมาณ	จำนวน
			ค่าเป้าหมาย
			5 ชิ้นงาน
			30 คน

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างสรรค์สื่อส่งเสริมความสามัคคีปรองดอง และสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของเยาวชน ชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้วยแนวคิดการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม

กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มบุคคล ชุมชน หรือภาคประชาสังคมในพื้นที่ (กลุ่มเป้าหมายรอง มีสถานะเป็นผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตเนื้อหา กระบวนการผลิตสื่อ และการเผยแพร่ชิ้นงานสู่สาธารณชน)

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสรรค์สื่อที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ที่ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ เกิดความรักความเข้าใจระหว่างกันและกัน อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และภาคภูมิใจร่วมกัน

การถ่ายทอดและสร้างความรู้ (Knowledge Transmission / Construction)

(1) แนวคิดการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต

(2) การถ่ายทอดกระบวนการเปิดรับและร่วมออกแบบเนื้อหาในประเด็นที่ชุมชนหรือพื้นที่ให้ความสำคัญ

(3) การตระหนักรู้ร่วมกันในประเด็นเนื้อหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีปรองดองในประเด็นต่าง ๆ

สมรรถนะหรือทักษะ (Performance or Skills)

(1) ทักษะการวางแผนการผลิต การรวบรวมประเด็นเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน และทักษะการประสานงานอย่างมีส่วนร่วม

(2) กระบวนการผลิตจากการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มเยาวชน และชุมชนในพื้นที่

(3) ความร่วมมือที่เกิดขึ้นกับกลุ่มบุคคล ชุมชน หรือภาคประชาสังคมในพื้นที่

ตัวชี้วัด (Indicator)

(1) ภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับชุมชนหรือพื้นที่ ซึ่งมีความยาวประมาณ 15 - 20 นาที จำนวน 5 เรื่อง ความละเอียดอย่างต่ำ 1080 p

(2) การรับรองความเหมาะสมของเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อจากกลุ่มบุคคล ชุมชน หรือภาคประชาสังคมในพื้นที่ (ผ่านการกลั่นกรองเชิงเนื้อหาจากคณะกรรมการกองทุนฯ)

ตารางที่ 3.2 สรุปการกำหนดกลยุทธ์ที่ 2

ยุทธศาสตร์ที่ 2: สร้างสรรค์สื่อที่ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ เกิดความรักความเข้าใจระหว่างกันและกัน อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และภาคภูมิใจในความเป็นไทย			
กลยุทธ์ที่ 2: สร้างสรรค์สื่อส่งเสริมความสามัคคีปรองดอง และสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของเยาวชน ชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้วยแนวคิดการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม			
กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มบุคคล ชุมชน หรือภาคประชาสังคมในพื้นที่ (ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตเนื้อหา กระบวนการผลิตสื่อ และการเผยแพร่ชิ้นงานสู่สาธารณชน)			
วัตถุประสงค์ (1) เพื่อสร้างสรรค์สื่อที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ที่ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ เกิดความรักความเข้าใจระหว่างกันและกัน อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และภาคภูมิใจร่วมกัน			
การถ่ายทอดและสร้างความรู้		สมรรถนะหรือทักษะ	
(1) แนวคิดการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต		(1) ทักษะการวางแผนการผลิต การรวบรวมประเด็นเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน และทักษะการประสานงานอย่างมีส่วนร่วม	
(2) การถ่ายทอดกระบวนการเปิดรับและร่วมออกแบบเนื้อหาในประเด็นที่ชุมชนหรือพื้นที่ให้ความสำคัญ		(2) กระบวนการผลิตจากการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มเยาวชน และชุมชนในพื้นที่	
(3) การตระหนักรู้ร่วมกันในประเด็นเนื้อหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีปรองดองในประเด็นต่าง ๆ		(3) ความร่วมมือที่เกิดขึ้นกับกลุ่มบุคคล ชุมชน หรือภาคประชาสังคมในพื้นที่	
ตัวชี้วัด	ประเภทตัวชี้วัด	หน่วยชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
(1) ภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับชุมชนหรือพื้นที่	เชิงปริมาณ	จำนวน	5 เรื่อง
	เชิงคุณภาพ	คุณภาพในการผลิต	ความยาว 15-20 นาที ความละเอียด 1080 p
(2) การรับรองความเหมาะสมของเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อจากกลุ่มบุคคล ชุมชน หรือภาคประชาสังคมในพื้นที่ (ผ่านการกลั่นกรองเชิงเนื้อหา)	เชิงคุณภาพ	ความเหมาะสมเชิงเนื้อหา	ภาพยนตร์ผ่านการกลั่นกรองเชิงเนื้อหาจากคณะกรรมการ

กลยุทธ์ที่ 3 เผยแพร่ความรู้ เนื้อหา ผ่านสื่อและกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดองในทุกระดับ

กลุ่มเป้าหมาย ภาคส่วนต่าง ๆ (หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม) และ
กลุ่มประชาชนทั่วไป ในฐานะผู้รับชม (ผู้รับสาร) สื่อภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี

วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อสร้างการรับรู้และส่งเสริมความเข้าใจด้านความสามัคคีผ่านสื่อไปยังผู้รับชม
- (2) เพื่อส่งมอบสื่อที่ภาคส่วนต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสารเพื่อ
สร้างความสามัคคีปรองดอง

การถ่ายทอดและสร้างความรู้ (Knowledge Transmission / Construction)

- (1) แนวคิดเรื่องความสามัคคีปรองดองที่ประยุกต์จากแผนแม่บทและนโยบาย
แห่งชาติด้านความสามัคคีและปรองดองสมานฉันท์ (ตามแนวคิดที่ปรากฏในส่วนที่ 2)
- (2) การนำเสนอที่เน้นเรื่องราวและวิถีชีวิตของชุมชน ผู้คน และพื้นที่ ซึ่งสะท้อนการ
เป็นส่วนหนึ่งของความสามัคคีและความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของชาติ

สมรรถนะหรือทักษะ (Performance or Skills)

- (1) การรับชมสื่อของโครงการ และการนำไปเผยแพร่ต่อในระดับกว้าง
- (2) ผลตอบรับจากผู้รับชมในเชิงบวก หลังจากการรับชม

ตัวชี้วัด (Indicator)

- (1) การรับชมภาพยนตร์สั้นผ่านระบบออนไลน์ จำนวน 100,000 ครั้ง (view)
- (2) การเผยแพร่สื่อภาพยนตร์สั้นที่ได้จากโครงการในพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่
จังหวัดพังงา จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดนครพนม และจังหวัดแพร่

ตารางที่ 3.3 สรุปการกำหนดกลยุทธ์ที่ 3

ยุทธศาสตร์ที่ 3: ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ และกิจกรรมสร้างความสามัคคีปรองดองในทุกกระดับ พร้อมกับสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของเยาวชน ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป			
กลยุทธ์ที่ 3: เผยแพร่ความรู้ เนื้อหา ผ่านสื่อและกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดองในทุกกระดับ			
กลุ่มเป้าหมาย ภาคส่วนต่าง ๆ (หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม) และกลุ่มประชาชนทั่วไป ในฐานะผู้รับชม (ผู้รับสาร) สื่อภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี			
วัตถุประสงค์ (1) เพื่อสร้างการรับรู้และส่งเสริมความเข้าใจด้านความสามัคคีผ่านสื่อไปยังผู้รับชมทั่วไป (2) เพื่อส่งมอบสื่อที่ภาคส่วนต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสารเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดอง			
การถ่ายทอดและสร้างความรู้		สมรรถนะหรือทักษะ	
(1) แนวคิดเรื่องความสามัคคีปรองดองที่ประยุกต์จากแผนแม่บทและนโยบายแห่งชาติ		(1) การรับชมสื่อของโครงการ และการนำไปเผยแพร่ต่อในระดับกว้าง	
(2) เรื่องราวและวิถีชีวิตของชุมชน ผู้คน และพื้นที่ ซึ่งสะท้อนการเป็นส่วนหนึ่งของความสามัคคีและความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของชาติ		(2) ผลตอบรับจากผู้รับชมในเชิงบวก หลังจากการรับชม	
ตัวชี้วัด		ประเภทตัวชี้วัด	หน่วยชี้วัด
(1) การรับชมภาพยนตร์สั้นผ่านระบบออนไลน์ (ยอดการรับชม)		เชิงปริมาณ	จำนวน
(2) การเผยแพร่สื่อภาพยนตร์สั้นที่ได้จากโครงการในพื้นที่ 5 จังหวัด (พังงา กาญจนบุรี อุทัยธานี นครพนม แพร่) (จำนวนผู้ชมในพื้นที่)		เชิงปริมาณ	จำนวน
			ค่าเป้าหมาย
			100,000 ครั้ง (view)
			200 คน

3.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

3.4.1 ผู้ที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์จากโครงการ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

(1) ชุมชน และ/หรือกลุ่มบุคคล แบ่งเป็น

(1.1) เครือข่ายเยาวชน หรือนักเรียน นักศึกษา ที่มีความต้องการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์และการถ่ายทอดความคิดผ่านสื่อ ในลักษณะสื่อเพื่อการส่งเสริมและขับเคลื่อนสังคมในประเด็นความสามัคคีปรองดอง ความสมานฉันท์ ความรักและความภาคภูมิใจในพื้นที่/ชาติ

(1.2) เครือข่ายชุมชนและกลุ่มบุคคลในพื้นที่ 5 จังหวัด (พังงา กาญจนบุรี อุทัยธานี นครพนม แพร่) ที่มีความต้องการสื่อเพื่อบอกเล่าอัตลักษณ์ เรื่องราว วิถีชีวิต และความหลากหลายในมิติทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับความรักความสามัคคี และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในพื้นที่

(2) หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่มีความต้องการสื่อเพื่อส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันของสังคมต่อประเด็นด้านความสามัคคี การอยู่ร่วมกัน การให้อภัย การยอมรับความหลากหลาย และการลดความขัดแย้งภายในสังคม เพื่อนำไปใช้เป็นส่วนกลางทางการสื่อสาร เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดจากความขัดแย้งและเป็นเครื่องมือหนึ่งในการช่วยฟื้นฟูเยียวยาผลกระทบจากความไม่เข้าใจในพื้นที่

(3) สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่ต้องการสื่อที่เกี่ยวข้องกับความรักความสามัคคี และ/หรือต้องการกระบวนการและเทคนิคในการส่งเสริมการความสามัคคีด้วยแนวคิดการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม

3.4.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดโครงการ

เมื่อโครงการสิ้นสุดลง คณะทำงานคาดหวังผลที่เป็นความยั่งยืน คือ กระบวนการและสื่อส่งเสริมความสามัคคีปรองดอง ที่มีลักษณะเป็นการผนวกสื่อกิจกรรม สื่อบุคคล และสื่อภาพยนตร์สั้น ซึ่งสามารถใช้เป็นแบบแผนและเครื่องมือสำหรับส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านความสามัคคี และความปรองดองแก่กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ ทั้งที่เป็นกลุ่มเยาวชน สถานศึกษาต่าง ๆ ประชาชนในพื้นที่ ประชาชนทั่วไป หน่วยงาน และภาคส่วนต่าง ๆ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังคาดหวังประโยชน์ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) ประโยชน์เชิงวิชาการ ผลการศึกษาจะช่วยขยายขอบเขตความเข้าใจ และเป็นองค์ความรู้ในการประยุกต์ใช้เนื้อหาที่ปรากฏในสื่อที่ได้จากการกระบวนการมีส่วนร่วมซึ่งเป็นผลผลิตจากผู้เข้าร่วมโครงการ (เยาวชน) ร่วมกับการสร้างสรรค์สื่อภาพยนตร์ที่มาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของ

เยาวชนท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้นำไปพัฒนาเป็นกระบวนการในการสร้างสรรค์สาร เนื้อหา และสื่อ ที่ใช้ในการส่งต่อข้อมูล หรือเผยแพร่ความรู้ ทั้งในรูปแบบทางตรงและทางอ้อมแก่ผู้รับสารเป้าหมายได้

(2) ประโยชน์เชิงปฏิบัติ ผลจากการศึกษาจะช่วยสร้างรูปแบบทางการสื่อสารเชิงประยุกต์ที่สอดคล้องกับความสนใจของกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะการออกแบบโครงสร้างของสารที่ได้จากกระบวนการมีส่วนร่วมจากเยาวชนในพื้นที่ ให้อยู่ในรูปแบบของสื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจสามารถนำไปพัฒนาแนวทางปฏิบัติ และประยุกต์ต่อยอดเป็นกลวิธีในการส่งเสริมความสามัคคีต่อไป

(3) ประโยชน์เชิงรูปธรรม สามารถพัฒนาหรือสร้างเป็นเครื่องมือ/สื่อสำหรับถ่ายทอด ส่งต่อ หรือเป็นตัวกลาง (mediated) ในการสื่อสาร ตลอดจนพัฒนาเป็นกระบวนการพื้นฐานสำหรับสร้างเยาวชนต้นแบบ ในฐานะของผู้ขับเคลื่อนความคิด (change agent) หรือสื่อบุคคล (personal media) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาความรู้ ในประเด็นเรื่องความรัก ความสามัคคี และความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันของผู้คนในชาติ

ส่วนที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงาน

โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสั้นบ้านฉัน เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์สำคัญในการส่งมอบความรู้ในการผลิตภาพยนตร์สั้นแก่เยาวชนคนรุ่นใหม่จากทุกภูมิภาค เพื่อสร้างสรรค์ภาพยนตร์ส่งเสริมความสามัคคีผ่านกระบวนการสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วม และใช้เป็นเครื่องมือในการเล่าเรื่องราวท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งเป็นเครื่องมือส่งเสริมความร่วมมือร่วมใจในชุมชน ทั้งนี้ โครงการฯ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินงาน แบ่งเป็นข้อมูลจากส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 กระบวนการในขั้นตอนพัฒนาความรู้และทักษะ แบ่งเป็น (1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์ (2) การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ (3) การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการที่มีต่อกระบวนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และ (4) การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

ส่วนที่ 2 กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคีในพื้นที่ 5 จังหวัด แบ่งเป็น (1) กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้นในพื้นที่จังหวัดพังงา (2) กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้นในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี (3) กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้นในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี (4) กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้นในพื้นที่จังหวัดนครพนม และ (5) กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้นในพื้นที่จังหวัดแพร่

ส่วนที่ 3 กระบวนการประเมินตัวชี้วัด แบ่งเป็น (1) ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดเชิงปริมาณ และ (2) ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

โดยมีวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลใน 2 ลักษณะ ตามประเภทของข้อมูล ได้แก่ (1) ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์และรายงานผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) จากค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ Paired samples T-test และ (2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์และรายงานผลผ่านการบรรยายชนิดข้อมูล (typological analysis) และการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบเนื้อหาข้อมูล (constant comparison) โดยผลการวิเคราะห์กระบวนการดำเนินงานของโครงการ แสดงผลตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ผลการประเมินกระบวนการในขั้นตอนพัฒนาความรู้และทักษะ

ผลการวิจัยส่วนนี้ เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการในการพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นตัวแทนเยาวชนจากทุกภูมิภาค อายุระหว่าง 17-28 ปี จำนวนรวม 33 คน โดยอาศัยการรวบรวมข้อมูลจากการประเมินความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ของผู้เข้าร่วมหลักสูตร การอบรมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อสร้างสรรค์ ความสามัคคี และทักษะด้านการผลิตภาพยนตร์สั้น โดยมีรายละเอียดจำแนกเป็นหัวข้อต่อไปนี้

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประชากรศาสตร์

ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเพศ และการเป็นตัวแทนจากภูมิภาคต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.1 เพศและภูมิภาคของผู้เข้าร่วมอบรม

หญิง	ชาย	LGBTQ+	
22 (66.7%)	8 (24.2%)	3 (9.1%)	
สถานภาพการเป็นตัวแทนของภูมิภาคต่าง ๆ			
ภาคกลาง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ภาคเหนือ
42.4%	24.2%	24.2%	9.1%

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 33 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 ถัดมาคือเพศ LGBTQ+ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 โดยมีสถานภาพการเป็นตัวแทนจากภาคกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาอันดับที่สองมีสัดส่วนที่เท่ากันคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) ร้อยละ 24.2 ลำดับถัดมาคือภาคใต้ ร้อยละ 24.2 และลำดับท้ายที่สุดคือภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 9.1

4.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ

สำหรับการประเมินผลค่าเฉลี่ยความรู้และทักษะ จากกระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการนั้น คณะทำงานฯ ทำการจำแนกออกเป็นระดับ โดยกำหนดให้ผู้เข้าร่วมโครงการประเมินตนเองผ่านมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) ดังนี้

1	หมายถึง	เคยทราบหรือมีข้อมูลมาบ้าง แต่ไม่รู้ว่าเป็นอะไร
2	หมายถึง	เคยทราบข้อมูลและพอจะมีความรู้เล็กน้อย
3	หมายถึง	รู้และเข้าใจประมาณหนึ่ง พอจะอธิบายได้
แต่ยังไม่มั่นใจหากจะต้องลงมือทำ
4	หมายถึง	รู้และเข้าใจเป็นอย่างดี สามารถอธิบายและทำสิ่งนี้ได้
5	หมายถึง	รู้และเข้าใจดีมาก อธิบายรายละเอียดได้ มีทักษะในเรื่องนี้
และสามารถลงมือทำได้ทันที

สำหรับข้อมูลที่ได้ทำการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย เป็นระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ จากการประเมินตนเอง ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (มนต์ชัย เทียนทอง, 2548)

4.50-5.00	หมายถึง	ผู้เข้าร่วมโครงการมีระดับความรู้และทักษะมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	ผู้เข้าร่วมโครงการมีระดับความรู้และทักษะมาก
2.50-3.49	หมายถึง	ผู้เข้าร่วมโครงการมีระดับความรู้และทักษะปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	ผู้เข้าร่วมโครงการมีระดับความรู้และทักษะน้อย
0.50-1.49	หมายถึง	ผู้เข้าร่วมโครงการมีระดับความรู้และทักษะน้อยที่สุด

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตรวจสอบระดับความรู้ และทักษะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการอบรมในหลักสูตรของผู้เข้าร่วมโครงการ คณะทำงานได้ทำการวัดระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และทักษะในการสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้นเพื่อความสามัคคี ใน 12 หัวข้อ โดยทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบในรูปแบบก่อนและหลังการฝึกอบรม ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ

หัวข้อ	ระดับความรู้และทักษะ (ค่าเฉลี่ย)
(1) บวก 6 ลบ 3 เท่ากับ สี่ปอดดภัย	1.09
(2) ภาพยนตร์สร้างสรรค์ สมานฉันท์ สามัคคี	1.81
(3) การสร้างสรรค์บทภาพยนตร์สั้น	2.54
(4) ศิลปะการถ่ายภาพยนตร์	2.54
(5) ภาพยนตร์สั้นและความหลากหลายของการเล่าเรื่อง	2.57
(6) การแสดงและการกำกับภาพยนตร์	2.57
(7) การวางแผนถ่ายทำภาพยนตร์สั้น	2.45
(8) การออกแบบงานสร้างภาพยนตร์	2.27
(9) เสียงในภาพยนตร์	2.45
(10) เรื่องราวจากบ้านเธอและบ้านฉัน (การเล่าเรื่องจากท้องถิ่น)	2.36
(11) การถ่ายทำและตัดต่อภาพยนตร์สั้น	2.54
(12) การฉายภาพยนตร์และภาพยนตร์สั้น	2.39
ระดับความรู้และทักษะ (ก่อนอบรม) ในภาพรวม	2.29 (ระดับน้อย)

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์สื่อ ก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในหลักสูตร โดยมีระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.29

ทั้งนี้ มีระดับค่าเฉลี่ยที่เรียงลำดับจากน้อยที่สุดในหัวข้อ บวก 6 ลบ 3 เท่ากับ สี่ปอดดภัย (ค่าเฉลี่ย 1.09) ซึ่งเป็นหัวข้อที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดเพียงหัวข้อเดียว รองลงมาคือหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย ได้แก่ ภาพยนตร์สร้างสรรค์ สมานฉันท์ สามัคคี (ค่าเฉลี่ย 1.81) ตามมาด้วยหัวข้อ การออกแบบงานสร้างภาพยนตร์ (ค่าเฉลี่ย 2.27) เรื่องราวจากบ้านเธอและบ้านฉัน (การเล่าเรื่องจากท้องถิ่น) (ค่าเฉลี่ย 2.36), การฉายภาพยนตร์และภาพยนตร์สั้น (ค่าเฉลี่ย 2.39), การวางแผนถ่ายทำภาพยนตร์สั้น (ค่าเฉลี่ย 2.45), และเสียงในภาพยนตร์ (ค่าเฉลี่ย 2.45) สำหรับหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ได้แก่ การสร้างสรรค์บทภาพยนตร์สั้น(ค่าเฉลี่ย 2.54) ศิลปะการถ่ายภาพยนตร์ (ค่าเฉลี่ย 2.54) การถ่ายทำและตัดต่อภาพยนตร์สั้น (ค่าเฉลี่ย 2.54) ภาพยนตร์สั้นและความหลากหลายของการเล่าเรื่อง (ค่าเฉลี่ย 2.57) และการแสดงและการกำกับภาพยนตร์ (2.57) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

หัวข้อ	ระดับความรู้และทักษะ (ค่าเฉลี่ย)
(1) บวก 6 ลบ 3 เท่ากับ สี่ปอดดภัย	4.13
(2) ภาพยนตร์สร้างสรรค์ สมานฉันท์ สามัคคี	4.26
(3) การสร้างสรรค์บทภาพยนตร์สั้น	4.48
(4) ศิลปะการถ่ายภาพยนตร์	4.52
(5) ภาพยนตร์สั้นและความหลากหลายของการเล่าเรื่อง	4.60
(6) การแสดงและการกำกับภาพยนตร์	4.47
(7) การวางแผนถ่ายทำภาพยนตร์สั้น	4.56
(8) การออกแบบงานสร้างภาพยนตร์	4.30
(9) เสียงในภาพยนตร์	4.17
(10) เรื่องราวจากบ้านเธอและบ้านฉัน (การเล่าเรื่องจากท้องถิ่น)	4.39
(11) การถ่ายทำและตัดต่อภาพยนตร์สั้น	4.13
(12) การฉายภาพยนตร์และภาพยนตร์สั้น	4.39
ระดับความรู้และทักษะ (หลังอบรม) ในภาพรวม	4.37 (ระดับมาก)

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์สื่อ หลังการเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในหลักสูตร โดยมีระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37

ทั้งนี้ มีหัวข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด 3 หัวข้อ ได้แก่ ภาพยนตร์สั้นและความหลากหลายของการเล่าเรื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.60) รองลงมาคือการวางแผนถ่ายทำภาพยนตร์สั้น (ค่าเฉลี่ย 4.56) และศิลปะการถ่ายภาพยนตร์ (ค่าเฉลี่ย 4.52) สำหรับหัวข้ออื่น ๆ เป็นหัวข้อที่ผู้เข้าร่วมมีความรู้และทักษะอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ การสร้างสรรค์บทภาพยนตร์สั้น (ค่าเฉลี่ย 4.48), การแสดงและการกำกับภาพยนตร์ (4.47), เรื่องราวจากบ้านเธอและบ้านฉัน (การเล่าเรื่องจากท้องถิ่น) (ค่าเฉลี่ย 4.39), การฉายภาพยนตร์และภาพยนตร์สั้น (ค่าเฉลี่ย 4.39), การออกแบบงานสร้างภาพยนตร์ (ค่าเฉลี่ย 4.30), ภาพยนตร์สร้างสรรค์ สมานฉันท์ สามัคคี (ค่าเฉลี่ย 4.26), เสียงในภาพยนตร์ (ค่าเฉลี่ย 4.17), ตามมาด้วยหัวข้อ บวก 6 ลบ 3 เท่ากับ สี่ปอดดภัย (ค่าเฉลี่ย 4.13) และการถ่ายทำและตัดต่อภาพยนตร์สั้น (ค่าเฉลี่ย 4.13) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

หัวข้อ	ระดับความรู้และทักษะ (ค่าเฉลี่ย)	
	ก่อน	หลัง
(1) บวก 6 ลบ 3 เท่ากับ สี่ปอดดภัย	1.09	4.13
(2) ภาพยนตร์สร้างสรรค์ สมานฉันท์ สามัคคี	1.81	4.26
(3) การสร้างสรรค์บทภาพยนตร์สั้น	2.54	4.48
(4) ศิลปะการถ่ายภาพยนตร์	2.54	4.52
(5) ภาพยนตร์สั้นและความหลากหลายของการเล่าเรื่อง	2.57	4.60
(6) การแสดงและการกำกับภาพยนตร์	2.57	4.47
(7) การวางแผนถ่ายทำภาพยนตร์สั้น	2.45	4.56
(8) การออกแบบงานสร้างภาพยนตร์	2.27	4.30
(9) เสียงในภาพยนตร์	2.45	4.17
(10) เรื่องราวจากบ้านเธอและบ้านฉัน (การเล่าเรื่องจากท้องถิ่น)	2.36	4.39
(11) การถ่ายทำและตัดต่อภาพยนตร์สั้น	2.54	4.13
(12) การฉายภาพยนตร์และภาพยนตร์สั้น	2.39	4.39
ระดับความรู้และทักษะในภาพรวม (เทียบก่อน-หลังอบรม)	2.29 (ระดับน้อย)	4.37 (ระดับมาก)

จากตารางที่ 4.4 เมื่อทำการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยนำค่าคะแนนมาเปรียบเทียบก่อนและหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์สื่อที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่สูงขึ้นทุกข้อ และมีระดับความรู้และทักษะที่เพิ่มขึ้น 2 ระดับ

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ	$\bar{x}$	S.D.	T	Sig.
ระดับความรู้ฯ ก่อนอบรม	2.29	.43	19.38	.000*
ระดับความรู้ฯ หลังอบรม	4.37	.16		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยเมื่อทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ Paired samples T-test เปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม (ก่อนอบรม = 2.29 , หลังอบรม 4.37) พบระดับความรู้ที่เพิ่มขึ้น 2.08 (T = 19.38, Sig < .05) และมีระดับความรู้และทักษะที่แตกต่างจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (แสดงในตารางที่ 4.5) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้และทักษะที่เพิ่มขึ้นจากการอบรม

4.1.3 ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการที่มีต่อกระบวนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

สำหรับข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการสอบถามความเห็นถึงรูปแบบและกระบวนการในการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของโครงการ (ระหว่างวันที่ 26-28 เมษายน 2565) โดยจำแนกผ่านองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ด้านรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ และ ด้านวิทยากร ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการให้ข้อคิดเห็น ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบและกระบวนการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของหลักสูตร

ประเด็นด้านรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ	ระดับความคิดเห็น
1.1 ความเหมาะสมของเนื้อหาการอบรม	4.52
1.2 ความครบถ้วนของหลักสูตร/หัวข้อ	4.52
1.3 ความเหมาะสมของรูปแบบการอบรม	4.17
1.4 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการอบรม	4.08
1.5 ความเหมาะสมของสถานที่	4.56
1.6 ความเหมาะสมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.60
1.7 การดำเนินงาน การประสานงาน และอำนวยความสะดวกของผู้รับผิดชอบ	4.60
ประเด็นด้านวิทยากร	ระดับความคิดเห็น
2.1 การนำเข้าสู่เนื้อหาอย่างเป็นระบบ	4.39
2.2 การจัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหา	4.43
2.3 เทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้	4.47
2.4 การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.65
2.5 ความชัดเจนของเอกสาร / สื่อที่ใช้ประกอบ	4.30
2.6 การใช้สื่อเหมาะสมกับรูปแบบการอบรม	4.52
2.7 ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของวิทยากร	4.78
ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบและกระบวนการในภาพรวม	4.47 (ระดับมาก)

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความเห็นต่อกระบวนการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของโครงการ (ระหว่างวันที่ 26-28 เมษายน 2565) ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.47) โดยมีความคิดเห็นต่อประเด็นย่อยทั้ง 2 ด้าน โดยเฉพาะที่เห็นว่ามีเหมาะสมมากที่สุด ดังนี้ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของวิทยากร (ค่าเฉลี่ย 4.78), การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น (ค่าเฉลี่ย 4.65), การดำเนินงาน การประสานงาน และอำนวยความสะดวกของผู้รับผิดชอบโครงการ (ค่าเฉลี่ย 4.60), ความเหมาะสมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการ

สำหรับข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการสอบถามความเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของโครงการ (ระหว่างวันที่ 26-28 เมษายน 2565) โดยจำแนกผ่านกระบวนการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค์สื่อภาพยนตร์ สั้นเพื่อความสามัคคี ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการให้ข้อคิดเห็น ดังต่อไปนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น
3.1 สามารถพิจารณาเลือกใช้เนื้อหาที่มีความสร้างสรรค์และปลอดภัยต่อตนเองและผู้อื่น	4.43
3.2 เกิดการคิดประเด็นเนื้อหาใหม่ ๆ ผ่านการตั้งแอมมมอดด้านความสามัคคีมานำเสนอได้อย่างเป็นรูปธรรม	4.39
3.3 สามารถสร้างสรรค์บทภาพยนตร์ที่สะท้อนเรื่องราวอันเชื่อมโยงกับผู้คนและมีที่มาจากแรงบันดาลใจอันหลากหลาย	4.43
3.4 สามารถพิจารณาเลือกภาพ ฉาก และมุมมองทางองค์ประกอบศิลป์ได้สอดคล้องกับหลักคิดด้านศิลปะและสุนทรียศาสตร์	4.17
3.5 สามารถนำเอาเรื่องราว แรงบันดาลใจ และหลักคิดต่างๆ มาถ่ายทอดเป็นเรื่องราวที่เชื่อมโยงกับประเด็นด้านความรัก/สามัคคี/ปรองดอง ได้อย่างหลากหลาย	4.34
3.6 เข้าถึงบทบาท และตัวตนของสิ่งที่นำเสนอ ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมในการแสดงและการกำกับการแสดง	4.43
3.7 พิจารณาตัดสินใจในขั้นตอนการวางแผนอย่างมีเหตุผล โดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทำอย่างเป็นขั้นตอน	4.34
3.8 สามารถกำหนดและออกแบบรูปแบบการทำงานอย่างมีส่วนร่วมได้ โดยอาศัยกระบวนการในการแบ่งบทบาทความรับผิดชอบ และพิจารณาตัดสินใจร่วมกัน	4.39
3.9 ได้แนวทางในการเลือกใช้เสียงที่สร้างสรรค์ และเหมาะสมกับเนื้อหาที่นำเสนอ	4.39
3.10 มองเห็นประเด็นที่มีความสำคัญทั้งในระดับกลุ่มคน พื้นที่ ท้องถิ่น และสังคม	4.34

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของโครงการ (ต่อ)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น
3.11 มีแนวทางในการถ่ายทำ และการตัดต่อที่ตรงตามประเด็นที่ต้องการจะสื่อสาร และสามารถลำดับภาพให้เป็นไปตามกำหนด	4.17
3.12 สามารถกำหนดรูปแบบในการฉายภาพยนตร์ที่เป็นผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ โดยเชื่อมโยงเนื้อหาหลัก (theme) หรือแนวคิด (concept) ที่ต้องการสื่อสาร หรือสอดคล้องกับผู้รับสารได้	4.56
3.13 ได้แนวทางและทักษะในการผลิตและสร้างสรรค์เนื้อหา เพื่อส่งเสริมความรักความสามัคคีให้เกิดแก่ท้องถิ่นและสังคมโดยรวม	4.47
3.14 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น ไม่ยึดติดกับความคิดเดิมของตัวเอง และเปิดรับความคิดใหม่ ๆ ของผู้อื่น	4.60
3.15 เข้าใจบทบาทของการเป็นผู้ผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ และเห็นแนวทางของการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ต่อคนในสังคม	4.69
3.16 เข้าใจความแตกต่างหลากหลายทางความคิด และเคารพซึ่งความคิดในประเด็นต่าง ๆ ของผู้คน	4.65
3.17 มีทักษะในการประสานงานกับบุคคลอื่นๆ ทั้งที่เป็นฝั่งผู้ผลิตผลงาน และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในโครงการ	4.43
3.18 สามารถวิเคราะห์ผู้รับสาร/ผู้ชม และเข้าใจความเชื่อมโยงของภาพยนตร์ต่อการสื่อสาร และสร้างการมีส่วนร่วมต่อประเด็นที่ต้องการนำเสนอได้	4.34
ความคิดเห็นที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวม	4.42 (ระดับมาก)

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการของโครงการ (ระหว่างวันที่ 26-28 เมษายน 2565) ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42) โดยมีความเห็นต่อประเด็นที่มีประโยชน์มากที่สุด คือ เข้าใจบทบาทของการเป็นผู้ผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ และเห็นแนวทางของการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ต่อคนในสังคม (ค่าเฉลี่ย 4.69) รองลงมาคือ เข้าใจความแตกต่างหลากหลายทางความคิด และเคารพซึ่งความคิดในประเด็นต่าง ๆ ของผู้คน (ค่าเฉลี่ย 4.65) ตามมาด้วย การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น และไม่ยึดติดกับความคิดเดิมของตัวเอง เปิดรับความคิดใหม่ ๆ ของผู้อื่น (ค่าเฉลี่ย 4.60) ตามลำดับ

4.2 กระบวนการผลิตภาพยนตร์ส่งเสริมความสามัคคีในพื้นที่ 5 จังหวัด

สำหรับผลการวิจัยในขั้นตอนการผลิตภาพยนตร์อย่างมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้วิจัย เยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการ และเครือข่ายชุมชนในพื้นที่ เพื่อพัฒนาชิ้นงานภาพยนตร์ตามกระบวนการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม จากการลงพื้นที่ 5 จังหวัด คือ พังงา กาญจนบุรี อุทัยธานี นครพนม และแพร่ ระหว่างวันที่ 25 พ.ค. – 22 ส.ค. 2565 โดยมีรูปแบบการดำเนินงานที่ประยุกต์แนวคิดทางการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนหลักที่สำคัญตามกระบวนการผลิตภาพยนตร์ ดังต่อไปนี้

(1) **ขั้นตอนก่อนการผลิต (pre-production: Pre)** แบ่งเป็น การสำรวจและรับฟังเรื่องราวจากพื้นที่ การประชุมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ การพัฒนาบทจากเรื่องราวของชุมชน การกำหนดหน้าที่ในการทำงาน การวางแผนงานก่อนการผลิต (การทำ break down) การทำความเข้าใจโครงเรื่องร่วมกัน การปรับปรุงบทร่วมกัน การสำรวจเพื่อคัดเลือกพื้นที่การถ่ายทำ การคัดเลือกนักแสดง และการจัดเตรียมเครื่องแต่งกาย/อุปกรณ์ประกอบฉาก และการจัดเตรียมสถานที่ในการถ่ายทำ การช่อมบทกับนักแสดง

(2) **ขั้นตอนการผลิต (production: Pro)** แบ่งเป็น การจัดการสถานที่ถ่ายทำ การกำหนดมุมกล้อง การกำกับและลงมือถ่ายทำ การจัดการเครื่องแต่งกาย ใบหน้า และทรงผมนักแสดง

(3) **ขั้นตอนหลังผลิต (post-production: Post)** แบ่งเป็น การลำดับภาพ (editing) การผสมเสียง (sound mix) การปรับแก้ไขสี (color grading) การสร้างและจำลองภาพสามมิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (computer graphics CG) และการฉายภาพยนตร์ในพื้นที่

ทั้งนี้ ผลการดำเนินขั้นตอนการผลิตภาพยนตร์สั้นอย่างมีส่วนร่วมในพื้นที่เป้าหมาย จำแนกผลตามพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพังงา จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดนครพนม และจังหวัดแพร่ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้นในพื้นที่จังหวัดพังงา (ภาคใต้) ดำเนินการระหว่างวันที่ 25 พฤษภาคม – 1 มิถุนายน 2565

(1) กระบวนการก่อนการผลิต (pre-production: Pre) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Pre 1 – การสำรวจและรับฟังเรื่องราวจากพื้นที่: การดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดพังงา เบื้องต้นคณะทำงานในการผลิตภาพยนตร์ ซึ่งประกอบด้วยผู้วิจัย และเยาวชน เริ่มต้นจากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและขอความร่วมมือกับชุมชน เพื่อรวบรวมเรื่องราวจากวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คน/กลุ่มคน แนวความคิด และความเชื่อ เพื่อเปิดรับมุมมองจากการบอกเล่า และสอบถามความต้องการในการถ่ายทอดเรื่องราวจากผู้คนในพื้นที่ ตลอดจนเป็นสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้บุคคลในพื้นที่ให้ความร่วมมือ และเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตสื่อภาพยนตร์ในฐานะของผู้ร่วมผลิตผลงาน

ภาพที่ 4.1 การลงพื้นที่เพื่อสำรวจประเด็นใน จ.พังงา

ทั้งนี้ จากการสำรวจและลงพื้นที่ในจังหวัดพังงา คณะทำงานในกระบวนการผลิตได้รับฟังเรื่องราวจากชุมชน กลุ่มคน และหน่วยงาน พบว่า เรื่องราวที่เป็นความภาคภูมิใจร่วมกันของคนในพื้นที่จังหวัดพังงา คือการร่วมมือกันของชาวพังงาในการอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอท้ายเหมืองที่เป็นจุดสำคัญ ที่สะท้อนการอยู่ร่วมกันของผู้คนกับธรรมชาติ ผ่านการร่วมมือกันของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์เต่าทะเลในพื้นที่ จนกลายเป็นวิถีชีวิตที่สอดประสานกันอย่างแนบแน่นของชุมชนทุกส่วน จากการสำรวจพื้นที่ครั้งนี้ นำมาสู่แรงบันดาลใจในการขึ้นโครงเรื่องหลักในการคิดบทภาพยนตร์ภายใต้แนวคิด “ชายบ้าที่หน้าหาด (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น เต่าซราที่หน้าหาด เพื่อให้เหมาะสมกับการเผยแพร่ในระดับสาธารณะ)” โดยมีคนต้นเรื่องคือ “คุณนรวิทย์ ไพรคณะยก (พี่แป็บ)” อาสาสมัครกลุ่ม Trash Mission ท้ายเหมือง ผู้สร้างความเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ และสร้างแรงกระเพื่อมภายในพื้นที่ที่นำไปสู่การร่วมมือกันของทุกคนในการอนุรักษ์เต่าทะเล

Pre 2 - การประชุมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ และการพัฒนาบทจากเรื่องราวของชุมชน: คณะทำงานในการผลิตภาพยนตร์นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่มาประชุมหารือร่วมกันเพื่อพิจารณาตัดสินใจในการใช้แนวคิดจากเรื่องราวของพื้นที่ โดยนำเอาประเด็นที่สำรวจได้มาพัฒนาเป็นโครงเรื่องในภาพรวมเบื้องต้น โดยเพิ่มเติมเทคนิคในการเล่าเรื่อง การสร้างองค์ประกอบทางการบอกเล่า เพื่อพัฒนาเป็นบทภาพยนตร์เบื้องต้นในลักษณะเนื้อหาต้นแบบ (prototype plot) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

บทภาพยนตร์สั้น “ชายบ้าที่หน้าหาด (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น เต่าชราที่หน้าหาด)” เป็นภาพยนตร์แฟนตาซี ที่เล่าถึงเด็กสาวมุสลิมชื่อ “ตะห์” ที่รักในบ้านเกิดของตัวเองมาก จากการที่เติบโตมาในหมู่บ้านชาวประมงเล็ก ๆ ที่อำเภอท้ายเหมือง พ่อต้องการให้ตะห์ไปเรียนที่กรุงเทพและมีอนาคตที่ดีกว่าตนเอง เพราะอาชีพออกทะเลหาปลาของพ่อหาเลี้ยงเธอและครอบครัวไม่ได้ เนื่องจากปลาหาได้น้อยลงทุกวันและยังถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางอีก แต่ตะห์ไม่ได้คิดแบบนั้น เธอต้องการอยู่ที่บ้านและพัฒนาให้ดีขึ้น เธอจึงพยายามสร้างอำนาจต่อรองด้วยการรวบรวมชาวบ้านชาวประมงให้ขายปลาที่หามาได้ร่วมกัน แต่ไม่มีใครยอม ระหว่างนั้นตะห์ก็พบกับชายชราคนหนึ่งที่ไม่ใคร ๆ ต่างก็กลัวว่าเขาวิกลจริต เพราะว่าเขาเพี้ยนเพี้ยนต่าง ๆ ที่ลอยมาติดที่หาด และชอบทะเลาะกับนักท่องเที่ยว โดยชายชราบอกว่าตนเองนั้นเป็นเต่าที่หาทางกลับบ้านไม่เจอ ที่รอการมารับของเพื่อนเต่าที่จากไปเพราะชายหาดสกปรก ไม่สามารถวางไข่ได้ นั่นจึงเป็นเหตุผลของการเก็บขยะดังกล่าว ตะห์เชื่อและยิ่งไปกว่านั้น การกระทำของชายชรา สร้างแรงบันดาลใจในสิ่งที่เธอทำยิ่งขึ้น เธอช่วยชายชราเก็บขยะและขณะเดียวกันก็พยายามสร้างความเข้มแข็งในการรวบรวมชาวบ้านเพื่อขายปลาได้ราคาดีขึ้นด้วย เมื่อพ่อรู้จึงห้ามไม่ให้ตะห์ทำอะไรทั้งไปยุ่งกับชายชราและการไปยุ่งเรื่องการขายปลา อีกทั้งยังจะถูกส่งไปอยู่กับอาที่กรุงเทพ สุดท้ายแล้วชายชราก็ได้หายไปในวันหลังคืนพายุนายุใหญ่ เชื่อได้ว่าเขากลับเข้าฝูงเต่าทะเลที่มาวางไข่ที่หาดท้ายเหมือง ตะห์ยังคงเก็บขยะที่ชายหาดต่อไป พ่อและชาวบ้านเห็นความตั้งใจของเธอจึงเข้าร่วมด้วย

ภาพที่ 4.2 การประชุมร่วมกันเพื่อพัฒนาบทในพื้นที่ จ.พังงา

Pre 3 - คณะทำงานฝ่ายผลิตได้รับความร่วมมือจากชุมชนหลัก ในฐานะของเครือข่ายที่มีส่วนร่วมต่อกระบวนการผลิต ทั้งในแง่ของการจัดเตรียมฉาก สถานที่ การจัดทำอุปกรณ์ประกอบฉาก และการเป็นนักแสดง จากชุมชนในพื้นที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ได้แก่ ชุมชนบ้านโนไร่ หมู่ 7 ต.นาเตย, ชุมชนบ้านบ่อตาล หมู่ 7 ต.นาเตย และ อ. ชุมชนบ้านท่าดินแดง หมู่ที่ 4 ต.ลำแก่น และจากพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ คือ โรงเรียนเมืองกระบี่ อ.เมือง จ.กระบี่

(2) กระบวนการระหว่างการผลิต (production: Pro) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Pro 1 – คณะทำงานผลิตภาพยนตร์ ซึ่งประกอบด้วยเยาวชนทั้งในและนอกพื้นที่ได้วางแผนการทำงานจากบทภาพยนตร์ จากขั้นตอนการเตรียมงานเป็นอย่างดีและดำเนินการถ่ายทำตามแผนที่ได้วางไว้ ซึ่งมีระยะเวลาในการถ่ายทำทั้งหมด 5 วัน โดยทุกคนมีหน้าที่ในการถ่ายทำชัดเจน ทั้ง ผู้กำกับภาพยนตร์ ตากล้อง ผู้ช่วยผู้กำกับ ผู้กำกับศิลป์ ผู้บันทึกเสียง ผู้จัดการกองถ่ายรวมถึงนักแสดงด้วย ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีจากการอบรมและทดลองออกกองถ่ายก่อนหน้าเมื่อถึงวันถ่ายทำเนื่องจากทุกคนยังไม่เคยทำงานร่วมกันมาก่อน ฉากแรกเป็นฉากการเจอกันครั้งแรกของดะห์กับชายชรา จึงผ่านไปค่อนข้างช้าแต่เมื่อเวลาผ่านไปทุกคนก็เข้าใจกระบวนการถ่ายทำมากขึ้นจึงเร็วขึ้น

สรุปการถ่ายทำวันที่ 1-2 (วันที่ 2-3 พฤษภาคม)

1. Location จ.พังงา ที่บ้านเลขที่

- บ้านเลขที่ 1
- บ้านเลขที่ 2
- บ้านเลขที่ 3
- บ้านเลขที่ 4
- บ้านเลขที่ 5
- บ้านเลขที่ 6
- บ้านเลขที่ 7
- บ้านเลขที่ 8
- บ้านเลขที่ 9
- บ้านเลขที่ 10
- บ้านเลขที่ 11
- บ้านเลขที่ 12
- บ้านเลขที่ 13
- บ้านเลขที่ 14
- บ้านเลขที่ 15
- บ้านเลขที่ 16
- บ้านเลขที่ 17
- บ้านเลขที่ 18
- บ้านเลขที่ 19
- บ้านเลขที่ 20
- บ้านเลขที่ 21
- บ้านเลขที่ 22
- บ้านเลขที่ 23
- บ้านเลขที่ 24
- บ้านเลขที่ 25
- บ้านเลขที่ 26
- บ้านเลขที่ 27
- บ้านเลขที่ 28
- บ้านเลขที่ 29
- บ้านเลขที่ 30
- บ้านเลขที่ 31
- บ้านเลขที่ 32
- บ้านเลขที่ 33
- บ้านเลขที่ 34
- บ้านเลขที่ 35
- บ้านเลขที่ 36
- บ้านเลขที่ 37
- บ้านเลขที่ 38
- บ้านเลขที่ 39
- บ้านเลขที่ 40
- บ้านเลขที่ 41
- บ้านเลขที่ 42
- บ้านเลขที่ 43
- บ้านเลขที่ 44
- บ้านเลขที่ 45
- บ้านเลขที่ 46
- บ้านเลขที่ 47
- บ้านเลขที่ 48
- บ้านเลขที่ 49
- บ้านเลขที่ 50
- บ้านเลขที่ 51
- บ้านเลขที่ 52
- บ้านเลขที่ 53
- บ้านเลขที่ 54
- บ้านเลขที่ 55
- บ้านเลขที่ 56
- บ้านเลขที่ 57
- บ้านเลขที่ 58
- บ้านเลขที่ 59
- บ้านเลขที่ 60
- บ้านเลขที่ 61
- บ้านเลขที่ 62
- บ้านเลขที่ 63
- บ้านเลขที่ 64
- บ้านเลขที่ 65
- บ้านเลขที่ 66
- บ้านเลขที่ 67
- บ้านเลขที่ 68
- บ้านเลขที่ 69
- บ้านเลขที่ 70
- บ้านเลขที่ 71
- บ้านเลขที่ 72
- บ้านเลขที่ 73
- บ้านเลขที่ 74
- บ้านเลขที่ 75
- บ้านเลขที่ 76
- บ้านเลขที่ 77
- บ้านเลขที่ 78
- บ้านเลขที่ 79
- บ้านเลขที่ 80
- บ้านเลขที่ 81
- บ้านเลขที่ 82
- บ้านเลขที่ 83
- บ้านเลขที่ 84
- บ้านเลขที่ 85
- บ้านเลขที่ 86
- บ้านเลขที่ 87
- บ้านเลขที่ 88
- บ้านเลขที่ 89
- บ้านเลขที่ 90
- บ้านเลขที่ 91
- บ้านเลขที่ 92
- บ้านเลขที่ 93
- บ้านเลขที่ 94
- บ้านเลขที่ 95
- บ้านเลขที่ 96
- บ้านเลขที่ 97
- บ้านเลขที่ 98
- บ้านเลขที่ 99
- บ้านเลขที่ 100

2. ทีมงานถ่ายทำ

ส่วนประกอบทีมงาน					
Pre-Production		Production		Post-Production	
รายชื่อ	ตำแหน่ง	รายชื่อ	ตำแหน่ง	รายชื่อ	ตำแหน่ง
ดร.	เขียนบท	ดร.	ผู้กำกับ	ดร.	
นรท.	Producer	นรท.	Producer	1 st AD	
	เขียนบท				
	1 st AD				
	2 nd AD				
	3 rd AD				

ภาพที่ 4.3 การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการผลิตภาพยนตร์สั้น จ.พังงา

Pro 2 – ตั้งแต่วันแรกของการถ่ายทำ นอกจากทีมงานที่เป็นหน้าใหม่ต่อกันแล้ว ปัญหาสำคัญที่สุดของการถ่ายทำในครั้งนี้คือสภาพอากาศ เพราะช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่มีฝนตกเกือบตลอดทั้งวันและเรื่องราวในบทภาพยนตร์โดยมากเกิดขึ้นภายนอก ฝนจึงเป็นอุปสรรคสำคัญมาก

ตั้งแต่วันแรกๆ ซึ่งทำให้ต้องถ่ายทำไปและหลบฝนไปพลาง แต่วันจึงถ่ายทำได้เพียง 1-2 ฉากเท่านั้น เมื่อหมดวันที่ 2 คณะทำงานกองถ่ายทำภาพยนตร์จึงประชุมแก้ปัญหา โดยตัดสินใจแก้ไขบทภาพยนตร์เพื่อให้สามารถถ่ายทำจนเสร็จและฉายได้จากเวลาที่เหลืออยู่ ตลอดการถ่ายทำทั้ง 5 วัน ทีมงานเยาวชนได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการแก้ปัญหาหลายอย่างของหลายฝ่าย ซึ่งเป็นความท้าทายต่อการทำหน้าที่ โดยเฉพาะทีมศิลปกรรมที่ต้องสร้างแพเก็บขยะของชายชราขึ้นมาใหม่เพื่อให้ใช้งานได้จริงและยังต้องเหมาะสมกับเรื่องราวด้วย รวมถึงได้สร้างขนาหรือกระท่อม ซึ่งเป็นที่พักของชายชราที่เป็นการนำขยะพลาสติกต่าง ๆ ที่ชายชราเก็บมาจากชายหาดมาตกแต่งขนาได้อย่างงดงาม ทำให้เกิดความภาคภูมิใจของเยาวชนเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 4.4 การจัดทำฉากและอุปกรณ์ถ่ายทำร่วมกับชุมชนในพื้นที่ จ.พังงา

เมื่อการถ่ายทำจบลง โดยแต่ละวันทีมเยาวชนต้องปรับเปลี่ยนและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้งานผ่านไปด้วยดีตามปัจจัยจะอำนวย สุดท้ายไม่ว่างานที่ดีที่สุดตามที่ตั้งใจไว้ แต่เป็นงานที่เป็นไปได้มากที่สุด พวกเขาก็ยอมรับและฝากความหวังไว้กับขั้นตอนสุดท้ายคือ ขั้นตอนการตัดต่อซึ่งเป็นกระบวนการหลังการถ่ายทำ

(3) กระบวนการหลังการถ่ายทำ (post-production) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการ ซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Post 1 – กระบวนการหลังการถ่ายทำ เป็นการลำดับภาพ ผสมเสียง การปรับแก้สี โดยการตัดต่อภาพยนตร์เรื่องชายบ้าที่หน้าหาดนี้เกิดขึ้นตั้งแต่วันถ่ายทำภาพยนตร์ เนื่องจากการวางแผนการทำงานเพื่อให้ทันกับวันฉายภาพยนตร์ เพื่อให้มีเวลาตัดต่ออย่างประณีตและเพื่อเป็นประโยชน์ในขั้นตอนการถ่ายทำที่ทีมงานเห็นภาพจริงที่ถ่ายทำมาเพื่อจะได้วางแผนแก้ปัญหาการถ่ายทำได้ การตัดต่อเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการหลังการถ่ายทำ (post-production) ซึ่งเป็นการเรียบเรียงเรื่องราวจากฟุตเทจ (footage) หรือภาพวิดีโอที่ได้ถ่ายทำมา และเนื่องจากการขั้นตอนถ่ายทำภาพยนตร์เกิดปัญหาดังได้กล่าวมา ทำให้ฟุตเทจที่ได้น้อยกว่าที่ทีมงานตั้งใจ จึงเป็นความท้าทายในการสร้างเรื่องราวใหม่จากสิ่งที่มี ซึ่งเหล่าเยาวชนก็สามารถแก้ปัญหาและสร้างสรรค์

เรื่องราวออกมาได้ดี แก่นความคิดที่ตั้งใจจะสื่อสารยังอยู่ครบถ้วน เพียงแต่ยังขาดรายละเอียดที่ไม่สามารถถ่ายได้

Post 2 – เมื่อลำดับเรื่องเสร็จต่อมาคือการผสมเสียง ทั้งเสียงพูด เสียงบรรยากาศ รวมถึงเสียงดนตรีเพื่อให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมมากที่สุด และดึงความหมายของภาพยนตร์ออกมาตามที่ตั้งใจ รวมถึงการแก้ไขและแสงเพื่อให้ได้บรรยากาศของความเป็นภาคได้อย่างดีที่สุด

Post 3 – การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่จังหวัดพังงา คณะทำงานฯ ดำเนินการประสานขอสถานที่จากโรงเรียนท้ายเหมืองวิทยา เพื่อเป็นสถานที่ในการจัดฉายภาพยนตร์ โดยประสานขอใช้อาคารโรงพลศึกษา (ยิมเนเซียม) ซึ่งเป็นอาคารในร่มเพื่อป้องกันปัญหาจากสภาพอากาศที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นสถานที่ที่เป็นจุดศูนย์รวมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งสามารถรองรับจำนวนผู้รับชมในพื้นที่ได้ดี โดยการจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่จังหวัดพังงานี้ ได้รับเกียรติจากวัฒนธรรมจังหวัดพังงา นายอำเภอท้ายเหมือง ผู้กำกับตำรวจภูธรท้ายเหมือง นายกองค์การบริหารตำบลบ้านไร่ ผู้อำนวยการโรงเรียนท้ายเหมืองวิทยา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่อำเภอท้ายเหมืองเข้าร่วมงาน

ภาพที่ 4.5 การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ จ.พังงา

ทั้งนี้ หลังจากการจัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ คณะทำงานฯ ได้มีกิจกรรมให้ผู้ร่วมชมภาพยนตร์สั้นส่งเสริมสามัคคี ได้ร่วมแสดงทักษะเพื่อสะท้อนความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึก ในเนื้อหาของภาพยนตร์สั้น ผ่านการให้ระดับความเห็นในประเด็นส่งเสริมสามัคคี ประเด็น 6 ประเด็นหลัก โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ที่ได้จากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.พังงา

ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ได้รับจากภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี	
ประเด็น	ระดับความคิดเห็น
1. มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายของผู้คน (เข้าใจว่าคนเราแตกต่างกัน แต่เราอยู่ร่วมกันได้)	4.64
2. รับรู้ถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีงาม การเสียสละ และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม (รับรู้ถึงการทำความดีเพื่อส่วนรวม / การลงมือทำเรื่องดี ๆ ของผู้คน)	4.86
3. เกิดทัศนคติในด้านการเอื้ออาทรต่อกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น (รู้สึกถึงความอบอุ่น ความหวังใจ ความเอื้อเฟื้อต่อกัน)	4.58
4. มีความเข้าใจและยอมรับการให้อภัยแก่ผู้อื่น และการให้โอกาสแก่ผู้คน/ ชุมชน (สัมผัสได้ถึงการให้โอกาส กำลังใจ การอภัยต่อกันและกัน)	4.52
5. เกิดทัศนคติด้านความสามัคคี การร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมกัน ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ (เห็นถึงการร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง และการ ช่วยเหลือกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างพร้อมเพรียง)	4.66
6. เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (ภูมิใจที่ได้เห็น เรื่องราวและวิถีชีวิตในแต่ละพื้นที่)	4.56
ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในภาพรวม	4.63

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.พังงา มีความความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในภาพรวม ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63) โดยเมื่อจำแนกประเด็นที่มีค่าระดับสูงเป็นสามลำดับแรก พบว่า ผู้ชมในพื้นที่มีความคิดเห็นต่อประเด็นที่ส่งเสริมความสามัคคีมากที่สุด คือ การรับรู้ถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีงาม การเสียสละ และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม (ค่าเฉลี่ย 4.86) รองลงมาคือประเด็นทัศนคติด้านความสามัคคี การร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมกันผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.66) และประเด็นด้านความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายของผู้คน (ค่าเฉลี่ย 4.64) ตามลำดับ

4.2.2 กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้นในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี (ภาคกลาง-ตะวันตก) ดำเนินการระหว่างวันที่ 11 - 18 มิถุนายน 2565

(1) กระบวนการก่อนการผลิต (pre-production: Pre) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Pre 1 – การสำรวจและรับฟังเรื่องราวจากพื้นที่: การดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี เบื้องต้นคณะทำงานในการผลิตภาพยนตร์ ซึ่งประกอบด้วยผู้วิจัย และเยาวชน เริ่มต้นจากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและขอความร่วมมือกับชุมชน เพื่อรวบรวมเรื่องราวจากวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คน/กลุ่มคน แนวความคิด และความเชื่อ เพื่อเปิดรับมุมมองจากการบอกเล่า และสอบถามความต้องการในการถ่ายทอดเรื่องราวจากผู้คนในพื้นที่ ตลอดจนเป็นสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้บุคคลในพื้นที่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อภาพยนตร์ในฐานะของผู้ร่วมผลิตผลงาน

ภาพที่ 4.6 การลงพื้นที่เพื่อสำรวจประเด็นใน จ.กาญจนบุรี

ทั้งนี้ จากการสำรวจและลงพื้นที่ในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งคณะทำงานได้เลือกพื้นที่อำเภอไทรโยคเป็นพื้นที่เป้าหมายในการหาข้อมูลเพื่อถ่ายทำภาพยนตร์ เพราะอำเภอดังกล่าวมีความหลากหลายของข้อมูล ทั้งด้านประวัติศาสตร์หลายช่วงเวลา ด้านสิ่งแวดล้อม และการอยู่อาศัยของประชากรหลายชาติพันธุ์ น่าจะทำให้เยาวชนที่ลงพื้นที่พบกับเรื่องราวหลากหลายมาเป็นวัตถุดิบในการสร้างเรื่องราวของความสามัคคี โดยสิ่งที่พบและเป็นที่น่าสนใจของเยาวชนคือ มีหลายหมู่บ้านที่ชื่อขึ้นต้นเหมือนกัน คือคำว่า “พุ” ซึ่งหมายถึงความถึงน้ำที่ไหลมาจากชอกหิน หรือผุดขึ้นมาจากพื้นดิน และหมู่บ้านที่น่าสนใจคือ “บ้านพุองกะ” ผู้ให้บอกเล่าข้อมูลของหมู่บ้านนี้คือ ผู้ใหญ่บ้านพุองกะ “คุณมัทนา ศรอารา” ซึ่งได้ข้อมูลมาว่าที่บ้านพุองกะมีความหลากหลายชาติพันธุ์ มีทั้งชนชาติมอญ กะเหรี่ยง ไทย พม่า ญวน ส่วย ทวาย พวน อาศัยอยู่ร่วมกัน มีวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาที่แตกต่างกัน แต่ก็มีประเพณีที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันด้วย คนที่บ้านพุองกะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข แม้จะมีความแตกต่างแต่อยู่ร่วมกันได้ ส่วนชื่อของหมู่บ้านพุองกะนั้น ผู้ใหญ่มัทนา เล่าว่าแรกเริ่มในพื้นที่หมู่บ้านมีชาวกะเหรี่ยงเข้ามาตั้งถิ่นฐาน มีหัวหน้ากลุ่มชื่อว่า นาย “องกะ” และนายองกะได้ค้นพบพุ

น้ำ ซึ่งเป็นตาน้ำผุดที่มีน้ำตลอดปีของที่นี่เป็นคนแรก ชาวบ้านจึงให้เกียรติโดยการตั้งชื่อว่า “พุองกะ” ซึ่งกลายมาเป็นชื่อหมู่บ้านมาถึงปัจจุบัน

คณะทำงานในกระบวนการผลิตได้รับฟังเรื่องราวจากชุมชน พบว่า เรื่องราวที่น่าสนใจคือการอยู่ร่วมกันของความหลากหลาย และนอกจากนี้ยังพบว่าในชุมชนให้ความสำคัญกับน้ำเป็นหลัก โดยเฉพาะตาน้ำซึ่งเป็นจุดที่นายongกะมาตั้งหมู่บ้านแห่งนี้ มีศาลที่คนในชุมชนเคารพบูชาด้วย และตัวหมู่บ้านยังล้อมรอบด้วยป่าที่อุดมสมบูรณ์ เป็นการอยู่ร่วมกันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยกันของคนกับธรรมชาติ จึงเป็นโจทย์ให้ทีมงานกลับไปคิดและสร้างเรื่องราวเป็นบทภาพยนตร์กันต่อไป

Pre 2 - การประชุมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ และการพัฒนาบทจากเรื่องราวของชุมชน: คณะทำงานในการผลิตภาพยนตร์นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่มาประชุมหารือร่วมกันเพื่อพิจารณาตัดสินใจในการใช้แนวคิดจากเรื่องราวของพื้นที่ โดยนำเอาประเด็นที่สำรวจได้มาพัฒนาเป็นโครงเรื่องในภาพรวมเบื้องต้น โดยเพิ่มเติมเทคนิคในการเล่าเรื่อง การสร้างองค์ประกอบทางการบอกเล่า เพื่อพัฒนาเป็นบทภาพยนตร์เบื้องต้นในลักษณะเนื้อหาต้นแบบ (prototype plot) ชื่อ “นิทานเรื่องน้ำพุวิเศษ” โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทภาพยนตร์สั้น “นิทานเรื่องน้ำพุวิเศษ” เล่าเรื่องความสัมพันธ์ของเด็ก 3 คนในหมู่บ้าน “พุองกะ” คือ ขม ชิงและเอก เรื่องเริ่มต้นด้วยเสียงเล่านิทานของแม่ที่เล่าถึงสัตว์ 3 ตัว คือ ปลา ลิงและนก ที่อยากเป็นมนุษย์ จึงเดินทางไปขอน้ำพุศักดิ์สิทธิ์ให้กลายเป็นคน เมื่อพวกเขาเป็นมนุษย์ได้ไม่นานก็อยากกลับไปเป็นสัตว์เหมือนเดิม จึงเดินทางไปตามหาน้ำพุวิเศษแต่ไม่มีใครจำทางกลับได้เลยทุกคนรู้เป็นบางส่วนของทางไปน้ำพุเท่านั้น พวกเขาจึงร่วมมือกันเพื่อไปให้ถึง

ชิงเด็กหญิงวัย 8 ขวบที่อาศัยอยู่กับพี่ชายสองคนคือขมที่อายุไม่ห่างกันมาก พ่อแม่ไปทำงานที่กรุงเทพทิ้งให้ทั้งคู่อยู่ด้วยกันเพียงลำพัง ขิงมักจะชอบไปกอดต้นไม้ฟังเสียงต้นไม้เมื่อคิดถึงพ่อกับแม่ และบอกว่าตนเองคุยกับต้นไม้ได้ ขมไม่สบายใจกับพฤติกรรมของน้องแต่ก็ทำอะไรไม่ได้แต่มาคุยกับเอกเพื่อนสนิท วันหนึ่งชิงบอกกับขมว่าอยากไปตามหาน้ำพุวิเศษเพื่อขอให้พ่อกับแม่กลับมาขมจึงตามใจน้อง เช้าวันรุ่งขึ้นทั้งคู่หนีโรงเรียน ไปรอเอกเพื่อจะเดินทางเข้าป่าไปตามหาน้ำพุเอกประกบตัวพร้อมกับส้มโอลูกใหญ่ที่อ้างว่าเก็บมาจากสวนลุงจวบ แม้ว่าเอกจะไม่อยากไปแต่ก็ปล่อยสองพี่น้องไปลำพังไม่ได้ การผจญภัยของพวกเขาจึงเริ่มต้นขึ้น แรกเริ่มเหมือนทุกอย่างจะไปด้วยดี ทั้งหมดเดินทางเข้าป่าด้วยความสนุกสนาน แต่เมื่อถึงเวลาพักกินข้าวกลางวัน พวกเขาเจอเข้ากับลุงจวบและคิดว่าลุงจวบมาตามหาส้มโอที่เอกขโมยมาจึงวิ่งหนีอย่างไร้ทิศทาง จนทำให้หลงป่า เอกออกความเห็นให้กลับบ้านเพราะจะมืดแล้ว ขิงไม่ยอมกลับแต่เดินไปคุยกับต้นไม้และบอกว่ารู้ทางแล้ว ทั้ง ๆ ที่ขมไม่เชื่อชิงแต่กลับเดินตามน้องไปทิ้งให้เอกยืนเคັงคว้างอยู่กลางป่า ผ่านไปไม่นานขมเดิน

ตามน้องมาเจอกับลำธารที่น้ำไหลออกมาจากชอกหินตามนิทานที่แม่เล่า และข้างหน้าคือหน้าผาสูงที่พวกเขาจะต้องปีนขึ้นไปเพื่อให้ถึงน้ำพุพิเศษ พวกเขาตกลงพักค้างแรมกันก่อนในป่านั้น ระหว่างที่ทั้งสามนั่งล้อมวงกันรอบกองไฟนั้น เอกยูให้ชมบอกความจริงเรื่องพ่อกับแม่ให้จิงรู้ ชมอีกอ๊ก ชิมกลับบอกว่ารู้หมดแล้วว่าพ่อแม่เลิกกันแล้ว ชมถามว่าแล้วยังจะไปน้ำพุอีกหรือ จิงตอบว่าถ้ามีทางไหนทำให้พ่อกับแม่กลับมาเธอจะทำ ระหว่างที่ฟังสองพี่น้องคุยกันเอกจิงตัดสินใจบอกทั้งคู่ว่าเขาเคยมาตามหาน้ำพุพิเศษแล้วแต่ไปไม่ถึง เอกและจิงไม่พูดอะไร

เช้าวันรุ่งขึ้นเอกหายไป สองพี่น้องจึงตัดสินใจขึ้นปีนเขาโดยไม่รอเอก เมื่อถึงตีนเขาพวกเขาพบข้าวข้องของเอกที่สภาพผิวดินไปครึ่งหนึ่ง เกาเหมือนมันอยู่ที่นั่นมาหลายปีแล้ว (เอกคือวิญญาณ) สองพี่น้องรู้มานานแล้วแต่ก็อดรู้สึกเศร้าไม่ได้ พวกเขาพากันไปต่อทันใดนั้นเอง เอกก็ปรากฏตัวขึ้น ทำให้สองพี่น้องดีใจ พวกเขาออกเดินทางต่อไปด้วยกัน เสียงนิทานของแม่ก็ดังขึ้น

“ด้วยความตั้งใจแน่วแน่และความสามัคคี สัตว์ทั้งสามในร่างคนได้เดินทางไปจนถึงน้ำพุพิเศษ เทวดาอารักษ์ เห็นในความพยายามของสรรพสัตว์ จึงให้สัตว์ทั้งสามดื่มน้ำจากน้ำพุแล้วกลับคืนร่างเดิมของตน สัตว์ทั้งสามโลดเล่นดีใจ และใช้ชีวิตอย่างมีความสุขร่วมกันอีกครั้ง”

Pre 3 - คณะทำงานฝ่ายผลิตได้รับความร่วมมือจากชุมชนหลักในฐานะของเครือข่ายที่มีส่วนร่วมต่อกระบวนการผลิต ทั้งในแง่ของการจัดเตรียมฉาก สถานที่ การจัดทำอุปกรณ์ประกอบฉาก และการเป็นนักแสดง จากพื้นที่ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ ชุมชนบ้านพองกะ และชุมชนบ้านพุเตย โดยมีนักแสดงหลักเป็นเยาวชนในพื้นที่ มีสถานะเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนบ้านพองกะ ซึ่งได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองและได้รับการอนุญาตจากโรงเรียนเพื่อเข้าร่วมการถ่ายทำเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 4.7 นักแสดงหลักที่เป็นเยาวชนในพื้นที่บ้านพองกะ จ.กาญจนบุรี

(2) กระบวนการระหว่างการผลิต (production: Pro) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการ ซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Pro 1 – คณะทำงานผลิตภาพยนตร์ ซึ่งประกอบด้วยเยาวชนทั้งในและนอกพื้นที่ได้วางแผนการทำงานจากบทภาพยนตร์ จากขั้นตอนการเตรียมงานเป็นอย่างดีและดำเนินการถ่ายทำตามแผนที่ได้วางไว้ เนื่องจากบทภาพยนตร์ถูกเขียนขึ้นจากสถานที่ถ่ายทำจริง ซึ่งประกอบด้วยบ้านในชุมชนพองกะ ที่เป็นบ้านของสองพี่น้องขมและอิงตามบทภาพยนตร์ รวมถึงพื้นที่ป่าที่ใช้ถ่ายทำมากกว่าร้อยละ 70 ของเรื่องเป็นป่าชุมชนจากหมู่บ้านพุดเตย ทีมเยาวชนได้แบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนในทุกตำแหน่งหน้าที่ของภาพยนตร์คือ ผู้กำกับภาพยนตร์ ตากล้อง ผู้ช่วยผู้กำกับ ผู้กำกับศิลป์ ผู้บันทึกเสียง ผู้จัดการกองถ่าย ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีจากการอบรมและทดลองออกกองถ่ายก่อนหน้า สิ่งที่ทำทนายต่อทีมเยาวชนมากที่สุดคือนักแสดงหลัก ซึ่งเป็นเด็กทั้งหมด โดยนักแสดงทั้ง 3 คนถูกคัดเลือกมาจากโรงเรียนบ้านพองกะ อยู่ในวัยประถมปลาย ซึ่งธรรมชาติของเด็กจะมีสมาธิค่อนข้างจำกัดและต้องสนใจตามช่วงวัย การถ่ายทำวันแรกเป็นไปอย่างเชื่องช้าเป็นปกติของกองถ่ายทำภาพยนตร์ที่ทีมงานยังไม่เคยทำงานร่วมกันมาก่อนและปัญหาสำคัญคือบรรดาเด็ก ๆ ที่มีสมาธิจำกัด ทีมงานจึงตัดสินใจให้มีผู้มีหน้าที่ดูแลเด็ก ๆ โดยเฉพาะ ทั้งอาหารการกิน สันทนาการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กไวใจและเชื่อฟัง การทำงานจึงก้าวหน้ามากขึ้นในวันต่อ ๆ มา

ภาพที่ 4.8 การดูแลนักแสดงหลักที่เป็นเยาวชนในพื้นที่ จ.กาญจนบุรี

สำหรับความท้าทายที่สำคัญของการถ่ายทำคือ สถานที่ถ่ายทำหลักคือป่า แม้ว่าจะเป็นป่าชุมชนที่ไม่ได้อยู่ห่างจากถนนและชุมชนมากนัก แต่ก็มีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่นการเดินทางที่รถยนตร์เข้าไม่ถึง ต้องเดินเท้าเข้าไปอีกหลายร้อยเมตร ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงานที่ต้องการความรวดเร็ว รวมถึงไม่สามารถใช้ไฟฟ้าในการต่อเข้ากับอุปกรณ์กล้องและอุปกรณ์แสงได้ จึงต้องวางแผนการทำงานเป็นอย่างดีของผู้ช่วยผู้กำกับ ส่วนทีมศิลปกรรมแม้ว่าจะไม่ต้องสร้างอะไรขึ้นมาใหม่ แต่ก็มีความท้าทายที่ต้องจัดแต่งสถานที่ให้สมจริงตามบท รวมถึงต้องระมัดระวังอันตรายต่าง ๆ ในป่าให้กับทีมงาน ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้จัดการกองถ่ายที่พยายามดูแลทุกคนเป็นอย่างดี

ภาพที่ 4.9 การจัดเตรียมพื้นที่และการดูแลสวัสดิภาพระหว่างการถ่ายทำในพื้นที่ จ.กาญจนบุรี

นอกจากนี้ คณะทำงานฯ ยังประสบกับความท้าทายที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือการถ่ายทำฉากป่าในเวลากลางคืน ตามบทภาพยนตร์ที่เหล่าเยาวชนไม่สามารถที่จะถ่ายสถานที่จริงได้ เนื่องจากพื้นที่ป่ามีความห่างไกล และอาจก่อให้เกิดอันตรายจากการถ่ายทำในสถานที่จริงได้ จึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาด้วยการจำลองป่าในบริเวณที่พักภายใต้อาณาเขตของชุมชน โดยฉากดังกล่าวเป็นฉากการพูดคุยและเดินทางในเวลากลางคืนของทั้งสามตัวละคร ทั้งนี้ผลของการจำลองฉากดังกล่าวเป็นที่น่าพอใจของทีมงานทุกคน และยังมีส่วนช่วยให้การถ่ายทำภาพยนตร์ดำเนินไปจนถึงวันสุดท้าย และสำเร็จจุล่งลงด้วยดี

ภาพที่ 4.10 การจัดทำฉากจำลอง เพื่อความปลอดภัยถ่ายทำในช่วงกลางคืน จ.กาญจนบุรี

(3) กระบวนการหลังการถ่ายทำ (post-production) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Post 1 – กระบวนการหลังการถ่ายทำ เป็นการลำดับภาพ ผสมเสียง การปรับแก้สี โดยการตัดต่อภาพยนตร์เรื่องนิทานเรื่องน้ำพุวิเศษนี้เกิดขึ้นตั้งแต่วันถ่ายทำภาพยนตร์ เนื่องจากเป็น การวางแผนการทำงานเพื่อให้ทันกับวันฉายภาพยนตร์ เพื่อให้มีเวลาตัดต่ออย่างประณีตและเพื่อเป็นประโยชน์ในขั้นตอนการถ่ายทำที่ให้ทีมงานเห็นภาพจริงที่ถ่ายทำมาเพื่อจะได้วางแผนแก้ปัญหาการถ่ายทำได้ การตัดต่อเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการหลังการถ่ายทำ (post-production)

ซึ่งเป็นการเรียบเรียงเรื่องราวจากฟุตเทจ (footage) หรือภาพวิดีโอที่ได้ถ่ายทำมา การถ่ายทำภาพยนตร์ได้ภาพมาตามบทภาพยนตร์ทำให้การตัดต่อสามารถสร้างสรรค์เรื่องได้มากขึ้น ซึ่งใช้เวลาในการตัดต่อประมาณ 2 วันหลังจากขั้นตอนการถ่ายทำเมื่อตัดต่อเสร็จ เหล่าเยาวชนได้สร้างสรรค์เรื่องราวออกมาได้ดี แก่นความคิดที่ตั้งใจจะสื่อสารยังอยู่ครบถ้วนรวมถึงได้อารมณ์ตามที่ต้องการ

Post 2 – เมื่อลำดับเรื่องเสร็จต่อมาคือการผสมเสียง ทั้งเสียงพูด เสียงบรรยากาศ รวมถึงเสียงดนตรีเพื่อให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมมากที่สุด และดึงความหมายของภาพยนตร์ออกมาตามที่ตั้งใจ รวมถึงการแก้ไขและแสงเพื่อให้ได้บรรยากาศของความเป็นป่าอย่างดีที่สุด

Post 3 – การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี คณะทำงานฯ ดำเนินการประสานขอสถานที่จากโรงเรียนบ้านพุองกะ เพื่อเป็นสถานที่ในการจัดฉายภาพยนตร์ โดยประสานขอใช้สนามกีฬาของโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นลานกิจกรรมของชุมชนและอยู่บริเวณศูนย์กลางที่สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก โดยการจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีนี้ ได้รับเกียรติจากวัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี ปลัดอำเภอไทรโยค นายกองค์การบริหารตำบลท่าเสา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพุองกะ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนในพื้นที่บ้านพุองกะ และบ้านพุเตยเข้าร่วมชม

ภาพที่ 4.11 การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ จ.กาญจนบุรี

ทั้งนี้ หลังจากการจัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ คณะทำงานฯ ได้มีกิจกรรมให้ผู้ร่วมชมภาพยนตร์สั้นส่งเสริมสามัคคี ได้ร่วมแสดงทักษะเพื่อสะท้อนความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึก ในเนื้อหาของภาพยนตร์สั้น ผ่านการให้ระดับความเห็นในประเด็นส่งเสริมความสามัคคี ประเด็น 6 ประเด็นหลัก โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ที่ได้จากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.กาญจนบุรี

ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ได้รับจากภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี	
ประเด็น	ระดับความคิดเห็น
1. มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายของผู้คน (เข้าใจว่าคนเราแตกต่างกัน แต่เราอยู่ร่วมกันได้)	4.52
2. รับรู้ถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีงาม การเสียสละ และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม (รับรู้ถึงการทำให้เพื่อส่วนรวม / การลงมือทำเรื่องดี ๆ ของผู้คน)	4.49
3. เกิดทัศนคติในด้านการเอื้ออาทรต่อกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น (รู้สึกถึงความอบอุ่น ความหวังใจ ความเอื้อเฟื้อต่อกัน)	4.73
4. มีความเข้าใจและยอมรับการให้อภัยแก่ผู้อื่น และการให้โอกาสแก่ผู้คน/ ชุมชน (สัมผัสได้ถึงการให้โอกาส กำลังใจ การอภัยต่อกันและกัน)	4.64
5. เกิดทัศนคติด้านความสามัคคี การร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมกันผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ (เห็นถึงการร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง และการช่วยเหลือกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างพร้อมเพรียง)	4.88
6. เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (ภูมิใจที่ได้เห็นเรื่องราวและวิถีชีวิตในแต่ละพื้นที่)	4.82
ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในภาพรวม	4.68

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.กาญจนบุรี มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในภาพรวม ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.68) โดยเมื่อจำแนกประเด็นที่มีค่าระดับสูงเป็นสามลำดับแรก พบว่า ผู้ชมในพื้นที่มีความคิดเห็นต่อประเด็นที่ส่งเสริมความสามัคคีมากที่สุด คือ ประเด็นทัศนคติด้านความสามัคคี การร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมกันผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.88) รองลงมาคือประเด็นความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (ค่าเฉลี่ย 4.82) และประเด็นด้านการเอื้ออาทรต่อกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.73) ตามลำดับ

4.2.3 กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้นในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี (ภาคกลาง) ดำเนินการระหว่างวันที่ 22 – 29 มิถุนายน 2565

(1) กระบวนการก่อนการผลิต (pre-production: Pre) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Pre 1 – การสำรวจและรับฟังเรื่องราวจากพื้นที่: การดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี เบื้องต้นคณะทำงานในการผลิตภาพยนตร์ ซึ่งประกอบด้วยผู้วิจัย และเยาวชน เริ่มต้นจากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและขอความร่วมมือกับชุมชน เพื่อรวบรวมเรื่องราวจากวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คน/กลุ่มคน แนวความคิด และความเชื่อ เพื่อเปิดรับมุมมองจากการบอกเล่า และสอบถามความต้องการในการถ่ายทอดเรื่องราวจากผู้คนในพื้นที่ ตลอดจนเป็นสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้บุคคลในพื้นที่ให้ความร่วมมือ และเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตสื่อภาพยนตร์ในฐานะของผู้ร่วมผลิตผลงาน

ภาพที่ 4.12 การลงพื้นที่เพื่อสำรวจประเด็นใน จ.อุทัยธานี

ทั้งนี้ จากการสำรวจและลงพื้นที่ในจังหวัดอุทัยธานี โดยคณะทำงานได้เลือกพื้นที่อำเภอเมือง เป็นพื้นที่เป้าหมายในการหาข้อมูลเพื่อถ่ายทำภาพยนตร์ เนื่องจากอำเภอเมืองอุทัยธานี เดิมคือหมู่บ้านสะแกกรัง เป็นเมืองหน้าด่านสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นสมรภูมิสำคัญในการขับไล่พม่า สมัยกรุงธนบุรี เมืองอุไทยย้ายมาตั้งอยู่ที่บ้านสะแกกรัง จนกลายเป็นชุมชนเติบโตถึงปัจจุบัน เมืองอุทัยแม้จะเป็นเมืองเล็ก ๆ แต่ก็เต็มไปด้วยสถานที่ประวัติศาสตร์ ทั้งวัดเก่าแก่ โบราณสถานหลายแห่ง รวมถึงแม่น้ำสะแกกรังซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่รวมวิถีชีวิตผู้คนไว้มากมาย บริเวณริมแม่น้ำสะแกกรังถือเป็นจุดชมวิวที่ได้รับความนิยมจากจากทั้งคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะบริเวณทางเดินริมแม่น้ำใกล้กับสะพานวัดอุโบสถาราม และด้วยคุณลักษณะที่กล่าวมานี้ จึงนับว่าพื้นที่อำเภอเมืองอุทัยธานี เป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าเชิงประวัติศาสตร์ และมีความสมบูรณ์เชิงวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับการถ่ายทอดและพัฒนาเป็นเนื้อหาในภาพยนตร์

นอกจากนี้ คณะทำงานฯ ยังมีความสนใจในประเด็นด้านพลวัตเชิงพื้นที่ โดยเฉพาะบริบทของความเป็นเมืองเก่าท่ามกลางกระแสของโลกใหม่ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป การอยู่ร่วมกันของวิถีชีวิตยุคใหม่ในเมืองเก่าที่สงบเงียบ โดยเฉพาะกลุ่มของคนรุ่นใหม่ที่รวมตัวกันเล่นกีฬาที่กำลังเป็นที่นิยมในช่วงสถานการณ์โควิด 19 คือ สเก็ตบอร์ด (Skateboard) ลองบอร์ด (Longboard) และ เซิร์ฟสเก็ต (Surfskate) ที่คณะทำงานได้เข้าไปพูดคุยจากกลุ่มดังกล่าว รวมถึงได้เห็นท่วงท่าในการเล่น การฝึกฝนเอาจริงเอาจังของสมาชิกในกลุ่ม จึงเป็นแรงบันดาลใจในการกลับไปเขียนบทภาพยนตร์ต่อไป

Pre 2 - การประชุมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ และการพัฒนาบทจากเรื่องราวของชุมชน: คณะทำงานในการผลิตภาพยนตร์นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่มาประชุมหารือร่วมกันเพื่อพิจารณาตัดสินใจในการใช้แนวคิดจากเรื่องราวของพื้นที่ โดยนำเอาประเด็นที่สำรวจได้มาพัฒนาเป็นโครงเรื่องในภาพรวมเบื้องต้น โดยเพิ่มเติมเทคนิคในการเล่าเรื่อง การสร้างองค์ประกอบทางการบอกเล่า เพื่อพัฒนาเป็นบทภาพยนตร์เบื้องต้นในลักษณะเนื้อหาต้นแบบ (prototype plot) ชื่อ “สะแกกรังยังสเก็ต” โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทภาพยนตร์สั้น “สะแกกรังยังสเก็ต” เล่าเรื่องของกลุ่ม “โรลโทเปีย (Rolltopia)” ซึ่งเป็นกลุ่มของคนที่ชอบเล่นสเก็ตบอร์ดในจังหวัดอุทัยธานี พวกเขามีความฝันที่อยากจะสร้าง “โรลโทเปีย (Rolltopia)” พื้นที่ที่ทุกคนที่ชื่นชอบกีฬามีล้อมาเล่นกันโดยไม่แบ่งแยก พวกเขาจึงเริ่มตระเวนไปตามที่ต่าง ๆ เพื่อหาทุนในการสร้างโรลโทเปีย

ลำดับของการเล่าเรื่องเริ่มต้นขึ้นด้วยการโชว์การเล่นสเก็ตบอร์ดที่ดูสวยงาม และนำต้นเต็นท์ให้γκบงครหนึ่งดู แต่ก็ต้องผิดหวังเพราะคำตอบที่ได้คือกีฬาสเก็ตไม่ส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กร พวกเขากลับมาปรึกษากันต่อที่ร้านกาแฟของ “พลอย” หญิงสาวนักเล่น “ลองบอร์ด” ที่เป็นเหมือนหัวหน้ากลุ่ม พลอยพบว่าทุกคนดูเหมือนจะหมดกำลังใจแล้ว เมื่อถึงเวลาซ่อมในเย็นวันนั้นมีเพียง “ธีร์” เด็กในร้านของพลอยที่มาซ่อม พลอยจึงต้องหาทางทำอะไรสักอย่าง

วันรุ่งขึ้นหลังจากที่พลอยตระเวนไปตามที่ต่าง ๆ เพื่อแจกใบปลิวงานแสดงสเก็ตที่จัดหาทุนสร้างโรลโทเปียแล้วเธอก็นั่งเรือล่องแม่น้ำสะแกกรังไปหา “คิว” ที่อยู่บนแพกลางน้ำเพื่อตามกลับมารวมกลุ่มซ้อมสเก็ตและพบว่าชีวิตของคิวนั้นต้องต่อสู้ดิ้นรนทั้งต้องดูแลแม่ที่แก่มาแล้วต้องออกไปส่งปลาตากแห้งจนแทบไม่มีเวลากับความฝันของตนเอง หลังจากนั้นพลอยก็พบชีวิตของหลายคนที่ต้องดิ้นรนเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอด ทั้ง “หมวย” นักเล่นลองบอร์ดที่ต้องทำงานร้านซักรีดจนหมดแรงทุกวัน “เมฆ” ที่แอบพ่มาเล่นสเก็ตบอร์ดจนพ่ารู้เข้าโกรธมากและห้ามสเก็ตบอร์ดของเขาทิ้งจนหัก สุดท้ายพลอยไปพบกับใบปลิวของเธอถูกทิ้งอย่างไร้ค่า ทำให้เธอรู้ว่าไม่มีใครแยแสสิ่งที่เธอทำ

เลย คำวันนั้นพลอยคุยกับธีรที่ทาน้ำถึงเรื่องความฝัน ธีรให้กำลังใจพลอยและบอกว่าสเก็ตบอร์ดทำให้ตนเองเป็นผู้เป็นเป็นคนขึ้นมาจากเด็กที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ธีรขอให้พลอยอย่ายอมแพ้หรือท้อถอย ธีรพูดว่าถ้าคิวกลับมาเล่น ทุกคนก็ต้องกลับมาแน่ พลอยจึงขอลองอีกสักตั้ง

วันรุ่งขึ้น พลอยมาดักเจอธีรขณะมาส่งปลาตากแห้งที่ตลาด พลอยพาธีรไปที่กรร้างแห่งหนึ่ง เธอเล่าถึงความฝันของตัวเอง พูดถึงโรลโทเปียที่ทุกคนจะสามารถมาปลดปล่อยอย่างอิสระ คิดพร้อมปฏิเสธรันทันทีแล้วพูดถึงปัญหาของแต่ละคนที่ต้องต่อสู้ดิ้นรน แค่อายุอยู่รอดในชีวิตยังยากเลย จะเอาเวลาไหนไปคิดถึงความฝันและธีรก็จากไป ด้วยความอัดอั้นพลอยจึงไถสเก็ตบอร์ดออกไปรอบเมืองอย่างไม่ลืมหูลืมตาแล้วขึ้นไปบนเขา ณ บริเวณหุบผาโลก บนเขาสะแกกรัง (หรือหุบผาศูนย์กำเนิดพื้นหลักฐาน สถานที่สำคัญสำหรับคำนวณและแบ่งแนวเขต เพื่อลงพิภพแผนที่โลก และเป็นหุบผาโลก 1 ใน 3 ของเอเชีย) พร้อมตะโกนระบายความอัดอั้นในใจ

ถึงวันโซว์ มีเพียงพลอยและธีร ธีรหันมาถามพลอยว่าไม่มีใครมาเลยที่จะทำอะไร พลอยตอบกลับทันทีว่ายังงี้ก็ต้องทำอะไร ทั้งคู่เล่นบอร์ดพร้อมกัน เล่นไปได้สักแป๊บคิวก็ไถบอร์ดเข้ามาเล่นด้วยแล้วหันมองหน้ากันกับพลอย หมวยก็ตามเข้ามาเล่นด้วย เมฆก็ไถตามเข้ามาเล่นต่อ ทุกคนไถเล่นกันจนจบและมีเสียงตบมือดังขึ้น

Pre 3 – คณะทำงานฝ่ายผลิตได้รับความร่วมมือจากเทศบาลเมืองอุทัยธานี ในการประสานและอำนวยความสะดวกสถานที่ต่าง ๆ ทั้งโบราณสถาน วัด และสถานที่สำคัญต่างที่ใช้ในการถ่ายทำ รวมถึงเครือข่ายกลุ่มเยาวชนสเก็ตบอร์ดในจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นทั้งผู้ให้ข้อมูล นักแสดง และเป็นทีมงานในกองถ่ายด้วย

(2) กระบวนการระหว่างการผลิต (production: Pro) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Pro 1 – คณะทำงานผลิตภาพยนตร์ ซึ่งประกอบด้วยเยาวชนทั้งในและนอกพื้นที่ได้วางแผนการทำงานจากบทภาพยนตร์ จากขั้นตอนการเตรียมงานเป็นอย่างดีและดำเนินการถ่ายทำตามแผนที่ได้วางไว้ เนื่องจากบทภาพยนตร์ถูกเขียนขึ้นจากสถานที่ถ่ายทำจริง รวมถึงนักแสดงที่เป็นนักสเก็ตบอร์ดและลองบอร์ดจริง โดยพื้นที่การถ่ายทำภาพยนตร์ทั้งหมดเกิดขึ้นในอำเภอเมืองอุทัยธานี ความท้าทายลำดับแรกของทีมงานในการถ่ายทำภาพยนตร์เรื่อง “สะแกกรังยังสเก็ต” คือการเป็นภาพยนตร์กีฬา โดยมีฉากที่ตัวละครเอกและสมาชิกในกลุ่มต้องเล่นสเก็ตมากกว่าร้อยละ 50 และเป็นต่างประเทศที่กัน ทีมงานจึงต้องมีการวางแผนเป็นอย่างดี ซึ่งทีมเยาวชนได้แบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนในทุกตำแหน่งหน้าที่ของภาพยนตร์คือ ผู้กำกับภาพยนตร์ ตากล้อง ผู้ช่วยผู้กำกับ ผู้กำกับศิลป์

ผู้บันทึกเสียง ผู้จัดการกองถ่าย ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีจากการอบรมและทดลองออกกองถ่ายก่อนหน้านี้

ตำแหน่ง	หน้าที่	เพิ่มเติม
โปรดิวเซอร์ Producer	หาทีมงาน บริหารงบประมาณ จัดการเงินเอกสารต่างๆ เอกสารค่าใช้จ่าย เอกสารขออนุญาต เป็นต้น	ทุกตำแหน่งหากมีค่าใช้จ่าย เงินควรซื้ออะไรมาไว้ในการทำงาน ต้องคุยกับโปรดิวเซอร์ด้วย
ผู้จัดการกองถ่าย Production Manager	ดูแลด้านความสะดวกในการถ่ายทำรวบเงิน คอยดูแลเรื่องอาหาร น้ำ อุปกรณ์ อุปกรณ์ขนถ่าย อุปกรณ์จำเป็น โน้ตบุ๊คสายชาร์จ แบตเตอรี่ และอีกหลายอย่างที่ควรมีติดตัวไว้ตลอดเวลา	ผู้จัดการกองถ่ายและโปรดิวเซอร์จะคอยดูแลในเรื่องของความปลอดภัยของทีมงานและนักแสดง
ผู้จัดการสถานที่ถ่ายทำ Location Manager	จัดหาสถานที่ถ่ายทำ รวมถึงดูแลความเรียบร้อยในสถานที่	
ผู้กำกับเขียนบท Directed & Written	ตัดสินใจและกำกับองค์ประกอบกองถ่ายทั้งหมด	
ผู้ช่วย 1 1 st Assistant Director AD1	ช่วยเหลือผู้กำกับทุกอย่าง ควบคุมเวลาในการถ่ายทำ คอยติดต่อและสร้างความเข้าใจกับนักแสดง	
ผู้ช่วย 2+ ควบคุมความต่อเนื่อง 2 nd Assistant Director AD2 + Continue	ทำ Breakdown ทำ Runtime ควบคุมนักแสดง ควบคุมความต่อเนื่องขององค์ประกอบกองถ่าย	เช่น เมื่อถึง หน้า make-up effect (หน้ามีอุปกรณ์ Prop EX ซีน 2-3 มีแผนแบบเดียวกัน หรือเมื่อถึงฉากเปลี่ยนวัน

กำกับภาพ Director of Photographer DP	ออกแบบภาพ ตามสตอรี่บอร์ด	
ผู้ช่วยกล้อง Camera Assistant	ถ้ากล้อง เปลี่ยนเลนส์เปลี่ยนการตั้งค่า ช่างดูแล เล็ค เทป อุปกรณ์ของ DP	อาจช่วยดูแลเรื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าด้วย (ในการถ่ายไม่มีผู้ช่วยกล้อง DP)
ช่างการถ่ายภาพ Digital Imaging Technician DIT	นำไฟล์จากกล้องมาเก็บ และเก็บข้อมูลจากกล้องการถ่าย (Camera Report)	อันนี้อาจจะเป็นแค่คนติดต่อที่อยู่ดูแลไฟล์กับคนถ่าย
สแลต Slate/Clapperboard	เขียนสแลต ชื่อและบท และอ่านชื่อผู้กำกับและผู้ช่วยผู้กำกับและนักแสดง	
ชาวดัง Boom Operator	ถือไมค์และเดินเสียงรอบๆ	
ช่างบันทึกเสียง Sound Recordist	ถ่ายทำ รวบรวมเสียงเสียงและบันทึก (เสียงบรรยายภาค)	
กำกับแสง Gaffer	ออกแบบแสงในซีนที่ต้องการใช้ไฟในการถ่ายทำ	
ออกแบบงานสร้าง Production Designer	ออกแบบตามคอนเซ็ปต์การถ่าย (รวมถึงสีและพื้นผิว ควบคุมงานเกี่ยวกับด้านหน้าและด้านหลัง) ได้รายละเอียดจากนักแสดงมาตามความต้องการที่คิด ทั้งสีผิว หน้า และอุปกรณ์ประกอบฉาก (Prop)	

ภาพที่ 4.13 การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการผลิตภาพยนตร์สั้น จ.อุทัยธานี

สำหรับการวางแผนการผลิตภาพยนตร์เพื่อสื่อสารถึงเรื่องราวในพื้นที่ ผู้กำกับมีต้องการภาพจากการถ่ายทำที่สะท้อนความพร้อมเพียงและสวยงามของการเล่นสเก็ต จึงต้องพิถีพิถันในการถ่ายทำทั้งการจัดแสงและสถานที่ที่ต้องถ่ายทำในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีฉากที่ถ่ายทอดความงามเชิงวิถีชีวิตริมน้ำและการทำประมงน้ำจืดของอุทัยธานี ผ่านตัวละครที่ใช้ชีวิตอยู่บนเรือและบนเรือนแพที่อยู่ในแม่น้ำสะแกกรัง โดยทีมงานใช้เวลาวางแผนในการถ่ายทำหลายวันเพื่อให้ได้ภาพที่สวยงามและถ่ายทำได้อย่างปลอดภัยกับทุกคน ซึ่งได้รับความร่วมมือและช่วยเหลืออย่างดีจากคนในชุมชนเรือนแพ

ภาพที่ 4.14 การถ่ายทำเพื่อสะท้อนวิถีชีวิตริมน้ำสะแกกรัง จ.อุทัยธานี

ในการถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวต้องใช้สถานที่ถ่ายทำหลากหลาย แต่ละวันทีมงานต้องย้ายกองถ่ายเพื่อไปให้ทันเวลาของแสงที่สวยงามที่สุด ความท้าทายสำคัญของงานถ่ายทำคือสภาพอากาศที่มีอุณหภูมิสูง (สภาพอากาศร้อนจัด) ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการถ่ายทำ โดยส่งผลกระทบทางด้านสุขภาพต่อเยาวชนในทีมถ่ายทำเกิดอาการอ่อนแรงและมีอาการป่วย จึงต้องมีการสลับกันทำหน้าที่เพื่อให้การถ่ายทำดำเนินต่อไปได้

ภาพที่ 4.15 การปรับเปลี่ยนบทภาพยนตร์เพื่อแก้ไขปัญหาสภาพอากาศร้อนจัด จ.อุทัยธานี

ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ได้มีการปรับเปลี่ยนบทภาพยนตร์เพื่อแก้ไขปัญหาจากสภาพอากาศที่มีร้อนจัด ซึ่งทำให้การถ่ายทำกลางแจ้งในช่วงเวลากลางวันเป็นอุปสรรคอย่างมาก คณะทำงานฯ จึงปรับเปลี่ยนให้มีฉากกลางคืนหรือการถ่ายทำในสถานที่ภายในมาทดแทน โดยประสานขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการจังหวัดอุทัยธานี ในการเข้าใช้พื้นที่หอประชุมในการถ่ายทำ ร่วมกับมีมาตรการกำหนดเวลาการถ่ายทำสถานที่ภายนอกหรือในพื้นที่กลางแจ้ง โดยกำหนดเวลาถ่ายทำเป็นช่วงเช้า ไม่เกินเวลา 10 นาฬิกา และ ช่วงหลังเวลา 16 นาฬิกา จนถึงเวลากลางคืน เพื่อให้การถ่ายทำดำเนินไปจนถึงวันสุดท้าย อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการแก้ไขปัญหาในการถ่ายทำแล้ว แต่ด้วยระยะเวลาที่จำกัด จึงทำให้ไม่สามารถถ่ายได้ครบสมบูรณ์ตามบทภาพยนตร์เบื้องต้น แต่ทีมเยาวชนก็สามารถบริหารจัดการเพื่อถ่ายทำฉากที่สำคัญต่อเนื้อเรื่องได้ครบถ้วน ซึ่งจะต้องไปเรียบเรียงขึ้นใหม่ในขั้นตอนหลังการถ่ายทำเพื่อให้ภาพยนตร์ออกมาสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

นอกจากนี้ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อคณะทำงานฯ ให้มีการเพิ่มเติมฉากที่สะท้อนการแก้ไขปัญหาและเกิดอุบัติเหตุ เพื่อให้ตนเองและกลุ่มสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของอุทัยธานี ด้วยการรับงานเดินแบบเสื้อผ้าลดรายจ่ายพื้นถิ่นของอุทัยธานี โดยใช้ทักษะการเล่นสเก็ตและลองบอร์ด ซึ่งสะท้อนการปรับตัวทางวัฒนธรรม เพื่อการอยู่ร่วมอย่างยั่งยืนในสังคม

(3) กระบวนการหลังการถ่ายทำ (post-production) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการ ซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Post 1 – กระบวนการหลังการถ่ายทำ เป็นการลำดับภาพ และการปรับแก้สี โดยการตัดต่อภาพยนตร์เรื่องสะแกกรังยังสเก็ทนี้เกิดขึ้นตั้งแต่วันถ่ายทำภาพยนตร์ เนื่องจากการวางแผนการทำงานเพื่อให้ทันกับการฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ เพื่อให้มีเวลาตัดต่ออย่างประณีตและเพื่อเป็นประโยชน์ในขั้นตอนการวางแผนการถ่ายทำ ซึ่งช่วยให้ทีมงานเห็นภาพจริงที่ถ่ายทำมาแล้ว การตัดต่อเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการหลังการถ่ายทำ (post-production) ซึ่งเป็นการเรียบเรียงเรื่องราวจากฟุตเทจ (footage) หรือภาพวิดีโอที่ได้ถ่ายทำมา และสืบเนื่องจากภาพยนตร์มีการปรับบทภาพยนตร์เพื่อแก้ปัญหาในการถ่ายทำ การตัดต่อจึงเป็นการเรียบเรียงบางส่วนขึ้นมาใหม่ โดยใช้ทั้งภาพและเสียงสร้างสรรค์ออกมาให้ดีที่สุด และบางส่วนที่ขาดก็มีการถ่ายออกไปเสริมเพื่อให้ภาพยนตร์เล่าเรื่องได้ครบและสมบูรณ์ที่สุด โดยสุดท้ายแล้วเหล่าเยาวชนได้สร้างสรรค์เรื่องราวออกมาได้ดี มีแก่นความคิดในการสื่อสารครบถ้วน และสามารถสื่ออารมณ์ทางภาพยนตร์ตามที่กำหนดไว้

Post 2 – คณะทำงานฯ ทำการการผสมเสียง ทั้งเสียงพูด เสียงบรรยากาศ รวมถึงเสียงดนตรีเพื่อให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมมากที่สุด โดยภาพยนตร์เรื่องนี้ต้องการสร้างความแตกต่างของยุคสมัยจากความใหม่ของกีฬาสเก็ทและความเก่าแก่ของสถานที่ทางประวัติศาสตร์ จึงใช้ดนตรีหลายแบบในการเชื่อมโยงสองยุคสมัยเข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถดึงความหมายของภาพยนตร์ออกมาตามที่กำหนดไว้ รวมถึงการแก้ไขและแสงเพื่อให้ได้บรรยากาศความเป็นเมืองอุทัยธานีอย่างดีที่สุด

Post 3 – การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี คณะทำงานฯ ดำเนินการประสานขอความอนุเคราะห์กับเทศบาลเมืองอุทัยธานี โดยประสานขอใช้พื้นที่ลานสะแกกรัง บริเวณตลาดเทศบาลเมืองอุทัยธานี ซึ่งมีลักษณะเป็นลานกิจกรรมริมน้ำ และอยู่บริเวณศูนย์กลางของจังหวัดที่สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก โดยการจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี นี้ได้รับเกียรติจากวัฒนธรรมจังหวัดอุทัยธานี สำนักงานเทศบาลเมืองอุทัยธานี สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุทัยธานี รองอธิการบดีฝ่ายวิทยบริการจังหวัดอุทัยธานี มหาวิทยาลัยรามคำแหง และประชาชนในพื้นที่อำเภอเมืองอุทัยธานีเข้าร่วมชมภาพยนตร์ในพื้นที่

ภาพที่ 4.16 การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ จ.อุทัยธานี

ทั้งนี้ หลังจากการจัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ คณะทำงานฯ ได้มีกิจกรรมให้ผู้ร่วมชมภาพยนตร์สั้นส่งเสริมสามัคคี ได้ร่วมแสดงทักษะเพื่อสะท้อนความเข้าใจ ความคิดเห็น และความรู้สึก ในเนื้อหาของภาพยนตร์สั้น ผ่านการให้ระดับความเห็นในประเด็นส่งเสริมความสามัคคี ประเด็น 6 ประเด็นหลัก โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ที่ได้จากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.อุทัยธานี

ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ได้รับจากภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี	
ประเด็น	ระดับความคิดเห็น
1. มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายของผู้คน (เข้าใจว่าคนเราแตกต่างกัน แต่เราอยู่ร่วมกันได้)	4.72
2. รับรู้ถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีงาม การเสียสละ และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม (รับรู้ถึงการทำให้เพื่อส่วนรวม / การลงมือทำเรื่องดี ๆ ของผู้คน)	4.66
3. เกิดทัศนคติในด้านการเอื้ออาทรต่อกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น (รู้สึกถึงความอบอุ่น ความห่วงใย ความเอื้อเฟื้อต่อกัน)	4.58
4. มีความเข้าใจและยอมรับการให้อภัยแก่ผู้อื่น และการให้โอกาสแก่ผู้คน/ชุมชน (สัมผัสได้ถึงการให้โอกาส กำลังใจ การอภัยต่อกันและกัน)	4.87
5. เกิดทัศนคติด้านความสามัคคี การร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมกันผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ (เห็นถึงการร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง และการช่วยเหลือกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างพร้อมเพรียง)	4.96
6. เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (ภูมิใจที่ได้เห็นเรื่องราวและวิถีชีวิตในแต่ละพื้นที่)	4.95
ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในภาพรวม	4.79

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.อุทัยธานี มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในภาพรวม ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.79) โดยเมื่อจำแนกประเด็นที่มีค่าระดับสูงเป็นสามลำดับแรก พบว่า ผู้ชมในพื้นที่มีความคิดเห็นต่อประเด็นที่ส่งเสริมความสามัคคีมากที่สุด คือ ประเด็นทัศนคติด้านความสามัคคี การร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมกันผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.96) รองลงมาคือประเด็นความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (ค่าเฉลี่ย 4.95) และประเด็นด้านความเข้าใจและยอมรับการให้อภัยแก่ผู้อื่น และการให้โอกาสแก่ผู้คน/ชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.87) ตามลำดับ

4.2.4 กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้นในพื้นที่จังหวัดนครพนม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ดำเนินการระหว่างวันที่ 24 กรกฎาคม – 1 สิงหาคม 2565

(1) กระบวนการก่อนการผลิต (pre-production: Pre) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Pre 1 – การสำรวจและรับฟังเรื่องราวจากพื้นที่: การดำเนินงานในพื้นที่ อ.บ้านแพง จ.นครพนม เบื้องต้นคณะทำงานในการผลิตภาพยนตร์ ซึ่งประกอบด้วยผู้วิจัย และเยาวชน เริ่มต้นจากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและขอความร่วมมือกับชุมชน เพื่อรวบรวมเรื่องราวจากวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คน/กลุ่มคน แนวความคิด และความเชื่อ เพื่อเปิดรับมุมมองจากการบอกเล่า และสอบถามความต้องการในการถ่ายทอดเรื่องราวจากผู้คนในพื้นที่ ตลอดจนเป็นสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้บุคคลในพื้นที่ให้ความร่วมมือ และเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตสื่อภาพยนตร์ในฐานะของผู้ร่วมผลิตผลงาน

ภาพที่ 4.17 การลงพื้นที่เพื่อสำรวจประเด็นใน จ.นครพนม

ทั้งนี้ จากการสำรวจและลงพื้นที่ใน อ.บ้านแพง จ.นครพนม คณะทำงานในการกระบวนการผลิตได้รับฟังเรื่องราวจากชุมชน กลุ่มคน และหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า เรื่องราวที่เป็นความภาคภูมิใจร่วมกันของคนในพื้นที่ ต.โคกยาว อ.บ้านแพง จ.นครพนม คือเรื่องราวการทำทีมฟุตบอลโรงเรียนบ้านโคกยาว ซึ่งเป็นโรงเรียนชั้นประถมศึกษาขนาดเล็ก ห่างไกลความเจริญ ขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์กีฬา และที่สำคัญขาดแคลนครูที่จะมาสอน ทั้งโรงเรียนมีครูอยู่คนเดียว ทำทุกอย่างตั้งแต่ภารโรงยันเป็นครูใหญ่ ชาวบ้านอยากได้ครูมาสอนเด็ก ๆ ถึงขั้นรวมตัวกันทำผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำเงินมาเป็นค่าจ้างครูผู้ช่วยมาสอนหนังสือ จากการบอกเล่าของ “อาจารย์เรวัต สวัสดิ์” ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกยาวคนปัจจุบัน เล่าให้ทีมงานฟังถึงความภูมิใจในการทำทีมฟุตบอลโรงเรียน โดยสมาชิกก็เป็นนักเรียนชายแทบจะทุกคนในสมัยนั้น บางคนเลิกเรียนแล้วต้องรีบกลับไปช่วยพ่อแม่ทำงาน ครูก็ไปขอความร่วมมือขอให้อนุญาตให้เด็กอยู่ซ้อมฟุตบอลสักหนึ่งชั่วโมง หลังเลิกเรียน อุปสรรคมากมาย รongเท้าก็ไม่มีใส่ ต้องซ้อมฟุตบอลเท้าเปล่า บนความขาดแคลนยิ่งทำให้พวก

เขามีความสามัคคีกันอย่างเหนียวแน่น เมื่อไม่มีเงินแม้จะซื้อรองเท้ามาใช้ซ่อมและแข่งขัน ชาวบ้านก็ต่างร่วมมือกันสานต้นกกต้นไผ่เป็นรองเท้าขายให้เด็ก ๆ ใช้วันแข่งขัน ด้วยพลังความมุ่งมั่นและความสามัคคีและมีจุดหมายคือการได้รางวัลเพื่อหวังจะนำเงินรางวัลมาเป็นค่าจ้างให้ครูมาสอนช่วยครูใหญ่ ทีมฟุตบอลจากโรงเรียนเล็ก ๆ อยู่ห่างจากความสนใจของระบบการศึกษา กลับคว้าชัยชนะเป็นแชมป์ของอำเภอสมตั้งใจ

จากการลงพื้นที่ข้างต้น คณะทำงานการผลิตจึงได้เรื่องราวและข้อมูลเบื้องต้นที่ทีมทำข้อมูลได้ลงพื้นที่และนำมาสรุปเป็นแนวคิดหลัก (theme) ของการนำเสนอเรื่องราวความสามัคคีคือ “ขาดแคลนไม่ขาดสามัคคี” และนำไปสู่การพัฒนาบทภาพยนตร์ร่วมกันของเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการในพื้นที่จังหวัดนครพนม

Pre 2 - การประชุมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ และการพัฒนาบทจากเรื่องราวของชุมชน: คณะทำงานในการผลิตภาพยนตร์นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่มาประชุมหารือร่วมกันเพื่อพิจารณาตัดสินใจในการใช้แนวคิดจากเรื่องราวของพื้นที่ โดยนำเอาประเด็นที่สำรวจได้มาพัฒนาเป็นโครงเรื่องในภาพรวมเบื้องต้น โดยเพิ่มเติมเทคนิคในการเล่าเรื่อง การสร้างองค์ประกอบทางการเล่าเรื่อง เพื่อพัฒนาเป็นบทภาพยนตร์เบื้องต้นในลักษณะเนื้อหาต้นแบบ (prototype plot) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 4.18 การประชุมร่วมกันเพื่อพัฒนาบทในพื้นที่ จ.นครพนม

บทภาพยนตร์สั้น “บั๊กแมนยู แม่นับ” เป็นภาพยนตร์สั้นแนวดราม่า เรื่องราวเกิดขึ้นที่หมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่งซึ่งอยู่ติดแม่น้ำโขง ใน อ.บ้านแพง จ.นครพนม แม็กเป็นนักเรียนชั้นประถม 5 อาศัยอยู่กับพ่อที่มีอาชีพประมง จับปลาในแม่น้ำโขง แม็กมีหน้าที่ประจำหลังจากเลิกเรียนก็คือพาเจ้าวัวตัวโปรดที่ชื่อแมนยูออกมาเลี้ยงมาหากินหญ้าตามลานใกล้แม่น้ำโขงเป็นประจำ เขาใช้เวลาที่เลี้ยงวัวในการอ่านบทหนังสือที่เรียน และเฝ้าฝันลึก ๆ ว่า เขาอยากจะเป็นนักฟุตบอลของทีมโรงเรียนเพื่อไปแข่งเอาถ้วยระดับอำเภอให้ได้ วันที่ครูกำหนดคัดตัวก็ใกล้เข้ามา แต่เขาเองก็ไม่มีเวลาซ้อมกับเพื่อน ๆ เลย

วันหนึ่ง พ่อต้องนำรถยนต์เรือเข้าไปซ่อมในเมือง และพ่อสั่งให้แม็กไปเลี้ยงควาย ที่พ่อรับจ้างเลี้ยงให้เสียในชุมชนแทนพ่อ ซึ่งก็บังเอิญเป็นวันเดียวกับที่เขาได้นัดไปซ่อมกับเพื่อน ๆ เพื่อเตรียมคัดตัว เมื่อแม็กติดภารกิจไม่ได้ไปซ่อมตามนัด เพื่อน ๆ จึงต้องมาตามและเป็นเหตุให้เขาต้องทิ้งฝูงควายให้หากินที่เกาะกลางน้ำโขงแล้วไปซ่อมฟุตบอลกับเพื่อน ๆ ที่สนามโรงเรียนร้างแห่งหนึ่ง เมื่อเขากลับมาจากการซ่อมบอล ก็พบว่า พ่อของเขาโดนเสียเจ้าของควายดูว่าทำงาน ปลอ่ยให้ควายขวิดกันจนตาย พ่อต้องเสียค่าปรับไหมและเสียก็เลิกจ้างพ่อดูแลควาย พ่อไม่ดูหรือด่าแม็กสักคำ นั้นยังทำให้เขารู้สึกผิดเอามาก ๆ เขาสงสัยพ่ออย่างยิ่ง ไม่รู้ว่าพ่อจะหาเงินจากไหนไปเป็นค่าซ่อมรถยนต์ ใจหนึ่งมันยังทำให้เขาจะต้องคัดตัวเป็นนักกีฬาให้ได้ เพื่อหมายว่าหากได้รางวัลก็อาจจะพอช่วยพ่อได้บ้าง

วันต่อมามีชาวบ้านเจ้าของฝูงวัวมาฝากให้พ่อดูแลวัวแทนสัก 2-3 เดือน เธอจะมาเยี่ยมลูกสาวที่กรุงเทพ คราวนี้แม็กตั้งใจจะช่วยงานพ่อให้เต็มที่ วัวของเขาก็จะได้มีเพื่อน เอาไปเลี้ยงด้วยกัน ในใจของแม็กเองก็ยังไม่อยากไปเตะบอล อยากไปซ่อมบอลกับเพื่อน ๆ เพราะเขาได้รับคัดเลือกเป็นนักกีฬาโรงเรียน แต่ใจหนึ่งก็ห่วงพ่อ เขาเลยใช้วิธีเอาหญ้ามามัดเป็นก้อนกลม แล้วฝึกเลี้ยงลูกบอลกับเจ้าวัวแมนยูและฝูงวัวที่เขาดูแล เพื่อน ๆ เมื่อไม่เห็นแม็กมาซ่อมที่โรงเรียนก็พากันปั่นจักรยานมาตามที่ทุ่งเลี้ยงวัว แม็กก็ปฏิเสธและไปซ่อมไม่ได้ ท้ายที่สุด เพื่อน ๆ ในทีมก็ตัดสินใจพากันมาซ่อมที่ทุ่งหญ้าเลี้ยงวัวกับแม็กแทน

หลายวันต่อมา พ่อมีภารกิจต้องไปไร่ที่ติดกับป่าข้างบ้าน พ่อสั่งให้แม็กดูแลให้หญ้า ให้นำกับวัว ดูแลวัวให้ดี ภารกิจยิ่งใหญ่มาพร้อมกับการตัดสินใจอันใหญ่ยิ่ง เมื่อเพื่อน ๆ มาบอกว่าทีมของโรงเรียนคู่แข่งติดโควิดทั้งทีม เป็นเหตุให้ทีมของแม็กผ่านเข้าไปสู่อันดับชนะเลิศในวันนี้ แม็กคิดหนัก นั่นก็ความฝันของตน นี่ก็หน้าที่ นี่ก็คำสั่งพ่อ แม็กจึงบอกเพื่อน ๆ ว่า ไปไม่ได้ เพราะตนต้องหาหญ้าหาน้ำให้วัวทั้งฝูง พุดไม่ทันขาดคำ เพื่อน ๆ ก็ได้เชิญรถหญ้าและฟางมาให้เป็นอาหารวัวอย่างเพียงพอ จนที่แล้วแม็กต้องไปแข่งฟุตบอลกับเพื่อน จนได้ชัยชนะ ได้ถ้วยทองกลับมา

จิตใจที่ได้ช่วยยังไม่เท่าไร ก็ต้องตกใจสุดชีวิตเมื่อแม็กและเพื่อน ๆ พบว่า วัวเจ้าแมนยูวัวสุดรักสุดโปรดของแม็กหายไป เด็ก ๆ พากันออกติดตามไปทุกที่ ตามหาจนพากันกลับบ้านมืดค่ำ และพ่อก็ได้เตรียมเมนูพิเศษไว้ให้แม็กกับเพื่อน ๆ เป็นต้มเนื้อ และลาบเนื้อของโปรด ในขณะที่เด็กต่างพากันกินข้าวอย่างเอร็ดอร่อย เพื่อนแม็กก็เริ่มสงสัยว่าเนื้อที่พวกเขากินอาจจะเนื้อของเจ้าแมนยูที่หายไปก็ได้ แม็กไม่ฟังเหตุผลอะไร กระโดดลงจากเตียงตรงรี่มาทูลพ่อหาว่าพ่อฆ่าวัวของตัวเอง หาว่าพ่อโกรธที่ตนหนีไปเตะฟุตบอล พ่อได้แต่กอดเขา

วันต่อมา แม็กจึงได้รู้ความจริงว่าพ่อเอาวัวไปฝากป่าเลี้ยงและขอยืมเงินป้ามาก่อนหนึ่งเพื่อเอามาเป็นค่าเครื่องยนต์เรือ จะได้หาปลาเก็บเงินมากพอค่อยไปไถ่ถอนแมนยูคืนมาเลี้ยง แม็กบอกกับพ่อว่าจะขยัน ๆ และจะช่วยพ่อทำงาน พ่อได้สอนแม็กให้รู้จักความเป็นคนที่รู้ว่าควรเลือกและตัดสินใจดำเนินชีวิตแบบใด จะเลือกปล่อยให้ชีวิตไหลตามกระแสน้ำโขง หรือเลือกที่จะเป็นคนว่ายนน้ำ เหมือนคนลุ่มน้ำโขงที่ไม่ยอมแพ้อุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต

ภาพที่ 4.19 การประชุมเพื่อแก้ไขข้อจำกัดระหว่างการทำในพื้นที่ จ.นครพนม

อย่างไรก็ตาม คณะทำงานฝ่ายผลิตได้ประชุมหารือร่วมกัน พบว่า มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทที่แตกต่างจากเรื่องที่ลงมาทำข้อมูลเบื้องต้นนั้น เนื่องจากเมื่อทีมงานต้องลงพื้นที่จริง พร้อมกับสำรวจสถานที่ถ่ายทำ ประเมินความพร้อมของอุปกรณ์ร่วมกับประเมินความเป็นไปได้ในการถ่ายทำที่ต้องเผชิญสภาพอากาศที่แปรปรวนสูงทั้งสภาพฝน แดด และเวลาที่สะดวกของนักแสดงที่เป็นคนในพื้นที่แล้ว จึงตัดสินใจปรับเปลี่ยนโครงเรื่องบนความเป็นไปได้ของการทำงานและด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว

ภาพที่ 4.20 การจัดทำฉากและอุปกรณ์ถ่ายทำร่วมกับชุมชนในพื้นที่ จ.นครพนม

Pre 3 – คณะทำงานฝ่ายผลิตได้รับความร่วมมือจากชุมชนหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับความร่วมมือจากสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านแพง ในฐานะของเครือข่ายที่มีส่วนร่วมต่อกระบวนการผลิต ทั้งในแง่ของการจัดเตรียมฉาก สถานที่ การพาทีมงานสำรวจสถานที่ที่เหมาะสมกับการถ่ายทำฉากต่าง ๆ การจัดหาและจัดทำอุปกรณ์ประกอบฉาก การคัดเลือกนักแสดง การประสานงานนักแสดง ครอบครัวนักแสดงและการเป็นนักแสดงร่วมในภาพยนตร์สั้น โดยได้รับความร่วมมือ ได้รับ

น้ำใจและความเมตตาจากชุมชนในพื้นที่ อ.บ้านแพ้ว จ.นครพนม เป็นอย่างยิ่ง แม้กระทั่งอาหารพิเศษประจำถิ่น ชาวบ้านที่ทีมงานปักหลักถ่ายทำก็มีน้ำใจจัดหาจัดเลี้ยงโดยที่ทีมงานมีอาชีพภูธร น้ำใจของชาวบ้านได้เลย อาหารการกินจึงครบถ้วนบริบูรณ์

(2) กระบวนการระหว่างการผลิต (Production: Pro) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการ ซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Pro 1 – คณะทำงานผลิตภาพยนตร์สั้น ซึ่งประกอบด้วยเยาวชนทั้งในและนอกพื้นที่ ได้วางแผนการทำงานจากบทภาพยนตร์ จากขั้นตอนการเตรียมงานเป็นอย่างดีและดำเนินการถ่ายทำตามแผนที่ได้วางไว้ ซึ่งมีระยะเวลาในการถ่ายทำทั้งหมด 5 วัน โดยทุกคนมีหน้าที่ในการถ่ายทำชัดเจน ทั้ง ผู้กำกับภาพยนตร์ ผู้กำกับภาพ ผู้ช่วยผู้กำกับ ผู้กำกับศิลป์ ผู้บันทึกเสียง ผู้จัดการกองถ่ายรวมถึงนักแสดงด้วย ทุกคนเรียนรู้หน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีจากการฝึกอบรมและทดลองออกกองถ่ายก่อนหน้านี้นี้ เมื่อถึงวันถ่ายจริงก็ลื่นไหลไม่ติดขัด สามารถทำงานสู้กับบรรยากาศที่ทั้งร้อน ลม และฝนได้อย่างถึงที่สุด

Pro 2 – ตั้งแต่วันแรกของการถ่ายทำ นอกจากทีมงานที่เป็นหน้าใหม่ต่อกันแล้ว ปัญหาสำคัญที่สุดของการถ่ายทำในครั้งนี้คือสภาพอากาศที่แปรปรวนสูง เพราะช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่มีฝนตกสลับกับแดดที่ร้อนระอุในเวลากลางวัน ท้องฟ้าจะมีเมฆบ้าง แดดบ้าง สลับกันทำให้มีปัญหาต่อความต่อเนื่องของแสงในการถ่ายทำ ทีมงานฝ่ายแสงและฝ่ายกำกับศิลป์จึงใช้วิธีแก้ปัญหาโดยการถ่ายคัทที่ถ่ายใกล้ก่อน และใช้แผ่นผ้าร่วมกับแผ่นโฟมสะท้อนแสง เพื่อช่วยให้แสงสำหรับนักแสดงไม่มีปัญหา และสามารถจะถ่ายทำได้ตามแผน

ภาพที่ 4.21 การใช้ทักษะการกำกับศิลป์เพื่อแก้ปัญหาการถ่ายทำในพื้นที่ จ.นครพนม

ด้วยสภาพอากาศร้อนมากในตอนกลางวัน เป็นเหตุให้การทำงานมีความล่าช้าและทำให้ต้องถ่ายทำยาวถึงช่วงเวลากลางคืน ปัญหาเรื่องนักแสดงขาดสมาธิและพลังของนักแสดงเด็กไม่คงเส้นคงวาจึงเกิดขึ้น ผู้กำกับจึงใช้วิธี นำเกมส์ นำการละเล่นสันทนาการเพื่อการผ่อนคลายมาใช้สลับ

ระหว่างพักเบรกการถ่ายทำ และทีมงานเองก็ปรับเปลี่ยนท่าที่การทำงานที่ดูเอาจริงเอาจัง จะเอาให้ได้มาเป็น ค่อย ๆ ทำ ค่อย ๆ จัดการไปที่ละฉากอย่างมีกลยุทธ์ คือ วางแผนว่าขึ้นไหนง่ายหยิบสลับคิม ขึ้นมาถ่ายก่อน เพื่อให้นักแสดงรู้สึกว่าเขาทำได้ สบาย ไม่ยากจนเขาเกิดความเครียด ในขณะเดียวกัน ทีมงานก็ต้องเพิ่มความละเอียดในการตรวจสอบความต่อเนื่องของการถ่ายทำให้รัดกุม

ภาพที่ 4.22 การดูแลนักแสดงหลักที่เป็นเยาวชนในพื้นที่ จ.นครพนม

เมื่อการถ่ายทำจบลง โดยแต่ละวันทีมเยาวชนต้องปรับเปลี่ยนและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้งานผ่านไปด้วยดีตามปัจจัยในพื้นที่จะอำนวย โดยใช้แนวคิดในการทำงานบนพื้นฐานที่เป็นไปได้มากที่สุด และมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด โดยได้เรียนรู้ร่วมกันว่าสุดท้ายผลงานอาจไม่ได้เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้ แต่ก็ยอมรับและเชื่อว่าขั้นตอนสุดท้ายคือ ขั้นตอนการตัดต่อซึ่งเป็นกระบวนการหลังการถ่ายทำจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ไม่สมบูรณ์จากกระบวนการถ่ายทำได้ และจะได้หนังที่พร้อมฉายให้ชุมชนได้รับชม

(3) กระบวนการหลังการถ่ายทำ (post-production) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Post 1 – กระบวนการหลังการถ่ายทำ เป็นการลำดับภาพ ผสมเสียง การปรับแก้สี โดยการตัดต่อภาพยนตร์เรื่อง “บั๊กแมนยู แมนบ่” นี้เกิดขึ้นตั้งแต่วันถ่ายทำภาพยนตร์สัปดาห์แรก เนื่องจากการวางแผนการทำงานเพื่อให้ทันกับวันฉายภาพยนตร์ เพื่อให้มีเวลาตัดต่ออย่างประณีต และเพื่อเป็นประโยชน์ในขั้นตอนการถ่ายทำ เป็นการตรวจสอบภาพและเสียงที่ให้ทีมงานเห็นภาพจริงที่ถ่ายทำมา จะได้วางแผนแก้ปัญหาการถ่ายทำได้ สามารถวางแผนการถ่ายซ่อมได้ในวันถัดไป และสามารถวางแผนวันเวลาการทำงานในแต่ละคิวการถ่ายทำได้หากมีการปรับเปลี่ยนหรือต้องถ่ายซ่อมและถ่ายเพิ่ม การตัดต่อเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการหลังการถ่ายทำ (post-production) ซึ่งเป็นการเรียบเรียงเรื่องราวจากฟุตเทจ (footage) หรือภาพวิดีโอที่ได้ถ่ายทำ ซึ่งเหล่าเยาวชนก็

สามารถติดต่อสร้างสรรค์เรื่องราวออกมาได้ดีตามบทที่ได้ช่วยกันปรับปรุง แก่นความคิดที่ตั้งใจจะสื่อสารยังอยู่ครบถ้วน

Post 2 – เมื่อลำดับเรื่องเสร็จต่อมาคือการผสมเสียง ทั้งเสียงพูด เสียงบรรยายภาพ รวมถึงเสียงดนตรีเพื่อให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมมากที่สุด และตีความหมายของภาพยนตร์ออกมาตามที่ตั้งใจ รวมถึงการแก้ไขและแสงเพื่อให้ได้บรรยากาศของความเป็นหนังเฉพาะถิ่นแบบบ้านฉันที่มีพลังในการสื่อสารเล่าเรื่อง หากเพื่อจากบ้านเธอได้ดูหนึ่งจากบ้านฉันก็คงจะได้รับความหมาย อารมณ์และความรู้สึกไม่ต่างกัน หนังพร้อมแล้วสำหรับการฉายความสร้างสรรค์ให้กับคนในพื้นที่ อำเภอบ้านแพ่ง จังหวัดนครพนม ได้รับชม

Post 3 – การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่จังหวัดนครพนม คณะทำงานฯ ดำเนินการประสานขอสถานที่จากเทศบาลตำบลบ้านแพ่ง โดยได้รับการอนุเคราะห์สถานที่หน้าสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านแพ่ง พร้อมกับการอำนวยความสะดวกพื้นที่ขนาดใหญ่ ซึ่งมีลักษณะเป็นลานที่มีหลังคาปกคลุม สามารถป้องกันสภาพอากาศที่แปรปรวนได้เป็นอย่างดี และอยู่บริเวณศูนย์กลางชุมชนที่เดินทางอย่างสะดวก พร้อมกันนี้เทศบาลตำบลบ้านแพ่งได้ให้การอนุเคราะห์ประกาศเชิญชวนผู้คนในพื้นที่ผ่านเสียงตามสาย และรถประชาสัมพันธ์ของเทศบาลอีกด้วย โดยการจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่จังหวัดนครพนมนี้ ได้รับเกียรติจากวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพ่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกยาว และประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านแพ่ง ตำบลบ้านแพ่ง และตำบลโคกยาว เข้าร่วมชมภาพยนตร์ในพื้นที่

ภาพที่ 4.23 การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ จ.นครพนม

ตารางที่ 4.11 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ที่ได้จากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.นครพนม

ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ได้รับจากภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี	
ประเด็น	ระดับความคิดเห็น
1. มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายของผู้คน (เข้าใจว่าคนเราแตกต่างกัน แต่เราอยู่ร่วมกันได้)	4.60
2. รับรู้ถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีงาม การเสียสละ และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม (รับรู้ถึงการทำให้เพื่อส่วนรวม / การลงมือทำเรื่องดี ๆ ของผู้คน)	4.55
3. เกิดทัศนคติในด้านการเอื้ออาทรต่อกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น (รู้สึกถึงความอบอุ่น ความห่วงใย ความเอื้อเฟื้อต่อกัน)	4.82
4. มีความเข้าใจและยอมรับการให้อภัยแก่ผู้อื่น และการให้โอกาสแก่ผู้คน/ชุมชน (สัมผัสได้ถึงการให้โอกาส กำลังใจ การอภัยต่อกันและกัน)	4.74
5. เกิดทัศนคติด้านความสามัคคี การร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมกันผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ (เห็นถึงการร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง และการช่วยเหลือกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างพร้อมเพรียง)	4.86
6. เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (ภูมิใจที่ได้เห็นเรื่องราวและวิถีชีวิตในแต่ละพื้นที่)	4.80
ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในภาพรวม	4.72

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.นครพนม มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในภาพรวม ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.72) โดยเมื่อจำแนกประเด็นที่มีค่าระดับสูงเป็นสามลำดับแรก พบว่า ผู้ชมในพื้นที่มีความคิดเห็นต่อประเด็นที่ส่งเสริมความสามัคคีมากที่สุด คือ ประเด็นทัศนคติด้านความสามัคคี การร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมกันผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.86) รองลงมาคือประเด็นด้านการเอื้ออาทรต่อกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.82) และประเด็นความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (ค่าเฉลี่ย 4.80) ตามลำดับ

4.2.5 กระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้นในพื้นที่จังหวัดแพร่ (ภาคเหนือ) ดำเนินการระหว่างวันที่ 15 – 22 สิงหาคม 2565

(1) กระบวนการก่อนการผลิต (pre-production: Pre) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการ ซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Pre 1 – การสำรวจและรับฟังเรื่องราวจากพื้นที่: การดำเนินงานในพื้นที่ อ.ร้องกวาง จ.แพร่ เบื้องต้นคณะทำงานในการผลิตภาพยนตร์ ซึ่งประกอบด้วยผู้วิจัยและเยาวชน เริ่มต้นจากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและขอความร่วมมือกับชุมชน เพื่อรวบรวมเรื่องราวจากวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คน กลุ่มคน แนวความคิด และความเชื่อ เพื่อเปิดรับมุมมองจากการบอกเล่า และสอบถามความต้องการในการถ่ายทอดเรื่องราวจากผู้คนในพื้นที่ ตลอดจนเป็นสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้บุคคลในพื้นที่ให้ความร่วมมือ และเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตสื่อภาพยนตร์ในฐานะของผู้ร่วมผลิตผลงาน

ทั้งนี้ จากการสำรวจและลงพื้นที่ใน อ.ร้องกวาง จ.แพร่ คณะทำงานในกระบวนการผลิตได้รับฟังเรื่องราวจากชุมชน กลุ่มคน และหน่วยงานต่าง ๆ คณะทำงานมุ่งความสนใจไปที่กลุ่มคนเผ่ามลาปรีหรือชาวผีตองเหลือง ซึ่งมีประชากรเหลืออยู่เพียง 110 คน ในเขตจังหวัดแพร่ โดยอาศัยรวมกันอยู่ในที่ดินของ “คุณบุญยืน สุขแสนห์” อาสาสมัครสอนศาสนาชาวอเมริกันผู้ให้ความดูแล ให้การศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวมลาปรีให้ทัดเทียมคนทั่วไป ทีมงานลงพื้นที่ทำข้อมูลพบว่า มีหลายประเด็นที่น่าสนใจในการผลิตเป็นภาพยนตร์ แต่ขณะเดียวกันประเด็นดังกล่าวก็มีความอ่อนไหวในการนำเสนอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความเป็นมนุษย์ คุณค่าของความเป็นมนุษย์ คนทั่วไปอาจจะมีความจำแนก (Stereotype) ว่าผีตองเหลืองต้องนอนดิน อยู่กระท่อม นุ่งห่มใบไม้ เนื้อตัวอมแมม แต่ในความเป็นจริงแล้ว ทุกวันนี้เผ่ามลาปรีมีความพัฒนา ทุกคนมีการศึกษา เข้าถึงบริการด้านสาธารณสุข มีอาชีพทำ สามารถเล่นโซเชียลมีเดีย ไลฟ์สดขายผลิตภัณฑ์ของชุมชน ซึ่งก็ไม่ต่างจากคนไทยโดยทั่วไป

ภาพที่ 4.24 การลงพื้นที่เพื่อสำรวจประเด็นใน จ.แพร่

หลังจากทีมงานได้ลงพื้นที่และได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มาประชุมปรึกษาหารือเพื่อการวางแผนและวางโครงสร้างของการเล่าเรื่อง ทีมงานจึงตัดสินใจใช้พล็อตผู้นำสาร ผู้นำความคิดถึงของคนที่บ้านมาทำงานในเมืองไกล โดยได้ข้อมูลส่วนนี้มาจากเรื่องที่คุณบุญยืนเล่าให้ฟังถึงจดหมายฉบับหนึ่งที่ได้รับจากเด็กหนุ่มชาวมลฑลบุรีที่มีโอกาสได้มาเรียนในกรุงเทพฯ เขียนกลับมาเล่าเรื่องเมือง เล่าเรื่องความน่ารักของคนในเมือง เล่าเรื่องความเหงา ความโดดเดี่ยวของคนดอยแบบเขา เล่าเรื่องความทุกข์และความดูแลของคนที่มาต่อเขา จนคุณบุญยืนไม่กล้าอ่านให้ครอบครัวของเขาฟัง และบอกว่าเขาสบายดี มีความสุข ก่อนที่จะหาทางให้เขากลับมาอยู่ที่แพร่ และสร้างอาชีพให้คนที่หมู่บ้านแทน ปัจจุบันชาวมลฑลบุรีมีอาชีพทอผ้า ย้อมผ้า ตัดเย็บเสื้อผ้าส่งลงมาขายที่ร้านตัวแทนในเมืองแพร่ ทำให้ชาวมลฑลบุรีไม่ต้องออกจากบ้านไปทำงานที่อื่นไกล ๆ คณะทำงานฯ จึงใช้แนวคิดหลัก (theme) ผ่านการส่งสารจากคนที่อยู่ห่างไกลผ่านจดหมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นศักยภาพของสื่อดั้งเดิมที่ยังมีความจำเป็นในพื้นที่ที่ห่างไกลหรืออยู่ในชนบท ที่ยังมีปัญหาเรื่องความเลื่อมล้ำทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการสื่อสาร

Pre 2 - การประชุมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ และการพัฒนาบทจากเรื่องราวของชุมชน: คณะทำงานในการผลิตภาพยนตร์นำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่มาประชุมหารือร่วมกันเพื่อพิจารณาตัดสินใจในการใช้แนวคิดจากเรื่องราวของพื้นที่ โดยนำเอาประเด็นที่สำรวจได้มาพัฒนาเป็นโครงเรื่องในภาพรวมเบื้องต้น โดยเพิ่มเติมเทคนิคในการเล่าเรื่อง การสร้างองค์ประกอบทางการเล่าเรื่อง เพื่อพัฒนาเป็นบทภาพยนตร์เบื้องต้นในลักษณะเนื้อหาต้นแบบ (prototype plot) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 4.25 การประชุมร่วมกันเพื่อพัฒนาบทในพื้นที่ จ.แพร่

ภาพยนตร์สั้นที่เตรียมการผลิตสำหรับจังหวัดแพร่ เรื่อง “จดหมายถึงม่อน” เนื้อเรื่องกล่าวถึง “คะนิง” หญิงสาววัย 28 ปี กลับมาบ้านเกิดที่จังหวัดแพร่เพื่อจะแจ้งข่าวการแต่งงานของเธอกับแฟนหนุ่มชาวต่างชาติ (เยอรมัน) แก่พ่อวัย 50 กว่าปี ผู้มีอาชีพเป็นพนักงานไปรษณีย์ (สำหรับพื้นที่สูง) พ่อของคะนิงมารับที่สถานีรถไฟเด่นชัย ระหว่างทางกลับบ้านพ่อแวะไปรับจดหมาย

และพัสดุไปรษณีย์สำหรับส่งในวันรุ่งขึ้น ระหว่างรอพ่อคะนึ่งสังเกตเห็นรูปเก่าใบหนึ่งเป็นรูปครอบครัวของใครไม่ทราบเสียอยู่หน้ารถ เธอคิดสงสัยแต่ก็ไม่ได้ถามพ่อ เมื่อพ่อกลับมาพร้อมกับถุงพัสดุกองโต และยื่นจดหมายให้คะนึ่งฉบับหนึ่งเป็นจดหมายที่คะนึ่งคุ้นเคยดี คือจดหมายจำหน่ายเป็นภาษาอังกฤษที่หาเจ้าของไม่ได้ พ่อยังคงตามหาเจ้าของจดหมายอยู่ พ่อบอกว่า “มีคนส่งก็ต้องมีคนรับ”

เย็นวันนั้นทั้งคู่ทำขนมจีนน้ำเงี้ยวน้ำใสกินกันและคิดถึงแม่ คะนึ่งบอกเรื่องแต่งงานและบอกว่าจะย้ายไปต่างประเทศกับแฟน อยากให้พ่อย้ายไปอยู่ด้วย เพราะเป็นห่วงพ่อ ไม่มีใครดูแลพ่อ พ่อไม่ไป คะนึ่งโกรธ

วันรุ่งขึ้นคะนึ่งตามพ่อไปส่งจดหมายด้วย พ่อพาคะนึ่งไปส่งจดหมายตามที่ต่าง ๆ จากในเมืองสู่พื้นที่ห่างไกลจนมาถึงร้านชำร้านหนึ่งซึ่งเป็นตัวแทนไปรษณีย์ในหมู่บ้าน ก็พบกับลุงโจที่ขออาศัยติดรถไปลงวัดด้วย พ่อเล่าว่าตั้งแต่แม่ของลุงโจตายไป แกก็แทบจะไม่ใช่ผู้เป็นคน เหมือนคนไม่มีสติ ขาดหลักยึด ดีที่หลวงพ่อบอมาอยู่วัด มาหัดมาวาดมาเขียนลายโบสถ์พอให้แกมีสติขึ้นมาบ้าง น่าสงสาร

พ่อพาคะนึ่งลัดเลาะขึ้นเขา จากทางพื้นราบกลายเป็นเนินเขาชัน คะนึ่งได้เห็นความยากลำบากของงานพ่อกับสุขภาพที่ย่ำแย่ เมื่อมาถึงม่อน(ภูเขา)หนึ่ง พ่อเอาพัสดุมาส่งลุงชัยที่ไร่ข้าวโพดด้วยความยากลำบาก ลุงชัยบอกว่าลูกส่งโทรศัพท์มือถือมาให้ เพราะเขากำลังจะตั้งเสาสัญญาณโทรศัพท์ใกล้ ๆ นี้ จะได้โทรคุยกัน คะนึ่งเห็นความเศร้าในแววตาพ่อ เธอเริ่มเข้าใจอะไรหลาย ๆ อย่างในตัวพ่อ ในขณะที่แฟนหนุ่มเองก็เร่งเร้าถามว่าเธอบอกพ่อของเธอหรือยังเรื่องการแต่งงาน

พ่อพาคะนึ่งเข้าทางลำบากมากขึ้นเรื่อย ๆ เป็นทางลูกรังสูงชันทุรกันดาร จนเธอหลับไป ตื่นมาอีกทีก็อยู่ในรถที่จอดอยู่กลางม่อนไร่ข้าวโพดแห่งหนึ่ง คะนึ่งหาพ่อไม่เจอจึงเดินตามทางขึ้นไป เธอพบว่าพ่อกำลังอ่านจดหมายให้ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งฟัง เห็นชาวบ้านที่รายล้อมพ่อกำลังฟังด้วยความสุข พ่อจึงเรียกคะนึ่งเข้าไปช่วยเขียนจดหมายให้ เธอเขียนจดหมายตามคำบอกของยายคนหนึ่ง ได้รู้ว่าลูกของยายจะมารับยายไปอยู่กรุงเทพเพื่อไปเลี้ยงหลานทั้งที่ยายคนนั้นไม่ได้ชอบกรุงเทพ ไม่ได้อยากไปกรุงเทพ แต่ที่ยายยอมไปก็เพราะความรักที่มีต่อลูกและหลาน นั่นยิ่งทำให้คะนึ่งได้เข้าใจและเห็นใจพ่อของเธอมากยิ่งขึ้น

พ่อขับรถไปส่งจดหมายยังม่อนอื่น ๆ ต่อ คะนึ่งก็พยายามอีกครั้งที่จะให้พ่อไปต่างประเทศกับตนเอง เธอบอกว่าที่นี่ไม่มีใครต้องการพ่อแล้ว อีกสักหน่อยพวกเขาก็จะพากันใช้โทรศัพท์กันทุกบ้าน ไปรษณีย์อย่างพ่อจะยังสำคัญอยู่อีกหรือ พ่อรู้สึกไม่พอใจกับคำพูดของเธอ แต่ก็ยังใจนิ่ง เงียบ เหมือนว่าพ่อเองก็คงกำลังคิดทบทวนในคำพูดของคะนึ่ง

เย็นวันนั้นคะนึ่งกับพ่ออยู่คนละมุมไม่คุยกัน คะนึ่งนั่งรับประทานอาหารเย็นอยู่คนเดียวเปิดทีวีทิ้งไว้ทำลายบรรยากาศความเงียบ ข้าวในทีวีพูดถึงหญิงสาวต่างชาติที่พยายามตามหาแม่คนไทยที่ไม่เคยเจอมาหลายสิบปี คะนึ่งนึกคิดและเชื่อมโยงบางอย่างได้ เธอรีบวิ่งไปรื้อจดหมายที่หาเจ้าของไม่ได้ที่หน้ารถพ่อ เธอฉีกจดหมายแล้วดึงรูปออกมาจากซองแล้วเรียกพ่อให้มาดู เมื่อพ่อเห็นรูปนั้นจึงรีบขับรถพาคะนึ่งไปที่วัดที่ส่งลูกเจดีย์เมื่อกลางวัน เห็นลูกเจดีย์กำลังทาสีเสาโบสถ์อยู่ พ่อแจ้งข่าวว่าลูกเจดีย์มีน้องต่างแม่เป็นคนเกาหลี ลูกเจดีย์ร้องไห้ น้ำตาพร่าง ชีวิตนี้เขาไม่เคยเจออีกต่อไปแล้ว คะนึ่งรู้สึกถึงความสำคัญในอาชีพและความตั้งใจของพ่อ เข้าใจในทันทีว่าทำไมพ่อถึงรักอาชีพบุรุษไปรษณีย์มากขนาดนี้ ในที่สุด จดหมายที่ไม่เคยมีคนรับก็ถูกส่งถึงมือผู้เป็นเจ้าของจนได้

หลายสัปดาห์ผ่านไป พ่อกับคะนึ่งนั่งพักกินข้าวหมกวิบวบนม่อนแห่งหนึ่ง พ่อโชว์ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาเยอรมัน)ให้คะนึ่งดู คะนึ่งหัวเราะ แล้วบอกว่าไปอยู่ที่นั่น (เยอรมัน) ไม่อดตายแล้ว ที่จริงบ้านเราสวยมากนะ ถ้าแฟนของเธอมา เธอจะให้เขามาช่วยพ่อส่งจดหมาย พ่อกับลูกสาวยังคงช่วยกันนำสารจากลูกหลานแดนไกลส่งไปให้ถึงญาติพี่น้องบนม่อนไหนสักแห่ง ในจังหวัดแพร่ ไม่ใช่แค่เพียงส่งสาร แต่เป็นการส่งความคิดถึงห่วงใยให้ใกล้ชิดกันในวันที่ต่างฝ่ายต่างก็อ่อนล้าหัวใจ

Pre 3 – คณะทำงานฝ่ายผลิตได้รับความร่วมมือจากชุมชนหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับความร่วมมือจากสำนักงานเทศบาลเมืองแพร่ วัฒนธรรมจังหวัดแพร่ ในฐานะของเครือข่ายที่มีส่วนร่วมต่อกระบวนการผลิต ทั้งในแง่ของการแนะนำสถานที่ แนะนำชุมชนที่น่าสนใจ จนทีมงานสามารถคัดเลือกนักแสดง เลือกสถานที่ถ่ายทำ ประสานงานสถานที่ จัดหาอุปกรณ์ประกอบฉาก จนวางแผนงานพร้อมถ่ายทำในพื้นที่ อ.เด่นชัย และ อ.ร้องกวาง จ.แพร่

(2) กระบวนการระหว่างการผลิต (Production: Pro) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Pro 1 – คณะทำงานผลิตภาพยนตร์สั้น ซึ่งประกอบด้วยเยาวชนทั้งในและนอกพื้นที่ ได้วางแผนการทำงานจากบทภาพยนตร์ จากขั้นตอนการเตรียมงานเป็นอย่างดีและดำเนินการถ่ายทำตามแผนที่ได้วางไว้ ซึ่งมีระยะเวลาในการถ่ายทำทั้งหมด 5 วัน โดยทุกคนมีหน้าที่ในการถ่ายทำชัดเจน ทั้ง ผู้กำกับภาพยนตร์ ผู้กำกับภาพ ผู้ช่วยผู้กำกับ ผู้กำกับศิลป์ ผู้บันทึกเสียง ผู้จัดการกองถ่ายรวมถึงนักแสดงด้วย ทุกคนเรียนรู้หน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีจากการฝึกอบรมและทดลองออกกองถ่ายก่อนหน้านั้น เมื่อถึงวันถ่ายจริงก็ลื่นไหลไม่ติดขัด สามารถทำงานสู้กับบรรยากาศที่ทั้งร้อน ลม และฝนได้อย่างถึงที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่ถ่ายทำที่เป็นดอยสูง การเดินทางค่อนข้างลำบาก แต่ทีมงานก็มีการเตรียมการเรื่องการเดินทาง และเตรียมแผนสำรองไว้กับผู้นำชุมชน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย

พลเรือน (อพปร.) และชาวบ้านที่มีรถไถหรือรถแทรกเตอร์ หากว่ารถยนต์ของทีมงานมีการติดหล่มหรือมีอุบัติเหตุ ก็จะสามารถร้องขอความช่วยเหลือได้ทันที

ภาพที่ 4.26 การประสานความช่วยเหลือในพื้นที่ จ.แพร่

นอกจากนั้น เรื่องการประสานสถานที่ถ่ายทำ ทีมงานใช้วิธีประสานขอความอนุเคราะห์ในการขอใช้ม่อน (พื้นที่เนินเขาสูง) จากชาวบ้านในพื้นที่ โดยคัดเลือกจุดที่เหมาะสมและเดินไปประสานกับชาวบ้านที่อยู่ตามกระท่อม หรือทำงานอยู่กลางไร่ข้าวโพดกลางม่อน แล้วขอความร่วมมือ ขออนุญาตใช้พื้นที่ถ่ายทำ จากการดำเนินงาน พบว่า ชาวบ้านในพื้นที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และทีมงานยังสัมผัสได้ถึงน้ำใจของชาวบ้านอีกอย่างคือ ในระหว่างที่กำลังเตรียมการถ่ายทำ ชาวบ้านเดินแบกแคร่กล้วยสุก และนำแตงดอยมาฝากทีมงานเพื่อรับประทานระหว่างทำงาน ชาวบ้านให้ความเอ็นดูทีมงานเช่นลูกหลาน ยิ่งรู้ว่าทีมงานมาถ่ายทำเรื่องราวของพื้นที่เป็นภาพยนตร์ ก็ยิ่งทำให้ชาวบ้านมีความภูมิใจยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.27 การขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่ถ่ายใน อ.ร้องกวาง อ.สูงเม่น และ อ.เด่นชัย จ.แพร่

นอกจากนี้ การเตรียมงานถ่ายทำ ยังได้รับความช่วยเหลือจากคุณวรรณรงค์ วันทา อดีตคสอ.ที่พยายการคนค้นคน บริษัททีวีบูรพา ซึ่งเป็นคนในพื้นที่จังหวัดแพร่ และเคยร่วมทำงานกับคณะทำงานฯ ในฐานะเครือข่ายที่ปรึกษาการผลิต โดยคุณวรรณรงค์ได้มีส่วนช่วยในการประสานงานด้านต่าง ๆ ให้การถ่ายทำเป็นไปด้วยราบรื่น และเป็นไปตามแผนที่ทีมงานได้วางไว้

Pro 2 – ตั้งแต่วันแรกของการถ่ายทำ ด้วยความที่ทีมถ่ายทำที่จังหวัดแพร่ มีการชักชวนการทำงานร่วมกันมาเป็นอย่างดี ประกอบกับมีการวางแผนการทำงานหลายแผน มีการสมมติเหตุการณ์กรณีที่เกิดปัญหาต่าง ๆ จะรับมือหรือจะเตรียมการรับมือกับสถานการณ์นั้นอย่างไร เมื่อถึงเวลาถ่ายทำจริงจึงจะสามารถจะถ่ายทำได้ตามแผน

อย่างไรก็ตามแต่ ด้วยสภาพอากาศที่ร้อนจัดในเวลากลางวัน เป็นเหตุให้การทำงานมีความล่าช้า เพราะในบางสถานที่ถ่ายทำต้องเดินข้ามเนินเขาเป็นระยะทางหลายกิโลเมตร ทำให้ต้องมีการพักกองและหลบแดดก่อนการถ่ายทำ นอกจากนี้ยังปัญหาระยะแรกอีกอย่างหนึ่งคือ การถ่ายทำทั้งหมดใช้ภาพยนตร์เป็นภาษาถิ่นของแพร่ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างจากภาษาถิ่นเหนือในพื้นที่อื่น และด้วยสำเนียงถิ่นนั้นค่อนข้างเร็ว ทำให้การตรวจสอบความเนื่องเกิดความตะกุกตะกัก อย่างไรก็ตาม เมื่อการทำงานดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปัญหาเหล่านี้ก็หมดไปเพราะทีมงานได้เรียนรู้ภาษากับนักแสดงในพื้นที่ กอปรกับเริ่มคุ้นชินและมีความเข้าใจกับลักษณะของภาษาถิ่นแล้ว

ตลอดการถ่ายทำมีทั้งฝนตกสลับกับแดดเปรี้ยง ทำให้มีน้ำขังตามทางไปยังสถานที่ถ่ายทำ รถที่ใช้เข้าฉากเป็นรถยนต์เก่าแบบคลาสสิก ทำให้กำลังของเครื่องยนต์ไม่มีสมรรถนะเพียงพอทำให้เกิดติดหล่มกลางหุบเขา อย่างที่กล่าวแต่ต้นว่า ผู้จัดการกองถ่ายได้เตรียมแผนประสานความช่วยเหลือจากผู้นำชุมชนที่ทีมงานไปถ่ายทำในพื้นที่ อ.ร้องกวาง ไว้เรียบร้อยแล้ว ทำให้ได้รับความช่วยเหลือในการลากจูงรถที่ใช้ในภาพยนตร์ได้อย่างทันท่วงที ทำให้การถ่ายทำเป็นไปด้วยความราบรื่นตามแผนการที่ได้วางไว้

เมื่อการถ่ายทำในแต่ละวันจบคิวถ่าย ผู้เข้าร่วมโครงการจะทำการตรวจสอบต้นฉบับภาพ (ภาพฟุตเทจ - footage) และตรวจสอบความครบถ้วนของการถ่ายทำ ตลอดจนประชุมเพื่อสรุปงานและเตรียมการสำหรับการถ่ายทำในวันต่อมา การถ่ายทำต้องปรับเปลี่ยนและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้งานผ่านไปด้วยดีตามปัจจัยในพื้นที่จะอำนวย สุดท้ายไม่ใช่งานที่ดีที่สุดตามที่ตั้งใจไว้แต่เป็นงานที่เป็นไปได้มากที่สุด และมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด นอกจากนั้นทีมงานยังเริ่มงานตัดต่อคู่ขนานไปกับการถ่ายทำ เพื่อให้เกิดความผิดพลาดและเกิดความล่าช้าน้อยที่สุดเมื่อถึงวันที่ต้องจัดฉายให้ชุมชนได้ชม

(3) กระบวนการหลังการถ่ายทำ (post-production) มีผลการวิจัยเชิงกระบวนการซึ่งแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่

Post 1 – กระบวนการหลังการถ่ายทำ เป็นการลำดับภาพ ผสมเสียง การปรับแก้สี โดยการตัดต่อภาพยนตร์สั้นเรื่อง “จดหมายถึงม่อน” นี้เกิดขึ้นตั้งแต่วันถ่ายทำภาพยนตร์สั้นวันแรกเช่นกัน เนื่องจากการวางแผนการทำงานเพื่อให้ทันกับวันฉายภาพยนตร์ และให้มีเวลาในการ

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาให้ได้ครบถ้วนหรือใกล้เคียงตามบทที่เขียนมากที่สุด เพื่อให้มีเวลาติดต่ออย่างประณีตและเพื่อเป็นประโยชน์ในขั้นตอนการถ่ายทำ เป็นการตรวจสอบภาพและเสียงที่ให้ทีมงานเห็นภาพจริงที่ถ่ายทำมา ซึ่งจะได้วางแผนแก้ปัญหาการถ่ายทำได้ สามารถวางแผนการถ่ายช็อตได้ในคิวถ่ายวันถัดไป และสามารถวางแผนวันเวลาการทำงานในแต่ละคิวการถ่ายทำได้ หากมีการปรับเปลี่ยนหรือต้องถ่ายช็อตและถ่ายเพิ่ม การติดต่อเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการหลังการถ่ายทำ (post-production) ซึ่งเป็นการเรียบเรียงเรื่องราวจากฟุตเทจ (footage) หรือภาพวิดีโอที่ได้ถ่ายทำ ซึ่งผู้ร่วมโครงการก็สามารถติดต่อสร้างสรรค์เรื่องราวออกมาได้เป็นที่น่าพอใจ ตามบทที่ได้ช่วยกันปรับปรุง แก่นความคิดที่ตั้งใจจะสื่อสารยังอยู่ครบถ้วน ความงามของภาพ ความกลมกลืนของเสียงที่ต้องการให้สื่อสารอารมณ์ของหนังก็เป็นที่น่าประทับใจ

Post 2 – เมื่อลำดับเรื่องเสร็จต่อมาก็คือการผสมเสียง ทั้งเสียงพูด เสียงบรรยากาศ เสียงดนตรี และมีการทำเสียงประกอบพิเศษ (โฟลีย์ - Foley) เพิ่มเติมเข้ามาผสมเพื่อให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมมากที่สุด และดึงความหมายของภาพยนตร์ออกมาตามที่ตั้งใจ รวมถึงการแก้สีและแสงเพื่อให้ได้บรรยากาศของความเป็นหนังเฉพาะถิ่นแบบบ้านฉันบ้านเธอ ทำให้ผู้ชมได้รับอารมณ์และความรู้สึกไม่ต่างกัน

Post 3 – การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ อ.เมือง จ.แพร่ คณะทำงานฯ ดำเนินการประสานขอความอนุเคราะห์ด้านสถานที่กับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแพร่ โดยประสานขอใช้พื้นที่ลานวัฒนธรรม บริเวณศูนย์ราชการจังหวัดแพร่ ซึ่งมีลักษณะเป็นลานกิจกรรมในร่มขนาดใหญ่ และอยู่บริเวณศูนย์กลางของจังหวัดที่สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก โดยการจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่จังหวัดแพร่นี้ ได้รับเกียรติจากปลัดจังหวัดแพร่ วัฒนธรรมจังหวัดแพร่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแพร่ รองอธิการบดีฝ่ายวิทยบริการจังหวัดแพร่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และประชาชนในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอเด่นชัย อำเภอสองแคว และอำเภอร้องกวางเข้าร่วมชมภาพยนตร์ในพื้นที่

ภาพที่ 4.28 การจัดฉายภาพยนตร์ในพื้นที่ จ.แพร่

ทั้งนี้ หลังจากการจัดกิจกรรมฉายภาพยนตร์ คณะทำงานฯ ได้มีกิจกรรมให้ผู้ร่วมชมภาพยนตร์สนับสนุนเสริมสามัคคี ได้ร่วมแสดงทักษะเพื่อสะท้อนความความเข้าใจ ความคิดเห็น และ

ความรู้สึก ในเนื้อหาของภาพยนตร์สั้น ผ่านการให้ระดับความเห็นในประเด็นส่งเสริมความสามัคคี
 ประเด็น 6 ประเด็นหลัก โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ที่ได้จากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.แพร่

ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ได้รับจากภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี	
ประเด็น	ระดับความคิดเห็น
1. มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายของผู้คน (เข้าใจว่าคนเราแตกต่างกัน แต่เราอยู่ร่วมกันได้)	4.68
2. รับรู้ถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีงาม การเสียสละ และบำเพ็ญ ประโยชน์เพื่อส่วนรวม (รับรู้ถึงการทำความดีเพื่อส่วนรวม / การลงมือทำเรื่องดี ๆ ของผู้คน)	4.52
3. เกิดทัศนคติในด้านการเอื้ออาทรต่อกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น (รู้สึกถึงความอบอุ่น ความห่วงใย ความเอื้อเฟื้อต่อกัน)	4.76
4. มีความเข้าใจและยอมรับการให้อภัยแก่ผู้อื่น และการให้โอกาสแก่ผู้คน/ ชุมชน (สัมผัสได้ถึงการให้โอกาส กำลังใจ การอภัยต่อกันและกัน)	4.43
5. เกิดทัศนคติด้านความสามัคคี การร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมกัน ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ (เห็นถึงการร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง และการ ช่วยเหลือกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างพร้อมเพรียง)	4.60
6. เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (ภูมิใจที่ได้เห็น เรื่องราวและวิถีชีวิตในแต่ละพื้นที่)	4.89
ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในภาพรวม	4.65

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ จ.แพร่ มีความความรู้ ความ
 เข้าใจ และทัศนคติในภาพรวม ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.65) โดยเมื่อจำแนกประเด็นที่มีค่าระดับสูง
 เป็นสามลำดับแรก พบว่า ผู้ชมในพื้นที่มีความคิดเห็นต่อประเด็นที่ส่งเสริมความสามัคคีมากที่สุด คือ
 ประเด็นความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (ค่าเฉลี่ย 4.89) รองลงมาคือประเด็น
 การเอื้ออาทรต่อกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.76) และประเด็นด้านความเข้าใจและ
 ยอมรับความแตกต่างหลากหลายของผู้คน (ค่าเฉลี่ย 4.68) ตามลำดับ

นอกจากนี้ ภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี “จดหมายถึงม่อน” และเรื่องอื่น ๆ ในโครงการบ้านฉันบ้านเธอ ยังได้รับการประสานจากเมืองทองระมา พะเยา ร่วมกับ สมาคมอนุรักษ์เมืองเก่าแพร่, ABO+ Creative Wisdom Space PHRAE, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.), หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.), และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อนำไปเผยแพร่และจัดฉายในพื้นที่ภูมิภาคอื่น ๆ เพิ่มเติมอีกด้วย

ภาพที่ 4.29 การเผยแพร่สื่อที่ได้จากโครงการโดยเครือข่ายภาคประชาสังคมในพื้นที่อื่น ๆ

4.3 กระบวนการประเมินตัวชี้วัด

กระบวนการประเมินตัวชี้วัดในโครงการบ้านฉันบ้านเธอ แบ่งการประเมินผลตามลักษณะของตัวชี้วัดใน 2 ประเภท คือ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ และ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ ซึ่งตัวชี้วัดทั้งสองส่วนนี้เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนความสำเร็จในเชิงกลยุทธ์ และยังเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (ระบุในสัญญา ณ วันที่ 19 ก.พ. 2564) โดยจำแนกรายละเอียดของตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

- 1) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ประกอบไปด้วย 7 ตัวชี้วัด ซึ่งมีการกำหนดรูปแบบการวัดคือ

ตารางที่ 4.13 ตัวชี้วัดความสำเร็จเชิงปริมาณ

ลำดับ	ชื่อตัวชี้วัด	เป้าหมาย/จำนวน	หน่วยนับ
1	คนรุ่นใหม่สร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น	30	คน
2	ภาพยนตร์สั้น 5 พื้นที่	5	ชิ้นงาน
3	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในระบบออนไลน์	100,000	คน
4	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์ทั้งส่วนกลางและในพื้นที่ 5 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวม 6 จังหวัด	200	คน
5	คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ความร่วมมือในฐานะของหน่วยงานผู้ดำเนินโครงการ)	1	องค์กร
6	นักศึกษาคณะสื่อสารมวลชนและคณะอื่น ๆ ที่สนใจการผลิตภาพยนตร์	10	คน
7	งานวิจัยเรื่องความสามัคคีพื้นที่เป้าหมาย	1	ชิ้น

- 2) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ประกอบไปด้วย 2 ตัวชี้วัด ซึ่งมีการกำหนดรูปแบบการวัดคือ

ตารางที่ 4.14 ตัวชี้วัดความสำเร็จเชิงคุณภาพ

ลำดับ	ชื่อตัวชี้วัด/เป้าหมาย
1	คนรุ่นใหม่ในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น
2	ประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น

ทั้งนี้ ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดทั้ง 2 ประเภท มีผลที่จำแนก ดังนี้

4.3.1 ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดเชิงปริมาณ แบ่งตาม 7 ตัวชี้วัดในโครงการ ดังนี้

ตารางที่ 4.15 การประเมินผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

ลำดับ	ชื่อตัวชี้วัด	เป้าหมาย ที่ตั้งไว้	จำนวนที่ เกิดขึ้นจริง	วิธีการวัดผล
1	คนรุ่นใหม่ นักสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น	30 คน	33 คน	จำนวนเยาวชน/คนรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ
2	ภาพยนตร์สั้น 5 พื้นที่	5 ชิ้นงาน	5 ชิ้นงาน	จำนวนชิ้นงานภาพยนตร์สั้น ความยาวประมาณ 15-20 นาที ความละเอียดขั้นต่ำ 1080 p
3	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในระบบออนไลน์	100,000 ครั้ง/วิว	138,258 ครั้ง/วิว	จำนวนยอดรับชมในระบบออนไลน์ (เผยแพร่ผ่านช่องทาง Facebook และ YouTube)
4	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในเทศกาล ภาพยนตร์ทั้งส่วนกลางและในพื้นที่ 5 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวม 6 จังหวัด	200 คน	250 คน	จำนวนผู้เข้าร่วมงานฉาย ภาพยนตร์สั้นในแต่ละพื้นที่
5	คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย รามคำแหง	1 องค์กร	1 องค์กร	จำนวนองค์กร (องค์กรที่ตกลง ทำความร่วมมือในฐานะของ หน่วยงานผู้ดำเนินโครงการ)
6	นักศึกษา คณะสื่อสารมวลชนและคณะ อื่น ๆ ที่สนใจการผลิตภาพยนตร์	10 คน	11 คน	จำนวนนักศึกษา
7	งานวิจัยเรื่องความสามัคคีพื้นที่ เป้าหมาย	1 ชิ้นงาน	1 ชิ้นงาน	จำนวนรายงานวิจัย และ/หรือ บทความวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ จากตัวชี้วัดเชิงปริมาณข้างต้น สะท้อนเป็นผลลัพธ์ ผลผลิต และการขยายผล
จากโครงการที่มีรายละเอียดสำคัญ ดังต่อไปนี้

(1) เยาวชนคนรุ่นใหม่ในฐานะนักสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น จำนวน 33 คน อายุ
ระหว่าง 17-28 ปี มีสถานะเป็นเยาวชนตัวแทนจากทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยมีระดับความรู้
และทักษะในการผลิตสื่อสร้างสรรค์และปลอดภัยในระดับที่ดี (รายละเอียดแสดงไว้ในหัวข้อ 4.1) รวม
ไปถึงสามารถทำการผลิตสื่อภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี โดยถ่ายทอดเรื่องราวในพื้นที่ต่าง ๆ
ได้อย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับกรอบแนวคิดส่งเสริมความสามัคคีและความปรองดองสมานฉันท์

(2) ผลงานภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี จำนวน 5 ชิ้นงาน (ความยาว 20 นาทีโดยประมาณ และมีความละเอียด 1080p) โดยเป็นผลงานที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งเป็นการดำเนินการผ่านกระบวนการผลิตสื่ออย่างมีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ 5 จังหวัด คือ จังหวัดพังงา จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดนครพนม และจังหวัดแพร่ โดยภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่อง สามารถผลิตได้ตามคุณภาพที่กำหนด และมีการเผยแพร่ใน 2 ลักษณะคือ การจัดฉายในระบบออนไลน์ และการจัดฉายในพื้นที่

(3) ยอดรับชมผลงานภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี มียอดรับชมรวมจากทั้ง 2 ช่องทางการเผยแพร่ (การจัดฉายในระบบออนไลน์ และการจัดฉายในพื้นที่) โดยมียอดการรับชมรวม 138,508 (ยอดรับผ่านระบบออนไลน์ 138,258 ครั้ง/วิว และยอดผู้ชมในพื้นที่ 250 คน)

ตารางที่ 4.16 ยอดรับชมผลงานภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี

ลำดับ	ช่องทาง/กิจกรรมการเผยแพร่	กลุ่มผู้รับประโยชน์/ผู้รับชม	จำนวน
1	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในระบบออนไลน์	ประชาชนทั่วไป	138,258
2	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในพื้นที่	ประชาชนทั่วไป	250

สำหรับการรับชมในระบบออนไลน์ มีการแบ่งช่องทางการเผยแพร่ออกเป็น 2 ช่องทาง โดยเริ่มเผยแพร่เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2566 คือ (1) Facebook Fanpage เล่าหนึ่งสัปดาห์ฉันบ้านเธอ - Story from the Hometowns (จำนวน 124,473 ครั้ง - ณ วันที่ 5 ก.ย. 2566) และ (2) YouTube หนึ่งสัปดาห์ฉันบ้านเธอ - Story from the Hometowns (จำนวน 13,785 ครั้ง - ณ วันที่ 5 ก.ย. 2566) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ช่องทาง Facebook Fanpage เล่าหนึ่งสัปดาห์ฉันบ้านเธอ - Story from the Hometowns (<https://www.facebook.com/storyhometowns>) (เผยแพร่วันที่ 29 เม.ย. 2566) มียอดเข้าชมรวมทั้ง 5 เรื่อง จำนวน 124,473 ครั้ง (ข้อมูล ณ วันที่ 7 ก.ย. 2566) จำแนกเป็น

หนึ่งสั้น “เต่าซราที่หน้าหาด” จังหวัดพังงา จำนวน 22,621 ครั้ง

<https://www.facebook.com/storyhometowns/videos/1448844109279507>

หนึ่งสั้น “นิทานเรื่องน้ำพุวิเศษ” จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 35,519 ครั้ง

<https://www.facebook.com/storyhometowns/videos/766506435180950>

หนึ่งสั้น “สะแกกรัง ยังสเก็ด” จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 22,473 ครั้ง

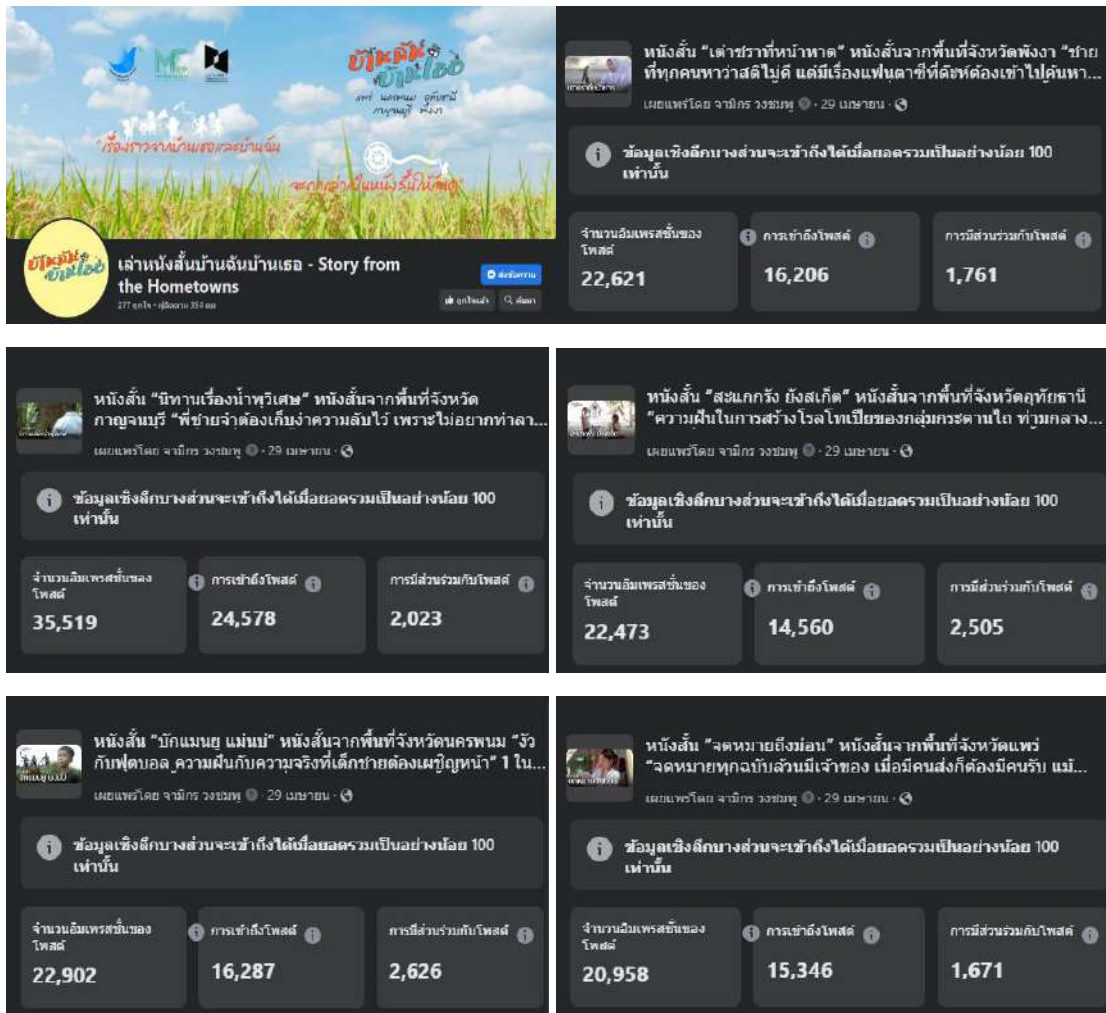
<https://www.facebook.com/storyhometowns/videos/1332997127259120>

หนังสือ “บั๊กแมนยู แม่นบ่” จังหวัดนครพนม จำนวน 22,902 ครั้ง

<https://www.facebook.com/storyhometowns/videos/277209817980032>

หนังสือ “จดหมายถึงม่อน” จังหวัดแพร่ จำนวน 20,958 ครั้ง

<https://www.facebook.com/storyhometowns/videos/548534324125022>

ภาพที่ 4.30 ยอดการรับชมผ่านช่องทาง Facebook Fanpage

- ช่องทาง YouTube เล่มหนังสือบ้านฉันเธอ - Story from the Hometowns (<https://www.youtube.com/@-storyfromthehometowns3211>) (เผยแพร่วันที่ 29 เม.ย. 2566) มียอดเข้าชมรวมทั้ง 5 เรื่อง จำนวน 13,785 ครั้ง (ข้อมูล ณ วันที่ 7 ก.ย. 2566) จำแนกเป็น

หนังสือ “เต่าขราก็หน้าหาด” จังหวัดพังงา จำนวน 2,832 ครั้ง

<https://www.facebook.com/storyhometowns/videos/1448844109279507>

หนังสือ “นิทานเรื่องน้ำพุวิเศษ” จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1,766 ครั้ง

<https://www.facebook.com/storyhometowns/videos/766506435180950>

หนังสั้น “สะแกกรัง ยังสเก็ต” จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 1,801 ครั้ง

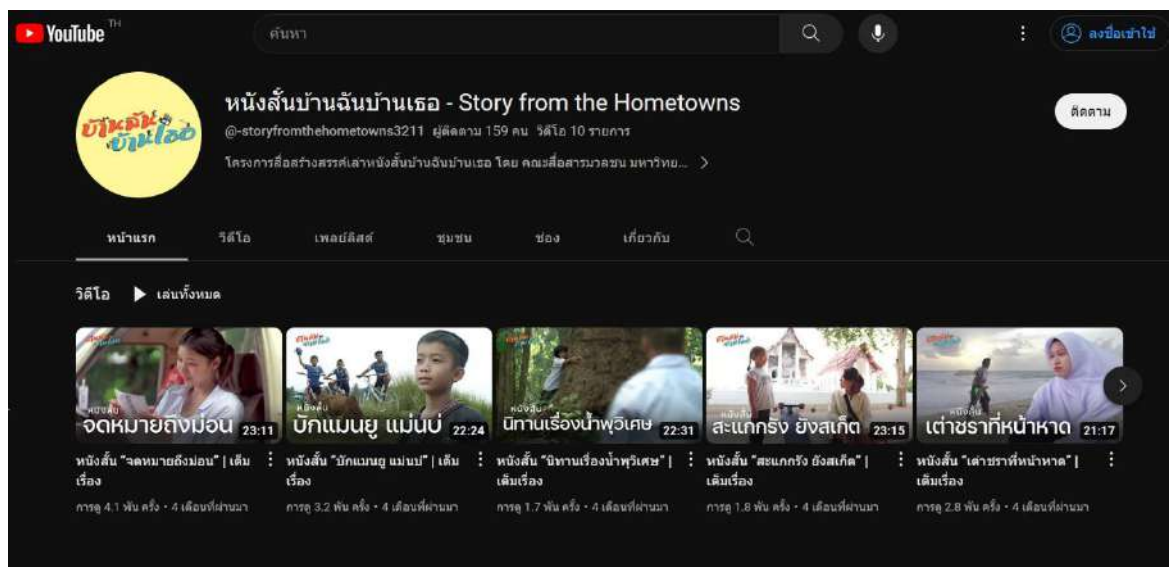
<https://www.facebook.com/storyhometowns/videos/1332997127259120>

หนังสั้น “บักแมมยู แม่บ่” จังหวัดนครพนม จำนวน 3,264 ครั้ง

<https://www.facebook.com/storyhometowns/videos/277209817980032>

หนังสั้น “จดหมายถึงม่อน” จังหวัดแพร่ จำนวน 4,122 ครั้ง

<https://www.facebook.com/storyhometowns/videos/548534324125022>

วิดีโอ	ดู	ดู	ดู	ดู	ดู
วิดีโอ	ดู	ดู	ดู	ดู	ดู
	หนังสั้น "จดหมายถึงม่อน" เต็มเรื่อง	ดู	ดู	ดู	ดู
	หนังสั้น "บักแมมยู แม่บ่" เต็มเรื่อง	ดู	ดู	ดู	ดู
	หนังสั้น "นิทานเรื่องน้ำพุพิเศษ" เต็มเรื่อง	ดู	ดู	ดู	ดู
	หนังสั้น "สะแกกรัง ยังสเก็ต" เต็มเรื่อง	ดู	ดู	ดู	ดู
	หนังสั้น "เตาขารากหน้าหาด" เต็มเรื่อง	ดู	ดู	ดู	ดู

ภาพที่ 4.31 ยอดการรับชมผ่านช่องทาง YouTube

4.32 ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ แบ่งตาม 2 ตัวชี้วัดในโครงการ ดังนี้

ตารางที่ 4.17 การประเมินผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

ลำดับ	ชื่อตัวชี้วัด/เป้าหมาย/ผลที่เกิดขึ้น	วิธีการวัดผล
1	คนรุ่นใหม่ในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น - เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.27) - เยาวชนสามารถผลิตชิ้นงานภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี โดยมีการดำเนินงานในฐานะผู้ผลิตหลัก	(1) ประเมินจากทักษะในการถ่ายทอดและทักษะผลิตเนื้อหาความสามัคคีในงานภาพยนตร์ โดยวัดจากความสามารถในการผลิตโครงเรื่อง เนื้อหา บทภาพยนตร์ และการถ่ายทำ (2) ประเมินจากการมีส่วนร่วมของคนรุ่นใหม่ ในฐานะทีมงานผู้ผลิตภาพยนตร์สั้น ส่งเสริมความสามัคคี และบทบาทหน้าที่หลักในแต่ละฝ่าย
2	ประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น (พื้นที่ จ.พังงา, กาญจนบุรี, อุทัยธานี, นครพนม, แพร่) - ประชาชนในพื้นที่ให้การช่วยเหลือในกระบวนการผลิต - ชุมชนในพื้นที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการผลิตภาพยนตร์ - ประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ - ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมรับชมการฉายภาพยนตร์ และมีระดับความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ในระดับมากที่สุด (รวมทุกจังหวัด ค่าเฉลี่ย 4.69)	(1) การประเมินผลจากการมีส่วนร่วมในการให้การช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ (2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนภายในพื้นที่ (3) การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่ (4) การให้ประชาชนในแต่ละพื้นที่ร่วมแสดงทัศนคติ

ทั้งนี้ จากตัวชี้วัดเชิงคุณภาพข้างต้น สะท้อนเป็นผลลัพธ์ ผลผลิต และการขยายผลจากโครงการที่มีรายละเอียดสำคัญ ดังต่อไปนี้

(1) ผลที่เกิดขึ้นกับเยาวชนคนรุ่นใหม่ จำแนกผลลัพธ์เชิงคุณภาพใน 2 ลักษณะคือ

(1.1) เยาวชนคนรุ่นใหม่ สามารถผลิตชิ้นงานจากเรื่องราวความสามัคคีภายในพื้นที่ โดยอ้างอิงจากบุคคล สถานที่ สถานการณ์ และเหตุการณ์ที่สะท้อนความสามัคคีปรองดองในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่

(1.1.1) ความสามัคคี ความปรองดอง และความผูกพันในระดับครอบครัว โดยผู้เข้าร่วมโครงการได้มีการสร้างเป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมความเข้าใจในแต่ละช่วงวัย ในรูปแบบของ

การนำเสนอความคิดเพื่อลดช่องว่างของช่วงวัย (generation gaps) ผ่านการส่งเสริมความสัมพันธ์ในระดับครอบครัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง โดยสะท้อนกระบวนการปรับตัว การสื่อสารเพื่อปรับความเข้าใจ และการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจบนความแตกต่างทางความคิดของคนในครอบครัว

(1.1.2) ความสามัคคี และความร่วมมือในระดับกลุ่ม ผ่านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมที่ดีของกลุ่มคน การเสริมสร้างมิตรภาพในกลุ่ม กิจกรรมเชิงจิตอาสาเพื่อสังคม และความสามัคคีปรองดองร่วมกันในการฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ได้แก่ การนำเสนอแก่นเนื้อหาด้านมิตรภาพจากการรวมกลุ่มเพื่อกระทำการกิจกรรมที่ดี การร่วมมือกันเพื่อนำเสนอกิจกรรมจิตอาสาเพื่อส่งเสริมสุขภาวะและสิ่งแวดล้อมแก่สังคม

(1.1.3) ความสามัคคี และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระดับชุมชน/พื้นที่ ผ่านแนวคิดเรื่องวิถีชีวิตที่เอื้ออาทรต่อกัน การอยู่ร่วมกันแบบพหุวัฒนธรรม และกระบวนการสร้างความปรองดองบนพื้นฐานที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ได้แก่ การสะท้อนวิถีชีวิตที่หลากหลายและสงบสุขของพื้นที่ต่าง ๆ การนำเสนอกระบวนการในการเข้าใจความแตกต่างทางความคิดและการปรับตัวของผู้คนในพื้นที่ และการนำเสนอวิถีชีวิตที่พึ่งพาและอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทรต่อกัน และการทำหน้าที่เพื่อส่วนรวมให้แก่ชุมชน สังคม และประเทศ

นอกจากนี้ เยาวชนยังสามารถสร้างสรรค์เนื้อหาภายใต้แนวคิดเรื่องความสามัคคีปรองดองที่ประยุกต์จากแผนแม่บทและนโยบายแห่งชาติ (คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง, 2561; ราชกิจจานุเบกษา, 2562) ใน 2 หลักการสำคัญคือ การสื่อสารเสริมสร้างความสามัคคี และการสื่อสารเพื่อสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ในประเด็นดังต่อไปนี้

- การสื่อสารถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ในลักษณะของการอยู่ร่วมกันด้วยความเกื้อกูล ร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความมีน้ำใจ

- การสื่อสารในเรื่องราวของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม ที่อยู่ร่วมกันในลักษณะแบบพหุวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Multiculture) เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับบนความหลากหลาย และป้องกันอคติบนความแตกต่างในประเด็นต่าง ๆ

- การสื่อสารถึงเรื่องราวสายสัมพันธ์ของผู้คน ครอบครัว กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม และความเชื่อมโยงของกลุ่มดังกล่าวกับสถาบันหลักในระดับต่าง ๆ ของสังคม ที่สะท้อนสายสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด เป็นหนึ่งเดียวกัน และสื่อถึงความรักและความผูกพันของผู้คนในระดับต่าง ๆ

- การสื่อสารถึงคุณธรรม จริยธรรม หรือจิตสำนึกที่ร่วมกันที่ดีงามของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม ที่สะท้อนการดำเนินชีวิตร่วมกับการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

- การสื่อสารถึงการร่วมมือกันและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา หรือแก้ไข สถานการณ์ต่าง ๆ ของผู้คน กลุ่มคน ชุมชน หรือสังคม

(1.2) เยาวชนคนรุ่นใหม่ มีทักษะที่สามารถรับผิดชอบเป็นผู้ผลิตภาพยนตร์สั้นภายใต้ เนื้อหาที่ส่งเสริมความสามัคคีปรองดอง โดยผู้ที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดเป็นผู้ดำเนินการหลัก และ รับผิดชอบการทำงานที่เป็นผู้กำกับ (Director) ผู้ช่วยผู้กำกับ (Assistance director) ผู้เขียนบท (Plot and dialog writer) ผู้กำกับภาพ (Director of Photography) ผู้กำกับเสียง (Director of Photography) ผู้กำกับศิลป์ (Art director) ผู้จัดการประสานงานกองถ่ายทำ (Production manager) ผู้แก้ไข/ตัดต่องานภาพยนตร์ (Editor)

(2) ผลที่เกิดขึ้นกับประชาชนในแต่ละพื้นที่ จำแนกผลลัพธ์ใน 4 ลักษณะคือ

(2.1) ประชาชนที่เข้าร่วมการถ่ายทำในพื้นที่ 5 จังหวัด (จ.พังงา, จ.กาญจนบุรี, จ.อุทัยธานี, จ.นครพนม, จ.แพร่) มีส่วนในการให้ความช่วยเหลือในการถ่ายทำ การสร้างสรรค์ฉาก การจัดเตรียมสถานที่ถ่ายทำ การร่วมสร้างภาพยนตร์ การเป็นนักแสดง การเป็นที่ปรึกษา (ข้อมูล รายละเอียดแสดงไว้ใน 4.2 กระบวนการผลิตภาพยนตร์ส่งเสริมความสามัคคีในพื้นที่ 5 จังหวัด หน้า 49-76)

(2.2) ชุมชนในพื้นที่ทั้ง 5 จังหวัด เข้ามาร่วมเป็นภาคีในการผลิตภาพยนตร์สั้น

- จังหวัดพังงา คือ ชุมชนในพื้นที่อำเภอท้ายเหมือง ได้แก่ ชุมชนบ้านในไร่ หมู่ 7 ต.นาเตย, ชุมชนบ้านบ่อตาล หมู่ 7 ต.นาเตย และ อ. ชุมชนบ้านท่าดินแดง หมู่ที่ 4 ต.ลำแก่น

- จังหวัดกาญจนบุรี คือ ชุมชนในพื้นที่อำเภอไทรโยค ได้แก่ พื้นที่ ต.ท่าเสา ชุมชนบ้านพองกะ และชุมชนบ้านพุเตย

- จังหวัดอุทัยธานี คือ ชุมชนในพื้นที่อำเภอเมือง ได้แก่ พื้นที่ ต.อุทัยใหม่ ชุมชนย่านเมืองเก่า ชุมชนตลาดริมน้ำสะแกกรัง (ตลาดเทศบาล) และชุมชนแฟริมน้ำสะแกกรัง

- จังหวัดนครพนม คือ ชุมชนในพื้นที่อำเภอบ้านแพง ได้แก่ ชุมชนตำบล บ้านแพง และชุมชนตำบลโคกยาว

- จังหวัดแพร่ คือ ชุมชนในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอเด่นชัย อำเภอร้องกวาง

(2.3) หน่วยงานภายในพื้นที่ทั้ง 5 จังหวัด เข้ามาให้การสนับสนุนในการถ่ายทำใน ลักษณะต่าง ๆ เช่น ให้การสนับสนุนเรื่องสถานที่ในการถ่ายทำและการจัดฉาย ให้การสนับสนุน

อุปกรณ์ประกอบฉาก ให้การสนับสนุนในการประสานงานกับชุมชน (ข้อมูลรายละเอียดแสดงไว้ใน 4.2 กระบวนการผลิตภาพยนตร์ส่งเสริมความสามัคคีในพื้นที่ 5 จังหวัด หน้า 49-76)

(2.4) ประชาชนในพื้นที่ซึ่งมีสถานะเป็นผู้มีส่วนร่วมและผู้รับชม ให้การตอบรับและสะท้อนทัศนคติจากภาพยนตร์สั้นในเชิงบวก ผ่านกิจกรรมการให้ความคิดเห็นต่อประเด็นการสะท้อนความสามัคคีปรองดองในภาพยนตร์สั้น ใน 6 ประเด็นสำคัญ คือ

- การอยู่ร่วมกันแบบพหุวัฒนธรรม โดยความเข้าใจและยอมรับความหลากหลาย ซึ่งสะท้อนผ่านความเข้าใจว่าคนเราแตกต่างกัน แต่เราอยู่ร่วมกันได้
- เข้าใจถึงรูปแบบคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกร่วมในสังคม ซึ่งสะท้อนผ่านการรับรู้เรื่องถึงการเสียสละเพื่อส่วนรวม และจิตสำนึกที่ดีของผู้คน
- รู้สึถึงการเอื้ออาทรต่อกัน ความอบอุ่น ความห่วงใย ความเอื้อเฟื้อต่อกันและกันของผู้คน ชุมชน และสังคม
- การให้ความสำคัญกับการให้โอกาสแก่ผู้คน การให้กำลังใจ และการยอมรับผู้คนที่ต้องการปรับปรุงตนเองเป็นสิ่งสำคัญ และเข้าใจในประเด็นเรื่องการต้องการโอกาส กำลังใจ การให้อภัย และการยอมรับเมื่อต้องปรับปรุงตัวเอง
- การร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง และการช่วยเหลือกันเพื่อแก้ปัญหาและป้องกันปัญหา เป็นเรื่องที่ทุกคนต้องช่วยกัน
- ความภาคภูมิใจใน อัตลักษณ์ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพื้นที่

โดยประชาชนในพื้นที่ทั้ง 5 จังหวัด มีผลความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ได้รับจากภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ในระดับมากที่สุด โดยมีรายละเอียดดังนี้ (1) จังหวัดพังงา ค่าเฉลี่ย 4.63 (หน้า 45) (2) จังหวัดกาญจนบุรี ค่าเฉลี่ย 4.68 (หน้า 52) (3) จังหวัดอุทัยธานี ค่าเฉลี่ย 4.79 (หน้า 59) (4) จังหวัดนครพนม ค่าเฉลี่ย 4.72 (หน้า 67) และ (5) จังหวัดแพร่ ค่าเฉลี่ย 4.65 (หน้า 75)

ตารางที่ 4.18 ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติ ได้รับจากภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ 5 จังหวัด

ประเด็นความสามัคคี	ระดับความคิดเห็น					
	พังงา	กาญจนบุรี	อุทัยธานี	นครพนม	แพร่	รวม
1. มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายของผู้คน (เข้าใจว่าคนเราแตกต่างกัน แต่เราอยู่ร่วมกันได้)	4.64	4.52	4.72	4.60	4.68	4.63
2. รับรู้ถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ร่วมนที่ดีงาม การเสียสละ และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม (รับรู้ถึงการทำให้ส่วนรวม / การลงมือทำเรื่องดี ๆ ของผู้คน)	4.86	4.49	4.66	4.55	4.52	4.62
3. เกิดทัศนคติในด้านการเอื้ออาทรต่อกัน การเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น (รู้สึกถึงความอบอุ่น ความห่วงใย ความเอื้อเฟื้อต่อกัน)	4.58	4.73	4.58	4.82	4.76	4.69
4. มีความเข้าใจและยอมรับการให้อภัยแก่ผู้อื่น และการให้โอกาสแก่ผู้คน/ชุมชน (สัมผัสได้ถึงการให้โอกาสกำลังใจ การอภัยต่อกันและกัน)	4.52	4.64	4.87	4.74	4.43	4.64
5. เกิดทัศนคติด้านความสามัคคี การร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมกันผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ (เห็นถึงการร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง และการช่วยเหลือกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างพร้อมเพรียง)	4.66	4.88	4.96	4.86	4.60	4.79
6. เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (ภูมิใจที่ได้เห็นเรื่องราวและวิถีชีวิตในแต่ละพื้นที่)	4.56	4.82	4.95	4.80	4.89	4.80
รวม	4.63	4.68	4.79	4.72	4.65	4.69

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ 5 จังหวัด มีความความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติในภาพรวม ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.69) โดยเมื่อจำแนกประเด็นที่มีค่าระดับสูงเป็นสามลำดับแรก พบว่า อันดับที่หนึ่งคือ ประเด็นความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต (ค่าเฉลี่ย 4.80) รองลงมาคือประเด็นด้านความสามัคคี การร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมกันผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.79) และประเด็นด้านการเอื้ออาทรต่อกัน การเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น (ค่าเฉลี่ย 4.69) ตามลำดับ

ส่วนที่ 5

การสรุปและอภิปรายผล

โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉัน เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์สำคัญในการส่งมอบความรู้ในการผลิตภาพยนตร์สั้นในรูปแบบของสื่อสร้างสรรค์แก่เยาวชนคนรุ่นใหม่ โดยจำแนกรายละเอียดของการสรุปผลเป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่

- 1) การสรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด
- 2) การสรุปองค์ความรู้ ทักษะ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในขั้นตอนฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 3) การสรุปกระบวนการผลิตภาพยนตร์ส่งเสริมความสามัคคีอย่างมีส่วนร่วม
- 4) ข้อเสนอแนะ ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะสำหรับโครงการในอนาคต

สำหรับรายละเอียดของการสรุปและอภิปรายผลลัพธ์ที่ได้จากโครงการตามประเด็นต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

5.1 การสรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือ บ้านฉัน บ้านเธอ มีตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ เป้าหมาย และผลการดำเนินงาน รวม 9 ตัวชี้วัด (ลำดับที่ 1-7 เป็นตัวชี้วัดเชิงปริมาณ 7 ตัวชี้วัด และลำดับที่ 8-9 เป็นตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ 2 ตัวชี้วัด) โดยมีผลสรุป ดังนี้

ตารางที่ 5.1 สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จ

ลำดับ	ตัวชี้วัด/เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1	คนรุ่นใหม่สร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น เป้าหมาย 30 คน	33 คน
2	ภาพยนตร์สั้น 5 พื้นที่ (พังงา, กาญจนบุรี, อุทัยธานี, นครพนม, แพร่) เป้าหมาย จำนวน 5 ชิ้นงาน ความยาว 15-20 นาที ความละเอียด 1080p	5 ชิ้นงาน
3	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในระบบออนไลน์ เป้าหมาย 100,000 คน	138,258 คน
4	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในพื้นที่ 5 จังหวัด เป้าหมาย 200 คน	250
5	คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง (องค์กรเครือข่ายความร่วมมือ) เป้าหมาย 1 องค์กร (ทำความร่วมมือกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์)	1 องค์กร
6	นักศึกษาคณะสื่อสารมวลชนและคณะอื่นๆ ที่สนใจการผลิตภาพยนตร์ 10 คน	11 คน
7	รายงานวิจัย เป้าหมาย 1 เรื่อง	1 เรื่อง
8	คนรุ่นใหม่ในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น	(1) คนรุ่นใหม่สามารถถ่ายทอดและผลิตชิ้นงาน (2) คนรุ่นใหม่มีส่วนร่วมในฐานะทีมงานผู้ผลิต
9	ประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น	(1) ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมการถ่ายทำ และมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือ (2) ชุมชนในพื้นที่ทั้ง 5 จังหวัด เข้าร่วม (3) หน่วยงานภายในพื้นที่ทั้ง 5 จังหวัด เข้าร่วมสนับสนุน (4) ประชาชนในพื้นที่มีความรู้/ทัศนคติในเชิงบวก

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแสดงให้เห็นว่า โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉัน บ้านเธอ มีผลผลิตและผลลัพธ์บรรลุผลตามที่กำหนดไว้ครบถ้วนทุกข้อ

5.2 การสรุปองค์ความรู้ ทักษะ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในขั้นตอนฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

สำหรับเนื้อหาในส่วนนี้ เป็นการถอดบทเรียนจากการอบรมเชิงปฏิบัติการในโครงการ สื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันบ้านเธอ โดยมีเนื้อหาที่ประกอบด้วยความรู้ แนวคิด และเทคนิคทางการสร้างสรรค์ต่าง ๆ ซึ่งโครงการมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้ฝึกปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์ผลงานที่สร้างสรรค์และปลอดภัย โดยข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม การฝึกปฏิบัติ และการสรุปบันทึกความรู้รายวันของผู้เข้าร่วมโครงการ (After Action Review: ARR) โดยจำแนกองค์ความรู้ที่ได้เป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

หัวข้อที่ 1 “บวก 6 ลบ 3 (+6 -3) เท่ากับสื่อปลอดภัย” (วิทยากร: ดร.ตรี บุญเจือ ผู้อำนวยการสำนักบริหารเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ สำนักงาน กสทช.) ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์สื่อที่เน้นความปลอดภัย และลดผลกระทบในเชิงลบต่อผู้คนและสังคม โดยมีหลักในการพัฒนาสื่ออย่างสร้างสรรค์ ที่ประกอบไปด้วยประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นบวก 6 (+6) คือ แนวคิดการสร้างสรรค์สื่อ ที่ต้องคำนึงถึงเนื้อหาที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ ใน 6 เรื่อง ได้แก่

(1) การส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิด คือการสร้างสรรค์เนื้อหาที่เป็นประโยชน์ และเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้มีส่วนในการคิดวิเคราะห์ตาม หรือให้เกิดการกระบวนการคิดตามความสามารถของสมองในแต่ละวัย ตลอดจนการส่งเสริมด้านพัฒนาการทางสมองและสติ ปัญญา ให้มีความรู้มีความเข้าใจ มีความสามารถในการประยุกต์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำให้เกิดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ การวางแผนการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา อย่างเป็นระบบ

(2) การส่งเสริมความรู้ในเชิงวิชาการ คือ การสร้างสรรค์เนื้อหาที่สามารถอ้างอิงได้ และมีข้อมูลเชิงวิชาการรองรับ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สำคัญในประเด็นต่าง ๆ ไปยังผู้รับสาร โดยเปิดโอกาสให้ผู้ชมสามารถเรียนรู้วิชาการในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดจนศาสตร์ประยุกต์ และศาสตร์ในเชิงบูรณาการ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ความรู้ในด้านภาษาศาสตร์ ตรรกะ และคณิตศาสตร์ ดนตรี กีฬา ตลอดจนความรู้ใน ด้านวิชาชีพ รวมถึงการสร้างความรักในการเรียนรู้แก่ผู้รับสาร

(3) การส่งเสริมและพัฒนาเนื้อหาด้านคุณธรรมและจริยธรรม คือ การสร้างสรรค์เนื้อหาที่คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยอาศัยหลักในการส่งเสริมความเข้าใจด้านคุณธรรม การสร้างจิตสำนึกร่วมกัน ตลอดจนการมุ่งสร้างสรรค์เนื้อหาที่มุ่งเน้นให้เกิดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ หรือเกิดเป็นแรงบันดาลใจ ที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมในมาตรฐานของความเป็นมนุษย์

(4) การส่งเสริมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต คือ การส่งมอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทักษะการใช้ชีวิต เช่น วิธีการตรวจค้นข้อมูลข้อเท็จจริงในสื่อสังคมออนไลน์ การถ่ายทอดทักษะพลเมืองในยุคดิจิทัล เป็นต้น รวมไปถึงการเสนอเนื้อหาที่ช่วยให้ผู้ชมได้รู้จักและเรียนรู้การใช้ชีวิตในสังคมที่เหมาะสมกับกาลเทศะ และสามารถนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในชีวิตของตนเองได้ ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตอย่างเหมาะสมได้

(5) การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และความชื่นชอบในความหลากหลาย คือ การนำเสนอหรือสร้างสรรค์เนื้อหาที่ช่วยให้คนเกิดความเข้าใจในความหลากหลายของผู้คนในประเด็นต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เชื้อชาติ สัญชาติ ภาษา สถานะทางสังคม เพศ และวัย เป็นต้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในความแตกต่างหลากหลาย และสามารถอยู่ร่วมกันกับความแตกต่างหลากหลายนั้นได้อย่างสันติ เช่น การอยู่ร่วมกันกับความเคารพของผู้คนที่มีความหลากหลาย หรือการนำเสนอเรื่องราวโดยไม่แบ่งแยก หรือสร้างภาพจำที่ก่อให้เกิดการแบ่งแยก เป็นต้น ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งอันเกิดจากความแตกต่างหลากหลายนั้นได้

(6) การส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว คือ การมุ่งผลิตสื่อ/เนื้อหา/การนำเสนอเรื่องราว ที่มีส่วนช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัวทุกระดับ ในรูปแบบที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในความสัมพันธ์ที่ดีของคนในครอบครัว ทั้งการเรียนรู้และเข้าใจกันและกันของคนในครอบครัว ตลอดจนการทำให้เกิดศรัทธา และแรงบันดาลใจในสถาบันครอบครัว

ประเด็น ลบ 3 (-3) คือ แนวคิดการสร้างสรรค์และผลิตสื่อ ที่ต้องหลีกเลี่ยงและระมัดระวังเนื้อหาที่ไม่ปลอดภัยใน 3 ประเด็น คือ

(1) หลีกเลี่ยงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และความรุนแรง คือ การงดใช้เนื้อหา ภาพ เสียง ที่อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ การเลียนแบบ การบิดเบือนความคิด หรือนำไปสู่การขึ้นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงและอันตราย เช่น ภาพการกรีดข้อมือของตัวละคร การทำร้ายร่างกายต่อเด็ก การเลือกใช้ภาพหรือประเด็นการทำร้ายผู้อื่นเพื่อแสดงความเป็นมิตรภาพ เป็นต้น

(2) การไม่ใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม คือ การไม่เลือกใช้ไวยากรณ์ทางภาษาในการนำเสนอที่ล่อแหลม ภาษาสองแง่สามง่าม คำหยาบคาย ภาษาที่หมิ่นเหม่การสื่อความในเชิงลบ หรือการใช้ภาษาในการดูถูก ดูแคลน ลดทอนคุณค่าผู้อื่น หรือนำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม

(3) เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเพศ คือ การไม่นำเสนอภาพ เนื้อหา หรือเรื่องราวที่สะท้อนเนื้อหาทางเพศที่ล่อแหลม หรืออนาจาร การไม่เสนอภาพที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางเพศที่ขัดต่อหลักศีลธรรมและบรรทัดทางสังคมวัฒนธรรม หรือขัดต่อกฎหมาย

หัวข้อที่ 2 “ภาพยนตร์สร้างสรรค์ สมานฉันท์ สามัคคี” (วิทยากร: คุณชมัยกร บางคมบาง ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ และอาจารย์จเลิศ เจษฎาวัลย์ คณบดี คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ผู้เข้าร่วมโครงการได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติในการดึงเอาความคิดเชิงการประกอบสร้าง (idea construction) ด้วยวิธีการรวบรวมความคิดเชิงองค์ประกอบ และเปลี่ยนแปลงความหมายเชิงนามธรรมให้กลายเป็นรูปธรรม ด้วยวิธีการแบบการสะท้อนภาพความคิด (projective method) ด้วยการดึงความคิดที่เกิดจากการรับรู้ มาสร้างเป็นองค์ประกอบแบบคุณลักษณะเชิงรูปธรรม (attribute) และทำการจัดเป็นหมวดหมู่ประเภท (category) ผ่านการระดมความคิดร่วมกัน เพื่อนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเป็นกรอบเบื้องต้นในการจัดเรียงภาพเรื่องราว เนื้อหา หรือองค์ประกอบในภาพยนตร์

ในการฝึกอบรมใช้กระบวนการระดมความคิด เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้ฝึกทักษะการใช้ภาพเชิงสัญลักษณ์แทนความรักและความสามัคคีในหมวดหมู่ต่าง ๆ วิทยากรได้ใช้กระบวนการเปลี่ยนแนวคิดที่เป็นนามธรรม ให้กลายเป็นองค์ประกอบในเชิงรูปธรรม ดังนี้

(1) การถอดแนวคิดความสามัคคีในหมวดหมู่ภาพของสัตว์ อย่างมด ปลวก ผึ้ง ทั้งนี้ วิทยากรได้อธิบายถึงความหมายโดยนัยของภาพแทนต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสม และสามารถสะท้อนภาพที่เชื่อมโยงกับประเด็นความสามัคคี โดยมีการยกตัวอย่างในเชิงความหมายว่า การสามัคคีคือการร่วมมือกันเพื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ทั้งนี้ควรคำนึงถึงการสื่อความหมายอย่างแท้จริง อาทิ หากเลือกใช้ภาพของปลวก อาจจะได้สะท้อนถึงความสามัคคีในเชิงบวก เพราะปลวกนั้นเป็นการร่วมมือที่สื่อความถึงการทำลายล้าง ต่างจากมดหรือผึ้งที่เป็นสามารถสื่อความหมายในเชิงการร่วมมือกันในเชิงสร้างสรรค์มากกว่า หรือภาพโครงข่ายที่อยู่รวมกันเพื่อปกป้องกันและกันเป็นต้น

(2) การถอดแนวคิดความสามัคคีในหมวดหมู่ดอกไม้และต้นไม้ เช่น ดอกเข็ม ที่รวมกันเป็นพุ่มหรือกระจุก เพราะมีลักษณะการรวมเป็นกลุ่มก้อน หรือต้นโกก้าง ที่เกิดอยู่ริมชายฝั่งที่มีความเกี่ยวโยงหรือผูกพันกัน

(3) การถอดแนวคิดความสามัคคีในหมวดหมู่สิ่งของ เช่น เครื่องจักร ที่สะท้อนการทำงานร่วมกัน ซ้อนกับซ้อน ที่เป็นสิ่งของที่ต้องใช้งานพร้อมกันหรือต้องทำงานอย่างพร้อมเพรียงกัน

หัวข้อที่ 3 “การสร้างสรรคับทภาพยนตร์สั้น” (วิทยากร: คุณเสรีย์ หล้าชนบท ผู้กำกับภาพยนตร์อิสระ) ผู้เข้าร่วมโครงการได้ฝึกปฏิบัติผ่าน format ในการพัฒนาบทภาพยนตร์สั้น ใน 3 หัวข้อ 10 ขั้นตอน และได้ผ่านการฝึกปฏิบัติด้วยกระบวนการฝึกคิดบทภาพยนตร์ร่วมด้วย

หัวข้อที่ 1 การสร้าง Idea ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

(1) การหาไอเดีย: วิธีการหาไอเดียจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ประสบการณ์ (experience) ปรากฏการณ์ (phenomena) ข่าว (news) ความทรงจำ (memory) และความฝัน (dreams)

(2) การหาแนวคิดหลัก theme: วิธีการหาแนวคิดหลัก คือ วิธีการสร้างใจความสำคัญของหนัง หรือแนวคิดหลักของหนัง เป็นสิ่งที่อยากจะบอกกับผู้ชม และอยากให้ผู้ชมรู้สึก โดยสามารถสร้างได้จากคำสั้น ๆ ที่บอกแก่นของเรื่อง เช่น อย่าตัดสินคนจากภายนอก, มารยาทไทยอยู่ที่ไหนใคร ๆ ก็รัก, หรือ ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น เป็นต้น ซึ่งแนวคิดเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดกรอบของเนื้อหา โดยจะต้องพิจารณาจาก 2 ประเด็นคือ (1) theme ที่เรารู้สึกและอยากเล่าเอง และ (2) theme ที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้จ้าง/ลูกค้า/เวทีการประกวด

(3) การหา premise: วิธีการสร้างประโยคสมมติ เพื่อคำถามในการพัฒนาเรื่องราว คือ การใช้ประโยคสมมติจากการตั้งคำถามว่า “อะไรจะเกิดขึ้นถ้า... (What if)” อะไรจะเกิดขึ้นถ้าผู้โดยสารรถไฟฟ้า MRT ออกจากสถานีรถไฟแล้วเวลาผ่านไป 10 นาที, อะไรจะเกิดขึ้นถ้าดินแดนที่แห้งแล้ง เกิดฝนตกลงมาเป็นเมฆสีขาว ทั้งนี้ต้องหลีกเลี่ยงการคิดแบบ Cliché ซึ่งเป็นบทที่คนคาดเดาได้ หรือเป็นบทที่เดาทางได้ ในขั้นตอนนี้วิทยากรได้ให้ผู้เข้าร่วมช่วยกันเสนอประโยคสมมติร่วมด้วย เช่น จะเกิดอะไรขึ้นถ้าวันหนึ่งนักร้องเป็นใบ้, จะเกิดอะไรขึ้นถ้านักบินอวกาศกลับมาที่โลกแล้วกลายเป็นยุคหินล้านปี, จะเกิดอะไรขึ้นถ้าผู้หญิงคนหนึ่งอยากจะไปดาวอังคารแต่ไม่มีดาวอังคารอยู่จริง เป็นต้น

(4) การหา log line: วิธีการสร้างประโยคขาย คือ เรื่องราวของบทภาพยนตร์ที่ถูกย่อลงเหลือประโยคเดียว (แต่ไม่ควรเกินสองประโยค) เพื่อบอกว่าภาพยนตร์เรื่องนี้จะเล่าเกี่ยวกับอะไร เทคนิคการเขียน log line หรือประโยคการขาย สามารถนำเอาประโยค what if มาต่อยอดได้ เช่น เรื่องราวการผจญภัยและการต่อสู้ของเด็กพิการคนหนึ่ง ที่พยายามจะไปโรงเรียนเอง เพราะวันนี้เป็นวันสำคัญของชีวิตการเป็นนักเรียนของเขา

หัวข้อที่ 2 การเขียนบท จำเป็นต้องทำความเข้าใจและต้องกำหนดโครงสร้าง 3 องค์ (3 acts structure) คือ องค์ 1 Set up คือ เรื่องของใคร เกิดที่ไหน ช่วงเวลาใด มีเป้าหมายอะไร, องค์ 2 Conflict ความขัดแย้ง อุปสรรค ปัญหา, องค์ 3 Climax จุดคลี่คลาย/ทำอย่างไร/บทสรุป ผลลัพธ์ บทเรียน

สำหรับการเขียนบท ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (5) การเขียน synopsis (บทย่อ/เรื่องย่อ) (6) การเขียน plot outline (7) การเขียน treatment และ (8) การเขียน screenplay

(5) การเขียน synopsis (บทย่อ/เรื่องย่อ): วิธีการเขียนเรื่องย่อ ใช้รูปแบบการเขียน โดยการไล่รายละเอียดตามองค์ทั้ง 3 ตามโครงสร้างของภาพยนตร์ โดยองค์ 1 ใช้การกำหนด setting, character,

(6) การเขียน plot outline (ลำดับเรื่องราว/ลำดับเหตุการณ์) คือ การเรียงเรียงลำดับเรื่องราวเป็นส่วน ๆ และจัดลำดับของเรื่องราวทั้งหมด

(7) วิธีการเขียน Treatment โครงเรื่องขยาย โดยการนำเอาลำดับเรื่องราวมาขยายความโดยการให้รายละเอียดในส่วนต่าง ๆ

(8) วิธีการเขียน screenplay (การแบ่งฉาก) คือ การจัดเรียงบทและเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในฉากต่าง ๆ ตามสถานที่และช่วงเวลา เช่น เป็นฉากภายใน (ฉากที่เกิดขึ้นในพื้นที่ปิด) เวลากลางคืน หรือ ฉากภายนอก (ฉากที่เกิดขึ้นในพื้นที่เปิดโล่ง) เวลากลางวัน และจำเป็นต้องมีการใส่บทพูดของตัวละครลงใน screenplay ด้วย

หัวข้อที่ 3 การเตรียมพร้อมสำหรับการถ่ายทำ ประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอน คือ

(9) การกำหนด shooting scripts คือ การกำหนดมุกกล้องที่จะใช้เป็นการลำดับภาพ โดยระบุรายละเอียดที่สำคัญ เช่น ตำแหน่งกล้อง การเชื่อมต่อ การตัด (cut) การเลื่อนภาพ (fade) การละลายภาพ หรือการจางซ้อนภาพ (dissolve) การกวาดภาพ (wipe) ตลอดจนการใช้ภาพพิเศษ (effect) อื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเลขลำดับช็อตกำกับเรียงตามลำดับตั้งแต่การถ่ายครั้งแรกจนกระทั่งจบเรื่อง

(10) การเขียน storyboard คือ การสร้างแผนภาพในการทำงาน โดยร่างเป็นรายละเอียดในการถ่ายทำ ด้วยวิธีการร่างกรอบเนื้อหาเป็นช่อง ที่มีรายละเอียดของภาพ มุกกล้อง บทพูด เสียงประกอบ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่ช่วยให้การถ่ายทำเป็นไปตามรูปแบบที่ร่างไว้

หัวข้อที่ 4 “ศิลปะการถ่ายภาพยนตร์” (วิทยากร: ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุณพงศ์ รักษาสัตย์ คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้ เทคนิค และวิธีการด้านการถ่ายภาพ เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์งานภาพยนตร์ โดยวิทยากรได้ทำการส่งมอบความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกภาพที่มีความเหมาะสมกับการถ่ายทอดเรื่องราวให้สอดคล้องกับแนวคิดหลักของภาพยนตร์ ทั้งนี้กระบวนการส่งมอบความรู้ในเซสชันนี้ ใช้รูปแบบการแลกเปลี่ยนมุมมองด้านองค์ประกอบศิลป์ผ่านการอภิปรายผลงานร่วมกันกับผู้เข้าร่วมโครงการ โดยสามารถจำแนกเป็นองค์ประกอบ ดังนี้

(1) Dynamic ของภาพ เป็นการพิจารณาจากองค์ประกอบที่เป็นรายละเอียดของภาพ เช่น การพิจารณาจากช่วงสี ความสว่าง การตัดกันของสี ความลึกของภาพ ชั้นของภาพ (layer) มิติของภาพ ความแบนราบของภาพ (flat) เป็นต้น

(2) การตัดองค์ประกอบภาพที่ไม่จำเป็นออก เป็นการพิจารณาคัดเลือกส่วนประกอบของภาพที่อยู่ในฉากบางส่วนออกไป เช่น เมื่อพิจารณาสีของภาพแล้ว พบว่าฉากเบื้องหลังมีกระดาสีขาวอยู่จำนวนมาก อาจพิจารณาตัดหรือเกลี่ยสีเบื้องหลังที่สว่างออกไป เพื่อไม่ให้ภาพเกิดความสว่างเกินไป จนทำให้เกิดเป็นลักษณะแบบ monotone

(3) ให้เลือกจุดของภาพตามรูปแบบที่ต้องการให้ผู้ชม/ผู้รับสารเห็น เป็นการพิจารณาเลือกใช้ฟิลเตอร์ของภาพ ให้สอดคล้องกับภาพที่ต้องการอยากให้ผู้รับสารเกิดการรับรู้ตามช่วงอารมณ์ของภาพยนตร์ เช่น ตัวอย่างของภาพในภาพยนตร์เรื่อง Dune ต้องการให้ผู้ชมเห็นภาพที่เป็นรูปแบบแฟนตาซี และต้องการสื่อสารถึงความลึกลับน่าค้นหา (mystery) อาจพิจารณาลดความชัดของภาพลง เพื่อลดทอนความเป็นจริง (realistic)

(4) การถ่ายภาพต้องคำนึงถึง 3 สิ่งสำคัญ คือ Theme, Concept, และ Story โดยผู้กำกับศิลป์หรือผู้กำกับภาพ ต้องเชื่อมโยงการถ่ายภาพให้สอดคล้องกับ 3 สิ่งข้างต้น โดยต้องแสดงเหตุผล และมีการประชุมวางแผนร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ ให้ชัดเจน

(5) การคุมโทนของภาพให้เป็นเอกภาพ การถ่ายภาพต้องมีการออกแบบโทนของภาพให้อยู่ในทิศทางเดียวกัน โทนต้องตรวจสอบความต่อเนื่องของโทนภาพให้สอดคล้องกัน โดยอาจพิจารณาจากการนำภาพนิ่งมาเปรียบเทียบ ร่วมกับการพิจารณาโทนของภาพในฉากต่าง ๆ

(6) การพิจารณามุมมองของแสง ผู้กำกับศิลป์หรือผู้กำกับภาพ ต้องพิจารณาการเลือกใช้แสงให้เหมาะสม โดยพิจารณาจากประเภทของแสง ทั้งที่เป็นแสงธรรมชาติ การจัดแสงไฟ หรือการใช้ไฟร่วมการแสงตามธรรมชาติ เพื่อกำหนดทิศทางของแสง เป็นต้น

(7) การจัดองค์ประกอบภาพ (composition) ต้องคำนึงถึงรูปแบบของกรอบ (frame) เช่น จากตัวอย่างผลงานที่นำมาอภิปรายรูปกัน เป็นการถ่ายด้วยขนาดแบบ 16:9 แต่ท้ายที่สุด ผู้กำกับภาพตัดสินใจเลือกตัดภาพให้อยู่ในรูปแบบสี่เหลี่ยมโดยที่ไม่ขยับกรอบภาพตาม และทำการตัดภาพโดยไม่ได้สนใจการสื่อความหมายขององค์ประกอบในภาพ ทำให้ภาพมีจุดบกพร่องหลายประการ อาทิ จุดนำสายตาไปอยู่ที่ฉากหลัง, ส่วนประกอบของภาพเช่นไม้กวาดที่โดดเด่นกว่าตัวแสดง และไปปรากฏแบบไม่มีที่มาที่ไป, หรือการที่ส่วนประกอบของภาพขาดหายไปทำให้การสื่อความหมายและการบอกเล่าเรื่องราวไม่สมบูรณ์

(8) การตั้ง shutter speed เพื่อสะท้อนและดึงอารมณ์และความรู้สึกของภาพออกมา

(9) การจัดเรียงภาพและความต่อเนื่อง ผู้กำกับภาพ ผู้กำกับศิลป์ หรือตากล้อง ควรจะต้องพิจารณาถึงการไล่เรียงภาพที่เป็นลำดับ เพื่อให้เห็นทิศทางของการบอกเล่าเรื่องราว เช่น จากผลงานตัวอย่าง ที่เป็นการเรียงลำดับของภาพการเดินทางของหญิงสาว ผ่านการมองจากขวาไปซ้าย โดยใช้รูปแบบของการเลือกใช้การสื่อสารของภาพที่มีความต่อเนื่องกัน เพื่อทำให้การลำดับภาพเกิดความลื่นไหลในทิศทางของภาพ (จนเกิดเป็นภาพลูกศรของทิศทางที่มองไม่เห็น) เป็นต้น

(10) ต้องระมัดระวังเรื่องการข้าม line ของภาพ กล่าวคือ ตำแหน่งรายละเอียดของภาพต้องอยู่ในตำแหน่งที่สอดคล้องกัน หรือหากต้องการให้เกิดภาพที่ข้าม line จะต้องพิจารณาให้ดีว่าต้องการจำสร้างความขัดแย้งของภาพ ที่ต้องการกระฉอกอารมณ์หรือไม่ หากต้องการให้เกิดความสอดคล้อง จะต้องพิจารณาให้ line อยู่ภาพให้อยู่ตำแหน่งเดียวกัน เพื่อให้สายตาและตำแหน่งของตัวละครที่อยู่ในภาพ อยู่ในตำแหน่งและทิศทางเดียวกัน

หัวข้อที่ 5 “ภาพยนตร์สั้นและความหลากหลายของการเล่าเรื่อง” ผู้เข้าร่วมโครงการได้มีโอกาสสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ ร่วมกับการพัฒนาโจทย์ทางการเล่าเรื่องร่วมกัน โดยในหัวข้อนี้ มีการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ จำแนกตามรูปแบบของกิจกรรม ดังนี้

(1) การพัฒนาทักษะความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (วิทยากร: อาจารย์ ดร. วิมลมาลย์ สมคะเน และ อาจารย์ ดร.วณัฐพงศ์ เบญจพงศ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ด้วยกระบวนการสื่อสารเชิงนันทนาการเพื่อเสริมสร้างการอยู่ร่วมกัน และการทำงานเป็นทีม โดยคณะวิทยากรให้ผู้เข้าร่วมทำการสร้างความสัมพันธ์ผ่านการสอบถามข้อมูลของบุคคลอื่น ภายใต้แนวคิดบ้านฉันบ้านเธอ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้ทำความรู้จักและแลกเปลี่ยนข้อมูลพื้นฐานระหว่างกันและกันด้วยการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง (direct interaction for information exchange) โดยกำหนดให้ผู้ร่วมโครงการต้องสอบถามบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ซ้ำกัน และจะต้องนำข้อมูลดังกล่าวมานำเสนอ

เสนอต่อวิทยากรในภายหลัง ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวเป็นการเสริมสร้างทักษะในเข้าถึงประเด็น และเนื้อหาจากบุคคลอื่นในเวลาอันจำกัด เพื่อมาใช้ในการพัฒนาโครงเรื่องของภาพยนตร์ และช่วยให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์เมื่อต้องลงพื้นที่ได้ สำหรับกิจกรรมดังกล่าวสะท้อนบทบาทการเป็นผู้ฟังอย่างลึกซึ้ง และการพิจารณาใคร่ครวญในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมทั้งหมด ได้ถูกจัดกลุ่มแบบคณะภูมิภาค สถาบัน พื้นที่ และช่วงอายุ จำนวนทั้งสิ้น 5 กลุ่ม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้ทำความรู้จักและจะต้องทำการร่วมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิด วิธีการทำงาน ประสบการณ์ วัฒนธรรม และเรื่องราวภายในท้องถิ่นตนเอง ตลอดจนเป็นการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

(2) การพัฒนาทักษะการเล่าเรื่องและการถ่ายทอดเนื้อหา (วิทยากร: อาจารย์ เอกลักษณ์ อนันตสมบุรณ์, อาจารย์ทิฆัมพร ภูพินนา และอาจารย์ ดร.ภาณุฤทธิ์ สารสมบัติ คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง) จากโจทย์และการสร้างแรงบันดาลใจ โดยคณะทำงานมีการกำหนดโจทย์ทางการผลิตผลงานสร้างสรรค์ เพื่อเป็นการทดลองฝึกปฏิบัติจากการนำเอาองค์ความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการอบรมในช่วงแรก มาประยุกต์ใช้ในการทำหนังสั้น ความยาว 3-5 นาที ผ่านโจทย์ที่ชื่อว่า “The Room” โดยมีการให้ผู้เข้าร่วมโครงการ สุ่มเลือกประเภท (genre) ของภาพยนตร์ 5 ประเภท ได้แก่ (1) Action (2) Romantic (3) Comedy (4) Drama และ (5) Horror

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสะท้อนความรู้และทักษะที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ คณะทำงานกำหนดให้ผู้เข้าร่วมโครงการต้องนำเสนอ (pitching) 3 องค์ประกอบทางการสร้างสรรค์งานภาพยนตร์ ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการได้รับองค์ความรู้และพัฒนาทักษะจากการฝึกอบรมในวันที่ 26 เมษายน 2565 ได้แก่ (1) ประโยคขาย (log line), (2) โครงลำดับเรื่องราว/ลำดับเหตุการณ์ (plot outline), และ (3) แผนการถ่าย (production plan)

หัวข้อที่ 6 “การแสดงและการกำกับภาพยนตร์” (วิทยากร: คุณปรัชญา ปิ่นแก้ว ผู้กำกับภาพยนตร์) ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้ เทคนิค และวิธีการในการบริหารจัดการและควบคุมการผลิต เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการการผลิตภาพยนตร์ โดยวิทยากรได้ทำการส่งมอบความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์งานภาพยนตร์ การกำกับการแสดง การบริหารกระบวนการผลิต การประสานงาน และการควบคุมการทำงานทั้งระบบ ดังนี้

(1) การสร้างภาพยนตร์ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ความรู้ และ ความรู้สึก

(1.1) ความรู้ที่อยู่ในภาพยนตร์ จะสามารถเปลี่ยนเป็นความรู้สึกได้ในกรณีที่เกิดจากการนำเสนอความรู้ใหม่ ๆ ในภาพยนตร์สามารถสร้างสรรค์เนื้อหา โดยการสร้างประเด็น

ความรู้ที่ผู้รับสารไม่เคยรับรู้มาก่อน โดยการสร้างเนื้อหาที่เป็นความรู้ใหม่ ๆ เมื่อเป็นสิ่งใหม่ ๆ จะสร้างความตื่นเต้นให้กับผู้รับสาร ดังนั้น ในกรณีที่ต้องการสร้างความรู้ให้อยู่ในเนื้อหาของภาพยนตร์ ถ้าไม่สามารถสร้างความรู้สึกแก่ผู้รับสารได้ ความรู้ก็จะไม่ถูกส่งมอบคุณค่าไปสู่ผู้รับสารได้

(1.2) ความรู้สึกในภาพยนตร์ เป็นส่วนที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อผู้รับสารมีการเปิดรับเนื้อหาที่อยู่ในสื่อภาพยนตร์นั้น สิ่งแรกที่ผู้รับสาร/ผู้รับชมให้ความสนใจของเรื่องของอารมณ์ เช่น ความสนุก ความตื่นเต้น ความเศร้า เป็นต้น นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในงานสร้างสรรค์ทางภาพยนตร์ จะเห็นว่าการแบ่งประเภทของภาพยนตร์ (Genre) ถูกจำแนกตามประเภทของอารมณ์ต่าง ๆ เช่น Comedy, Horror Romance Thriller Fantasy Drama Action and adventure เป็นต้น การบอกเล่าเรื่องราวในหนังต้องมี

(2) หลักการ SME ประกอบด้วย Story, Message, และ Emotion โดยเริ่มจากการสร้างเรื่องราว (story) ที่บอกความหมาย และปิดท้ายด้วยความรู้สึก อย่างไรก็ตาม ในการสร้างสรรค์งานภาพยนตร์ ควบจะต้องสื่อสารถึงผู้รับสาร โดยเรียงลำดับจาก (1) เนื้อหาที่สนุกและมีสาระ (2) เนื้อหาที่สนุกแต่ไม่มีสาระ (3) เนื้อหาที่มีสาระแต่ไม่สนุก

(3) หลักการ $E = MC^2$ คือ Emotion - Message - Cinematography คือเริ่มจากการสื่อสารให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกร่วม (วิทยาการให้คำจำกัดความว่าเจ้าอารมณ์) แล้วจึงเลือกใช้ข้อความหรือเนื้อหาที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ในเบื้องต้นได้ และท้ายที่สุดก็จะนำไปสู่การลงมือถ่ายทำ

(4) หลักการสร้างเนื้อหาตามธรรมชาติของมนุษย์ โดยพิจารณาจากคุณลักษณะทางอารมณ์ของมนุษย์ โดยการสร้างจุดสำคัญทางอารมณ์เพื่อสร้างสรรค์ภาพยนตร์ให้เชื่อมโยงกับความรู้สึกต่าง ๆ ได้แก่ ชอบสนุก เป็นสัตว์สังคม (ความเชื่อมโยงด้านความสัมพันธ์) อยากรู้ อยากเห็น อยากชนะ ตระมาเกินใจ ความกลัว ตื่นเต้น ผ่อนคลาย เชื่อมโยงในสิ่งที่อยากเชื่อ ลุ่มหลงความรัก เป็นต้น สิ่งแต่ละคุณลักษณะทางอารมณ์จะส่งผลในเชิงกายภาพต่อมนุษย์

(5) ลักษณะของการเป็นผู้กำกับที่ดี ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความชัดเจน และจำเป็นต้องทราบความเคลื่อนไหวทุกอย่างและรอบรู้ในทุก ๆ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน โดยผู้กำกับจะต้องสามารถตอบข้อสงสัย ข้อคำถาม ต้องสามารถบอกความต้องการของตนเองได้ และเป็นผู้ที่ควบคุมกระบวนการทำงานให้เป็นไปตามแผนการถ่ายทำ นอกจากนี้ เพื่อไม่ให้กระทบต่อกระบวนการผลิต การรับฟังความคิดเห็นของผู้กำกับ ควรจะต้องเปิดรับฟังให้เสร็จตั้งแต่ช่วงวางแผน ไม่ควรปรับเปลี่ยน หรือนำเอาไอเดียที่เกิดขึ้นเรื่อย ๆ เข้ามาใส่เมื่อถึงขั้นตอนการผลิต

(6) ความสำคัญของเวลา จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องของเวลาให้ดี เนื่องจากเวลาในการถ่ายทำมีต้นทุนและมูลค่าเสมอ กระบวนการผลิตจำเป็นต้องทำงานให้รวดเร็ว และอยู่ในกรอบของเวลา โดยให้คำนึงว่าทุกวินาทีมีค่า (วิทยากรยกตัวอย่างว่า หากกำหนดกรอบเวลาและงบประมาณไว้แล้ว เมื่อนำมาคำนวณจะเห็นว่า 1 วินาที มีมูลค่า 18 บาท หากเสียเวลาทิ้งไป 5 วินาที ก็เท่ากับว่าจะเสียมูลค่าไป 90 บาท เป็นต้น)

(7) การทำงานต้องเป็นระบบ โดยผู้กำกับจะต้องประสานงานกับ 3 บุคคลที่สำคัญ คือ ผู้ช่วยผู้กำกับคนที่ 1 (1st AD - First Assistant Director) ผู้กำกับภาพ (DP - Director of Photography) และ ผู้กำกับฝ่ายศิลป์ (ART - Art Director)

(8) การถ่ายทำภาพยนตร์ต้องอาศัยศิลปะการโกหก (โกหกให้เป็น) หมายความว่า เป็นความสามารถของผู้กำกับที่จะต้องสามารถสร้างสรรคงานให้ได้ตามสิ่งที่อยากจะบอกเล่า/สื่อสาร โดยต้องสามารถจำลองสิ่งต่าง ๆ ที่อาจจะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ณ ขณะนั้น แต่ต้องสามารถสร้างภาพหรือนำเสนอเนื้อหาให้เป็นไปตามสิ่งที่คิดไว้ และจะต้องทำให้ผู้รับสารเชื่อในการนำเสนอ นั้น ๆ เช่น ต้องเปลี่ยนจากบรรยากาศที่สวยงามให้ไม่สวย จากสว่างเป็นมืด จากคนหนุ่มสาวให้กลายเป็นความชรา เป็นต้น

(9) ต้องจัดการกับปัญหาให้ได้ (คบกับปัญหา) หมายความว่า แม้ว่าการบริหารจัดการในกองถ่าย หรือในการผลิตภาพยนตร์ จะมีการวางแผนมาอย่างดีแล้ว แต่ปัญหาที่ต่าง ๆ ก็อาจจะเกิดขึ้นมาได้เสมอ ผู้ทำหน้าที่ผู้กำกับ จะต้องบริหารจัดการกับปัญหาให้ได้ โดยจะต้องวางระบบให้ฝ่ายต่าง ๆ คอยควบคุมการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ลงไปได้ นอกจากนี้ การใช้ประสบการณ์จากการถ่ายทำในอดีต มาใช้คาดคะเนปัญหาที่จะเกิดขึ้น ก็จะมีส่วนช่วยให้บริหารจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้ และเมื่อพบกับปัญหา ผู้กำกับที่ดีต้องไปย่อก้อ แต่ต้องพยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผ่านปัญหาเหล่านั้นไปให้ได้

โดยสรุป ผู้กำกับที่ดีต้องมีคุณสมบัติ 9 ประการ คือ ใจดี ใจดี ใจดี ใจดี ใจดี ใจดี ใจดี ใจดี ใจดี เป็นระบบ คบกับปัญหา ต้องเร็ว ชัดเจน และรู้ทุกอย่าง

หัวข้อที่ 7 “การวางแผนถ่ายทำภาพยนตร์สั้น” (วิทยากร: คุณชนินทร์ พุ่มพันธุ์ ผู้กำกับภาพยนตร์อิสระ)

ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้เรื่องการจัดเตรียมแผนการถ่ายทำ (pre-production) โดยวิทยากรได้ทำการแนะนำเครื่องมือและขั้นตอนที่ใช้ในการวางแผนการถ่ายทำ ได้แก่ Break down, Scene list, Location list, Shooting schedule และ Call sheet ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการได้มี

โอกาสทำความเข้าใจ และทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเตรียมการถ่ายทำ การวางแผนการถ่ายทำ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของการทำงานเป็นผู้ช่วยผู้กำกับ ตามรายละเอียด ดังนี้

เริ่มจากการอ่านบทก่อน เพื่อทำความเข้าใจ จากนั้นจะเป็นการนำมาสร้างเป็น Break down เพื่อจำแนกเป็นรายละเอียดในแต่ละ scene ออกมา เพื่อให้ทราบว่าใน 1 scene มีความยาวเท่าไร โดยใน Break down จะมีองค์ประกอบ ดังนี้

- (1) Cast หมายถึงนักแสดงหลัก (ที่มีบทพูด)
- (2) Extras คือนักแสดงประกอบ
- (3) PROP คืออุปกรณ์ประกอบฉาก
- (4) Location คือ ตำแหน่ง/พื้นที่ที่ใช้ถ่าย
- (5) Set dressing คือ ภาพรวมของฉากที่ถ่ายทำ
- (6) Costume คือ เครื่องแต่งกาย
- (7) Make up / hair คือรูปแบบการแต่งหน้า/ทำผม
- (8) Action vehicle คือ พาหนะที่ใช้ในฉาก
- (9) Special equipment อุปกรณ์พิเศษ/หน่วยเฉพาะกิจที่อยู่ในฉาก

เมื่อจัดการ Break down เสร็จแล้ว จะนำรายละเอียดต่าง ๆ มาสร้างเป็น Scene List และ Location List ที่แสดงรายละเอียดในแต่ละฉาก เพื่อนำมาบริหารจัดการในการวางแผนการถ่ายทำ ซึ่งจะช่วยให้การทำงานของกองถ่ายถูกจัดเรียงตามลำดับที่เหมาะสม และกำหนดเป็นกลุ่มเพื่อมาคำนวณการถ่ายทำในแต่ละครั้งได้

BREAK DOWN

1/1	Ext.	เปิดภาพฝนตก ตำรวจปฏิบัติภารกิจไล่ล่าตัวไปตามถนน	Night	1/8	N1
CAST		PROP		LOCATION	
		ปืน		ชุมชนแฟลต	
EXTRAS		SET DRESSING	COSTUME		ACTION VEHICLES
ตำรวจปฏิบัติภารกิจ x20		แหล่งค้ายา	ชุดตำรวจปฏิบัติภารกิจ		
			MAKE UP / HAIR		SPECIAL EQUIPMENT
EXTRAS TATAL 20					SFX ฝน
1/16	Ext.	อเล็กซ์เปิดแฟ้มคุยกับนำชัยที่กำลังดกปลายอยู่	Day	2/8	D5
CAST		PROP		LOCATION	
ผบ.นำชัย		แฟ้มเอกสาร		ปอดดกปลา	
อเล็กซ์		อุปกรณ์ดกปลา			
EXTRAS		SET DRESSING	COSTUME		ACTION VEHICLES
			ชุดล่าล่องดกปลา		
			MAKE UP / HAIR		SPECIAL EQUIPMENT
EXTRAS TATAL					
1/23B	Ext.	เรสมองสำรวจในรถ เขาเห็นทุกอย่างที่จู่เขาหนี ผู้คุมโยนชุดให้เปลี่ยน	Day	4/8	D6
CAST		PROP		LOCATION	
เรส		ถุงมือ		ปอดดกปลา	
		ปืนผู้คุม			
EXTRAS		SET DRESSING	COSTUME		ACTION VEHICLES
ผู้คุม x 2			ชุดนักโทษ		รถนักโทษ
			เสื้อผ้าสำหรับเรสเปลี่ยน		
			MAKE UP / HAIR		SPECIAL EQUIPMENT
EXTRAS TATAL 2					
1/23	Ext.		Day	4/8	D6
CAST		PROP		LOCATION	
EXTRAS		SET DRESSING	COSTUME		ACTION VEHICLES
			MAKE UP / HAIR		SPECIAL EQUIPMENT
EXTRAS TATAL					

ภาพที่ 5.1 ตัวอย่างภาพ Break down ที่มา: ชรินทร์ พุ่มพันธ์ (2565)

SCENE LIST

Ep/Sc	Set	Ext./Int.	D/N	Pages	Description	Cast	Extras	AKs	Remark
1/1	ชุมชนแออัด - ทางเดิน	Ext.	N1	1/8	ปิดภาพหน้าตึก ตำรวจจับผู้ต้องหาแล้วเดินเข้าไปตามทาง		ตำรวจปฏิบัติกร X20		SFXฟัน
1/1A	ชุมชนแออัด - ภูมิทัศน์	Ext.	N1	1/8	ผู้กองไชยต์กำลังคุยกับเพื่อนตำรวจ (เพื่อนมอริ)	ผู้กองไชยต์		เคื่องกระจก / ปืน / แอมป์กดดัน	SFXฟัน
1/1B	ชุมชนแออัด - ด้านหน้า	Ext.	N1	2/8	ตำรวจกับมอริหารว และ ไชยตุมงมให้ตำรวจพันท์ มีเสียงยิงปืนระดังขึ้น (ปิดตัวคน)	คน (มอริหาร)	ตำรวจ X4 / มอริหาร / ไชยตุมง	Police line / กดดันกดดัน / รถตำรวจ	
1/1C	ชุมชนแออัด - ภูมิทัศน์	Ext.	N1	1/8	ไชยต์และเพื่อนตำรวจวิ่งไล่จับ แต่ถูกตำรวจพันท์จับ	ไชยต์ / อี๊ด / หางมู / นิค	ตำรวจชุดละ X6	เคื่องกระจก / ปืน / แอมป์กดดัน / รถปฏิบัติกร	
1/1.1	ชุมชนแออัด - ทางเดิน	Ext.	N1	1/8	CUT AWAY ตำรวจถูกคนร้ายบนถนนโยนหิน		ตำรวจปฏิบัติกร X20		SFX ปืน blank
1/1D	ชุมชนแออัด - ทางเดิน	Ext.	N1	2/8	ตำรวจพันท์เดินตามทางทางเดินมีไชยต์เดินเข้า มีตำรวจพันท์โยนหินใส่ผู้กองถูกตำรวจพันท์ผลักให้ล้มเหลว	ไชยต์ / อี๊ด / หางมู / นิค	ตำรวจชุดละ X6 / ตำรวจปฏิบัติกร X20	เคื่องกระจก / ปืน / แอมป์กดดัน / รถปฏิบัติกร	
1/1E	กองปราบ - ออฟฟิศ	Int.	FB-D1	2/8	Flashback คนร้ายมาช่วยมอริต่อสู้กับตำรวจ	คน / อี๊ด		กดดันรีโม / ได้ทำงาน	
1/1F	ชุมชนแออัด - ทางเดิน	Ext.	N1	2/8	ผู้กองไชยต์เดินนำตำรวจพันท์ไปจับพันท์ แต่พันท์ผลักให้ล้มลงคนร้ายวิ่งหนีไป	ไชยต์ / อี๊ด / หางมู / นิค	ตำรวจชุดละ X6 / ตำรวจ X4 / มอริหาร / ไชยต์ X1	เคื่องกระจก / ปืน / แอมป์กดดัน / รถปฏิบัติกร / กดดัน / มอริหาร	
1/1G	กองปราบ - ออฟฟิศ	Int.	FB-D1	1/8	คนร้ายวิ่งหนีตามทางตามทาง	คน / ตามทาง		กดดันรีโม / ได้ทำงาน	
1/1H	ชุมชนแออัด - ธรณทางเดิน	Ext.	N1	3/8	ไชยต์กับคนร้ายกำลังวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายมีเพื่อนของจากด้านหน้า	ไชยต์ / อี๊ด / หางมู / นิค	ตำรวจชุดละ X6 / ตำรวจ X4	เคื่องกระจก / ปืน / แอมป์กดดัน / รถปฏิบัติกร / กดดัน	
1/1I	กองปราบ - ออฟฟิศ	Int.	FB-D1	2/8	คนร้ายวิ่งหนีตามทางตามทาง	คน / อี๊ด / นิค		กดดันรีโม / ได้ทำงาน	
1/2	ชุมชนแออัด - ดักจับ	Ext.	N1	3/8	ตามทางมอริวิ่งตามคนร้ายในดัก ถูกคนร้ายโยนหินถล่มมาโดน ไชยต์โยนระเบิดใส่คนร้าย	ไชยต์ / อี๊ด / หางมู / นิค	ตำรวจชุดละ X6 / ตำรวจ X4	เคื่องกระจก / ปืน / แอมป์กดดัน / รถปฏิบัติกร / รถบังคับกดดัน	SFX ปืน blank
1/2A	ชุมชนแออัด - ด้านหน้า	Ext.	N1	1/8	ภาพจากกล้องของคนที่มาจับทางวิ่งหนีตำรวจ คนคนบนถนนรถวิ่งหนี	คน (มอริหาร)	ตำรวจ X4 / มอริหาร / ไชยตุมง	Police line / กดดันกดดัน / รถตำรวจ	
1/2B	ชุมชนแออัด - ในดัก	Int.	N1	5/8	ผู้กองไชยต์กับคนร้ายวิ่งตามทางตามทาง ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีไป	ไชยต์ / อี๊ด / หางมู / นิค	ตำรวจชุดละ X6 / ตำรวจ X4	เคื่องกระจก / ปืน / แอมป์กดดัน / รถปฏิบัติกร / กดดันกดดัน	SFX ปืน blank
1/2C	กองปราบ - ออฟฟิศ	Int.	FB-D1	2/8	นิคช่วยคนร้าย	คน / อี๊ด / นิค / หางมู		กดดันรีโม / ได้ทำงาน	
1/2D	ชุมชนแออัด - ในดักชั้น2	Int.	N1	6/8	ทั้งมอริกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	นาพรกรลายกัน / ไชยต์ / อี๊ด / นิค / หางมู		เคื่องกระจก / ปืน / แอมป์กดดัน / รถปฏิบัติกร / กดดันกดดัน / รถบังคับกดดัน	SFX ปืน blank
1/2E	ชุมชนแออัด - ด้านในชั้น2	Int.	N1	7/8	มอริกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	นาพรกรลายกัน / ไชยต์ / อี๊ด / นิค / หางมู		เคื่องกระจก / ปืน / แอมป์กดดัน / รถปฏิบัติกร / กดดันกดดัน	เกิดประกาย
1/2E.1	ชุมชนแออัด - ภูมิทัศน์ชั้น2	Int.	N1	3/8	นาพรกรลายกันกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	นาพรกรลายกัน / ไชยต์	ตำรวจ X1	มิด	
1/2F	ชุมชนแออัด - ด้านใน	Ext.	N1	4/8	นาพรกรลายกันกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	นาพรกรลายกัน / ไชยต์ / คน		กดดัน / มิด	
1/2G	ชุมชนแออัด - ด้านในชั้น2	Int.	N1	2/8	มอริกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	อี๊ด / นิค / หางมู			
1/3	ชุมชนแออัด - ทางเดิน	Ext.	N1	1/8	ผู้กองไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	ผู้กองไชยต์ / นาพรกรลายกัน	คนร้าย	กดดัน / นาพรกร	
1/3A	ชุมชนแออัด - ตามทาง	Ext.	N1	3/8	มอริกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	คน / นาพรกรลายกัน		นาพรกร / มิด / กดดัน	SFXฟัน
1/3B	ชุมชนแออัด - ภูมิทัศน์	Ext.	N1	1/8	ผู้กองไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	ผู้กองไชยต์			
1/3C	ชุมชนแออัด - ภูมิทัศน์	Ext.	N1	1/8	ตามทางไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	ตามทาง			
1/3D	ชุมชนแออัด - ตามทาง	Ext.	N1	5/8	ผู้กองไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	ผู้กองไชยต์ / นาพรกรลายกัน / คน		มิด / กดดันรีโม	SFXฟัน
1/4	วัด - ทุ่ง	Ext.	D2	6/8	งานพิธีศพของผู้กองไชยต์	คน น้าเรียน / อี๊ด / อี๊ด / หางมู / นิค	ตำรวจรวบรวมงาน	Set งานพิธีศพตามตำรวจ	
1/4A	กองปราบ - ออฟฟิศ	Int.	FB-D1	3/8	ภาพในวิดีโอที่ตำรวจพันท์	หญนิค			
1/4B	วัด - ทุ่ง	Ext.	D2	1/8	ทั้งมอริกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	ตามทาง /หญนิค	ตำรวจ		
1/4C	ชุมชนแออัด - ตามทาง	Ext.	N1	1/8	Flashback ตามทางหญนิคกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	ผู้กองไชยต์ / ตามทาง			
1/4D	กองปราบ - ออฟฟิศ	Int.	FB-D1	1/8	Flashback ภาพจากกล้องวิดีโอ	ตามทาง / มอริ			
1/4E	วัด - ทุ่ง	Ext.	D2	6/8	คน น้าเรียนวิ่งไล่จับคนร้ายตามตัวที่หนีกัน	คน น้าเรียน / อี๊ด / มอริหาร / ไชยต์ / อี๊ด / หางมู / นิค	ตำรวจรวบรวมงาน	Set งานพิธีศพตามตำรวจ	
1/5	บ้านพัก	Int.	D3	2/8	เคื่องกระจกตามทางรถไฟที่หนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	หนีกัน	หมอนางคน X2	รถพกด / นาพรกร	
1/5A	บ้านพัก - ครัว	Int.	D3	2/8	หนีกันกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	หนีกัน		รถพกด / นาพรกร / ตามทาง	
1/5B	บ้านพัก - ภูมิทัศน์	Int.	D3	4/8	หนีกันกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	หนีกัน		มิด / นาพรกร / นาพรกร	
1/5	ร้านอาหารจีน	Int.	N3	1/3/8	น้าเรียนกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	หนีกัน / น้าเรียน	พกด	จานปัด / นาพรกร / นาพรกร	
1/5A	วิดีโอ	Ext.	FB-X1	7/8	Flashback น้าเรียน , อี๊ด , หนีกันกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	น้าเรียน / อี๊ด / หนีกัน (ในวิดีโอ)		รถพกด / นาพรกร / นาพรกร	
1/7	ตามทางหนี	Ext.	FB-D3A	1	Flashback หนีกันกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	หนีกัน / น้าเรียน / นิค	ตำรวจ X4 / นาพรกร X2	Police line / ตำรวจ	SFXฟัน
1/8	ร้านอาหารจีน	Int.	N3	1	น้าเรียนกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	หนีกัน / น้าเรียน		จานปัด / นาพรกร / นาพรกร	
1/8A	เดินหนีกัน	Ext.	FB-D3	1	Flashback หนีกันกับคนร้ายวิ่งหนีกัน ไชยต์กับคนร้ายวิ่งหนีกัน	หนีกัน / น้าเรียน	ตำรวจ X2 / นาพรกร	รถพกด / นาพรกร / นาพรกร	

ภาพที่ 5.2 ตัวอย่าง Scene list ที่มา: ชรินทร์ พุ่มพันธุ์ (2565)

LOCATION LIST

Ep./Se.	Set	Ext/Int.	DN	Pages.	Description	ผู้กองโยธา	พิทักษ์	ธวัช	เรส	ยักษ	นภดล	Support	Extras.	Arts.	Remark	
					ชุดแบบฟอร์ม											
1/1A	ชุดแบบฟอร์ม - ชุดหนัง	Ext.	NI	1/8	ผู้กองโยธากำจัดสัตว์ประหลาด	โยธา								เสื้อเกราะ / ยืน / แพ็คกระสุน / รถ	SFXใหม่	
1/1B	ชุดแบบฟอร์ม - ชุดหนัง	Ext.	NI	2/8	ตำรวจกับนักข่าวอยู่ในห้องลับ							คม	ตำรวจ x2 / นักข่าว x1 / โยธารัฟ	กล้องวิดีโอ / รถตำรวจ	SFXใหม่	
1/1C	ชุดแบบฟอร์ม - ชุดหนัง	Ext.	NI	1/8	โยธาคัดตัวผู้ก่อการร้าย	โยธา						ธวัช / ทฤษฎี / ฆ	ตำรวจพิเศษ x4	เสื้อเกราะ / ยืน / แพ็คกระสุน / รถฉุกเฉิน	SFXใหม่	
1/2A	ชุดแบบฟอร์ม - ชุดหนัง	Ext.	NI	1/8	ตำรวจกับนักข่าวอยู่ในห้องลับ							คม	ตำรวจ x2 / นักข่าว x1 / โยธารัฟ	กล้องวิดีโอ / รถตำรวจ	SFXใหม่	
1/1	ชุดแบบฟอร์ม - ทางเดิน	Ext.	NI	1/8	เปิดฉากหน้าฉาก								ตำรวจที่			
1/1.1	ชุดแบบฟอร์ม - ทางเดิน	Ext.	NI	1/8	Cut away ตำรวจคนร้าย								ตำรวจที่			
1/1D	ชุดแบบฟอร์ม - ทางเดิน	Ext.	NI	2/8	ตำรวจกับนักข่าวอยู่ในห้องลับ	โยธา						ธวัช / ทฤษฎี / ฆ	ตำรวจพิเศษ x2 / ตำรวจที่	เสื้อเกราะ / ยืน / แพ็คกระสุน / รถฉุกเฉิน		
1/1F	ชุดแบบฟอร์ม - ทางเดิน	Ext.	NI	2/8	ผู้ก่อการร้ายอยู่ในห้องลับ	โยธา						ธวัช / ทฤษฎี / ฆ	ตำรวจพิเศษ x2 / ตำรวจที่	เสื้อเกราะ / ยืน / แพ็คกระสุน / รถฉุกเฉิน		
1/1H	ชุดแบบฟอร์ม - ชุดหนัง	Ext.	NI	3/8	โยธากับนักข่าวอยู่ในห้องลับ	โยธา						ธวัช / ทฤษฎี / ฆ	ตำรวจพิเศษ x2 / ตำรวจที่	เสื้อเกราะ / ยืน / แพ็คกระสุน / รถฉุกเฉิน		
1/2	ชุดแบบฟอร์ม - ชุดหนัง	Ext.	NI	3/8	ตำรวจกับนักข่าวอยู่ในห้องลับ	โยธา						ธวัช / ทฤษฎี / ฆ	ตำรวจพิเศษ x2 / ตำรวจที่	เสื้อเกราะ / ยืน / แพ็คกระสุน / รถฉุกเฉิน	SFXระมัด	
1/2B	ชุดแบบฟอร์ม - ชุดหนัง	Int.	NI	5/8	ผู้ก่อการร้ายอยู่ในห้องลับ	โยธา						ธวัช / ทฤษฎี / ฆ	ตำรวจพิเศษ x2 / ตำรวจที่	เสื้อเกราะ / ยืน / แพ็คกระสุน / รถฉุกเฉิน		
1/2E.1	ชุดแบบฟอร์ม - ชุดหนัง	Int.	NI	3/8	ตำรวจกับนักข่าวอยู่ในห้องลับ	โยธา							ตำรวจที่	มิด		SFXใหม่
1/2F	ชุดแบบฟอร์ม - ชุดหนัง	Ext.	NI	4/8	ตำรวจกับนักข่าวอยู่ในห้องลับ	โยธา						นภดลกระสุน / คม		กล้อง / มิด		SFXใหม่
1/3A	ชุดแบบฟอร์ม - ชุดหนัง	Ext.	NI	3/8	ตำรวจกับนักข่าวอยู่ในห้องลับ							นภดลกระสุน / คม		ตำรวจ / มิด / คม		SFXใหม่
					รีก้า เนยแข็ง											
2/13	รีก้า เนยแข็ง - ชุดหนัง	Int.	D7	2/8	โยธากับนักข่าวอยู่ในห้องลับ				เรส	ยักษ						
2/13A	รีก้า เนยแข็ง - ชุดหนัง	Int.	D7	1/8	โยธากับนักข่าวอยู่ในห้องลับ				เรส	ยักษ						
2/12	รีก้า เนยแข็ง - ชุดหนัง	Ext.	D7	1/8	โยธากับนักข่าวอยู่ในห้องลับ	พิทักษ์	ธวัช	เรส	ยักษ	คิง				รถฉุกเฉิน		
2/13B	รีก้า เนยแข็ง - ชุดหนัง	Int.	D7	5/8	โยธากับนักข่าวอยู่ในห้องลับ	พิทักษ์	ธวัช	เรส	ยักษ					ช่างวัลย์ / ฆ		
2/15.1	รีก้า เนยแข็ง - ชุดหนัง	Int.	D7	2/8	โยธากับนักข่าวอยู่ในห้องลับ	พิทักษ์	ธวัช	เรส	ยักษ					มิด		
2/15	รีก้า เนยแข็ง - ชุดหนัง	Int.	D7	2/8	โยธากับนักข่าวอยู่ในห้องลับ	พิทักษ์	ธวัช	เรส	ยักษ					พุ่มข้าว		
2/15A	รีก้า เนยแข็ง - ชุดหนัง	Int.	D7	2/8	โยธากับนักข่าวอยู่ในห้องลับ	พิทักษ์	ธวัช	เรส	ยักษ	คิง				มิด		
2/16A	รีก้า เนยแข็ง - ชุดหนัง	Int.	D7	3/8	โยธากับนักข่าวอยู่ในห้องลับ	พิทักษ์	ธวัช	เรส	ยักษ	คิง				มิด		SFXbullet

ภาพที่ 5.3 ตัวอย่าง Location list ที่มา: ชรินทร์ พุ่มพันธุ์ (2565)

“ BAD GUYS “

SD#01

วันจันทร์ที่ 22 มีนาคม 2564

Director : ปิยะพันธุ์ บุญพิสัย

Crew call : 6.00

Location : บางในทุ่งซีดี แผนฉบับ

Ep.No.	Set	Ext./Int.	D/F	Pages.	Description	Cuts						Support	Extras.	Arb.	Remark
						ใส่	ดึง	หาย	มี	หายไปตอนแรก	หายไปตอนหลัง				
					ประตูถูกเข้าชั้น 1										
1/1A	ชุดชนเหล็ก - นวทรีอง	Ext.	N1	1:8	ผู้ก่อโรคกำลังวิ่งไล่ล่ากระชากประตูอาคาร	ใส่							เมื่อกระชาก / เปิดประตู / so		SFXใหม่
1/1B	ชุดชนเหล็ก - ด้านหน้า	Ext.	N1	2:8	ตำรวจกำลังทำการสอย / หย่อนไม้ไฟเข้าพื้นที่ มีเสียงยิงประตูด้านใน (เป็นฉาก)					คน		ตำรวจ x2 / นักการ x1 / โยนระเบิด x15	กล้องไม้ยาว / รถตำรวจ		SFXใหม่
1/1C	ชุดชนเหล็ก - นวทรีอง	Ext.	N1	1:8	โยนระเบิดแล้วมีเสียงกระจกแตก แล้วออกไปพร้อมกับทีม	ใส่	ดึง	หาย	มี			ตำรวจพิเศษ x4	เสียงกระจก / วิน / นักการชุด / วิ่งเสียงรถ		SFXใหม่
1/2A	ชุดชนเหล็ก - ด้านหน้า	Ext.	N1	1:8	ภาพจากกล้องวงจรปิด เห็นคนจากทางฝั่งซ้าย คนสวมเสื้อคลุมเข้าอีกทาง					คน		ตำรวจ x2 / นักการ x1 / โยนระเบิด x15	กล้องไม้ยาว / รถตำรวจ		SFXใหม่
					ขั้น 7										
1/1	ชุดชนเหล็ก - ทางเดิน	Ext.	N1	1:8	เปิดฉากผ่านตึก ตำรวจกำลังมีการพูดจาเสียงดังไม่ตามทวน								ตำรวจกล้อง		
1/1.1	ชุดชนเหล็ก - ทางเดิน	Ext.	N1	1:8	Cut away ตำรวจจากด้านบนของบันได								ตำรวจกล้อง		
1/1D	ชุดชนเหล็ก - ทางเดิน	Ext.	N1	2:8	ตำรวจที่ไล่จับคนร้ายตามทางเดิน มีเสียงเดินเข้า มีตำรวจที่โดนไฟแล้วผู้ก่อการก่อการยิงใส่ตำรวจ	ใส่	ดึง	หาย	มี			ตำรวจพิเศษ x2 / ตำรวจกล้อง	เสียงกระจก / วิน / นักการชุด / วิ่งเสียงรถ		
1/1F	ชุดชนเหล็ก - ทางเดิน	Ext.	N1	2:8	ผู้ก่อโรคเดินเข้ามาทำร้ายตำรวจ โยนระเบิดเข้าแล้ววิ่งหนี	ใส่	ดึง	หาย	มี			ตำรวจพิเศษ x2 / นักการ x1	เสียงกระจก / วิน / นักการชุด / วิ่งเสียงรถ / ลูกบอล / มือ / มือถือ		
1/1H	ชุดชนเหล็ก - ช่องทางเดิน	Ext.	N1	3:8	โยนระเบิดแล้วมีเสียงไฟไหม้ดัง เสียงวิ่งหนีคนร้ายตามทางเดิน	ใส่	ดึง	หาย	มี			ตำรวจพิเศษ x2 / นักการ x1	เสียงกระจก / วิน / นักการชุด / วิ่งเสียงรถ / ลูกบอล		
1/2	ชุดชนเหล็ก - ตึกเก่า	Ext.	N1	3:8	ตามภาพโดยประตูคนเข้าไปถึงตึก ลูกบอลโดนยิงสวนมา แล้ว ผู้ก่อโรคโดนระเบิดแล้วคนเข้าอีกทางฝั่งซ้าย	ใส่	ดึง	หาย	มี			ตำรวจพิเศษ x2 / นักการ x4	เสียงกระจก / วิน / นักการชุด / วิ่งเสียงรถ /ระเบิดมือ		SFXเพิ่มเติม
1/2B	ชุดชนเหล็ก - โถงลิฟต์	Int.	N1	5:8	ผู้ก่อโรคยิงผู้ถือปืนเข้าจากประตูด้านหลัง ทีมวิ่งถอยตามไปทั่ว ตามมาถูกกระโดดเข้ามาช่วยได้ทัน	ใส่	ดึง	หาย	มี			ตำรวจพิเศษ x2 / นักการ x4	เสียงกระจก / วิน / นักการชุด / วิ่งเสียงรถ / กระโดดเป็นทีม		
					ขั้น 2 ตอนจบด้านนอก										
1/2E.1	ชุดชนเหล็ก - ชุดขึ้นขั้น 2	Int.	N1	3:8	ฆาตกรตกจากบันไดตกตึกจากหลังตึกแล้ววิ่งหนีไปที่หน้าตึก	ใส่				หายไปตอนแรก			ตำรวจ 2	มี	SFXใหม่
					ขั้น 1 โถงอาคาร										
1/2F	ชุดชนเหล็ก - เข้าลิฟต์	Ext.	N1	4:8	ฆาตกรจากบันไดกระโดดชนแล้ววิ่งหนีไปที่โถงกระโดดตามออกมา	ใส่				หายไปตอนแรก	คน		กล้อง / มี		SFXใหม่
1/3A	ชุดชนเหล็ก - ลานจอด	Ext.	N1	3:8	คนวิ่งตามกันตามทางเดิน ลิฟต์ โยนฆาตกรจากบันได					หายไปตอนแรก	คน		บันได / ลิฟ / กล้อง		SFXใหม่
17/24	ชุดชนเหล็ก - ลานจอด	Ext.	N1	1:8	Flashback เลื่อนย้อนตั้งแต่ฉากหน้ากล้องไฟ	ใส่									

Total page: 4. pgs.

Character	Cast	On Location	Remark
ผู้ก่อวินาศ		8:00	
หมวดต๋อง		8:00	
สามขาแดง		8:00	
ขวัญดี		8:00	
ผอ.		8:00	
นางเอกสามเส้น		15:50	
Extras	Camera / Sound / Lighting	Special Equipment	Production Note
ตำรวจนอกชุด / นักข่าว / ตำรวจนอกชุด / โจรแฝง 15 @ 8:00		SFX รถ / SFX รถระเบิด @ 6:50	
		Action Vehicle	เปิดกล้องกับรถเพื่อให้นางเอกวิ่งจะควมทุกคน
		รถผู้ก่อวินาศ / สามขาแดง @ 6:50	

เวลา 0.00

อาหารกลางวันเวลา 12.00

เวลา 18.00

ภาพที่ 5.4 ตัวอย่าง Call sheet ที่มา: ชรินทร์ พุ่มพันธุ์ (2565)

หัวข้อที่ 8 “การออกแบบงานสร้างภาพยนตร์” (วิทยากร: คุณสมประสงค์ ศรีกระจำจาง Executive Producer บริษัท Deluxe Production จำกัด) ผู้เข้าร่วมโครงการได้เรียนรู้กระบวนการในการออกแบบ Production design ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์ประกอบต่าง ๆ ในภาพยนตร์ อาทิ การสร้างสรรค์ฉากจำลอง การจัดการพื้นที่ และการใช้ CG ที่ผ่านการออกแบบให้สอดคล้องกับการเล่าเรื่อง โดยมีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ โดยวิทยากรนำตัวอย่างของการออกแบบฉาก การสร้างอุปกรณ์ประกอบฉาก และการปรับพื้นที่ในการถ่ายทำ มาอภิปรายและอธิบายวิธีการออกแบบร่วมกับผู้เข้าร่วมโครงการ โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) การกำหนดสี ขึ้นอยู่กับภาพที่เราต้องการจะสื่อสารกับผู้รับสาร เช่น การใช้สีชมพู ที่ต้องการจะสื่อถึงความรัก ความอบอุ่น สีเขียวที่สื่อถึงธรรมชาติ ทั้งนี้การกำหนดสี ต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องด้วย

(2) การออกแบบฉาก ต้องคำนึงถึงการพิจารณา object ต่าง ๆ โดยต้องดูว่า ต้องการจะให้จุดนำสายตาอยู่ที่สิ่งไหน เช่น การออกแบบฉากที่ต้องการให้รถมีความโดดเด่น หากเราเลือกใช้รถที่เป็นสีส้ม ต้องทำการจัดการฉากหลัง และองค์ประกอบอื่น ๆ โดยรอบ ให้อยู่ในสีแบบ earth tone เพื่อดึงให้รถและสีของรถโดดเด่นออกมา และจุดนำสายตาจะไปอยู่ที่รถ โดยที่สีขององค์ประกอบอื่น ๆ จะต้องเด่นน้อยกว่ารถ เป็นต้น

(3) การกำหนดภาพ ในงานภาพยนตร์การออกแบบต้องคำนึงถึงการเลือกภาพ โดยจะต้องพิจารณาจากรูปภาพที่จะเป็นสิ่งที่แทนในการเล่าเรื่อง โดยควรเลือกภาพให้เชื่อมโยงกับบทภาพยนตร์ โดยควรจะเริ่มต้นโดยที่ยังไม่จำเป็นต้องมีบทพูดหรือข้อความ เพราะการสื่อสารในงานภาพยนตร์ เป็นการสื่อสารที่ใช้ภาพนำ ที่ใช้จินตนาการมาสร้างเป็นภาพให้ผู้รับสารได้เห็น

(4) การสร้างอุปกรณ์ประกอบฉาก และการปรับพื้นที่ ในการออกแบบสามารถจัดการกับพื้นที่ถ่ายทำให้เป็นไปตามรูปแบบของภาพยนตร์ การเล่าเรื่อง หรือบทภาพยนตร์ได้ โดยอาศัยการเลือกใช้สถานที่ถ่ายทำที่สามารถเชื่อมโยงกับการเล่าเรื่องหรือการแสดงภาพ ร่วมกับการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ การปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่อสร้างเป็นฉากเสมือนในการถ่ายทำภาพยนตร์

(5) การเลือกใช้มุมกล้อง การเลือกมุมกล้องที่เหมาะสม สามารถเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ที่ผู้รับชมมองเห็นได้ โดยสามารถดึงเอาบางส่วนของที่อยู่ในฉาก หรือบางมุมมองมาประยุกต์ หรือปรับเปลี่ยนมุมมอง ให้เห็นเป็นภาพที่แตกต่างจากเดิม และสามารถจัดเรียงมุมมองของกล้องให้กลายเป็นพื้นที่ในการออกแบบที่แตกต่างจากภาพความเป็นจริงได้

หัวข้อที่ 9 “เสียงในภาพยนตร์” (วิทยากร: คุณทีฆะเดช วัชรธานินท์ ผู้กำกับเสียงภาพยนตร์) ผู้เข้าร่วมโครงการได้มีโอกาสในการฝึกปฏิบัติในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการบันทึกเสียง และการจัดการกับเสียงในภาพยนตร์ ซึ่งเสียงนับว่าเป็นส่วนสำคัญต่อการสื่อสารในงานภาพยนตร์ (ภาพ เสียง และการตัดต่อ) โดยเสียงที่มีความสำคัญของงานภาพยนตร์ ประกอบไปด้วย 5 สิ่ง ได้แก่ (1) เสียงพูด (Dialog) (2) เสียงบรรยากาศ (Sound Ambient / Sound Background) (3) Foley หรือ Effect (4) เพลง หรือดนตรีประกอบ (Music Scroll) และ (5) เสียงพากย์ (Voice Over)

สำหรับอุปกรณ์ที่มีความสำคัญต่อการบันทึกเสียง หรือเป็นเครื่องมือในการรับเสียงจากสิ่งต่าง ๆ มีอุปกรณ์ ดังนี้ (1) ไมโครโฟน คือ อุปกรณ์ที่ใช้รับเสียงจากแหล่งต่าง ๆ (subject) อาทิ ไมค์บูม (shotgun microphone) ไมค์ไร้สายหรือไวเลส (wireless microphone) (2) เครื่องอัดเสียง/เครื่องบันทึกเสียง และ (3) มิกซ์เซอร์ (mixer) (4) หูฟัง (earphones) โดยการบันทึก และในการบันทึกเสียงนั้น ความเลือกบันทึกเป็นไฟล์ประเภท wave ด้วยขนาดแบบ 24/48 (bit rate)

ทั้งนี้ วิทยากรได้มีการสาธิตการใช้งานอุปกรณ์ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมโครงการทดลองใช้งานอุปกรณ์บันทึกเสียงประเภทต่าง ๆ พร้อมให้คำแนะนำในการจัดตำแหน่งของการบันทึกเสียง การกำหนดจุดกำเนิดของเสียง (source of sound) และเทคนิคในการใช้งานอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งมีการนำตัวอย่างการบันทึกเสียงมาเปรียบเทียบ เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างของการจัดการกับเสียงและการบันทึกเสียงด้วย

หัวข้อที่ 10 “เรื่องราวจากบ้านเธอและบ้านฉันจะถูกเล่าเป็นหนังสือให้กันดู (การสร้างสรรค์โครงเรื่อง การออกแบบโครงเรื่อง และการเล่าเรื่องในงานภาพยนตร์)” (วิทยากร: อาจารย์เอกลักษณ์ อนันตสมบูรณ์ และ อาจารย์ทิฆัมพร ภูพินนา คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ผู้เข้าร่วมโครงการได้ทำการฝึกปฏิบัติทักษะในการออกแบบและสร้างโครงเรื่อง (โดยการแบ่งกลุ่มเพื่อฝึกปฏิบัติการเป็น 5 กลุ่ม) โดยอาศัยกระบวนการออกแบบโครงเรื่องตามโจทย์ของวิทยากร และอาศัยเครื่องมือในการสร้างสรรค์เรื่องราว เพื่อนำเสนอแนวคิด และวางแผนในการนำเอาโครงเรื่องที่คิดได้ ผ่านกระบวนการที่วิทยากรให้คำแนะนำ ดังนี้

- (1) การเขียน Premise ใช้แนวคิด What if... จะเป็นอย่างไรถ้า.... ในการบอกเล่าเรื่อง
- (2) กระบวนการเขียน Log line จำเป็นต้องมี ตัวละคร สถานการณ์ และเป้าหมาย
- (3) เรื่องย่อ Synopsis มีลักษณะของ Story Template 5 อย่าง ดังนี้

Setting สถานที่ที่เกิดเหตุ / พื้นที่ที่เกิดเรื่องราว มีวิธีการเขียนโดยใช้ keyword ว่า ณ... ตัวอย่างเช่น ห้อง 2004

Character ตัวละคร วิธีการเขียนโดยการใช้ keyword ว่า มี... ตัวอย่างเช่น ผีสาว
ตนหนึ่ง

Goal/Mission เป้าหมาย วิธีการเขียนโดยการใช้ keyword ว่า เขาต้องการ...
ตัวอย่างเช่น ที่จะหลอกคนให้กลัว

Obstruct ปัญหาที่ตัวละครเผชิญ วิธีการเขียนโดยการใช้ keyword ว่า แต่...
ตัวอย่างเช่น คนที่โดนหลอกกลับฆ่าผี

Solution จุดคลี่คลายของปัญหา/ทางออก วิธีการเขียนโดยการใช้ keyword ว่า
สุดท้ายแล้ว... ตัวอย่างเช่น ผีจึงผูกคอตายอีกครั้งเพื่อเพิ่มพลังการหลอก

**หัวข้อที่ 11 “การถ่ายทำและตัดต่อภาพยนตร์สั้น” (วิทยากร: คุณศรัทธา ทาไชย ผู้กำกับ
ภาพยนตร์และโปรดิวเซอร์)** ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้เรื่องด้านการจัดการกับภาพหลังการถ่าย
ทำ (post production) และกระบวนการในการตัดต่อ ส่วนนี้เป็นการถ่ายทอดความรู้และแนะนำ
เครื่องมือในการทำงานในตำแหน่งงานตัดต่อ (editor) ร่วมกับการวิเคราะห์ผลงานตัวอย่างที่ได้
เกี่ยวข้องกับการตัดต่อ ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

Aspect Ratio / Resolution คือ การกำหนดขนาดของภาพที่ถ่าย หรือการกรอบภาพที่ได้
จากการถ่ายทำให้อยู่ใน เช่น 16:9 (HD standard) 4:3 (Standard) 3:2 (Classic film) 21:9
(Cinemascope)

Pixel คือ การกำหนดความคมชัด และขนาดของไฟล์ภาพที่ถ่ายจากกล้อง เป็นการเลือก
ความคมชัดและความใหญ่ของขนาดไฟล์ ให้สัมพันธ์กับจอที่ฉายภาพยนตร์ (screenplay) เช่น HD,
Full-HD, 2K, 4K 8K

File type ประเภทของไฟล์ที่ใช้ในการถ่ายทำ เช่น RAW MOV MP4

Color grading การย้อมสี คือการย้อมสีภาพที่ถ่ายให้มีโทนสีของภาพ เป็นไปตามอารมณ์
และเรื่องราวที่ต้องการจะสื่อสาร

Camera report / Sound report กระบวนการในการรายงานการถ่ายทำภาพและการ
บันทึกเสียง เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ฝ่ายตัดต่อทราบข้อมูลและรายละเอียดที่อยู่ในฉากต่าง ๆ (scene)
ซึ่งจะช่วยให้ฝ่ายตัดต่อสามารถเชื่อม (sync) ฉากและองค์ต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์

Rule of six กฎของการตัดต่อ 6 ข้อ คือกฎที่ฝ่ายตัดต่อต้องคำนึงถึงสัดส่วนของการเล่า
เรื่องราวผ่านภาพ ได้แก่ (1) 3D space คือ ความลึกของภาพ 4% (2) 2D Plane of screen คือ การ

ถ่ายภาพแบบแบนราบแบบ 5% (3) Eye trace คือ ภาพที่เล่าเรื่องราวภาพสายตาของตัวละคร ควรมีสัดส่วนที่ 7% (4) Rhythm จังหวะในการเล่าเรื่องของภาพ ควรคำนวณให้มีจังหวะในการเล่าเรื่องของภาพที่สัดส่วน 10% (5) Story เรื่องราวหลักของเรื่องที่บอกเล่า ควรมีสัดส่วนที่ 23% และ (6) Emotion อารมณ์และความรู้สึกที่ถ่ายทอด ควรมีสัดส่วนในการตัดต่อและลำดับภาพที่ 51%

Cutaways คือ การตัดชั้นของภาพในมุมมองต่าง ๆ แล้วนำมาเชื่อมและ/หรือเรียงต่อกัน เพื่อให้เกิดการเล่าเรื่องและสื่อความที่สมบูรณ์มากขึ้น เช่น หากต้องการสื่อให้เห็นถึงเรื่องราวว่าตัวละครมีความห่างเหินกัน ก็จะใช้ภาพในการตัดชั้นเพื่อให้เห็นระยะห่าง และใช้องค์ประกอบแวดล้อมในภาพเพื่อให้เห็นถึงความอึดอัดและห่างเหินกันของตัวละคร เป็นต้น

Cut on action คือ การตัดต่อภาพให้การกระทำในฉากอย่างชัดเจน เช่น การตัดให้เห็นจังหวะการพุ่งชนของตัวละคร หรือภาพการถูกกระแทกจากรถยนต์

Eye line คือ การตัดต่อภาพให้นำสายตาแทนสายตาของผู้รับชม เพื่อพาสายตาของผู้ชมภาพยนตร์เข้าสู่การภาพ

Eye trace คือ การตัดต่อภาพ ให้เห็นการสื่อสารที่เชื่อมโยงกับระดับสายตาของตัวละคร เพื่อให้เห็นตำแหน่งของสายตาที่เชื่อมโยงกับตำแหน่งของการเล่าเรื่องในภาพยนตร์

Split edit คือ การตัดต่อแบบสลับมุมมอง โดยการดึงเอาภาพฉากอื่นมาแทรก (ดึง scene เข้ามา insert)

Cross cutting คือ การตัดภาพแบบไขว้กัน ในลักษณะเหตุการณ์ที่แตกต่างกัน แต่ถูกตัดมาเล่าให้อยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน

Intellectual montage คือ การตัดต่อภาพในเชิงปัญญา คือการบอกเล่าเรื่องราวของภาพแบบแฝงนัยยะ ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องเพื่อประเทืองปัญญา โดยใช้ภาพในการเล่าเรื่องเพื่อให้ผู้รับชมได้เกิดการคิดพิจารณาใคร่ครวญตาม โดยการใช้ภาพหรือฉากที่แทนการสื่อความอย่างลึกซึ้ง และต้องอาศัยการตีความภาพที่ซับซ้อน แต่ทั้งนี้ การเล่าเรื่องในลักษณะดังกล่าว อาจสร้างความลำบากในการตีความของผู้รับชมได้

นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมโครงการได้ลงมือทำการตัดต่อและลำดับภาพ จากภาพที่บันทึก (footage) ที่ได้ในกระบวนการถ่ายทำของกลุ่มตนเองอีกด้วย โดยการลงมือปฏิบัตินี้ อยู่ภายใต้การให้คำแนะนำจากวิทยากร และคณะทำงานในโครงการ

หัวข้อที่ 12 “การฉายภาพยนตร์สั้น” (วิทยากร: คุณศรัทธา ทาไชย ผู้กำกับภาพยนตร์ และโปรดิิวเซอร์, คุณชนินทร์ พุ่มพันธุ์ ผู้กำกับภาพยนตร์อิสระ, อาจารย์จเลิศ เจษฎาวัลย์, อาจารย์บัณฑิต สัตย์เพริศพราย, อาจารย์เอกลักษณ์ อนันตสมบุรณ์, อาจารย์ธิวัฒน์ ภูพินนา, อาจารย์ ดร.ภาณุฤทธิ์ สารสมบัติ) ผู้เข้าร่วมโครงการเรียนรู้กระบวนการในการฉายภาพยนตร์ และได้นำผลงานภาพยนตร์สั้นที่พัฒนาได้จากกระบวนการอบรมในหลักสูตรมาจัดฉายในชั้นตอนนี้ ซึ่งภาพยนตร์ที่เป็นผลงานของผู้เข้าร่วม มาจากการร่วมกันกำหนดโจทย์ การวางแผน การการฝึกทักษะที่ได้จากหลักสูตร ที่ผ่านกระบวนการก่อน ระหว่าง และหลังการถ่ายทำ (Pre-Pro-Post production) โดยมีคณะวิทยากรร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในผลงานที่ผู้เข้าร่วมได้ทดลองผลิต โดยมีผลงานที่พัฒนาได้จากกระบวนการจำนวน 5 เรื่อง ดังต่อไปนี้

(1) ชื่อผลงาน: Voice (Just One Word) แนวหนัง: ดราม่า (Drama) โครงเรื่อง: เป็นเรื่องราวของ “อิง” หญิงสาวที่ใฝ่ฝันอยากเป็นนักแสดง จึงไปแอสจันได้เข้าคัดเลือกรอบสุดท้าย แต่เธอดันป่วยเป็นโรคโควิดจึงทำให้ชีวิตเธอหมดหวังและท้อแท้

Link ผลงานภาพยนตร์เรื่อง Voice: <https://www.youtube.com/watch?v=86F5KrpDFQg>

(2) ชื่อผลงาน: ดาหลา แนวหนัง: สยองขวัญ (Horror) โครงเรื่อง: ดาหลาหญิงสาวที่รู้สึกถูกคุกคามจากใครบางคน เธอเช็คอินเข้าพักในโรงแรมแห่งหนึ่งเพื่อที่จะผ่านพ้นคืนนี้ไปให้ได้

Link ผลงานภาพยนตร์เรื่อง ดาหลา: <https://www.youtube.com/watch?v=7LOUSjYkkT0>

(3) ชื่อผลงาน: 4019 แนวหนัง: ตลก (Comedy) โครงเรื่อง: ฝึสาวในโรงแรมแห่งหนึ่ง เธอต้องการที่จะหลอกทุกคนที่เข้าห้องของเธอ แต่จิตสุดท้ายของเธอยังคงฝังใจกับการไปหาผู้ชายที่เธอนัดในวันที่เธอเสียชีวิต วันหนึ่งมีชายหนุ่มสองคนได้มาเข้าพักแรมที่ห้องของเธอ เธอจึงพยายามที่จะให้

ชายหนุ่มทั้งสองคนสนใจเธอ เธอใช้ความพยายามอย่างมากในการเรียกร้องความสนใจ แต่สุดท้ายเธอก็ทำไม่สำเร็จ

(Link ผลงานภาพยนตร์เรื่อง 4019: <https://www.youtube.com/watch?v=IAt7ykeaiSE>)

(4) ชื่อผลงาน: Sleep Walker แนวหนัง: แอคชั่นผจญภัย (Action) โครงเรื่อง: ทีมกับมิวคูร์รักที่ประสบปัญหาอนิเมะต้องการมาพักผ่อนที่โรงแรมและทีมได้เผชิญกับการอนิเมะครั้งที่ยากลำบากที่สุด

Link ผลงานภาพยนตร์เรื่อง Sleep Walker: <https://www.youtube.com/watch?v=IJe4nBW4hql>

(5) ชื่อผลงาน: Roomantic แนวหนัง: โรแมนติก (Romance) โครงเรื่อง: พลอย หญิงสาวที่รู้ว่าตัวเองชอบเพศเดียวกัน (แต่ครอบครัวไม่ยอมรับ) เธอติดโควิดและต้องเดินทางมากักตัว ณ ห้องแห่งหนึ่ง ที่นั่นเธอได้พบกับคนรักเก่าโดยบังเอิญ

Link ผลงานภาพยนตร์เรื่อง Roomantic: <https://www.youtube.com/watch?v=APGkqj90DYU>

5.3 การสรุปกระบวนการผลิตภาพยนตร์ส่งเสริมความสามัคคีอย่างมีส่วนร่วม

จากการดำเนินงานในขั้นตอนการผลิตสื่อภาพยนตร์สั้นอย่างมีส่วนร่วมระหว่างเยาวชนที่เข้าร่วมการอบรม (ในฐานะคณะทำงานการผลิต) และชุมชนในพื้นที่ สามารถสรุปเป็นกระบวนการที่สะท้อนระดับการมีส่วนร่วมในการผลิตใน 6 ขั้นตอน ดังนี้

5.3.1 การประชุมเพื่อกำหนดเป้าหมายในการผลิตร่วมกัน

ในขั้นตอนดังกล่าว ถือว่าเป็นขั้นตอนเริ่มแรกของกระบวนการทำงาน โดยเป็นชี้แจงการทำงานร่วมกันของเยาวชนในโครงการและเครือข่ายชุมชนในพื้นที่ ผ่านการอธิบายวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งนี้ในกระบวนการดังกล่าว ได้มีการสอบถามความต้องการในพื้นที่ เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ภาพยนตร์ มีการประสานและคัดเลือกนักแสดง ซึ่งเป็นประชาชนในพื้นที่มาร่วมเป็นนักแสดงหลัก มีการประสานผู้นำ/หน่วยงานในชุมชน เพื่อขออนุญาตในการถ่ายทำในพื้นที่ ตลอดจนประสานขอความอนุเคราะห์ในด้านสถานที่การถ่ายทำร่วมด้วย

5.2.2. การค้นหาเรื่องราวและข้อมูลในชุมชนจากเครือข่ายในชุมชน

ในขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดให้เยาวชนในโครงการได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน ผ่านการสำรวจและค้นหาเรื่องราวบันดาลใจในพื้นที่ ผ่านการเปิดโอกาสให้ตัวแทนชุมชน และกลุ่มเครือข่ายชุมชนในพื้นที่ เข้าร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่เยาวชนที่สะท้อนความเป็นมาของพื้นที่ เรื่องราวอัตลักษณ์ วิถีชีวิต ความภาคภูมิใจที่มีร่วมกัน หรือวัฒนธรรมที่ต้องการถ่ายทอด โดยเป็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเป็นแก่นเนื้อหาของภาพยนตร์ (theme) และการกำหนดเป็นโครงเรื่องร่วมกับการนำเสนอสถานที่ถ่ายทำภายในชุมชน ที่เชื่อมโยงต่ออัตลักษณ์และมีคุณค่าในเชิงวัฒนธรรม เพื่อถ่ายทอดเป็นภาพและบรรยากาศในภาพยนตร์

5.2.3. การสร้างกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการฯ ได้เปิดโอกาสให้เยาวชนในโครงการและชุมชนในพื้นที่ ที่เข้าร่วมในฐานะผู้ร่วมลงมือผลิตภาพยนตร์สั้น เป็นผู้กำหนดบทบาทหน้าที่ในกระบวนการผลิตภาพยนตร์สั้น โดยเปิดโอกาสให้เยาวชนกำหนดและเลือกหน้าที่ตามทักษะและความรู้ที่ตนได้จากขั้นตอนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และแบ่งสถานการณ์ดำเนินงานตามฝ่ายที่สำคัญต่าง ๆ เช่น ผู้กำกับ ผู้ช่วยผู้กำกับ ผู้กำกับภาพ ผู้กำกับเสียง ผู้กำกับศิลป์ ผู้จัดการกอง ผู้ประสานงาน นักแสดง เป็นต้น โดยในกระบวนการทำงานในการผลิตดังกล่าว มีคณะที่ปรึกษาจากโครงการ ซึ่งมีสถานะเป็นที่ปรึกษา และอยู่ร่วมในกระบวนการผลิตด้วยทุกขั้นตอน

5.2.4 การสนับสนุนการทำงานในการผลิต

โครงการฯ ได้ส่งคณะที่ปรึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และสนับสนุนการทำงานในกระบวนการผลิตในพื้นที่ โดยมีการกำหนดสถานะในระนาบเดียวกันกับผู้เข้าร่วมโครงการ โดยมุ่งเน้นการให้ความเคารพต่อบทบาทในการผลิตของผู้ร่วมโครงการ ทั้งนี้ จึงกล่าวได้ว่า กระบวนการสร้างสรรค์สื่อส่งเสริมความสามัคคีที่เกิดขึ้น เป็นผลงานที่เกิดจากการดำเนินงานของเยาวชนและชุมชนที่เข้าร่วมโครงการอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ การดำเนินงานในพื้นที่ ยังได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน และเครือข่ายชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ในการสนับสนุนและให้การอนุเคราะห์ในการถ่ายทำ เช่น การให้การสนับสนุนพื้นที่ในการถ่ายทำโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย การสนับสนุนอุปกรณ์ประกอบฉาก การสนับสนุนเครื่องมือประกอบการถ่ายทำ การสนับสนุนอาหารและเครื่องใช้จำเป็นในระหว่างการถ่ายทำ การให้การสนับสนุนการประสานงานในพื้นที่ การให้การช่วยเหลือที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพระหว่างการผลิต และการสนับสนุนพื้นที่ในการจัดฉายภาพยนตร์ เป็นต้น

5.2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกระบวนการทำงาน

ในระหว่างกระบวนการผลิตสื่อร่วมกันในพื้นที่ โครงการฯ ในฐานะคณะทำงานร่วมได้สร้างกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างการถ่ายทำในทุกวัน เพื่อเป็นการสะท้อนปัญหา อุปสรรคที่พบเจอ ตลอดจนเป็นการแลกเปลี่ยน และร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขเพื่อให้กระบวนการทำงานมีความสอดคล้องกัน และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการถ่ายทำในครั้งถัดไป ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวเปิดให้ผู้ร่วมโครงการทุกฝ่ายได้แลกเปลี่ยนกัน (คณะที่ปรึกษา เยาวชน ชุมชนในพื้นที่) และเปิดโอกาสให้สามารถสะท้อนผลการทำงาน เทคนิค และวิธีการ ร่วมกับการถ่ายทอดข้อมูล แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระหว่างแต่ละฝ่าย

5.2.6 การถอดองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการทำงาน

คณะทำงานในโครงการ ได้รวบรวมข้อมูล ความรู้ และแนวทางที่ได้จากกิจกรรม และกระบวนการต่าง ๆ ผ่านการรับฟังข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมโครงการ การถอดองค์ความรู้ที่ผู้เข้าร่วมโครงการบันทึกไว้ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และการบันทึกความรู้ที่ได้ระหว่างกระบวนการอบรม การลงพื้นที่ และการลงมือผลิตสื่อ โดยมีการรวบรวมเป็นชุดความรู้และรายงานเป็นผลจากการดำเนินการในลักษณะของรายงานการวิจัย

5.4 ข้อสังเกต ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะสำหรับโครงการในอนาคต

สำหรับข้อมูลในส่วนนี้ เป็นข้อมูลที่สังเคราะห์ได้จากกระบวนการทำงานโครงการ แบ่งเป็นประเด็นที่เกิดจากข้อสังเกต ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะใน 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

5.4.1 ประเด็นเรื่องศักยภาพของสื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมความสามัคคี

เมื่อทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในกระบวนการฉายภาพยนตร์สั้นทั้ง 5 เรื่อง ใน 5 พื้นที่ (พังงา, กาญจนบุรี, อุทัยธานี, นครพนม, แพร่) ร่วมกับกิจกรรมให้ผู้รับชมได้แสดงทัศนะหลังจากที่ได้รับชมภาพยนตร์สั้น ซึ่งมีที่มาจากเรื่องราวภายในพื้นที่ และเกิดขึ้นจากความร่วมมือของเยาวชนและชุมชน ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นศักยภาพของสื่อที่เกิดจากกระบวนการผลิตอย่างมีส่วนร่วม โดยมีผู้ชมในพื้นที่ทั้งหมดมีทัศนคติต่อภาพยนตร์ในเชิงบวก และยังสามารถรับรู้เนื้อหาในการส่งเสริมความสามัคคีปรองดองที่ถ่ายทอดออกมาในระดับมากที่สุด และเมื่อดำเนินการจำแนกทัศนคติของผู้รับชมภาพยนตร์ทั้ง 5 พื้นที่ ร่วมกับลักษณะเฉพาะของแก่นเรื่องในแต่ละจังหวัด ยังพบว่ามีความเชื่อมโยงในเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ผลิต (เยาวชนและคนในพื้นที่) ที่จะสื่อสารไปยังผู้ชมอีกด้วย

5.4.2 ประเด็นเรื่องข้อจำกัดในการผลิตสื่อ

แม้ว่าผลผลิตที่เป็นสื่อภาพยนตร์สั้นในโครงการนั้น จะสะท้อนศักยภาพในการส่งเสริมและส่งเสริมแนวคิดในประเด็นเรื่องความสามัคคีได้ในระดับที่น่าพอใจก็ตาม แต่อย่างไรก็ดี กระบวนการผลิตสื่อในครั้งนี้ยังมีข้อจำกัดจำนวนมาก ที่กระทบต่อกระบวนการผลิตชิ้นงานในโครงการ โดยข้อจำกัดสำคัญต่าง ๆ นั้นมีดังนี้

(1) ข้อจำกัดในด้านของทักษะของเยาวชนและชุมชนในพื้นที่ กล่าวคือ แม้เยาวชนและชุมชนจะมีทักษะและความสามารถในการผลิตสื่อ แต่กระนั้นความรู้และทักษะดังกล่าวยังไม่แนบว่าอยู่ในระดับเดียวกับมืออาชีพ ทำให้ในระหว่างการผลิต เยาวชนและชุมชนต้องทำการเรียนรู้และพัฒนาทักษะไปพร้อม ๆ กับการถ่ายทำ โดยจากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในระหว่างกระบวนการผลิตนั้น คณะทำงานในโครงการ พบว่า อุปสรรคในการดำเนินงานจะเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอในช่วงแรกของการผลิต ซึ่งแม้ว่าจะมีการวางแผนและจำแนกบทบาทในการทำงานแล้วก็ตาม แต่เมื่อต้องลงมือถ่ายทำในพื้นที่ที่จะเกิดอุปสรรคสำคัญแก่เยาวชน คือเยาวชนเกิดความไม่มั่นใจ และยังไม่สามารถทำงานอย่างสอดคล้องประสานกันได้ดีในช่วงแรก กอปรกับจำเป็นต้องทำงานร่วมกับคนในพื้นที่ ซึ่งยังไม่มีความรู้และทักษะในการผลิตสื่อภาพยนตร์ จึงทำให้ต้องมีการถ่ายทอดข้อมูลความรู้

และพัฒนาทักษะที่ใช้ในการผลิตด้านต่าง ๆ แก่ชุมชนในพื้นที่ เช่น ทักษะในการแสดง ทักษะในการพิจารณาบท การบริหารจัดการพื้นที่ในการถ่ายทำ หรือความเข้าใจต่อมุกตลก เป็นต้น

(2) ข้อจำกัดที่มาจากปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ กล่าวคือ เป็นปัจจัยที่อุบัติขึ้นและอยู่นอกเหนือการควบคุมในการผลิต ซึ่งส่งผลกระทบต่อแผนในการดำเนินงาน และเป็นเหตุให้คณะทำงานในการผลิต จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานเพื่อให้สามารถจัดการให้กระบวนการผลิตลุล่วงตามระยะเวลาที่กำหนดได้ โดยปัจจัยที่ส่งผลอย่างมากได้แก่

(2.1) ปัจจัยจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เป็นเหตุสำคัญหนึ่งที่กระทบต่อกระบวนการทำงานของโครงการเป็นอย่างมาก เนื่องจากโครงการนี้ได้รับการอนุมัติให้เริ่มดำเนินการในช่วงเดือนมิถุนายน 2564 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว ประเทศไทยเผชิญกับการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในระลอกที่ 3 และมีการกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดในหลายพื้นที่ กอปรกับมีมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดในลักษณะที่ไม่ให้มีการรวมตัวเกินจำนวนที่กำหนด และไม่อนุญาตให้มีการเดินทางข้าม/เข้าพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้คณะทำงานฯ ไม่สามารถจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติแก่เยาวชน และไม่สามารถดำเนินการเข้าไปในพื้นที่เป้าหมายเพื่อถ่ายทำภาพยนตร์ได้

ถัดมาในช่วงเดือนมกราคม 2565 สถานการณ์การแพร่ระบาดเริ่มอยู่ในสภาวะที่ควบคุมได้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการระบาดได้ออกมาตรการการควบคุมที่มีลักษณะผ่อนปรน และเริ่มอนุญาตให้มีการรวมตัวในจำนวนที่จำกัดได้ ในการนี้ คณะทำงานในโครงการฯ จึงได้ประสานกับคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์เพื่อเริ่มดำเนินการรับสมัครเยาวชนเข้าร่วมโครงการ โดยเริ่มรับสมัครคัดเลือกเยาวชนในช่วงกลางเดือนมกราคม-ต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2565 และดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกอบรมแบบออนไลน์ (Online Build Up Camp) ในช่วงแรก (11 และ 18 มี.ค. 65) จากนั้นจึงได้จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ สถานที่ตั้งในวันที่ 26-28 เมษายน 2565 ซึ่งการอบรมดังกล่าวดำเนินการมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดอย่างเคร่งครัด

หลังจากกระบวนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของเยาวชน คณะทำงานในโครงการได้กำหนดช่วงระยะเวลาในกระบวนการลงพื้นที่เพื่อผลิตสื่อ โดยกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในช่วง 21 พฤษภาคม – 11 สิงหาคม 2565 โดยดำเนินการประสานงานขอเข้าถ่ายทำในพื้นที่ ร่วมกับมีมาตรการตรวจคัดกรองผู้ร่วมโครงการที่จะเดินทางเข้าสู่ชุมชนทั้งก่อนลงพื้นที่ ระหว่างอยู่ในพื้นที่ และหลังจากการลงพื้นที่ ซึ่งแม้จะสามารถลงไปดำเนินงานในพื้นที่ต่าง ๆ ได้ แต่คณะทำงานฯ จำเป็นต้องเฝ้าระวังอย่างเคร่งครัด เนื่องจากรัฐบาลยังไม่ได้มี

ประกาศยกเลิกโควิด-19 จากการเป็นโรคติดต่ออันตรายร้ายแรงที่ต้องเฝ้าระวัง (รัฐบาลประกาศยกเลิกในวันที่ 1 ต.ค. 2565 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาหลังจากการลงพื้นที่แล้ว)

(2.2) ปัจจัยจากสภาพอากาศในพื้นที่ 5 จังหวัด โครงการได้กำหนดให้เยาวชนที่ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการลงพื้นที่ถ่ายทำภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ในช่วง 25 พฤษภาคม – 11 สิงหาคม 2565 สืบเนื่องจากความล่าช้าที่ไม่สามารถดำเนินการได้ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 จึงทำให้สภาพอากาศในพื้นที่ต่าง ๆ อยู่ในช่วงฤดูที่มีอากาศร้อนมากที่สุดของปี นอกจากนี้ ในบางพื้นที่ยังมีสภาพอากาศแปรปรวนสูง ซึ่งคณะกรรมการผลิตต้องเผชิญอุปสรรคดังกล่าวและกระทบต่อกระบวนการผลิตเป็นอย่างมาก โดยข้อจำกัดในเรื่องสภาพอากาศส่งผลต่อกระบวนการทำงานในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

- พื้นที่จังหวัดพังงา (25 มิ.ย. - 1 พ.ค. 2565) เผชิญกับปัญหาสภาพอากาศที่มีความแปรปรวนสูง และในช่วงการลงพื้นที่นั้นยังประสบกับพายุมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามัน ส่งผลให้พื้นที่ถ่ายทำหลักในบริเวณ อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา ประสบกับพายุฝนและลมกรรโชกแรงเป็นอย่างมาก กระบวนการถ่ายทำบริเวณชายหาดริมทะเลซึ่งเป็นแกนหลักของเรื่องไม่สามารถถ่ายทำได้ตามกำหนด นอกจากนี้ด้วยปริมาณของฝนและลมแรง ยังส่งผลต่อการถ่ายทำภายในสถานที่ด้วย กระบวนการถ่ายทำในพื้นที่พังงาจึงได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ซึ่งคณะกรรมการผลิตที่เป็นเยาวชนและนักแสดงหลักที่เป็นประชาชนในพื้นที่ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแผนการถ่ายทำตลอดเวลา และต้องรอจังหวะที่พอจะถ่ายทำได้ เพื่อให้ได้ภาพ footage ที่มากพอกับการถ่ายทอดเรื่องราว ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ยังได้ใช้วิธีการติดต่อในกระบวนการหลังการผลิตเข้าช่วยเพื่อให้ภาพยนตร์มีความสมบูรณ์

- พื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี (11-18 มิ.ย. 2565) เป็นพื้นที่ที่ประสบกับสภาพอากาศที่ร้อนจัด และด้วยลักษณะของพื้นที่ถ่ายทำส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าชุมชนและพื้นที่ป่าบนเนินเขา ทำให้สภาพอากาศปิดทึบ อบอ้าว และไม่ถ่ายเท (เนื่องจากมีต้นไม้หนาแน่น) เป็นเหตุให้เกิดความเหนียวล้าได้ง่าย เนื่องจากต้องเผชิญสภาพภูมิประเทศที่ลาดชันและอากาศที่ร้อนอบอ้าว ทั้งนี้ คณะทำงานได้ดำเนินการแก้ไขผ่านการปรับเปลี่ยนสถานที่ถ่ายทำร่วมกับการจัดหาอุปกรณ์ช่วยลดความร้อน เช่น เต็นท์ป้องกันแดด พัดลมระบายความร้อน ผ้าและสเปรย์ทำความเย็น น้ำดื่ม และยาให้เพียงพอ นอกจากนี้ ยังมีการจำลองพื้นที่ถ่ายทำขึ้นมาเพื่อลดทอนปัญหาจากสภาพอากาศดังกล่าว

- พื้นที่จังหวัดอุทัยธานี (22-29 มิ.ย. 2565) ด้วยลักษณะพื้นที่ในการถ่ายทำหลักอยู่ในบริเวณพื้นที่กลางแจ้งในเขตอำเภอเมือง ซึ่งมีลักษณะเป็นชุมชนในเมืองที่ประกอบไป

ด้วยดีก ถนน และไม่มีร่มเงาปกคลุมมากนัก รวมถึงสภาพอากาศที่ท้องฟ้าเปิด มีแดดจัด และมีอุณหภูมิสูงถึง 38-40 องศา เป็นเหตุให้กระทบต่อสุขภาพของผู้เข้าร่วมโครงการเป็นอย่างมาก และทำให้ไม่สามารถถ่ายทำในบริเวณกลางแจ้งตามแผนการที่วางไว้ได้ ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ได้ปรับเปลี่ยนให้มีฉากกลางคืน ร่วมกับการถ่ายทำในสถานที่ภายในร่มมาทดแทน พร้อมกับได้กำหนดเวลาถ่ายทำเป็นช่วงเช้า ไม่เกินเวลา 10:00 น. และ ช่วงหลังเวลา 16:00 น.

- พื้นที่จังหวัดนครพนม (24 ก.ค. – 1 ส.ค. 2565) เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่เผชิญกับสภาพอากาศแปรปรวนสูง เนื่องมาจากร่องมรสุมพาดผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่งผลให้สภาพอากาศแปรปรวนสูงมาก ทั้งอากาศที่ร้อนจัดในบางช่วง อากาศที่หนาวเย็นเฉียบพลัน และมีฝนตกหนักถึงหนักมากบริเวณอำเภอบ้านแพง จ.นครพนม ส่งผลให้กระทบต่อการดำเนินงานของกองถ่ายทำภาพยนตร์ที่มีระยะเวลาอันจำกัดอย่างมาก อย่างไรก็ตาม คณะทำงานฯ จำเป็นต้องมีการประชุมเพื่อปรับเปลี่ยนตลอดเวลา และประสานกับชุมชนในพื้นที่เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการถ่ายทำจากการปรับเปลี่ยนกระบวนการถ่ายทำในพื้นที่

- พื้นที่จังหวัดแพร่ (15-22 ส.ค. 2565) เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะอากาศร้อนจัดสลับฝน ทำให้การทำงานในพื้นที่เนินเขาสูง (ม่อน) ซึ่งเป็นพื้นที่หลักของภาพยนตร์ ประสบปัญหาจากสภาพอากาศเช่นเดียวกัน โดยการถ่ายทำบนยอดเนินเขาในขณะที่สภาพท้องฟ้าเปิดในตอนกลางวัน นั้น มีอุณหภูมิที่สูงมาก กอปรกับแสงแดดจัดที่ส่องในขณะถ่ายทำ เป็นผลให้ต้องมีการพักการถ่ายทำในบางช่วง นอกจากนี้ เมื่ออากาศสลับเป็นช่วงที่มีฝน จึงทำให้การถ่ายทำเป็นไปด้วยความลำบากและจำเป็นต้องหยุดถ่ายเช่นเดียวกัน ซึ่งส่งผลทำให้ความต่อเนื่องของภาพ และมีความจำเป็นต้องถ่ายทำเพิ่มเติม

5.4.3 ข้อเสนอแนะต่อการผลิตสื่อสร้างสรรค์อย่างมีส่วนร่วม

โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันบ้านเธอ เป็นโครงการที่อาศัยกระบวนการผลิตสื่ออย่างมีส่วนร่วม โดยอาศัยกระบวนการส่งมอบความรู้และทักษะในการผลิตสื่อภาพยนตร์สั้น เพื่อส่งเสริมความสามัคคี และเน้นกระบวนการที่ให้ผู้เข้าร่วมหลักซึ่งเป็นตัวแทนเยาวชนคนรุ่นใหม่ ได้มีโอกาสสร้างสรรค์สื่อร่วมกับชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย ทั้งนี้ จากกระบวนการที่ได้จากการทำงาน คณะทำงานจึงมีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบโครงการ นักวิจัย นักวิชาการ และ/หรือนักวิชาชีพ ที่มีความสนใจสามารถนำข้อเสนอแนะไปประยุกต์ใช้ในอนาคต โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้

(1) การประยุกต์ใช้กระบวนการเสริมแรง (Empowerment) แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ

จากการทำงานในโครงการนี้ คณะทำงานฯ เล็งเห็นว่ากระบวนการเสริมแรงให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีความรู้และทักษะในระดับเบื้องต้นนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้เข้าร่วมโครงการทั้งที่เป็นเยาวชน และชุมชนในพื้นที่นั้นไม่ได้มีความเชี่ยวชาญในการผลิตสื่อ เทียบเท่ากับผู้ผลิตมืออาชีพ โดยมีข้อเสนอให้ทำการเสริมพลังที่จำแนกตามระดับของผู้มีส่วนร่วมในการผลิต ได้แก่

(1.1) การเสริมพลังในระดับปัจเจกบุคคล (Individual empowerment)

คือ การเสริมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการผลิตหรือผู้เข้าร่วมโครงการนั้น เกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพในการดำเนินงานของตนเอง โดยเน้นการเสริมพลังกับความรู้สึกรับรู้ตนเองว่ามีศักยภาพภายใน (sense of power) 4 ด้าน คือ (1) ส่งเสริมให้เชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะควบคุม หรือจัดการสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต (2) เสริมเป้าหมายและสร้างคุณค่าความหมายในการดำเนินงาน (3) เสริมสร้างความรู้สึกรับรู้และความภาคภูมิใจในความสามารถของผู้เข้าร่วมโครงการ และ (4) การส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมมีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา

(1.2) การเสริมพลังในระดับระหว่างบุคคลและระดับกลุ่ม (Group empowerment)

คือ การพัฒนาการรับรู้ของสมาชิกในกลุ่ม ให้เกิดการแลกเปลี่ยนทั้งประสบการณ์ชีวิตและประสบการณ์การทำงาน เพื่อทำให้เกิดแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทั้งตนเองและกลุ่ม ส่งผลให้การดำเนินงานร่วมกันในกลุ่มมีความเข้มแข็ง เชื่อมโยงการทำงานให้มีความสอดคล้องกัน และยังเป็นสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานร่วมกันด้วย

(1.3) การเสริมพลังในระดับชุมชนหรือในพื้นที่ (Community or area empowerment)

เป็นการสร้างความตระหนักรู้ ความศรัทธา ความรู้สึกเป็นเจ้าของ และการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานเพื่อการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ร่วมกัน หรือการเปลี่ยนแปลงให้ชุมชนเป็นพื้นที่ในการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรื่องราว หรือส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ (ในลักษณะที่มีการออกแบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่องยั่งยืน แม้ว่าผู้รับผิดชอบโครงการหรือนักวิจัยจะออกจากพื้นที่ไปแล้ว) โดยอาศัยกระบวนการสร้างทักษะและประสบการณ์ร่วมในการผลิตสื่อสร้างสรรค์ให้แก่ประชาชน กลุ่ม องค์กร ชุมชน เพื่อให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการเพื่อเพิ่มการเข้าถึง การต่อรอง การควบคุมป้องกัน และ/หรือการผลิตสื่อเพื่อผลประโยชน์ของชุมชนในบริบทต่าง ๆ

(2) การกำหนดเป้าหมายผลลัพธ์

คณะทำงานในโครงการมีข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่สนใจในการทำงานที่คล้ายคลึงกับโครงการนี้ ควรพิจารณากำหนดเป้าหมายของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นหลังกระบวนการดำเนินงานเสร็จสิ้นใน 3 ลักษณะ คือ

(2.1) ผลลัพธ์ (outcome) ที่เป็น สิ่งของหรือชิ้นงาน (object) กล่าวคือ เสนอให้มีการกำหนดผลลัพธ์ที่เป็นสิ่งของ/ชิ้นงานที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่าง “ช่วงก่อนทำโครงการ” และ “หลังทำโครงการ” ซึ่งสิ่งของ/ชิ้นงานที่กำหนดขึ้นมานี้ สามารถกำหนดให้สอดคล้องตามแต่ประเด็นมุ่งเน้นของโครงการ เช่น สื่อที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วม สื่อที่ปรับปรุงให้ดีขึ้นจากรูปแบบเดิม สื่อที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ สื่อที่สร้างขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การกำหนดผลลัพธ์ที่เป็นสิ่งของ/ชิ้นงานนี้ ควรมุ่งเน้นผล (result - driven) ที่เมื่อผลิตหรือสร้างสรรค์ออกมาแล้วนั้น จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ หรือผู้มีส่วนได้เสียในโครงการ

(2.2) ผลลัพธ์ (outcome) ที่เป็น ตัวคน/กลุ่มคน (person/people) กล่าวคือ เสนอให้มีการกำหนดผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับคน กลุ่มคน หรือความสัมพันธ์ระหว่างคน ในลักษณะที่เน้นให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถส่งมอบความรู้ ทักษะ และการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานในโครงการ (people/actor-driven) เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้คนที่ร่วมในโครงการมีทักษะในการสร้างสรรค์สื่อ หรือมีความรู้ในการใช้งานสื่อได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงสามารถถ่ายทอดสู่คนอื่น ๆ ได้

(2.3) ผลลัพธ์ (outcome) ที่เป็น กระบวนการ (process) กล่าวคือ เสนอให้มีการกำหนดเป้าหมายของผลลัพธ์ในเชิงกระบวนการที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และครบวงจร โดยมุ่งเน้นกระบวนการแบบมีส่วนร่วมที่ตั้งเป้าหมายให้ผู้เข้าร่วมในโครงการ/กลุ่มเป้าหมายได้เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทตามระดับที่โครงการต้องการ ตัวอย่างเช่น (ระดับที่ 1) เป็นผู้ให้ข้อมูล (ระดับที่ 2) เป็นผู้ให้ข้อมูล+ผู้ร่วมคิด (ระดับที่ 3) เป็นผู้ให้ข้อมูล+ผู้ร่วมคิด+ผู้ร่วมออกแบบ (ระดับที่ 4) เป็นผู้ให้ข้อมูล+ผู้ร่วมคิด+ผู้ร่วมออกแบบ+ผู้ร่วมสนับสนุนการทำงาน (ระดับที่ 5) เป็นผู้ให้ข้อมูล+ผู้ร่วมคิด+ผู้ร่วมออกแบบ+ผู้ร่วมสนับสนุนการทำงาน+ผู้ร่วมลงมือผลิต และ (ระดับที่ 6) เป็นผู้ให้ข้อมูล+ผู้ร่วมคิด+ผู้ร่วมออกแบบ+ผู้ร่วมสนับสนุนการทำงาน+ผู้ร่วมลงมือผลิต+ผู้ร่วมขยายผลต่อยอด

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ และ กำจร หลุยยะพงศ์. (2560). **การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยด้วยเครื่องมือการสื่อสาร: แนวคิดและบทสังเคราะห์**. นนทบุรี: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง. (2561). **แผนปฏิรูปประเทศด้านการเมือง**. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน สำนักงานกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง. (2561). **รายงานผลความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนปฏิรูปและวิธีการปฏิรูป คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ณ ตุลาคม ๒๕๖๑**. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน สำนักงานกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- คณะกรรมการการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์. (2565). **คู่มือเครือข่ายเฝ้าระวังและรู้เท่าทันสื่อ**. กรุงเทพฯ: กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2561). แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 26 (50). 169-186.
- ชนินทร์ พุ่มพันธุ์. (2565). **การวางแผนถ่ายทำภาพยนตร์สั้น**. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการบ้านฉันบ้านเธอ. กรุงเทพฯ: คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS**. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕. (2562, 22 พฤศจิกายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 136 ตอนที่ 124 ก. หน้า 34
- พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (2558, 26 มีนาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 132 ตอนที่ 21 ก. หน้า 30
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). **สถิติและวิธีการวิจัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ**. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง. (2562).

ยุทธศาสตร์ชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง.

_____. (2564). รายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง.

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. (2561). สาระสำคัญในกรอบความเห็นร่วมปฏิรูปประเทศ ด้านอื่น ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

เอกสารการรับรองจริยธรรมการวิจัย

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ แล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่า ข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการ มีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP) ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อข้อเสนอการวิจัย

โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนึ่งสัปดาห์บ้านฉัน

The Creative Short Film: Ban Chan Ban Ter (The Story from Hometown)

ผู้วิจัยหลัก นายภาณุฤทธิ์ สารสมบัติ

สังกัด คณะสื่อสารมวลชน

เอกสารประกอบการพิจารณา

๑. แบบเสนอโครงการวิจัย	๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕
๒. เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย	๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕
๓. ใบยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕
๔. หนังสือแสดงความยินยอมของผู้ปกครอง	๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕
๕. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ	๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕
๖. กำหนดการจัดกิจกรรมอบรม "หนึ่งสัปดาห์บ้านฉัน-บ้านเธอ"	๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕
๗. पोस्เตอร์	๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕

ลงนาม.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิบลักษณ์ ปราบ (ณ))

ประธานกรรมการจริยธรรมและจรรยาบรรณการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

วัน/เดือน/ปี..... ๒๕.๓.๒๕๖๕

หมายเลขใบรับรอง

RU-HRE 65/0062

หมายเลขอ้างอิงโครงการวิจัย

วว ๐๖๐๑.๒๔/๑๓๔

วันที่ให้การรับรอง

๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕

วันหมดอายุใบรับรอง

๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖

ผลการตรวจสอบการลอกเลียนวรรณกรรมทางวิชาการ

Plagiarism Checking Report

Created on 2023-09-10 06:27:04 at 06:27 AM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
3348789	Sep 10, 2023 at 06:21 AM	panurit@rumail.ru.ac.th	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	รายงานวิจัยโครงการสืบสร้างสรรค์เส้าหนังสือบ้านเรือน.pdf	Completed	0.62 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
1	Creative Media to Enhance Water Conservation Consciousness of Basin CommunityYouths, Case Study : Khlong Tha Nae, Phatthalung	Kasinant, Chintana	วารสารร่วมพฤษ	0.20 %
2	Artide 4 : "MEDIA ECOSYSTEM" FOR SAFE AND CREATIVE MEDIA DEVELOPMENT	Oranop na Ayutthaya, Chanansara	วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร	0.15 %
3	The Study of Inappropriate Elements in LINE TV Drama Series	Peeboong, Aksarapak	วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	0.14 %
4	A Development of Media Ethical Practices: Self-Regulation of Gameshow and Reality Show Guideline	หรรณภณ, นิษฐา	มนุษยสังคมสาร (มสส.) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	0.12 %

สัญญาให้ทุนสนับสนุน

จากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้น ณ สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ตั้งอยู่เลขที่ ๓๘๘ อาคารเอส.พี. (ไอบีเอ็ม) ชั้น ๖ อาคารเอ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ระหว่าง กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดย นายธนกร ศรีสุขใส ตำแหน่ง ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้ให้ทุน” ฝ่ายหนึ่ง กับ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดย นายจเลศ เจษฎาวุธ ผู้รับมอบอำนาจ อยู่บ้านเลขที่ คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง อาคาร สุโขทัย ชั้น ๒ ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐ โทรศัพท์ ๐๙๗๑๕๑๙๒๘๘ ผู้ ถือบัตรประจำตัวประชาชน/บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐดังปรากฏตามสำเนาเอกสารแนบท้ายสัญญานี้ ทำงานใน ตำแหน่ง คณบดี คณะสื่อสารมวลชน หน่วยงาน มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถานที่ตั้ง เลขที่ ๒๐๘๖ ถนน รามคำแหง แขวง หัวหมาก เขต บางกะปิ จังหวัด กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ ๑๐๒๔๐ โทรศัพท์ ๐๙๗๑๕๑๙๒๘๘ โทรสาร ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้รับทุน” อีกฝ่ายหนึ่ง

โดยที่ผู้ให้ทุนมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ทุนแก่โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อ ปลอดภัยและสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ตามพระราชบัญญัติ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงได้จัดสรรเงินทุนสนับสนุนแก่โครงการหรือกิจกรรมดังกล่าว ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ และ/หรือหน่วยงานภาคเอกชน นิติบุคคล บุคคลธรรมดา องค์กรชุมชน องค์กรเอกชนและ/หรือ องค์กรสาธารณประโยชน์ เป็นผู้รับทุนเพื่อดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมตามวัตถุประสงค์แห่งสัญญานี้

โดยที่ผู้ให้ทุนได้ตกลงมอบทุนสนับสนุนให้แก่ผู้รับทุนและผู้รับทุนจะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ภายใต้เงื่อนไขและข้อกำหนดแห่งสัญญานี้

คู่สัญญาจึงตกลงกันมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ให้ทุนตกลงให้ทุนสนับสนุนโครงการหรือกิจกรรม “โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนึ่งสืบบ้านฉันบ้านเธอ” ให้แก่ผู้รับทุน ตามประกาศคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อ ปลอดภัยและสร้างสรรค์ เรื่อง การเปิดรับข้อเสนอโครงการหรือกิจกรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนพัฒนาสื่อ ปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประจำปี ๒๕๖๔ และตามรายละเอียดโครงการหรือกิจกรรมและ/หรือเงื่อนไขตามแบบข้อ เสนอโครงการเพื่อขอรับการจัดสรรเงินสนับสนุน ตามประกาศข้างต้นตามเอกสารผนวก ๑ และ ๒ แนบท้ายสัญญา เป็น เงินจำนวนทั้งสิ้น ๒,๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท(สองล้านห้าแสนบาทถ้วน) ซึ่งโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับอนุมัติเงินจำนวนดัง กล่าว ต่อไปนี้ในสัญญานี้เรียกว่า “โครงการ”

ผู้รับทุนจะต้องดำเนินโครงการและส่งมอบงานของโครงการตามสัญญาให้แล้วเสร็จภายใน วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ (๓๖๔) วัน/เดือน นับถัดจากวันที่ลงนามในสัญญานี้

ข้อ ๒ ผู้ให้ทุนจะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับทุนโดยโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารที่ผู้รับทุนเปิดบัญชีไว้ภายใต้ ชื่อบัญชี “พปส.โครงการ โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนึ่งสืบบ้านฉันบ้านเธอ ” ประเภทบัญชีออมทรัพย์ ตามสำเนาสมุด บัญชีธนาคาร เอกสารผนวก ๓ แนบท้ายสัญญา

โดยมีรายละเอียดจำนวนเงินที่จ่ายในแต่ละงวดและเงื่อนไขการจ่ายเงิน ดังนี้

งวดที่ ๑ จำนวนเงิน ๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท (ห้าแสนบาทถ้วน) หรือร้อยละ ๒๐ (ยี่สิบ) ของเงินทุนสนับสนุนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์หลังจากผู้รับทุนลงนามในสัญญา

งวดที่ ๒ จำนวนเงิน ๑,๒๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท (หนึ่งล้านสองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) หรือร้อยละ ๕๐ (ห้าสิบ) ของเงินทุนสนับสนุนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์หลังจากผู้รับทุนมีผลการดำเนินงาน/ความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ ดังนี้ (รายละเอียดตามเอกสารผนวก ๕ แนบท้ายสัญญา) และผู้รับทุนได้ขออนุมัติเบิกเงินพร้อมส่งมอบรายงานความก้าวหน้าการทำโครงการและรายงานการใช้เงินที่ได้รับในงวดที่ ๑ ทั้งในรูปแบบเอกสาร จำนวน ๒ (สอง) ชุด และรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Word และ PDF/Adobe Acrobat ที่บันทึกลงใน CD - ROM จำนวน ๑ (หนึ่ง) ชุดภายใน ๑๕ (สิบห้า) วัน นับแต่วันสิ้นงวด ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายเงินโครงการ เอกสารผนวก ๕ แนบท้ายสัญญา ให้แก่ผู้ให้ทุน และผู้ให้ทุนได้ประเมินและให้ความเห็นชอบในรายงานดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

งวดที่ ๓ จำนวนเงิน ๗๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท (เจ็ดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) หรือร้อยละ ๓๐ (สามสิบ) ของเงินทุนสนับสนุนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์หลังจากผู้รับทุนได้ขออนุมัติเบิกเงินพร้อมส่งมอบรายงานความก้าวหน้าการทำโครงการและรายงานการใช้เงินที่ได้รับในงวดที่ ๒ รายงานผลการดำเนินโครงการฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการประเมินและได้รับการปรับปรุงแก้ไข (ถ้ามี) แบบสรุปการใช้เงินโครงการ ทั้งในรูปแบบเอกสาร จำนวน ๒ (สอง) ชุด และรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Word และ PDF/Adobe Acrobat ที่บันทึกลงใน CD-ROM จำนวน ๑ (หนึ่ง) ชุด พร้อมผลงานและ/หรือต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ (ถ้ามี) และอื่น ๆ ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายเงินโครงการ ตามเอกสารผนวก ๕ แนบท้ายสัญญา จนครบถ้วน ภายใน ๓๐ (สามสิบ) วัน นับแต่วันสิ้นงวด ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายเงินโครงการ เอกสารผนวก ๕ แนบท้ายสัญญา และผู้ให้ทุนได้ประเมินและให้ความเห็นชอบในรายงาน ผลงานและ/หรือต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ (ถ้ามี) ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

ในกรณีที่ผู้ให้ทุนเห็นสมควรให้ผู้รับทุนแก้ไขรายงานความก้าวหน้าของโครงการหรือรายงาน ผลการดำเนินโครงการฉบับสมบูรณ์ และ/หรือผลงาน หรือต้นฉบับผลิตภัณฑ์ ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ (ถ้ามี) รายงานการใช้เงินหรือแบบสรุปการใช้เงินที่ได้รับจากกองทุน หรือเอกสารอื่นใดที่ได้รับจากผู้รับทุนในงวดใด ๆ ผู้ให้ทุนจะแจ้ง และ/หรือให้คำแนะนำตามความเหมาะสมแก่ผู้รับทุนเป็นหนังสือและผู้รับทุนจะต้องดำเนินการแก้ไขด้วยค่าใช้จ่ายของผู้รับทุนให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ (สิบห้า) วัน นับแต่วันที่รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ให้ทุน

หากผู้รับทุนนำส่งรายงานความก้าวหน้าของโครงการหรือรายงานผลการดำเนินโครงการ ฉบับสมบูรณ์ และ/หรือผลงาน หรือต้นฉบับผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ (ถ้ามี) รายงานการใช้เงินหรือแบบสรุปการใช้เงินตามวรรคแรกล่าช้า ผู้ให้ทุนอาจถือว่าผู้รับทุนเป็นผู้ส่งงานล่าช้า ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์กำหนด ตามเอกสารผนวก ๖ แนบท้ายสัญญานี้

ในการให้ทุนตามสัญญานี้ หากมีเหตุจำเป็นหรือเหตุอันสมควร ผู้ให้ทุนสงวนสิทธิ์ที่จะปรับลดวงเงิน ยุติการสนับสนุน หรือยกเลิกสัญญา แก้ไขเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงโครงการได้ตามความเหมาะสม โดยผู้รับทุนไม่มีสิทธิเรียกค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหายใด ๆ จากผู้ให้ทุน

หากมีเงินเหลือเมื่อสิ้นสุดโครงการ ผู้รับทุนจะต้องคืนเงินที่เหลือทั้งหมดพร้อมทั้งดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากเงินทุนสนับสนุนตามโครงการให้แก่ผู้ให้ทุน ภายใน ๑๕ (สิบห้า) วัน นับแต่วันที่ผู้รับทุนส่งมอบผลงานตามโครงการแล้วเสร็จ

ข้อ ๓ ผู้รับทุนต้องเริ่มดำเนินการตามโครงการทันทีนับแต่วันลงนามในสัญญาฯ หากผู้รับทุนมิได้ดำเนินการภายใน ๓๐ (สามสิบ) วัน นับจากวันลงนามในสัญญาฯ ผู้ให้ทุนมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้

ข้อ ๔ ผู้รับทุนตกลงที่จะปฏิบัติตามข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินแก่โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามเอกสารผนวก ๖ แนบท้ายสัญญานี้ และตกลงที่จะปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หลักเกณฑ์อื่นใดของผู้ให้ทุนที่เกี่ยวกับการให้เงินทุนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการผลิต การวิจัยและการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ทั้งที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะทำสัญญานี้ และที่จะออกใช้บังคับในภายหน้าอย่างเคร่งครัด และให้ถือว่า ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หลักเกณฑ์ของผู้ให้ทุนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้

ข้อ ๕ ผู้รับทุนต้องดำเนินงานโครงการให้เสร็จเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ของโครงการและภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑ และตามแผนปฏิบัติการและตามแผนการใช้จ่ายเงินในเอกสารผนวก ๕ แนบท้ายสัญญานี้ ทั้งนี้ ผู้รับทุนต้องเป็นผู้ดำเนินโครงการด้วยตนเอง และจะต้องไม่นำงานในโครงการทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้ผู้อื่นดำเนินการแทน เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้ทุนก่อน

ข้อ ๖ ผู้รับทุนต้องใช้เงินทุนสนับสนุนที่ได้รับจากผู้ให้ทุนในการดำเนินงานโครงการให้สำเร็จ ตามความมุ่งหมายของผู้ให้ทุน ในกรณีที่เกิดอุปสรรคจนไม่สามารถดำเนินงานโครงการต่อไปได้ด้วยเหตุประการใดก็ดี ผู้รับทุนต้องรีบมีหนังสือแจ้งให้ผู้ให้ทุนทราบโดยทันที เพื่อพิจารณาหาทางแก้ไขหรือให้ดำเนินการใดๆ ตามที่ผู้ให้ทุนจะเห็นสมควร

ในกรณีที่เกิดอุปสรรคดังกล่าวในวรรคแรก หากผู้ให้ทุนพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้รับทุนไม่สามารถแก้ไขได้ภายในกำหนดเวลาที่ผู้ให้ทุนเห็นสมควรหรือไม่สามารถดำเนินการตามโครงการต่อไปได้ ผู้ให้ทุนมีสิทธิบอกเลิกสัญญา ทั้งนี้ หากผู้ให้ทุนเห็นว่าปัญหาหรืออุปสรรคนั้นมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้รับทุน ผู้รับทุนจะต้องคืนเงินทุนเฉพาะส่วนที่เหลือจากการดำเนินการที่ผู้รับทุนได้รับไปแล้ว แล้วแต่ผู้ให้ทุนจะพิจารณา โดยผู้รับทุนจะต้องคืนเงินดังกล่าวให้แก่ผู้ให้ทุน ภายใน ๑๕ (สิบห้า) วัน นับแต่วันที่ผู้ให้ทุนบอกเลิกสัญญา แต่หากผู้ให้ทุนเห็นว่าปัญหาหรืออุปสรรคนั้นเกิดขึ้นจากความผิดของผู้รับทุน ผู้รับทุนจะต้องคืนเงินทุนทั้งหมดที่ได้รับไปแล้ว พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๕ (ห้า) ต่อปี ให้แก่ผู้ให้ทุนภายใน ๑๕ (สิบห้า) วัน นับแต่วันที่ผู้ให้ทุนบอกเลิกสัญญา และผู้ให้ทุนอาจถือว่าผู้รับทุนกระทำผิดตามสัญญานี้ ทั้งนี้ ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ผู้ให้ทุน ผู้รับทุนตกลงยินยอมชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมดแก่ผู้ให้ทุนทุกประการ

การวินิจฉัยว่าปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินโครงการดังกล่าวในวรรคสองเกิดจากความผิดของผู้รับทุนหรือไม่นั้น ให้เป็นสิทธิของผู้ให้ทุนเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดและให้เป็นที่สุด

ข้อ ๗ กรณีที่มีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุใด ๆ อันเนื่องมาจากความผิดหรือความบกพร่องของผู้ให้ทุน หรือเหตุจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่ผู้รับทุนไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ทำให้ผู้รับทุนไม่สามารถดำเนินงานโครงการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาแห่งสัญญานี้ได้ ผู้ให้ทุนมีสิทธิสั่งระงับโครงการชั่วคราว และผู้รับทุน มีสิทธิได้รับการขยายระยะเวลาการทำโครงการออกไปได้โดยให้อยู่ในดุลพินิจของผู้ให้ทุนจะพิจารณาสั่งระงับโครงการไว้ชั่วคราวหรือขยายเวลาการทำโครงการตามที่เห็นสมควร โดยผู้รับทุนจะต้องแจ้งเหตุหรือพฤติการณ์ดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ให้ทุนทราบโดยเร็ว

ข้อ ๘ รายชื่อของหัวหน้าโครงการและผู้ร่วมโครงการ และรายละเอียดของโครงการตามที่ปรากฏ ในเอกสารผนวก ๒ แนบท้ายสัญญานี้ ผู้รับทุนจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้ทุนก่อน

ข้อ ๙ ในกรณีที่มีความจำเป็น ผู้รับทุนอาจขอเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงรายละเอียดโครงการ และรายจ่ายงบประมาณในหมวดต่างๆ หรือขอเปลี่ยนแปลงบุคลากรหลักหรือแผนปฏิบัติการ หรือขอขยายระยะเวลาดำเนินโครงการ หรือรายละเอียดอื่นใดได้ และผู้รับทุนต้องได้รับการอนุมัติเป็นหนังสือจากผู้ให้ทุนก่อนดำเนินการใดๆ ตามคำขอ

การพิจารณาอนุมัติตามวรรคแรกให้อยู่ในดุลพินิจของผู้ให้ทุนที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร และผู้รับทุนต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้ให้ทุนกำหนด (ถ้ามี) ทั้งนี้ การขอขยายระยะเวลาดำเนินโครงการ จะขอขยายได้ไม่เกิน ๒ (สอง) ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๖ (หก) เดือน โดยได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้ทุน

การขอตามวรรคแรก ผู้รับทุนต้องทำเป็นหนังสือแจ้งพร้อมแสดงเหตุผลและความจำเป็นและต้องกระทำก่อนระยะเวลาโครงการตามสัญญาลิ้นสุดไม่น้อยกว่า ๓๐ (สามสิบ) วัน

ข้อ ๑๐ ผู้ให้ทุนจะไม่พิจารณาอนุมัติกิจกรรมย้อนหลัง ในกรณีที่โครงการได้ดำเนินงานไปแล้ว ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น

ข้อ ๑๑ ผู้รับทุนต้องควบคุมและรับผิดชอบการใช้เงินทุนที่ได้รับ เพื่อดำเนินโครงการตามสัญญานี้ อย่างคุ้มค่า ประหยัด รอบคอบ และจัดทำหลักฐานทางบัญชีและเอกสารด้านการเงินเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทุนเพื่อให้ผู้ให้ทุนตรวจสอบได้ตลอดเวลา หรือนำส่งผู้ให้ทุนตามที่ผู้ให้ทุนร้องขอ

ข้อ ๑๒ ผู้รับทุนต้องเสนอรายงานความก้าวหน้าของโครงการต่อผู้ให้ทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ให้ทุนกำหนด ภายหลังจากวันเริ่มต้นดำเนินงานโครงการ และต้องยินยอมให้ผู้ให้ทุนหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ให้ทุนเข้าติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานโครงการ รวมถึงตรวจสอบหลักฐานการดำเนินโครงการ เอกสารทางการเงิน การบัญชี และหรือเอกสารหลักฐานอื่นของโครงการหรือที่ใช้สำหรับการทำโครงการได้ทุกระยะ

ในกรณีที่ผลจากการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล มีรายงานที่ระบุให้เห็นถึงความล้มเหลวของโครงการที่ได้รับทุน ผู้ให้ทุนสามารถบอกเลิกสัญญาได้และผู้ให้ทุนอาจถือว่าผู้รับทุนกระทำผิดตามสัญญานี้

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่โครงการของผู้รับทุนได้กำหนดให้มีการจัดซื้อหรือจัดจ้างทำวัสดุและหรือ

ครุภัณฑ์เพื่อใช้ในการดำเนินการดำเนินโครงการตามสัญญาฯ หากสิ่งของดังกล่าวเป็นครุภัณฑ์ ผู้รับทุนต้องระบุข้อความไว้ที่ครุภัณฑ์ดังกล่าวทุกรายการว่า “จัดซื้อโดยทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ หรือข้อความที่สื่อความหมายให้เข้าใจได้ว่าเป็นการจัดซื้อโดยเงินทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (ระบุปีที่จัดหา)” พร้อมทั้งมีตราสัญลักษณ์ของผู้ให้ทุนปรากฏให้เห็นชัดเจน และให้ครุภัณฑ์ดังกล่าว ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้ทุน เว้นแต่สัญญาจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้รับทุนมีความจำเป็นต้องจัดซื้อหรือจัดจ้างทำวัสดุและหรือครุภัณฑ์เพิ่มเติมในระหว่างดำเนินการโครงการซึ่งมิได้ระบุรายละเอียดไว้ในข้อเสนอโครงการ ผู้รับทุนจะต้องจัดส่งรายการ รายละเอียดราคา พร้อมคำชี้แจงความจำเป็นในการจัดซื้อ หรือจัดจ้างเป็นหนังสือให้ผู้ให้ทุนพิจารณาอนุมัติก่อน จึงจะดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้างได้ เมื่อได้จัดซื้อหรือจัดจ้างเสร็จแล้ว ผู้รับทุนต้องระบุข้อความไว้ที่ครุภัณฑ์ดังกล่าวทุกรายการตามที่กำหนดไว้ในวรรคแรกด้วย

ผู้รับทุนต้องจัดการทำประกันภัยเพื่อคุ้มครองความสูญหายหรือเสียหายสำหรับครุภัณฑ์ที่ใช้ ในการดำเนินงานโครงการตามผู้ให้ทุนกำหนด โดยผู้รับทุนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการประกันภัยและระบุให้ผู้ให้ทุนเป็นผู้รับประกันภัย เว้นแต่ผู้ให้ทุนจะกำหนดกันเป็นอย่างอื่น

ผู้รับทุนต้องใช้และบำรุงรักษาครุภัณฑ์ซึ่งได้รับความเห็นชอบให้จัดซื้อหรือจัดจ้างจากผู้ให้ทุนให้อยู่ในสภาพดี สามารถใช้งานได้อยู่เสมอ โดยผู้รับทุนยินยอมให้ผู้ให้ทุนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ให้ทุนตรวจสอบครุภัณฑ์ดังกล่าวได้ตลอดเวลา โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และผู้รับทุนต้องจัดทำบัญชีแสดงรายการครุภัณฑ์ซึ่งได้รับอนุญาตให้จัดซื้อหรือจัดจ้างยื่นต่อผู้ให้ทุนภายใน ๓ (สาม) เดือนหลังจากสัญญาสิ้นสุดลง หรือเมื่อมีการยุติ ยกเลิก หรือบอกเลิกสัญญาให้ผู้ให้ทุน แล้วแต่กรณี

หากครุภัณฑ์ที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการเสียหายหรือสูญหาย โดยเหตุที่ผู้รับทุนต้องรับผิดชอบ ผู้รับทุนจะต้องจัดการซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้หรือจัดหาครุภัณฑ์ใหม่มาทดแทนด้วยค่าใช้จ่ายของผู้รับทุน ในกรณีที่ผู้รับทุนเพิกเฉย ผู้ให้ทุนมีสิทธิที่จะดำเนินการซ่อมแซมเองหรือจัดหาครุภัณฑ์ใหม่มาทดแทน โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว ผู้ให้ทุนจะหักจากเงินอุดหนุนซึ่งผู้รับทุนมีสิทธิเบิกในงวดถัดไปหรือเรียกให้ผู้รับทุนจ่ายคืนแก่ผู้ให้ทุนก็ได้

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ผู้รับทุนละทิ้งงานหรือโครงการ หรือไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อใดข้อหนึ่งโดยไม่ชี้แจงเหตุผลที่เหมาะสมเป็นหนังสือ ผู้ให้ทุนจะมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับทุนทราบ โดยจะกำหนดระยะเวลาพอสมควรเพื่อให้ผู้รับทุนปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญา หากผู้รับทุนไม่ปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ผู้ให้ทุนมีสิทธิระงับการจ่ายเงินสนับสนุนทั้งหมดหรือบางส่วนหรือบอกเลิกสัญญาได้ทันที ในกรณีที่ผู้ให้ทุนบอกเลิกสัญญาดังกล่าว ผู้รับทุนจะต้องชดเชยคืนเงินทุนทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่ผู้ให้ทุนเห็นสมควร รวมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๕ (ห้า) ต่อปี ภายใน ๑๕ (สิบห้า) วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากผู้ให้ทุน ทั้งนี้ ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ผู้ให้ทุน ผู้รับทุนตกลงยินยอมชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมดแก่ผู้ให้ทุนทุกประการ

ในกรณีที่ผู้รับทุนไม่สามารถดำเนินงานโครงการต่อไปได้ หรือไม่อาจทำให้แล้วเสร็จได้ และประสงค์จะขอยุติการดำเนินงานโครงการที่ได้รับทุน ผู้รับทุนต้องยื่นคำร้องขอต่อผู้ให้ทุน ผู้ให้ทุนมีสิทธิระงับการจ่ายเงินสนับสนุนทั้งหมดหรือบางส่วนและมีสิทธิเลิกสัญญาได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้นำเงื่อนไขตามสัญญาข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ให้ทุนพิจารณาเห็นว่า การดำเนินโครงการของผู้รับทุนจะล่าช้าเกินกว่าระยะเวลา ที่กำหนดตามสัญญาฯ หรือจะเนิ่นนานเกินกว่าระยะเวลาตามที่ผู้รับทุนได้กำหนดไว้ในโครงการโดยไม่มีเหตุผล อันสมควร

จนเป็นเหตุให้โครงการของผู้รับทุนจะไม่เป็นประโยชน์กับผู้ให้ทุนอีกต่อไป ผู้ให้ทุนมีสิทธิจะระงับการจ่ายเงินและบอกเลิกสัญญาตามวิธีการที่ระบุไว้ในวรรคแรก ทั้งนี้ ผู้รับทุนต้องดำเนินการและรับผิดชอบตามความ ในวรรคแรกด้วย

กรณีตามวรรคแรก วรรคสอง และวรรคสาม ผู้ให้ทุนมีสิทธิบันทึกประวัติการรับทุนของ ผู้รับทุน และอาจไม่ให้การสนับสนุนอีกต่อไปตามที่ผู้ให้ทุนเห็นสมควร

ข้อ ๑๕ งานอันมีลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร หรือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือสิทธิอื่นใดของผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายใต้โครงการที่ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ให้ผู้ให้ทุนและผู้รับทุนเป็นเจ้าของสิทธิดังกล่าวร่วมกัน ตามที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เรื่อง การเปิดรับข้อเสนอโครงการหรือกิจกรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนเงิน จากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประจำปี ๒๕๖๔ เอกสารผนวก ๑ แนบท้ายสัญญานี้ เว้นแต่จะมีการตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นก่อนลงนามในสัญญานี้

สิทธิในการบริหารจัดการและการจัดสรรผลประโยชน์ในทรัพย์สินทางปัญญาของผลงานตามวรรคแรกให้เป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของผู้ให้ทุน เว้นแต่จะมีการตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นก่อนลงนามในสัญญานี้

ให้กรรมสิทธิในรายงานความก้าวหน้าของโครงการ รายงานผลการดำเนินโครงการฉบับสมบูรณ์ และ/หรือผลงานหรือต้นฉบับผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ (ถ้ามี) ตกเป็นของผู้ให้ทุน เว้นแต่จะมีการตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นก่อนลงนามในสัญญานี้

ผู้รับทุนจะนำผลงานที่ได้รับจากการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา สาธารณกุศล ผลประโยชน์ทางราชการ หรือสาธารณประโยชน์ใด ๆ ภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุนที่มีได้มุ่งหมายเพื่อการคำำไรใด โดยไม่ต้องขออนุญาตจากผู้ให้ทุน แต่หากผู้รับทุนจะนำไปใช้ประโยชน์ใด ๆ ที่มุ่งหมายเพื่อการคำำไรใด จะต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้ให้ทุน และให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ผู้ให้ทุนกำหนด

ข้อ ๑๖ สิทธิในการขอรับสิทธิบัตรหรือเอกสารแสดงสิทธิใด ๆ เพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นผลมาจากการทำโครงการที่ได้รับการสนับสนุนตามสัญญานี้ให้เป็นของผู้ให้ทุนและผู้รับทุนร่วมกัน เว้นแต่จะมีการตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นก่อนลงนามในสัญญานี้

ข้อ ๑๗ ผู้รับทุนจะต้องรับผิดชอบแต่โดยลำพังต่อการละเมิดบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ รวมถึงการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาหรือสิทธิอื่นใด ของบุคคลอื่น ซึ่งผู้รับทุนนำมาใช้ปฏิบัติงาน ในการดำเนินโครงการตามสัญญา โดยผู้ให้ทุนไม่ต้องรับผิดชอบต่อบุคคลที่สามอันเกิดจากความผิดพลาด หรือการกระทำหรือละเว้นไม่กระทำ การของผู้รับทุน หรือบุคลากรของผู้รับทุนทั้งสิ้น

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่ผู้รับทุนจะนำผลงานจากโครงการที่ได้รับทุนตามสัญญานี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปเผยแพร่ในเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ใด ๆ หรือนำไปสาธิตแก่สาธารณชนไม่ว่า ณ ที่ใด ให้ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้รับทุน แต่ทั้งนี้ ผู้รับทุนจะต้องระบุข้อความว่า "ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์หรือข้อความที่สื่อความหมายให้เข้าใจได้ว่าได้รับเงินทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์" และให้มีตราสัญลักษณ์ของผู้ให้ทุนปรากฏให้เห็นชัดเจนอยู่ในเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือในการสาธิตด้วยทุกครั้ง

ในกรณีที่ข้อเสนอโครงการของผู้รับทุนได้กำหนดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดงาน การอบรม ฝึก

อบรม การเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ ผู้รับทุนต้องระบุข้อความว่า "ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์หรือข้อความที่สื่อความหมายให้เข้าใจได้ว่าได้รับเงินทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์" และให้มีตราสัญลักษณ์ของผู้ให้ทุนปรากฏให้เห็นชัดเจนอยู่ในกิจกรรมดังกล่าวด้วยทุกครั้ง

ในกรณีที่ผลของโครงการที่ได้รับทุนตามสัญญานี้จะนำไปสู่การประดิษฐ์หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่อาจขอรับสิทธิบัตรได้ ผู้รับทุนจะต้องไม่นำผลงานอันเนื่องมาจากโครงการนี้ไปเผยแพร่ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในเอกสารหรือสิ่งตีพิมพ์ใด ๆ จนกว่าผู้ให้ทุนและผู้รับทุนจะได้รับการจดทะเบียนสิทธิบัตรร่วมกันเพื่อการประดิษฐ์หรือออกแบบผลิตภัณฑ์ดังกล่าวถูกต้องครบถ้วนแล้ว

ในกรณีที่ผลของโครงการที่ได้รับทุนตามสัญญานี้เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่นใด ผู้รับทุนจะต้องรีบแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ให้ทุนทราบภายใน ๑๕ (สิบห้า) วัน นับแต่วันที่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่นใดแล้วเสร็จ เพื่อให้ผู้ให้ทุนและผู้รับทุนจะได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกัน

ข้อ ๑๙ ผู้รับทุนจะต้องให้ความร่วมมือกับผู้ให้ทุนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานโครงการ

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่ผู้ร่วมโครงการหลายคน ผู้รับทุนต้องเป็นผู้ตรวจสอบดูแลผู้ร่วมโครงการทุกคนให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องของผู้ให้ทุนอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๒๑ ผู้รับทุนขอรับรองว่าบรรดาเอกสารหรือข้อความใด ๆ อันปรากฏในเอกสารซึ่งผู้รับทุนได้ยื่นเพื่อขอรับทุน หรือถ้อยคำใด ๆ ซึ่งผู้รับทุนได้แจ้งแก่ผู้ให้ทุนเพื่อขอรับทุนตามสัญญานี้ รวมทั้งเอกสารในรายงานเกี่ยวกับโครงการและหลักฐานอื่นใดที่เสนอต่อผู้ให้ทุนเป็นความจริงทุกประการและยินยอมให้ผู้ให้ทุนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ให้ทุนตรวจสอบได้

ผู้รับทุนต้องดำเนินงานตามรายละเอียดโครงการและปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขการรับทุนสนับสนุน ตามเอกสารภาคผนวกแนบท้ายสัญญาทุกประการ

ข้อ ๒๒ หากมีค่าภาษีอากร หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกิดขึ้นจากการได้รับเงินทุนตามสัญญานี้ หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เรียกเก็บโดยส่วนราชการ และ/หรือหน่วยงานของรัฐ และ/หรือค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมเรียกเก็บจากธนาคาร ให้ผู้รับทุนเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว และไม่ถือเป็นค่าใช้จ่ายที่อยู่ในข่ายที่จะได้รับเงินทุนภายใต้สัญญานี้

ข้อ ๒๓ เอกสารแนบท้ายสัญญาดังต่อไปนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้

๒๓.๑ ผผนวก ๑ ประกาศคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เรื่อง การเปิดรับข้อเสนอโครงการหรือกิจกรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประจำปี ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๘ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๗ (เจ็ด) หน้า

๒๓.๒ ผผนวก ๒ โครงการ/กิจกรรม โครงการก่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันบ้านเธอ ในการขอรับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ของผู้รับทุน ที่ได้รับอนุมัติทุนสนับสนุน และรายชื่อหัวหน้าโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการรวม จำนวน ๑๙ (สิบเก้า) หน้า

๒๓.๓ ผผนวก ๓ สำเนาสมุดบัญชีธนาคาร จำนวน ๑ (หนึ่ง) หน้า

๒๓.๔ ผผนวก ๔ เอกสารหรือหลักฐานการอนุมัติการโอนเงินเข้าบัญชีของผู้รับทุน จำนวน ๐ (ศูนย์) หน้า

๒๓.๕ ผผนวก ๕ แผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายเงินโครงการ จำนวน ๖ (หก) หน้า

๒๓.๖ ผผนวก ๖ ข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินแก่โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๑๒ (สิบสอง) หน้า

๒๓.๗ ผผนวก ๗ บันทึกข้อตกลงแนบท้ายสัญญาให้ทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เลขที่ ๖๔-๒-๓-๐๐๑๓ จำนวน ๑ (หนึ่ง) หน้า

ข้อความใดในเอกสารแนบท้ายสัญญาที่ขัดแย้งกับข้อความในสัญญานี้ ให้ใช้ข้อความ ในสัญญานี้ บังคับ และในกรณีที่ข้อความเอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกันเองหรือมิได้กำหนดไว้ ผู้รับทุนจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ให้ทุน

สัญญานี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อพร้อมทั้งประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน โดยผู้ให้ทุน และผู้รับทุน ต่างเก็บไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ทุน
(นายธนกร ศรีสุขใส)

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(ลงชื่อ).....ผู้รับทุน
(นายเลิศ ทรายทอง)

(ลงชื่อ).....พยานฝ่ายผู้ให้ทุน
(นายทศพร สว่างบุรุษ)

(ลงชื่อ).....พยานฝ่ายผู้รับทุน
(นายวิภาส มุนนั)

บันทึกข้อตกลงแนบท้ายสัญญาให้ทุนสนับสนุน
จากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
เลขที่ ๖๔-๒-๓-๐๐๑๓

บันทึกข้อตกลงแนบท้ายสัญญาฉบับนี้ทำขึ้น ณ สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัย
และสร้างสรรค์ ตั้งอยู่เลขที่ ๓๘๘ อาคารเอส.พี.(ไอบีเอ็ม) ชั้น ๖ อาคารเอ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐ เมื่อ วันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ระหว่าง กองทุนพัฒนาสื่อ
ปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดย นายธนกร ศรีสุขใสตำแหน่ง ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
ซึ่งต่อไป ในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้ให้ทุน" ฝ่ายหนึ่ง กับ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดย นายจเลิศ เกษฎาวัลย์ ผู้รับ
มอบอำนาจ อยู่บ้านเลขที่ เลขที่ ๒๐๘๖ ถนน รามคำแหง แขวง ห้วยหมาก เขต บางกะปิ จังหวัด กรุงเทพมหานคร
รหัสไปรษณีย์ ๑๐๒๔๐ โทรศัพท์ ๐๙๗๑๕๑๙๒๘๙ ผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชนเลขที่
๓๘๒๙๙๐๐๐๔๘๐๕๖ ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงแนบท้ายสัญญาฉบับนี้เรียกว่า "ผู้รับทุน" อีกฝ่ายหนึ่ง

ทั้งสองฝ่ายถือว่าบันทึกข้อตกลงนี้เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาให้ทุนสนับสนุนจากกองทุน
พัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โครงการ โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนึ่งสืบบ้านฉันบ้านเธอ ตามสัญญาเลขที่
๖๔-๒-๓-๐๐๑๓ โดยบันทึกข้อตกลงแนบท้ายสัญญาฉบับนี้ ผู้ให้ทุน และ ผู้รับทุน มีข้อตกลง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกรณีที่ผู้รับทุนไม่สามารถทำโครงการหรือกิจกรรมให้แล้วเสร็จตามกำหนด
เวลาในสัญญาได้ให้ทรัพย์สินและสิทธิอื่น ๆ ตามกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมหรือที่
เกิดขึ้นเป็นสิทธิของผู้ให้ทุนแต่ผู้เดียว และผู้ให้ทุนมีสิทธิดำเนินการหรือให้ผู้อื่นดำเนินการหรือกิจกรรมต่อให้
เสร็จจุลวงได้ โดยผู้รับทุนจะฟ้องร้อง หรือเรียกค่าสินไหมทดแทนใด ๆ จากผู้ให้ทุนไม่ได้

ข้อ ๒ ในกรณีที่ผู้รับทุนจะนำผลงานจากโครงการที่ได้รับทุนตามสัญญาไม่ว่าทั้งหมด
หรือบางส่วนไปเผยแพร่ และการเผยแพร่นั้นมีโฆษณารวมอยู่ในการเผยแพร่ด้วย การโฆษณาดังกล่าวต้องไม่ขัด
หรือแย้ง ต่อวัตถุประสงค์ของกองทุน

รายละเอียดอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวไว้ในบันทึกข้อตกลงแนบท้ายสัญญาฉบับนี้ให้เป็นไป
ตามเดิม ทุกประการ เอกสารนี้จัดทำขึ้นเป็นสองฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้อ่านและ
เข้าใจข้อความ โดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อพร้อมทั้งประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน
โดยผู้ให้ทุน และผู้รับทุน ต่างเก็บไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ทุน

(นายธนกร ศรีสุขใส)

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

(ลงชื่อ).....ผู้รับทุน

(นายจเลิศ เกษฎาวัลย์)

(ลงชื่อ).....พยานฝ่ายผู้ให้ทุน (ลงชื่อ).....พยานฝ่ายผู้รับทุน

(นายสมชาย สว่างมณี)

(นายสมชาย ยืนยง)

แบบคำขอรับการสนับสนุน

รหัสโครงการ : 2564-T2/0246

ชื่อโครงการ : โครงการสื่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันเธอ

งบประมาณที่ขอรับการสนับสนุน : 2,500,000.00 บาท

ชื่อผู้เสนอโครงการ : คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

A handwritten signature in blue ink, located at the bottom center of the page. The signature is stylized and appears to be a name followed by a surname.

A handwritten signature in blue ink, located at the bottom right of the page. The signature is stylized and appears to be a name followed by a surname.

บทคัดย่อ (Abstract)

เป็นโครงการผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่หยิบประเด็น “ความสามัคคี” การร่วมแรงร่วมใจกันแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ของคนในชุมชนท้องถิ่น มาสร้างเป็นภาพยนตร์สั้นจำนวน 5 เรื่อง ที่มีคุณภาพมาตรฐานสำหรับฉายในระบบโรงภาพยนตร์ โดยเล่าผ่านมุมมองของ “ผู้สร้างสรรค์” ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ 5 จังหวัด 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ ให้เล่าเรื่องบ้านเกิดของตนเอง ได้แก่ จังหวัดแพร่ นครพนม อุทัยธานี กาญจนบุรี และพังงา โดยการนำคนรุ่นใหม่มาฝึกอบรมจากนักสร้างภาพยนตร์มืออาชีพและทำงานร่วมกับผู้กำกับภาพยนตร์มืออาชีพ จนออกมาเป็นผลงานภาพยนตร์สั้นเพื่อฉายในโรงภาพยนตร์มาตรฐาน แล้วนำมาเผยแพร่ให้ประชาชนภายนอกเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจของการร่วมมือกัน

รายละเอียดโครงการหรือกิจกรรม

ส่วนที่ 1

1. ชื่อโครงการหรือกิจกรรม (ภาษาไทย)

โครงการสื่อสารสร้างสรรค์เล่าหนึ่งสัปดาห์บ้านฉันเธอ

2. ชื่อโครงการหรือกิจกรรม (ภาษาอังกฤษ) (ถ้ามี)

Story From The Hometowns

3. ระยะเวลาโครงการหรือกิจกรรม

วันเริ่มต้นโครงการหรือกิจกรรม 18 มิ.ย. 2564

กำหนดเสร็จ 17 มิ.ย. 2565

4. งบประมาณโครงการหรือกิจกรรม

งบประมาณโครงการหรือกิจกรรม จำนวนรวม 2,500,000.00 บาท

งบประมาณที่เสนอรับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ 2,500,000.00 บาท

งบประมาณสมทบจากแหล่งทุนอื่น ๆ ชื่อแหล่งทุน 0.00 บาท

5. แนวทางหรือลักษณะโครงการหรือกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุน (เลือกได้เพียงข้อเดียว)

กองทุนได้กำหนดแนวทางหรือลักษณะโครงการหรือกิจกรรมเชิงยุทธศาสตร์ที่จะให้การสนับสนุนประจำปี พ.ศ.2562 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.2.2. โครงการหรือกิจกรรมขนาดกลาง ได้แก่ โครงการหรือกิจกรรมตามประเด็น

5.2.2.4. การสร้างความสามัคคีของคนในชาติ

6. กลุ่มเป้าหมายของโครงการหรือกิจกรรม

ระบุวิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย หากมีกลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่มควรระบุกลุ่มเป้าหมายหลักและเป้าหมายรอง และระบุจำนวนโดยประมาณของกลุ่มเป้าหมาย ตามตาราง

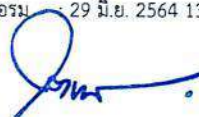
กลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมายของโครงการหรือกิจกรรม			
	องค์กร	จำนวน (คน)	จำนวน เครือข่าย	รวมกลุ่ม เป้าหมาย
เด็ก เยาวชน และครอบครัว	0	30	0	30
ผู้ผลิตสื่อ/ผู้ประกอบการด้านสื่อ	0	0	0	0
ประชาชนทั่วไป	0	100,200	0	100,200
กลุ่มวิชาชีพด้านสื่อและกลุ่มวิชาการ	1	10	0	11

กลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมายของโครงการหรือกิจกรรม			
	องค์กร	จำนวน (คน)	จำนวน เครือข่าย	รวมกลุ่ม เป้าหมาย
กลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ	0	0	0	0
รวม	1	100,240	0	100,241

หมายเหตุ : มีความสอดคล้องกับการกำหนดตัวชี้วัดและกิจกรรมต้องมีความสัมพันธ์กันในโครงการหรือกิจกรรม

7. ประเภทของผู้ขอรับการสนับสนุน

สถานศึกษาของรัฐ

ส่วนที่ 2

1. ผู้ขอรับการสนับสนุน

1.1 กรณีขอในนามนิติบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ หน่วยงานของรัฐ หรือสถานศึกษา

หน่วยงานหลัก คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคีเครือข่าย (ถ้ามีโปรดระบุ)

ชื่อหัวหน้าโครงการหรือกิจกรรม

(ภาษาไทย): อาจารย์เจเลศ เจษฎาวัดย์

(ภาษาอังกฤษ): Jalert Jesadawal

(ตำแหน่ง): คณบดี คณะสื่อสารมวลชน

(หน่วยงานต้นสังกัด): คณะสื่อสารมวลชน ม.รามคำแหง

เลขประจำตัวประชาชน

3829900048056

บัตรหมดอายุวันที่ : 14 พ.ย. 2566

สถานที่ติดต่อ/จัดส่งเอกสาร :

เลขที่ 2086 ถนน รามคำแหง แขวง ห้วยหมาก เขต บางกะปิ จังหวัด กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10240

โทรศัพท์ 023108980 / 0971519289

โทรสาร

e-mail: sukadet@rumail.ru.ac.th

1.2 กรณีขอในนามบุคคลธรรมดา

ชื่อหัวหน้าโครงการ (ภาษาไทย):

ชื่อหัวหน้าโครงการ (ภาษาอังกฤษ):

เลขประจำตัวประชาชน

บัตรหมดอายุวันที่ :

สถานที่ติดต่อ/จัดส่งเอกสาร :

โทรศัพท์

โทรสาร

e-mail:

2. ที่ปรึกษาโครงการหรือกิจกรรม (ไม่เกิน 2 คน)

1. ชื่อ

ตำแหน่ง

หน่วยงานต้นสังกัด

ที่อยู่/หน่วยงาน

เลขประจำตัวประชาชน

โทรศัพท์

โทรศัพท์เคลื่อนที่

e-mail

3. รายชื่อผู้ร่วมดำเนินโครงการหรือกิจกรรม (ไม่เกิน 5 คน)

1. ชื่อ นายอภิสิทธิ์ ศุภกิจเจริญ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะสื่อสารมวลชน
หน่วยงานต้นสังกัด คณะสื่อสารมวลชน ม.รามคำแหง
ที่อยู่/หน่วยงาน เลขที่ 35/168 ซอย หมู่บ้านบุราสิริ งามวงศ์วาน-ประชาชื่น ซ.สามัคคี ตำบล ท่าทราย อำเภอ
เมืองนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11000
เลขประจำตัวประชาชน 3629900169734 โทรศัพท์
โทรศัพท์เคลื่อนที่ 0865745588 e-mail apisit.supa@gmail.com
บทบาทหน้าที่/ความรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมนี้
นักวิชาการประจำโครงการ / ออกแบบการอบรม
2. ชื่อ สุขเดช บุญนัท ตำแหน่ง นักวิชาการโสตทัศนศึกษาปฏิบัติการ
หน่วยงานต้นสังกัด คณะสื่อสารมวลชน ม.รามคำแหง
ที่อยู่/หน่วยงาน เลขที่ 193/37 ถนน ราษฎร์พัฒนา แขวง สะพานสูง เขต สะพานสูง จังหวัด กรุงเทพมหานคร
รหัสไปรษณีย์ 10240
เลขประจำตัวประชาชน 3489900179413 โทรศัพท์ 0971519289
โทรศัพท์เคลื่อนที่ 0971519289 e-mail sukadet@rumail.ru.ac.th
บทบาทหน้าที่/ความรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมนี้
ผู้ประสานงานโครงการ / ติดต่อประสานงานและจัดการโครงการ
3. ชื่อ เอกลักษณ์ อนันตสมบูรณ์ ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ วิชาภาพยนตร์
หน่วยงานต้นสังกัด คณะสื่อสารมวลชน ม.รามคำแหง
ที่อยู่/หน่วยงาน เลขที่ 37/322 ถนน พระราม 9 แขวง บางกะปิ เขต ห้วยขวาง จังหวัด กรุงเทพมหานคร
รหัสไปรษณีย์ 10310
เลขประจำตัวประชาชน 5160399006346 โทรศัพท์
โทรศัพท์เคลื่อนที่ 0847561678 e-mail eakalak.a@ku.th
บทบาทหน้าที่/ความรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมนี้
ผู้ดำเนินโครงการ / ควบคุมการผลิตภาพยนตร์

4. ประวัติขอรับการสนับสนุนจากกองทุน/แหล่งทุนอื่นที่เกี่ยวข้องกับสื่อที่ผ่านมา

☒ ไม่มี

5. ประสบการณ์หรือผลงานอันเป็นที่ประจักษ์ (ถ้ามีให้ระบุรายละเอียด)

1. จัดงาน“การประชุมวิชาการและเทศกาลภาพยนตร์อาเซียน (RAFF)” ครั้งที่ 1-3 (2559-2561) ณ โรงภาพยนตร์ SF เดอะมอลล์บางกะปิ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. สร้างภาพยนตร์ซีรีส์ "รามแลนด์ เดอะซีรีส์" 10 ตอน (2552) - เป็นการนำนักศึกษาคณะสื่อสารมวลชน มาอบรมกับมืออาชีพ และดำเนินการผลิตภาพยนตร์ซีรีส์ด้วยอุปกรณ์ มาตรฐานมืออาชีพ

6. ผู้ขอรับการสนับสนุนเคยมีประวัติที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาให้ทุนสนับสนุนของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ หรือแหล่งทุนอื่นที่เกี่ยวข้องกับสื่อ ที่ผ่านมาหรือไม่

☒ ไม่มี

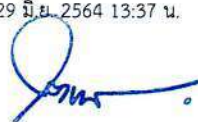
7. กรรมสิทธิ์และสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

7.1 งานอันมีลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร หรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่นใด ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายใต้โครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ให้กองทุนและผู้ที่ได้รับการสนับสนุนเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกัน เว้นแต่จะมีการตกลงกันเป็นอย่างอื่น

☒ ยินยอม

7.2 กองทุนเป็นผู้มีสิทธิบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาแต่เพียงฝ่ายเดียว เว้นแต่จะมีการตกลงกันเป็นอย่างอื่น

☒ ยินยอม

ส่วนที่ 3

รายละเอียดข้อเสนอโครงการหรือกิจกรรม

1. ความเป็นมา หลักการและเหตุผล ความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่ “ภาพยนตร์” เข้ามาสู่ประเทศไทย หน้าที่หนึ่งที่ไม่เคยหยุดของภาพยนตร์ก็คือหน้าที่ให้ความบันเทิง สังคมไทยใช้ภาพยนตร์ในการสร้างความรื่นเริงมาช้านาน จนทำให้ความหมายของภาพยนตร์ในสายตาของผู้ชมทั่วไปถูกประกอบสร้างว่าเป็นสื่อที่ให้ความบันเทิงเป็นหลัก แต่นอกจากหน้าที่ดังกล่าวแล้วโดยไม่ตั้งใจภาพยนตร์ยังเป็นเครื่องมือบันทึกความจริงของยุคสมัยอีกด้วย ทั้งพิธีกรรม เหตุการณ์ สถานที่ บริบททางสังคม วิถีชีวิตในอดีตถูกถ่ายทอดลงบนแผ่นฟิล์มจากการสร้างสรรค์ของผู้สร้างภาพยนตร์ทำให้คนรุ่นต่อมาได้เห็นและศึกษา ซึ่งหลายๆ สิ่งได้สูญหายไปตามกาลเวลาแล้ว ภาพยนตร์จึงกลายเป็นสิ่งล้ำค่าที่สามารถทำให้ “ชีวิต” กลับมาเคลื่อนไหวได้อีกครั้ง ไม่เพียงเท่านั้นพลังของภาพยนตร์จากรูปแบบการฉายที่ถูกขยายขึ้นบนจอขนาดใหญ่ ผู้ชมต้องจดจ่อในห้องมืด ทำให้ “สาร”(massage) ที่ถูกถ่ายทอดมาสู่ผู้ชมมีพลังเป็นอย่างมาก ในประวัติศาสตร์โลกภาพยนตร์ถูกใช้เป็นเครื่องมือเปลี่ยนแปลงสังคมทั้งดีและร้าย ตัวอย่างในประเทศไทยของภาพยนตร์เรื่อง “โหมโรง” (2547) ทำให้เกิดกระแสของดนตรีไทยต่อคนรุ่นใหม่อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน จึงทำให้เห็นว่า ถ้าใช้อย่าง “สร้างสรรค์” ภาพยนตร์จะสามารถสร้างแรงของการเคลื่อนไหว (movement) ต่อประเด็นบางอย่างได้ เรื่องราวที่ถูกถ่ายทอดในภาพยนตร์ไทยโดยมากมักเป็นเรื่องราวจากสังคมหลัก เรื่องราวของคนเมือง หรือคนชั้นกลาง เนื่องจากผู้สร้างภาพยนตร์โดยมากมักจะเป็นคนเมือง หรือหากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับชนบท ชุมชนท้องถิ่นก็จะสร้างจากมุมมองจากคนนอกทั้งสิ้น เรื่องราวที่ถ่ายทอดออกมาจึงเป็นการผลิตซ้ำ(cliche) จากมุมมองชุดเดิม ซึ่งในความเป็นจริงประเทศไทยมีความหลากหลายมาก ทั้งสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ชาติพันธุ์ สถานที่ รวมถึงปัญหาที่แตกต่างกันตามแต่ละพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดเรื่องราวต่าง ๆ มากมายที่นำถูกหยิบมาเล่าให้คนนอกได้รับรู้ และเป็นการดีถ้าเรื่องราวดังกล่าวถูกเล่าจากมุมมองของ “คนใน” ที่จะให้ภาพชีวิตในอีกมิติหนึ่งซึ่งแตกต่างจากผู้ชมเคยรับรู้ ปัญหาในท้องถิ่นของไทยพบแตกต่างกันตามแต่ละท้องที่ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ถึงแม้จะพบเจอปัญหาแบบเดียวกันแต่ก็มีความเฉพาะเจาะจงในรายละเอียดของแต่ละพื้นที่ ซึ่งก็ใช้วิธีแก้ไขแตกต่างกัน แต่ไม่ว่าวิธีการแก้ปัญหาของแต่ละพื้นที่จะเป็นอย่างไร สิ่งหนึ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ปัญหาได้รับการแก้ไขและหมดไปคือการที่คนในสังคมหรือชุมชนมองเห็นปัญหาร่วมกัน ร่วมแรงร่วมใจกันหาทางแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งเรารู้จักกันดีจากคำว่า “ความสามัคคี” ที่จะทำให้อุปสรรคทุกอย่างนั้นผ่านพ้นไปได้ คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นคณะจัดการเรียนการสอนด้าน “การสื่อสารมวลชน” ได้ตระหนักถึงพลังของสื่อที่เรียกว่า “ภาพยนตร์” ที่สามารถจะเคลื่อนไหวสังคมได้ จากเรื่องของชุมชนในชนบททั่วประเทศผ่านการสร้างสรรค์เรื่องราวของคนรุ่นใหม่ที่เป็น “คนใน” ในแต่ละพื้นที่ได้เล่าถึงบริบทและปัญหาของท้องถิ่นตนเอง ในประเด็นของ “ความสามัคคี” ของคนในชุมชนท้องถิ่นเพื่อผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ผ่านภาพยนตร์สั้น 3 ภูมิภาค โครงการ “สื่อสร้างสรรค์เล่าหนึ่งสัปดาห์บ้านฉันบ้านเธอ (Story From The Hometowns)” จึงเกิดขึ้น

2. วัตถุประสงค์โครงการหรือกิจกรรม

1. เพื่อสร้างภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ความยาวประมาณ 10- 15 นาที จำนวน 5 เรื่อง
2. เพื่อใช้ภาพยนตร์สั้นสื่อสารเรื่องความสามัคคีจากประเด็นต่างๆในแต่ละจังหวัด
3. เพื่อให้ความรู้ในการผลิตภาพยนตร์สั้น สำหรับเป็นเครื่องมือในการสร้างความสามัคคีชุมชนของตนเอง

4. เพื่อใช้ภาพยนตร์สั้นในการส่งเสริมความสามัคคีในสังคมไทย

3. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ (ระบุเป็นข้อ)

ลำดับ	ชื่อตัวชี้วัด	เป้าหมาย/จำนวน	หน่วยนับ (เช่น คน, แห่ง)
1	คนรุ่นใหม่ นักสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น	30	คน
2	ภาพยนตร์สั้น 5 พื้นที่	5	ชิ้นงาน
3	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในระบบออนไลน์	100,000	คน
4	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์ทั้งส่วนกลางและในพื้นที่ 5 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวม 6 จังหวัด	200	คน
5	คณะสื่อสารมวลชน ม.ร.	1	องค์กร
6	นักศึกษา คณะสื่อสารมวลชนและคณะอื่นๆที่สนใจการผลิต ภาพยนตร์	10	คน
7	งานวิจัยเรื่องความสามัคคีพื้นที่เป้าหมาย	1	ชิ้น
8	-		อื่นๆ

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ (ระบุเป็นข้อ)

ลำดับ	ชื่อตัวชี้วัด/เป้าหมาย
1	คนรุ่นใหม่ในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น
2	ประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น

4. กิจกรรมดำเนินงาน

ชื่อกิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผลลัพธ์/ผลผลิต
ค่ายสนับสนุนสถาบัน	- กลุ่มวิชาชีพด้านสื่อและกลุ่ม วิชาการ (คณะสื่อสารมวลชน ม.ร.)	- 1 องค์กร

4. กิจกรรมดำเนินงาน

ชื่อกิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผลลัพธ์/ผลผลิต
ฉายภาพยนตร์ 5 แห่ง	- ประชาชนทั่วไป (ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์ทั้งส่วนกลางและในพื้นที่ 5 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวม 6 จังหวัด) - ประชาชนทั่วไป (ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์ทั้งส่วนกลางและในพื้นที่ 5 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวม 6 จังหวัด)	- 300000 คน - 200 คน
ถ่ายทำภาพยนตร์สั้น	- เด็ก เยาวชน และครอบครัว (คนรุ่นใหม่ นักสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น)	- 40 คน
ฝึกอบรม คนรุ่นใหม่ในพื้นที่ 5 จังหวัด	- เด็ก เยาวชน และครอบครัว (คนรุ่นใหม่ นักสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น)	- 15 คน
ลงพื้นที่เก็บข้อมูลและเขียนบทภาพยนตร์	- เด็ก เยาวชน และครอบครัว (คนรุ่นใหม่ นักสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น)	- 30 คน

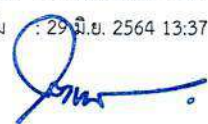
5. การติดตาม/การประเมินผล

1. รายงานความก้าวหน้าตามแบบฟอร์มของกองทุนฯ
2. แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ
3. เนื้อหา หลักสูตรการฝึกอบรม กำหนดการฝึกอบรม และสรุปผลการดำเนินงานวัดผลลัพธ์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
4. ผลงานการผลิตภาพยนตร์ 5 เรื่อง
5. จำนวนผู้ชมภาพยนตร์สั้นทางออนไลน์จากการนับจำนวน Viewer

6. การขยายผล

7. บรรณานุกรม/เอกสารอ้างอิง (ถ้ามี)

เสนอต่อกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เมื่อวันที่ 19 ก.พ. 2564

ตารางแสดงแผนปฏิบัติการโครงการหรือกิจกรรม

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ เชิงคุณภาพ/ปริมาณ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/ พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา ที่ดำเนินการ	ประมาณการค่าใช้จ่าย ที่เสนอกองทุนพัฒนาสื่อ ปลอดภัยและสร้างสรรค์	ชื่อผู้รับผิดชอบ
ค่าสนับสนุนสถาบัน		- กลุ่มวิชาชีพด้านสื่อและกลุ่มวิชาการ (คณะสื่อสารมวลชน ม.ร.) 1 องค์กร - คนรุ่นใหม่ในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น - ประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น	คณะสื่อสารมวลชน ม.ร.	01 มี.ค. 2565 ถึง 31 พ.ค. 2565	250,000.00	จเลิศ/อภิสิทธิ์/สุ วเดช/เอกลักษณ์

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ เชิงคุณภาพ/ปริมาณ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/ พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา ที่ดำเนินการ	ประมาณการค่าใช้จ่าย ที่เสนอกองทุนพัฒนาสื่อ ปลอดภัยและสร้างสรรค์	ชื่อผู้รับผิดชอบ
ฉายภาพยนตร์ 5 แห่ง		- ประชาชนทั่วไป (ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์ ตรังส่วนกลางและในพื้นที่ 5 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร รวม 6 จังหวัด) 300000 คน - ประชาชนทั่วไป (ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์ ตรังส่วนกลางและในพื้นที่ 5 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร รวม 6 จังหวัด) 200 คน - คนรุ่นใหม่ในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้า ใจความสามัคคีมากขึ้น - ประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้า ใจความสามัคคีมากขึ้น	กรุงเทพฯ แพร่ นครพนม อุทัยธานี กาญจนบุรี พังงา Online	01 เม.ย. 2565 ถึง 30 เม.ย. 2565	60,000.00	จเลิศ/อภิสิทธิ์ / สุขเดช / เอกลักษณ์

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ เชิงคุณภาพ/ปริมาณ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/ พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา ที่ดำเนินการ	ประมาณการค่าใช้จ่าย ที่เสนอกองทุนพัฒนาสื่อ ปลอดภัยและสร้างสรรค์	ชื่อผู้รับผิดชอบ
ถ่ายทำภาพยนตร์สั้น		- เด็ก เยาวชน และครอบครัว (คนรุ่นใหม่ นักสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น) 40 คน - คนรุ่นใหม่ในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น - ประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น		01 พ.ย. 2564 ถึง 28 ก.พ. 2565	1,400,000.00	จเลิศ/อภิสิทธิ์ / สุขเดช / เอกลักษณ์
ฝึกอบรม คนรุ่นใหม่ในพื้นที่ 5 จังหวัด		- เด็ก เยาวชน และครอบครัว (คนรุ่นใหม่ นักสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น) 15 คน - ประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้าใจความสามัคคีมากขึ้น	กรุงเทพมหานคร	01 ก.ค. 2564 ถึง 30 ก.ย. 2563	200,000.00	จเลิศ/อภิสิทธิ์ / สุขเดช / เอกลักษณ์

ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ เชิงคุณภาพ/ปริมาณ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย/ พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา ที่ดำเนินการ	ประมาณการค่าใช้จ่าย ที่เสนอกองทุนพัฒนาสื่อ ปลอดภัยและสร้างสรรค์	ชื่อผู้รับผิดชอบ
ลงพื้นที่เก็บข้อมูลและเขียน บทภาพยนตร์		- เด็ก เยาวชน และครอบครัว (คนรุ่นใหม่ นักสร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น) 30 คน - คนรุ่นใหม่ในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้า ใจความสามัคคีมากขึ้น - ประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่มีความเข้า ใจความสามัคคีมากขึ้น	จังหวัดแพร่ นครพนม พังงา	01 ต.ค. 2564 ถึง 31 ต.ค. 2563	200,000.00	จเลิศ/อภิสิทธิ์ / สุขเดช / เอกลักษณ์

รหัสยื่นข้อเสนอ : 2564-T2/0246

รหัสผู้ใช้งาน : sukadet@ru.ac.th

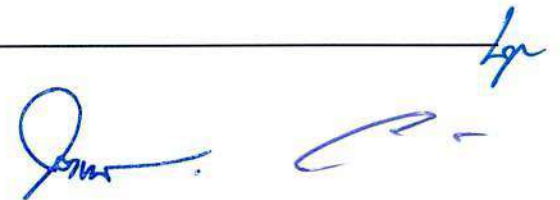
วันเวลาที่ยื่นเข้าระบบ : 19 ก.พ. 2564 11:17 น.

วันที่สร้างแบบฟอร์ม : 29 มิ.ย. 2564 13:37 น.

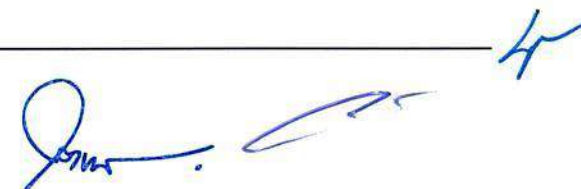
งบประมาณโครงการหรือกิจกรรม

รายการ	รวมงบประมาณ
งบประมาณรวม	2,500,000.00
1. ค่าตอบแทน และค่าจ้าง (พิจารณาเกณฑ์ค่าตอบแทนได้จากตารางเทียบตำแหน่งบุคลากรภายนอกกับข้าราชการ/หน่วยงานของรัฐ/องค์การทางการศึกษา ได้ในคู่มือส่วนที่ 4)	
1.1 ค่าตอบแทนที่ปรึกษาโครงการ	60,000.00
1.2 ค่าตอบแทนผู้วิจัย/คณะวิจัย	102,000.00
1.3 ค่าตอบแทนหัวหน้าโครงการ	60,000.00
1.4 ค่าตอบแทนผู้ร่วมทำโครงการ	120,000.00
1.5 ค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ	15,000.00
1.6 ค่าตอบแทนวิทยากร	72,000.00
1.7 ค่าตอบแทนผู้วิจารณ์ภายนอก (Reviewer)	15,000.00
1.8 ค่าตอบแทนอื่นๆแก่บุคลากรภายนอก	25,000.00
1.9 ค่าจ้างชั่วคราวผู้ช่วยวิจัย (ตามคุณวุฒิ)	30,000.00
2. ค่าใช้สอยหรือค่าดำเนินการ	
2.1 ค่าเบี้ยเลี้ยง (หัวหน้าโครงการ, ที่ปรึกษาโครงการ, คณะผู้วิจัย/ผู้เข้าร่วมทำโครงการ, ลูกจ้าง/เจ้าหน้าที่โครงการ)	
2.2 ค่าที่พัก (หัวหน้าโครงการ, ที่ปรึกษาโครงการ, คณะผู้วิจัย/ผู้ร่วมทำโครงการ, ลูกจ้าง/เจ้าหน้าที่โครงการ)	390,000.00
2.3 ค่าพาหนะ (ค่าโดยสารเครื่องบิน, ค่ารถรับจ้าง, ยานพาหนะอื่น เช่น รถทัวร์ รถไฟ)	228,900.00
2.4 ค่าเช่าเหมารถตู้ รถบัส หรือ รถยนต์ทั่วไป	135,000.00

รายการ	รวมงบประมาณ
2.5 ค่าเช่าพื้นที่ / ห้องประชุม / ห้องสัมมนา / เต้นท์	
2.6 ค่าจัดทำเอกสาร เช่น แผ่นพับ , เอกสารประกอบการประชุม	10,000.00
2.7 ค่าจ้างเหมาบริการ , ค่าแรง เช่น ค่าจ้างวิเคราะห์ ตัวอย่าง ค่าจ้างทำระบบ ค่าจ้างทำอุปกรณ์ หรือซ่อมแซมอุปกรณ์ ค่าโฆษณาและเผยแพร่ลงแจ้งความในหนังสือพิมพ์ ค่าจ้างบรรทุกของ ค่าจ้างผลิตรายการต่างๆ ฯลฯ	530,000.00
2.8 ค่าใช้สอยหรือค่าดำเนินการไม่มีข้างต้น	3,500.00
2.9 ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	341,100.00
3. ค่าวัสดุ	
3.1 ค่าวัสดุสำนักงาน	10,000.00
3.2 ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	
3.3 ค่าวัสดุก่อสร้าง	
3.4 ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่	
3.5 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	52,500.00
3.6 ค่าวัสดุอื่นๆ (เป็นอุปกรณ์ สิ่งของในการทำงาน)	
4. ค่าครุภัณฑ์	
4.1 ค่าเช่าครุภัณฑ์	50,000.00
5. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	
5.1 ค่าขนส่งไปรษณีย์,ธนาณัติ	
5.2 กรณีค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจากข้างต้น	

รายการ	รวมงบประมาณ
6. ค่าบริหารจัดการโครงการ / ค่าธรรมเนียมอุดหนุนสถาบัน (หรือค่าสาธารณูปโภคโครงการ)	
6.1 ค่าบริหารจัดการโครงการ	
6.2 ค่าธรรมเนียมอุดหนุนสถาบัน	250,000.00

คำรับรอง

1. ข้าพเจ้าขอรับรองว่ามีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินแก่โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่อยู่ในแบบคำขอรับการสนับสนุนนี้เป็นความจริง และข้าพเจ้าตกลงว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขการรับทุนทุกประการของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และหากกองทุนฯ ตรวจสอบว่าข้อมูลที่อยู่ในแบบคำขอรับการสนับสนุนนี้เป็นความเท็จ ข้าพเจ้ายินยอมให้กองทุนฯ มีสิทธิ์พิจารณารงับการสนับสนุนโครงการหรือกิจกรรมของข้าพเจ้าและ/หรือของหน่วยงานของข้าพเจ้าทุกโครงการหรือกิจกรรม พร้อมนี้ ขอยืนยันว่าข้าพเจ้า

☒ ไม่ได้ยื่นข้อเสนอโครงการหรือกิจกรรมนี้ซ้ำซ้อนกับแหล่งทุนอื่น ๆ

☐ ขอจากแหล่งทุนอื่นด้วย

ชื่อ

(นายณัฏฐ์ เสงี่ยมวงศ์)

ตำแหน่ง

(หัวหน้าโครงการหรือกิจกรรม)

ชื่อ

(นายสุวิทย์ บุญเกิด)

ตำแหน่ง

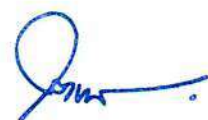
(พยาน)

ชื่อ

()

ตำแหน่ง

(พยาน)

เอกสารแนบท้ายสัญญาางวดงานและงวดเงิน
โครงการก่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันบ้านเธอ

งวดงาน (ระยะเวลา)	งบประมาณ	ผลงานนำเสนอ
งวดที่ 1 (ภายในวันที่ 15 พ.ย. 2564)	20.00% (500,000.00 บาท)	1. รายงานความคืบหน้าตามแบบฟอร์มกองทุนฯ 2. แผนการดำเนินงานตลอดทั้งโครงการ 3. เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม/หลักสูตรการฝึกอบรม พร้อมรายละเอียดกำหนดการ หัวข้อบรรยาย รูปแบบของการอบรม วิทยากร สถานที่ 4. สื่อประชาสัมพันธ์ที่ใช้ในการรับสมัคร 5. บทภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี จำนวน 5 เรื่อง 6. แนวทางหรือวิธีการวัด/ประเมินผลลัพธ์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้บรรลุตามตัวชี้วัดของโครงการ ผู้รับทุนต้องได้รับความเห็นชอบจากกองทุนฯ ก่อนการผลิตผลงานใด ๆ เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะทุกขั้นตอน
งวดที่ 2 (ภายในวันที่ 01 เม.ย. 2565)	50.00% (1,250,000.00 บาท)	1. รายงานความคืบหน้าตามแบบฟอร์มกองทุนฯ 2. ภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ความยาวประมาณ 15 - 20 นาที จำนวน 5 เรื่อง ที่จะเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มและช่องทางต่าง ๆ 3. รายงานสรุปผลการอบรมฝึกอบรมคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ ทั้งหมด 5 จังหวัด เช่น รายงานการสรุปบทเรียน ผลสำรวจความพึงพอใจ ผลสำรวจความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการจัดกิจกรรมฝึกอบรม เป็นต้น ผู้รับทุนต้องได้รับความเห็นชอบจากกองทุนฯ ก่อนการผลิตผลงานใด ๆ เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะทุกขั้นตอน

เอกสารแนบท้ายสัญญาางวดงานและงวดเงิน
โครงการก่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันบ้านเธอ

งวดงาน (ระยะเวลา)	งบประมาณ	ผลงานนำเสนอ
งวดที่ 3 (ภายในวันที่ 17 มิ.ย. 2565)	30.00% (750,000.00 บาท)	1. รายงานปิดโครงการตามแบบฟอร์มกองทุน 2. รายงานผลการจัดกิจกรรม/รายงานการถอดบทเรียนทั้งโครงการ เช่น รายงานการฝึกอบรม การลงพื้นที่ การถ่ายทำ การตัดต่อ และการฉายภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ฯลฯ 3. รายงานสรุปผลการวัดผลลัพธ์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามตัวชี้วัดของโครงการ 4. ภาพยนตร์สั้นส่งเสริมความสามัคคี ความยาวประมาณ 15 - 20 นาที จำนวน 5 เรื่อง ความละเอียดอย่างต่ำ 1080 p ที่เผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มและช่องทางต่าง ๆ แล้ว ผู้รับทุนต้องได้รับความเห็นชอบจากกองทุนฯ ก่อนการผลิตผลงานใด ๆ เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะทุกขั้นตอน
รวมงบประมาณ : (ตัวเลข 2,500,000.00) (ตัวอักษร สองล้านห้าแสนบาทถ้วน)		

ลำดับ	กลุ่มเป้าหมาย	ชื่อตัวชี้วัด	เป้าหมาย/จำนวน	หน่วยนับ	งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3
1	เด็ก เยาวชน และครอบครัว	คนรุ่นใหม่สร้างสรรค์ภาพยนตร์สั้น	30	คน	30	0	0
2	กลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ	ภาพยนตร์สั้น 5 พื้นที่	5	ชิ้นงาน	0	0	5
3	ประชาชนทั่วไป	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในระบบออนไลน์	100000	คน	0	0	100,000
4	ประชาชนทั่วไป	ผู้ชมภาพยนตร์สั้นในเทศกาลภาพยนตร์ทั้งส่วนกลางและในพื้นที่ 5 จังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวม 6 จังหวัด	200	คน	0	0	200
5	กลุ่มวิชาการ/สถาบันการศึกษา/	คณะสื่อสารมวลชน ม.ร.	1	องค์กร	0	0	1
6	กลุ่มวิชาการ/สถาบันการศึกษา/	นักศึกษาคณะสื่อสารมวลชนและคณะอื่นๆที่สนใจการผลิตภาพยนตร์	10	คน	10	0	0
7	กลุ่มวิชาการ/สถาบันการศึกษา/	งานวิจัยเรื่องความสามัคคีพื้นที่เป้าหมาย	1	ชิ้น	0	0	1

เอกสารแนบท้ายสัญญาจ้างงานและงวดเงิน
โครงการก่อสร้างสรรค์เล่าหนังสือบ้านฉันบ้านเธอ

ลำดับ	กลุ่มเป้าหมาย	ชื่อตัวชี้วัด	เป้าหมาย/จำนวน	หน่วยนับ	งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3
8	กลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ	-	0	อื่นๆ	0	0	0

ผู้จัดทำข้อมูล

(นางสุเชษฐ์ บุณท์)

ผู้รับผิดชอบ/หัวหน้าโครงการ

(นายณัฏฐ์ จิตกาน)

งบประมาณโครงการ (แยกรายการตามงวดงาน)

ชื่อโครงการ โครงการก่อสร้างสรรค์เล้าหนึ่งสั่นบ้านฉนวนบ้านเธอ

เลขที่โครงการ 2564-T2/0246

เลขที่สัญญา 64-2-3-0013

งบประมาณโครงการ 2,500,000.00 บาท

รายการ	งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3	รวมงบประมาณ	หมายเหตุ
งบประมาณรวม	500,000.00	1,250,000.00	750,000.00	2,500,000.00	
1. ค่าตอบแทน และค่าจ้าง (พิจารณาเกณฑ์ค่าตอบแทนได้จากตารางเทียบตำแหน่งบุคคลภายนอกกับข้าราชการ/หน่วยงานของรัฐ/องค์การทางการศึกษา ได้ในคู่มือส่วนที่ 4)					
1.1 ค่าตอบแทนที่ปรึกษาโครงการ			60,000.00	60,000.00	
1.2 ค่าตอบแทนผู้วิจัย/คณะวิจัย			102,000.00	102,000.00	
1.3 ค่าตอบแทนหัวหน้าโครงการ			60,000.00	60,000.00	
1.4 ค่าตอบแทนผู้ร่วมทำโครงการ			120,000.00	120,000.00	
1.5 ค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ			15,000.00	15,000.00	
1.6 ค่าตอบแทนวิทยากร	72,000.00			72,000.00	
1.7 ค่าตอบแทนผู้วิจารณ์ภายนอก (Reviewer)			15,000.00	15,000.00	
1.8 ค่าตอบแทนอื่นจ่ายแก่บุคคลภายนอก			25,000.00	25,000.00	
1.9 ค่าจ้างชั่วคราวผู้ช่วยวิจัย (ตามคุณวุฒิ)			30,000.00	30,000.00	
2. ค่าใช้สอยหรือค่าดำเนินการ					

ชื่อผู้บันทึก : สุเดช บุณนที

วันที่บันทึก : 01 มิ.ย. 2564 15:50 น.

สถานะโครงการ : ทำสัญญา

รายการ	งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3	รวมงบประมาณ	หมายเหตุ
2.1 ค่าเบี้ยเลี้ยง (หัวหน้าโครงการ,ที่ปรึกษาโครงการ ,คณะผู้วิจัย/ผู้เข้าร่วมทำโครงการ , ลูกจ้าง/เจ้าหน้าที่โครงการ)					
2.2 ค่าที่พัก (หัวหน้าโครงการ, ที่ปรึกษาโครงการ ,คณะผู้วิจัย/ผู้ร่วมทำโครงการ , ลูกจ้าง/เจ้าหน้าที่โครงการ)		390,000.00		390,000.00	
2.3 ค่าพาหนะ (ค่าโดยสารเครื่องบิน , ค่ารถรับจ้าง , ยานพาหนะอื่น เช่น รถทัวร์ รถไฟ)		228,900.00		228,900.00	
2.4 ค่าเช่าเหมารถตู้ รถบัส หรือ รถยนต์ทั่วไป		135,000.00		135,000.00	
2.5 ค่าเช่าพื้นที่ / ห้องประชุม / ห้องสัมมนา / เต้นท์					
2.6 ค่าจัดทำเอกสาร เช่น แผ่นพับ , เอกสารประกอบการประชุม	10,000.00			10,000.00	
2.7 ค่าจ้างเหมาบริการ , ค่าแรง เช่น ค่าจ้างวิเคราะห์ ตัวอย่าง ค่าจ้างทำระบบ ค่าจ้างทำอุปกรณ์ หรือซ่อมแซมอุปกรณ์ ค่าโฆษณาและเผยแพร่ลงแจ้งความในหนังสือพิมพ์ ค่าจ้างบรรทุกของ ค่าจ้างผลิตรายการต่างๆ ฯลฯ	215,900.00	241,100.00	73,000.00	530,000.00	
2.8 ค่าใช้สอยหรือค่าดำเนินการไม่มีข้างต้น	3,500.00			3,500.00	
2.9 ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	138,600.00	202,500.00		341,100.00	
3. ค่าวัสดุ					
3.1 ค่าวัสดุสำนักงาน	10,000.00			10,000.00	
3.2 ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์					
3.3 ค่าวัสดุก่อสร้าง					
3.4 ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่					

รายการ	งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3	รวมงบประมาณ	หมายเหตุ
3.5 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น		52,500.00		52,500.00	
3.6 ค่าวัสดุอื่นๆ (เป็นอุปกรณ์ สิ่งของในการทำงาน)					
4. ค่าครุภัณฑ์					
4.1 ค่าเช่าครุภัณฑ์	50,000.00			50,000.00	
5. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ					
5.1 ค่าขนส่งไปรษณีย์, ธารณัติ					
5.2 กรณีค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจากข้างต้น					
6. ค่าบริหารจัดการโครงการ / ค่าธรรมเนียมอุดหนุนสถาบัน (หรือค่าสาธารณูปโภคโครงการ)					
6.1 ค่าบริหารจัดการโครงการ					
6.2 ค่าธรรมเนียมอุดหนุนสถาบัน			250,000.00	250,000.00	

ผู้จัดทำข้อมูล

nm
(นางสาว นนท)

ผู้รับผิดชอบ/หัวหน้าโครงการ

[Signature]
(นายอาทิตย์ หอทิพย์)

หมายเหตุ หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายงบประมาณโครงการเป็นไปตามอัตราที่ระบุไว้ในเอกสารแนบท้าย

[Signature]